Bogdan TEODORESCU

Fiction Ltd

Și vom muri cu toții în chinuri

BOGDAN TEODORESCU

ȘI VOM MURI CU TOȚII ÎN CHINURI

virtual-project.eu

POLIROM

2019

ÎNCEPUTUL

Help me, Obi-Wan Kenobi. You're my only hope.

Urma să plece într-o călătorie periculoasă, dar până atunci încerca să-și ocupe timpul, fără să se gândească foarte mult la tot ceea ce va veni. La televizor era o transmisie în direct a unui miting care nu-l interesa din vreun motiv anume. Câteva mii de oameni protestau în fața unei clădiri oficiale. Văzuse în ultima vreme zeci de astfel de scene. De multe ori, se terminaseră rău. Se îmbrânceau cu forțele de ordine, scandau, aruncau cu diverse obiecte, purtau deasupra capetelor pancarte cu lozinci agresive, dar și manechine spânzurate sau portrete caricaturizate ale adversarilor lor. Televizorul mergea fără sonor, dar era evident ce strigau cei de acolo. Rândurile din față erau împinse de cele din spate și oprite de scuturile polițiștilor. Aceștia împingeau la rândul lor și unda se proiecta înapoi în mulțime obținând un val invers. Acoperiți de costumele de protecție și cu vizierele de la căști lăsate, polițiștii erau aproape abstracți. Un zid bleumarin, cu sclipiri de metal și întunecări de bastoane. Ceilalți erau vii și diverși. Puncte colorate, cu mica lor mișcare proprie inclusă în mișcarea semnificativă a întregului grup. Reacțiile polițiștilor, deși uneori la marginea violenței, nu aveau nimic personal. Ridicau scuturile, izbeau indivizii din fața lor, se retrăgeau. Și apoi din nou. Protestatarii nu acționau după un plan vizibil, dar din tumultul acelor corpuri, din fețele lor greu identificabile în masa comună, din dinamica întregii imagini răzbătea un singur fapt cert. Oamenii aceia urau împreună. Urau niște politicieni, urau niște politici, urau niște simboluri, urau o situație anume și, în cele din urmă, urau linia bleumarin subțire care-i înconjura.

Desigur, mulți dintre cei de acolo erau doar nemulțumiți și învățase deja de ceva timp că este o uriașă diferență între ură și nemulțumire. Nemulțumiții sunt violenți tot timpul, agitați și, până la capăt, inutili. Cei care urăsc sunt violenți doar când este nevoie să atace motivul urii lor și deci să își rezolve problema. Nemulțumiții, de cele mai multe ori, pot fi abătuți din drum. În ei sunt și alte stări și alte sentimente cărora li se închină. Cei care urăsc nu sunt altceva decât ură.

La televizor a văzut momentul despre care știa că va sosi. Zidul de polițiști s-a mișcat în urma unui ordin, iar scuturile și bastoanele au prins viață. Primele rânduri de manifestanți, cele din apropierea furiei reprezentanților legii, sunt rupte, oamenii o iau la fugă, împingându-i pe cei din spatele lor care încă nu pricep ce se întâmplă, pancartele, steagurile și goarnele sunt aruncate pe jos și fețele surprinse de camere sunt înspăimântate. Din loc în loc sunt unii, puțini, cu pancartele sau cu alte obiecte contondente în mână, rămași cu fața la uniforme pentru a se lupta cu ele deși, cu certitudine, nu au nicio șansă. Camerele s-au oprit pe un tânăr, mărunt, slab și energic, îmbrăcat în negru, cu o *keffiyeh*[1] înnodată neglijent la gât. Acesta s-a năpustit asupra unui polițist ocupat să bată un manifestant căzut pe jos. L-a doborât din contactul fizic, dar nu a fugit. Cu o bucată de lemn a continuat să lovească în ceilalți care veneau spre el. Totul a durat câteva secunde, operatorul a mutat camera în altă direcție și aventura rebelului curajos s-a oprit pentru noi, ceilalți, acolo, în mijlocul mării bleumarin. Așa arată cei care urăsc cu adevărat. Ceilalți sunt doar niște excursioniști ai nemulțumirii, niște vizitatori într-un muzeu, niște sclavi ai vieții cotidiene care își condimentează sărăcia aromelor cu o mică senzație de împrumut. Sau niște disperați aflați la capăt de drum, pentru care violența lor sau a altora este un balsam întins pe propriul sfârșit.

Dacă s-ar vedea pe sub vizierele polițiștilor sau soldaților, privirea fiecăruia dintre ei ar trăda starea în care se află atunci când prăvălesc bastonul peste spatele, capul sau mâinile unui opozant sau când apasă pe trăgaciul armei. Frică, plăcere, excitare și, arareori, ură… Mii de oameni adunați într-o piață, de-o parte și de alta a unei baricade formate din abstracțiuni. Unii aduși cu unitatea și cu ordin, alții veniți din convingere, din plictiseală, din interes, din inerție. Dintre ei, numai câțiva, cu uniformă sau fără, motivați cu adevărat. Pentru cei mulți și ridicoli în zvârcolirea lor, ziua care tocmai se încheie cu fugăreala pe asfaltul unui oraș oarecare va fi un moment pe care și-l vor aminti, unii cu încântare, alții cu durere. Pentru ceilalți, puțini, ziua aceasta este doar o etapă, nici bună, nici rea, pe drumul urii lor individuale.

Ura poate fi liniștită, poate fi tăcută. Te poți culca urând, poți dormi urând, te poți trezi urând și poți trece prin întreaga zi urând, fără ca nimic să nu se vadă la suprafață. Ura este partenerul perfect. Îți ocupă tot timpul, îți generează permanent subiecte de meditație, nu te părăsește niciodată. Există o multitudine de factori care te pot deposeda de iubire. Dar niciun accident care să-ți oprească ura. Să te lipsească de ea. Mai mult decât orice, ura oferă certitudini. Modelează și clarifică realitatea și o reduce la o uluitoare dimensiune simplă, subiectul urii tale și misiunea ta legată de acel subiect. Amorul are nevoie de doi actori sau chiar de trei, dacă e să ne luăm după clasici. Chiar și dragostea neîmpărtășită presupune o interacțiune între personaje. O participare comună, o simulare de participare, o non-participare. Ura este individuală. Cel pe care-l urăști poate să nu știe nimic de tine. Până în momentul în care ura ta îl va lovi. Atunci va afla că exiști.

Citise în cărți, articole și comentarii pe net că ura consumă individul. Semnatarii acelor rânduri nu trăiseră ce trăise el, nu văzuseră ce văzuse el și,

mai ales, nu înțeleseseră că pentru a avea o viață nu este în niciun caz nevoie să crezi în ceva, e suficient să urăști ceva. Desigur, ura nu este frumoasă, nobilă sau elegantă. Nu este cântată de poeți și nici justificată de tații care te pregătesc pentru viitor. Dar este eficientă și efectivă. În lumina educației primite, detesta tot ce însemna ura. În același timp însă, ultimii ani îi confirmaseră că aceasta este eliberatoare. Și, mai ales, că ura este principala armă a dezmoșteniților, a celor mici, a celor fără de mijloace. Când rânjetul arogant al celui de sus te țintuiește de podeaua existenței tale mizere, atunci împotriva lui nu te poți baza decât pe ură. Ce să faci cu iubirea, ce să faci cu bunătatea, ce să faci cu speranța atunci când peste casa ta cad bombe, atunci când cei dragi, neputincioși și ei, dispar dintr-un capriciu, atunci când drepturile tale sunt călcate în picioare, doar pentru că nu ai cum să le aperi în fața stăpânilor zilei.

Ura se găsește în toate dimensiunile, dar cea mai sinceră și cea mai devastatoare este cea care funcționează de jos în sus. Din subsol spre penthouse. Din mocirlă spre tronurile aurite. Cei mari câștigă întotdeauna. Așa e regula… Dacă e să piardă, o fac numai striviți de ura celor mici, care ajunge să le depășească resursele. Și atunci cei mari, cu toată bogăția și cu toată puterea lor, pier în această calamitate, autentică și viguroasă, ca o teribilă furtună de nisip.

Era conștient că nimic nu putea îndrepta ce se pierduse, că nimic nu putea spăla răul pe care îl trăise, dar deasupra acestei lumi tronează un rău imens din care provin toate celelalte rele și împotriva lui chiar merita să-ți revarși ura. Împotriva lui chiar merita să lupți.

PRIMA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Așa cum v-am raportat, a venit ieri în țară. La aeroport nu l-a așteptat nimeni, s-a suit într-un taxi și s-a dus la maică-sa acasă.

— Acolo totul este instalat?

— Încă de pe vremea când își făcea întâlnirile la ea acasă. Avem dintotdeauna ambiental la bătrână, avem și telefoanele. Oricum n-a fost nimic. Discuții banale, mamă-fiu, despre sănătate, despre rude… Totul se transcrie acum și veți putea citi.

— A mai sunat pe cineva?

— Pe absolut nimeni. La două ore după ce a ajuns la maică-sa, au venit soră-sa mai mică și, după încă două ore, frati-su. Singuri, fără familii.

— Cu frati-su nu era în conflict?

— Ba da. Acum însă au fost calmi. Nimic, chiar nimic. Nici scandaluri, nici ironii. Doar despre ale lor…

— Nu e cam ciudat?

— Nu neapărat. Omul pare bolnav și se comportă ca atare.

— Și l-a pocnit boala chiar cu șase luni înainte de alegeri?

— V-am spus că era îngrijorat la telefon. A venit aici la tratament. Am verificat. La spital a fost de patru ori, oamenii noștri au făcut rost de fișa medicală integrală. V-am arătat-o. Chiar are probleme. Se vorbește de cancer, de markeri tumorali peste limita de alarmă. Medicii de acolo, de la el, i-au spus să ia în serios diagnosticul. A mai mers prin Europa încă în două locuri, la cabinete, nu la spitale. Am primit și de acolo tot. Ne-au ajutat ceilalți chiar foarte eficient.

— Bine au făcut. E și pielea lor în joc. Dar, repet… E bolnav, din ce spui tu, de ceva timp. L-a apucat vizita pe caz de boală aici, cu șase luni înainte de alegeri?

— Sigur că vom fi atenți. Dar, pe de altă parte, nici nu a luat legătura cu cineva de prin opoziție.

— N-o fi luat… Și dacă de-aia e aici acum?

— Șefu'… Toți oamenii ăia sunt supravegheați, nu? Opoziția, finanțatorii, consultanții… Dacă face vreun gest spre ei, aflăm.

— Sigur că aflăm. În același timp însă, la omul ăsta vom fi foarte atenți!

— Bineînțeles… Să vă zic în continuare de întâlnirea de la bătrână de acasă?

— Bun. Au stat împreună câteva ore. Ce au vorbit?

— Cât a fost singur cu maică-sa, bătrâna l-a certat că nu a mai venit în țară de atâția ani, că nu l-a mai văzut, că e singură și îi e dor de el. Iar el practic nu a răspuns. La un moment dat i-a zis ceva de tipul „dacă a ieșit totul prost, asta e, crezi că mie îmi convine?". Iar după ce au apărut și ceilalți doi, au povestit despre familiile lor, despre copii, școală, probleme, sănătate. El a dat destul de multe detalii despre afacerile lui de afară, plasamentele financiare, despre investițiile lui în Africa. Sor-sa l-a întrebat dacă e tot singur sau și-a găsit pe cineva. El a mințit-o că e singur. E cu senegaleza aia de cel puțin doi ani, dar nu le-a pomenit niciodată de ea.

— Acum, dacă maică-ta ar fi bisericoasă și de stil vechi, i-ai spune că ai o iubită/nevastă musulmană, cu treizeci de ani mai tânără, care ți-a venit la pachet și cu un copil al altuia să-l ții tu la școli înalte?

— Probabil că nu…

— Oare bănuiește că sunt supravegheați și totul e doar teatru? Adică una dau pe gură și alta scriu pe bilețele.

— Nu au scris nimic. I-am văzut cam tot timpul. Cum să vă spun, dacă nu știam cine e, ce e în stare să facă și care e contextul general, aș zice că e un ins obișnuit care se vede după mai mulți ani cu familia lui obișnuită fiindcă are o problemă.

— De acord… Dar eu nu uit cine e omul ăsta și nu vreau să fim prinși pe nepregătite. Vreau supraveghere totală, vreau să știu unde se duce, cu cine vorbește, cu cine se întâlnește. Nu va fi nicio scăpare, nu accept nicio surpriză.

— Șefu', suntem pregătiți.

— Bun… Ce-a urmat?

— Au stat de vorbă, au mâncat, s-au uitat cu bătrâna la o operă pe un post străin și după aia s-au dus fiecare la casele lor. El a rămas peste noapte și în dimineața asta a închiriat o mașină și a plecat la munte, la hotelul cu baza de tratament.

— Acolo totul e organizat?

— Cum să nu? Camera doișpe… Totul cablat, totul aranjat, totul în direct. Am mai multe echipe care se țin după el și la doctori, și la asistente, și la fetele de la spa, și la sala de sport, și la piscină.

— După ce a plecat, bătrâna ce-a făcut?

— A plâns.

— De ce?

— De jale… A plâns așa cuminte, pe colțul patului, și când s-a calmat a sunat-o pe sor-sa, cred că aia are deja 90 de ani, și au vorbit despre filme.

— Nu a încercat să contacteze pe nimeni, să dea vreun mesaj din partea lui?

— Nu. Nimic…

— Nici ăilalți doi? Frati-su, sor-sa?

— Nu. Sunt monitorizați și am pus oameni după ei. Niciunul nu a făcut nimic special.

— Dar îi supravegheați în continuare?

— Sigur că da. Și pe ei, și pe toți ceilalți din familie. Dacă dă mesaje ca să se întâlnească discret cu cineva dintre foștii colaboratori, aflăm.

— Dacă tot ai adus vorba… Cineva din foștii colaboratori ai ăstuia s-a mișcat în zilele astea?

— Nu. Îi supraveghem pe toți și nu e niciun semn că a contactat pe cineva dintre ei sau că ei știu că a ajuns în țară.

— În regulă. Cât o să stea la tratament?

— Între una și două săptămâni.

— Îți spun din nou. E imperativ să fim foarte, foarte atenți. Omul ăsta este într-adevăr periculos.

— Aveți perfectă dreptate! Ați informat mai sus?

— Nu încă. Vreau să pot spune ceva mai consistent. Vreau să-mi fie limpede ce are de gând.

— Am înțeles. Dacă nu mai doriți să ordonați ceva, eu mă duc la treabă.

— Du-te și ține-mă la curent.

— Fără grijă.

— Auzi… Nevasta lui. Mă rog, fosta, ce mai e cu ea?

— E în continuare tot cu ăla cu care a fugit atunci. Ei doi nu și-au mai vorbit. Femeia are treaba ei, magazine, importuri de haine, îi merge afacerea. Pe Facebook postează lucruri de bun-simț.

— Cum afli ceva, cum se întâmplă ceva, indiferent ce, mă cauți. Zi, noapte… Nu contează.

— Vă rog să vă bazați pe mine.

— Chiar că mă bazez. Am fost numit aici de oameni care se bazează pe mine, eu te-am numit pe tine și mă bazez pe tine. Și acum vine confruntarea.

— Vă rog să mă credeți că nu uit nicio clipă binele pe care mi l-ați făcut și vă rog să fiți fără grijă. Nu se va întâmpla nimic rău.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Mașina scumpă, fără îndoială foarte scumpă, negru – antracit, cu vopseaua mată reflectând stins razele pozitive ale soarelui, s-a oprit elegant în dreptul punctului de vamă din sudul țării. Era

liniște, la coadă mai era o singură mașină roșie, ieftină, prost întreținută, cu numere naționale. Pe mașina scumpă sclipeau numere dintr-o importantă țară europeană. Tot de acolo erau și pașapoartele celor doi pasageri. Un șofer blond, tuns scurt, cazon, îmbrăcat în sacou bleumarin și tricou la fel de bleumarin, și șeful său, Nick, după numele citit în grabă de ofițerul de frontieră. Înalt, mai degrabă slab, dar nu stilul costeliv, cu o față stilată, feminină, dominată de ochii albaștri și de forma perfectă a capului complet ras, i-a zâmbit ofițerului, a închis la loc geamul și a dat din nou drumul la muzică. Jazz sud-african.

După încă o oră, aceeași mașină a parcat în fața celui mai scump hotel de pe malul mării, Nick și-a luat singur valizele din mâinile șoferului său doar pentru a le pasa în cele ale băiatului venit cu un cărucior uriaș de bagaje să-l ajute, i-a urat drum bun înapoi și a intrat în holul înalt, decorat cu mozaicuri care evocau scene marine. Apartamentul de la ultimul nivel, cel cu o mică piscină și un jacuzzi pe terasă între arbuști ornamentali, îl aștepta. Sticla de șampanie, platoul de fructe și o selecție de dulciuri, printre care se aflau și cojile de portocale confiate trase în ciocolată neagră – specialitatea laboratorului de cofetărie de la subsolul hotelului –, dar și trufele importate din alt colț al Europei sau minidesertul din diverse semințe aglutinate cu miere venit din Orientul Apropiat îl așteptau și ele.

Televizorul din apartament, lat cât un perete întreg, îi ura bun venit în mai multe limbi de circulație internațională, inclusiv în japoneză, chineză și coreeană, deși, fără niciun dubiu, Nick nu făcea parte din acele popoare, desigur admirabile. Tânăra care l-a însoțit până în cameră i-a descris minuțios modul de utilizare al fiecărui element tehnologic din incintă, aerul condiționat, minibarul, instalația de sonorizare, întrerupătoarele care mișcau absolut automat perdelele, draperiile

și parasolarele, butonul de pornire al jacuzziului și potențiometrul care mărea sau micșora iluminarea piscinei. Apartamentul deținea un seif foarte încăpător, dar dacă vorbim de bunuri deosebit de valoroase, de exemplu, bijuteriile bunicii care, cine știe, le primise cadou de la unul dintre moștenitorii vreunei case regale europene, atunci hotelul punea la dispoziție un spațiu de depozitare extrem de sigur. După ce totul a fost clar, a trecut la programul micului dejun și la facilitățile pe care locatarul apartamentului de pe terasă le avea, cum ar fi bucătarul dedicat care, începând cu prima oră civilizată a dimineții, se putea prezenta pentru a elabora orice, dar mai ales celebrele clătite cu ricotta, ușor prăjite în unt și acoperite cu un strat delicat de zahăr pudră, cu compot dens de vișine, cireșe și fructe de pădure peste care sunt aruncați, într-o randomizare perfectă, fulgi de migdale și de fistic. Au urmat precizările despre restaurantul propriu-zis, unde prepara mâncarea un super-chef ce-și cucerise gloria în diverse capitale mondiale și unde vinul era selecționat de un somelier care, în urmă cu niște ani, nu mulți, fusese finalist al campionatului mondial de profil. Când nimic nu a mai fost de spus, tânăra primi cu o atitudine demnă bancnota din mâna oaspetelui și părăsi cu pași măsurați locul, nu înainte de a-i transmite, ușor complice, aruncând un ochi priceput la cele câteva cutii de havane care se iveau dintr-unul din bagaje, că politica hotelului este *no smoking,* dar pe terasă nu este amplasat niciun senzor de fum și deci nicio restricție.

Deși hotelul este practic pe malul mării, cele mai frumoase plaje nu sunt chiar aproape, ci la mai mult de zece kilometri pe șosea. Băiatul care-i adusese bagajele în cameră și care încasase și el propria lui bancnotă îl lămurea cu o voce joasă, destinată îndeobște marilor secrete urbane, destăinuirilor riscante și informațiilor cu un autentic potențial de pericol. Îi oferi cu celeritate și

una dintre limuzinele hotelului, desigur nu atât de luxoasă ca mașina care-l adusese în acea dimineață, dar șoferul atașat vehiculului este un autentic și onest cunoscător al tuturor lucrurilor ascunse încă de la întemeierea lumii pe aceste pământuri mai demult uitate de Dumnezeu, dar acum redescoperite și de acesta, și de civilizație, și de viitor. Nick a refuzat amabil, cu toate că perspectiva unui ghid pe străzile unui oraș în care nu mai fusese nu-i displăcea. Dar nu pentru azi.

Așa că a plecat de unul singur întâi pe faleza largă și puțin populată, lumea era încă la plajă, iar terasele în care se zăreau instrumentele muzicale pregătite pentru spectacolele de seară erau goale, ocupate doar de chelnerii care-și mâncau tacticoși masa, fumau și bârfeau între ei. Mirosea plăcut a mare și a grătare care se încingeau, plus aroma dulceagă de la vata de zahăr vânată de copii zgomotoși și cumpărată de părinți fericiți că scapă cu atât de puțin. Coborî la un bar, frumos aranjat, cu scaune comode de ratan, cu muzică latino dată tare și vreo trei animatoare simpatice foc, pline de energie și de voie bună, care, în costume de baie roșii, se fâțâiau în ritmul muzicii printre clienții atârnați de pahare cu cocktailuri lungi, umbrelușe, gheață și paie multicolore. Mergea barul, îi spusese un tip stilat care fuma un trabuc subțire, probabil unul dintre patroni, lumea venea aici în sezon, normal, dar și în extrasezon fugeau din Capitală sau din orașele industriale din apropiere pentru muzică, fete, un pic de droguri ținute sub control și chiar și pentru mese bune de pește. După ce obținu permisiunea, făcu niște poze mobilierului, aranjamentului interior, dar și fetelor care se hlizeau armonios.

Da, era interesat de baruri, investise în participații minoritare la mai multe stabilimente de acest tip din diverse puncte inteligent alese de pe glob și acum era aici pentru câteva zile într-un soi de vacanță amestecată cu un strop de business.

Zona e în dezvoltare, e încă ieftină, marea e frumoasă, vremea bună, oamenii calmi. O afacere aici ar avea potențial. Nu voia însă nimic de unul singur. Mereu a lucrat așa și a fost mai comod. Îi plăcea să se lipească de o afacere în funcțiune, ținută de un localnic, de cineva care înțelegea și locurile, și regulile locurilor. Interlocutorul izbucni în râs. Nu știa exact cum era prin alte părți, dar aici cu siguranță e nevoie să ai intrare la niște oameni. Și asta poate fi deopotrivă și rău, și bine, dar mai degrabă este bine, căci oamenii fericiți sunt cei care fac lucrurile să meargă. Iar aici, oamenii chiar pot deveni fericiți destul de simplu. Care este cel mai bun bar din oraș? Exceptându-l pe acesta, desigur. Depinde de ce înseamnă bun. Unul are cei mai mulți clienți cu bani, altul are cei mai stilați clienți și chiar ai pe cine vedea acolo, mai ales în weekend, altul are fetele cele mai drăguțe, dacă nu vrei să fii singur într-o seară, altul are cea mai bună băutură și cel mai tare barman și tot așa… Niciunul nu este singur în frunte. Dar onestitatea te îndeamnă să admiți că *Gigolo* este cel mai bănos, dacă ai privi din perspectiva unui investitor, iar *Kristall* e cel mai select, vine lume de calitate, nu ies chiar atât de mulți bani, dar are un flux constant de clienți. Și, obligatoriu, *One* + *One*, mereu plin de pușți de peste tot, uneori și cu scandaluri, bodyguarzii de acolo de obicei au treabă, apare uneori și poliția, dar este foarte popular. Dar despre *Rococo* ce ar fi de spus? E un local interesant, nu foarte bănos. Dar și pentru că este exclusivist. Cum de auzise de el? Citise pe site-uri de promovare. Ciudat, nu e neapărat în circuitul marelui public, dar merită văzut, măcar de curiozitate.

Se întoarse la hotel pe alt drum, prin străduțele din spatele falezei, multe case elegante, camere de luat vederi pe la porți, mașini bune, părculețe îngrijite, nu excesiv de curate, dar pline de copii agitați și de adulți protectori. Își cumpără un

sandvici care arăta oarecum exotic, dar aproape imediat percepu o durere în stomac, așa că îl lăsă pe marginea unui zid, să-l ia vreun flămând, cu toate că în cartierul respectiv nu văzuse nici săraci, nici cerșetori. Sigur își făceau veacul în altă parte, de exemplu, în zonele în care hălăduiau turiști exuberanți și eventual capabili de un dram de caritate.

Barul hotelului, cu pluș roșu și mobilier masiv, din lemn întunecat, luminat de candelabre somptuoase de cristal, încerca să evoce epoci imperiale apuse. Fetele înșirate pe scaunele înalte erau însă profund contemporane. Elegante, tinere, discret fardate, priveau în ochi fiecare bărbat singur, dar nu făceau nicio mișcare. Așteptau… Mai mult ca sigur politica locului – fără interferențe inutile. Produsul stă în raft de unde eventual este achiziționat de doritor, dar produsul nu deranjează niciodată clientul care poate este în local doar pentru un pahar de malț de calitate sau pentru un *rhum agricole* vechi, ambrat și duios în tăria lui. Barmanul, conștient că Nick este cel din apartamentul de pe terasă, îl abordă cu mai mult interes decât pe alți vizitatori. Cu ce să-l servească? Un *bourbon* era bine-venit, dar pe care ar fi sperat să nu-l bea singur. Privirea isteață a barmanului se duse direct spre scaunele înalte și ocupantele lor, dar Nick îi răspunse, întorcându-se, taci! Și cu o privire nemulțumită, ușor nemulțumită pentru a fi exacți – nimic nu era de reproșat tinerelor de acolo –, îi anunță aspirația pentru un nivel superior, a unui pas în plus spre mulțumirea reciprocă. Și da… Pasul putea fi făcut. Un pas mic pentru un barman, dar costisitor pentru un client. Dar repede s-a constatat că acest pas era acceptabil. Nu în această seară însă. Mâine-seară atunci, pe la aceeași oră? Lisa este numele frumuseții și va sosi direct în apartament. Va veni acolo împreună cu o nouă sticlă de șampanie din

partea barmanului a cărui certitudine era că și el va fi fericit.

Refugiatul

(Tabără de refugiați în Turcia, în apropierea graniței cu Siria)

Nu îmi plac oamenii. Oamenii necunoscuți, ca să fiu mai exact. Nu îmi place când cineva intră în vorbă cu mine, nu îmi place când cineva vrea ceva de la mine. Nu îmi plac mulțimile, nu îmi place zgomotul, nu îmi plac discuțiile. Nu sunt spontan. În principiu, când situația nu-mi convine mă blochez, îngheț și aștept ca individul din fața mea, care sigur are ceva de spus, să dispară de acolo. Cu greu reușesc să îngaim o vorbă, să zâmbesc nițel astfel încât să par politicos. Dar, în general, nu par politicos, de aceea am fost cam tot timpul singur. Dacă te poți numi singur în mijlocul unei familii care, atunci când se adună toată, are cam cinci sute de membri. Sunt suficienți oameni de întâlnit pentru o viață întreagă. E drept că pe unii dintre ei i-am văzut foarte rar, fie locuiesc la distanță de noi, fie tata nu-i apreciază, fac lucruri care lui nu i se par corecte și atunci îi evită. Între zidurile casei noastre, atunci când eram mic, erau unsprezece suflete – tata, mama, părinții tatei și noi, șapte copii. Plus mereu câte o rudă sau mai multe, care veneau în vizită și plecau după săptămâni sau luni. Casa era mare, nu-i simțeam, iar mesele cu multă lume până și mie îmi conveneau – doar lumea să fie cunoscută și să nu aibă vreun interes special pentru mine.

Toți îl ascultau pe tata și mereu era ceva de ascultat. În zona noastră de agricultori, tata nu era doar un bărbat bogat, dar scrisese și publicase cărți de succes. Apărea la radio și la televizor, era vizitat de oameni importanți din Damasc. Ceilalți spuneau că e filosof. El însă m-a învățat că doar punea pe hârtie gânduri și că până la filosofie era

cale lungă, pe care nu credea că o va străbate în existența aceasta. A și predat la facultatea ridicată cu banii ONG-urilor europene, dar nu i-a plăcut. N-avea nevoie de plata lor, nici de titlul lor de profesor, nici de programele lor. Mai bine să spună ce voia el celor care-l vizitau sau care-l invitau să stea de vorbă. Nu ce hotăra o hârtie venită de la Damasc sau de și mai departe. Când l-a întrebat muhafizul de ce nu mai preda, a decis să nu enunțe dezacordul cu ideologia familiei Assad, nu era prudent să facă așa ceva, doar a replicat că e mai corect ca leafa lui de profesor să meargă la cineva care chiar are nevoie de banii aceia și că sunt suficienți tineri deștepți cu facultate care nu-și găsesc ușor de lucru în colțul acesta de țară. Așa că l-au lăsat în ale lui. După ce am împlinit zece ani, tata nu a mai fost însă singurul punct de interes din familia noastră.

— Arif… Cum se zice la strugure în rusă?

— *Vinograd.*

— Dar în italiană?

— *Uve.*

— Și în germană?

— *Trauben.*

— Zi-i mătușii tale ceva în engleză…

— *My dear aunt, your nose is quite ugly*[2].

— Ce i-ai zis?

— Că îmi este foarte dragă.

După aceea eram trimis să-mi văd de cărțile mele și mama cu celelalte femei începeau să vorbească despre mine. Ele să mă laude și mama să fie fericită. De după ușă auzeam întrebările în care ghiceam invidia și îndoiala.

— Câte limbi a învățat? se interesă mama lui Nabil.

— Habar n-am, răspundea mama. Zece, dacă nu și mai multe.

— Și mai departe ce o să facă? Îl trimiteți la Damasc, la facultate, se amesteca în vorbă una

dintre mătuși, Hanifa, cea cu nasul mare și cu mustață sub el.

— Sigur o să meargă la facultate, taică-su are planurile lui.

— Fratele meu e un om luminat și el decide ce-i mai bine pentru băiatul lui și cum vrea el așa se va întâmpla.

Aceasta era sora mai mare a tatei, Sahar, care rămăsese fără un ochi după un accident de mașină și care se băga și se tot băga în casa noastră, peste mama și peste noi, dar nimeni n-o punea la punct, suferise mult, îi murise bărbatul, fata ei cea mare luase un băiat bun care se înecase în prima lor vacanță în Latakia, se întâmplase și nenorocirea cu ochiul și acum îi crescuse un gogoloi în burtă, ca o curmală mare, și toată familia se temea că e tumoare, iar ea nu voia cu niciun chip să meargă în Daraa la doctor fiindcă îi era frică de ce o să afle.

Mama turuia despre mintea mea cea deosebită și despre domnul Al-Salek, profesorul de la liceu care venise să mă vadă atunci când deja vorbeam patru limbi – turcă, engleză, franceză și germană –, și lumea aflase despre aptitudinile mele neobișnuite. Nevasta lui era din Moldova sovietică și așa am deprins, ascultând-o pe doamna Anastasia, și rusa, și româna. Profesorul Al-Salek, care a murit împușcat pe stradă din întâmplare la scurt timp după debutul tulburărilor de la noi, mi-a trimis mereu cărți și casete și m-a dus la toate concursurile școlare din regiune. El m-a sfătuit că ar fi fost înțelept să mă opresc la câteva limbi pe care să ajung să le stăpânesc și, după facultate, să-mi construiesc o carieră în diplomație sau să devin traducător sau jurnalist. Dar nu m-am oprit. Am fost mereu curios și îmi era foarte ușor. Dacă știam rusă am învățat bulgară, cehă, poloneză, sârbă. Dacă știam franceză și română am învățat italiană, spaniolă și portugheză. Din engleză și germană am ajuns la suedeză. Învățatul limbilor străine era mereu o scuză să stau în casă, să nu mă amestec cu

ceilalți pe afară, să nu vorbesc cu ei, să le răspund la întrebări, la glume și la celelalte porcărele pe care le făceau.

La școală mă lăsau în pace. Eram băiatul tatălui meu, ceea ce a contat mereu, dar eram și ciudatul care vorbea toate limbile străine din lume. Ei de-abia se descurcau cu araba, iar profesoara de engleză prefera să-i pună să citească din manual decât să le predea. Fusese o doamnă importantă prin Damasc, se ocupase cu subtitrarea filmelor și lucrase și pentru guvern la un moment dat, însă ceva se întâmplase, se auzea că un divorț, și fusese trimisă aici, în mijlocul țăranilor. Când era în toane bune mai povestea, în arabă, nu în engleză, câte un film occidental pe care-l văzuse, dar care nu primise aprobarea cenzurii să fie difuzat în țară, în principiu fiindcă erau relații sexuale prea explicite. Filmele în care apăreau referiri pozitive la Israel sau critice la adresa familiei Assad nici măcar ea nu avea curaj să le povestească. Deși auzisem din niște bârfe că le văzuse și pe acelea, dar într-un cadru și mai restrâns. Băieții de la clasele mai mari îmi solicitau uneori să le traduc sau chiar să le compun câte o scrisoare de amor în franceză. Așa considerau, că franceza îi ajuta să ajungă mai ușor la favorurile colegelor lor și, servindu-i mereu și necerându-le nimic niciodată, eram apărat, parcă mai era nevoie, și de mușchii lor.

Dacă mă uit acum înapoi, nu mi-e întotdeauna clar de unde mi-a venit totul și de ce mi s-a părut interesant să învăț cuvinte străine pe care ani de zile nu le-am vorbit cu nimeni, în loc să fac tot ce făceau frații mei sau băieții de pe strada mea. Spun eu că nu e clar, cu toate că răspunsul este foarte la îndemână. Nu mi-au plăcut oamenii, nu mi-a plăcut contactul cu ei și întotdeauna am fost performant când cineva în care credeam mi-a spus ce să fac. Or, tata a înțeles asta repede și, după ce a văzut că am un talent, mi-a trasat destinul. Ordonat, cu program, cu reguli și cu premii. Eu n-

am învățat la întâmplare. Totul a fost controlat atât de atent, încât în zilele în care nu era un program stabilit mă blocam în nemișcare. Cel mai răsărit dintre frații tatei, Jamil, singurul cu adevărat interesant exceptându-l pe el, îl acuza că nu m-a lăsat să fiu copil. Că nu mi-am trăit copilăria.

Nu pot spune că n-am avut copilărie. Fraza aceasta mă omoară în tabăra de refugiați. Fiecare doctoriță creștină, fiecare tinerel dintr-un ONG repetă întruna că bieții copii de aici nu au copilărie. Nu copilăria le lipsește, nici mâncarea nu e puțină, nici păturile sau apa sau medicamentele. În tabăra aceasta și în celelalte în care am mai fost înainte am văzut cum e să trăiești fără vreun rost. Scop nu au… Creștinii din tabere, europeni, americani, canadieni, australieni, oameni buni, zic eu, majoritatea dintre ei sunt aici să-și îndulcească inutilitatea propriului lor destin, să-și ofere lor înșile un rost, amăgindu-se că ajută refugiații momentului, dar nu sunt aici să-i ajute într-adevăr. Nici nu au cum ei, oameni simpli. De fapt, guvernele lor, asta am conștientizat mai târziu, nu vor sau nu pot să ajute. Vor doar să dea bani, medicamente, pături… Dar nu-și propun să dea un rost arabilor adunați grămadă acolo și fugiți din singurul loc în care aveau un rost – curtea lor alăturată curților celorlalți ca ei – spre o lume mare, bună, bogată și frumoasă, dar care lor niciodată nu le va înapoia ceea ce pierduseră. Domnul Malki, care trăiește acum la câțiva zeci de metri de mine, cu ce a mai rămas din familia lui, o spune de câte ori se ivește ocazia:

— În Siria eram arhitect. Dacă voiai să-ți construiești o casă, stăteai de vorbă cu mine. Am fugit și am devenit refugiat. Adică nimeni. Dacă mă caută cineva, o face ca să mă întrebe dacă am nevoie de medicamente, mâncare sau apă. La fel ca pe analfabetul din dreapta mea. Și eu, și el am ajuns să împărțim aceleași nevoi. Și eu, și el suntem nimeni.

L-am auzit mai demult pe tata în timpul unor discuții cu inși din ONG-uri veniți să vadă ce făceau oamenii lui Bashar în Daraa. Oamenii lui Bashar făceau ce știau ei mai bine… Bombardaseră cartiere întregi în încercarea de a înspăimânta revoltații și, constatând că nu reușiseră, instauraseră un soi de blocadă. Ca să-i facă să moară de foame. Și au murit. Mai ales copiii și bătrânii. Și de foame, și de boală, și de epuizare. I-au lăsat fără curent, așa că au cărat apă de la puțuri, pe care au ridicat-o cu scripeți la ultimele etaje ale blocurilor. Nu mai funcționa nimic, doar creștea numărul morților. În Daraa, dar și în alte orașe. În scurt timp, mulțimi de sirieni au trecut granițele care încotro. Nebunia cu refugiații. Tata a încercat să le explice oamenilor acelora din ONG-uri că migrația aceasta de neoprit va fi rea și pentru sirieni, dar și pentru gazdele lor europene. Sunt luați niște oameni încadrați într-o anumită coerență socială, cu reguli și apartenențe clar stabilite de multă vreme, cu o ierarhie construită pe niște modele asumate și sunt mutați într-o altă societate care îi va integra ca indivizi, însă fără niciun suport social, niciun trib de care să țină, nicio regulă de care au auzit din copilărie, niciun lider în fața căruia să-și plece capul din instinct și nicio recunoaștere a performanței lor pe care acești fugari să o prețuiască. Desigur, dacă se vor comporta corespunzător, vor primi recompense. Recompensele noii lor lumi, nu recompensele pe care au fost educați dintotdeauna să le aștepte. Dar, chiar și cu recompense, ei vor deveni indivizi. Europa prețuiește individul. La noi sunt prețuite tribul, grupul, familia extinsă. Nimic bun nu va ieși de aici. Cei care se vor integra și vor urca pe scara socială, cu cât se vor duce mai sus, vor constata că tot străini rămân și vor deveni furioși pe noua lor țară. Cei care nu se vor integra, care vor eșua, vor fi de asemenea furioși și vor crede că vina pentru eșecul lor ține tot de noua lor țară.

Desigur, mai rămân cei din mijloc. Umili aici, umili și acolo. Dar nici în acest caz nimic nu va fi simplu. Când le vedea scepticismul de pe fețe – întotdeauna tinereii veniți din Europa sau din America erau convinși că ei știau tot –, tata îi întreba blând: Voi ați trăi aici? Nu acum, când e război. În timp de pace… Ați veni aici, în Daraa, cu neamurile voastre, cu părinți, cu bunici, cu nepoți, să vă faceți o casă, să vă luați o gospodărie, să învățați arabă, să încercați să vă găsiți o slujbă și să obțineți un salariu ca să puneți mâncare pe masă? Ați putea trăi aici pentru totdeauna? Mai degrabă nu… Cu toate că nu e rău deloc aici. Mâncare bună, arăbească, dar bună. Spitale, școli, facultăți, magazine, bazare, cluburi, cinematografe… Chiar și piscine. E drept, nu mixte. Patru pentru bărbați și două pentru femei, dar ai unde înota. Și cu toate acestea, nu este ideal pentru voi. De ce ar fi atunci ideal pentru noi să trăim la voi? Doar fiindcă vouă vi se pare mai confortabil acolo decât aici, iar judecata voastră asupra confortului e obligatoriu să ni se potrivească și nouă?

Și apoi, oamenii deștepți din toate țările se vor întreba de unde se nasc teroriștii. De ce niște oameni cu carte, cu serviciu, cu ceva bani, cu un viitor se aruncă în aer prin gări și prin cafenele? Singuri și părăsiți în acea țară nouă, realizează că definiția voastră a binelui nu este universală și, cu siguranță, nu li se aplică și lor. Lor nu le e bine. Și atunci, niște ticăloși cu o carte sfântă în mână vin repede și acoperă locul gol lăsat de lipsa comunității și a apartenenței cu care ei erau obișnuiți. Comunitatea dă ordine, impune conduite, ține lucrurile în echilibru. Asta fac și ei. Dau ordine, impun conduite, țin lucrurile în echilibru. Inventează în acele țări străine minicomunități care le imită pe cele pierdute de acasă. Doar că, spre deosebire de o comunitate tradițională ce năzuiește ca lucrurile să nu se

blocheze și viața să meargă înainte, ei ghidează noile comunități, fictive în fapt, spre rezolvarea problemelor din agenda lor ascunsă. Și le explică rătăciților pe care au pus mâna că binele lumii voastre este vinovatul pentru răul existenței lor.

Tristețea este că totul pleacă de la bune intenții. Europenii vor să-i ajute pe niște amărâți goniți din țara lor, sirienii fug din fața catastrofei și la final toată lumea pierde. Mai puțin niște ticăloși, tata repeta foarte des cuvântul acesta, care îi șoptesc fiecărui musulman speriat de libertatea pe care Europa i-o garantează și de care el nu are mare nevoie, hai împreună cu noi într-o comunitate unde tu nu ai decât obligația de a te supune. Nu trebuie să ai inițiative, nu trebuie să te descurci, nu trebuie să iei decizii. O facem noi pentru tine. Tu ne asculți și nu vei mai fi niciodată singur și pierdut. Un proverb spunea că normal ar fi ca omul să se roage la Allah să-l ridice în picioare, de căzut în genunchi poate și singur. Ticăloșii îl învață să viseze doar să stea în genunchi și să nu-și dorească niciodată să fie în picioare.

Cât îmi lipsește tata… Care nu m-a lăsat să am copilărie. Ce prostie! N-am avut copilărie? Dar fratele meu, cel vânjos, Farid, a avut copilărie fiindcă s-a bătut cu cine s-a nimerit? A jucat fotbal și volei până se întuneca, s-a dus cu fetele la discotecă, a băut raki deși la noi în casă nu se accepta nicio picătură de alcool, a fost dat afară din școală și reprimit de rușinea tatei și până la capăt și-a rupt spatele muncind la vie, în afacerea tatei, care va deveni, dacă va mai deveni, la un moment dat a lui. Dar a fost fericit. La fel ca și mine. Și eu, și el aveam un rost. Al lui era să fie bărbat, așa cum spune tradiția arăbească, iresponsabil când e tânăr și foarte responsabil când devine stâlpul familiei. Al meu era să fiu ce sunt. Un ciudat care nu suportă oamenii și care face lucruri imposibil de cuprins și de acceptat de către ceilalți. Așa încât și aici, ca și în multe alte situații,

Jamil se înșelase și tata, nu. Copilăria mea a fost fericită tocmai pentru că nu am fost pe străzi să mă joc și, după ce am crescut, la vie să muncesc și prin vecini să caut fete și prin magazinele creștine să-mi iau raki și mai târziu cu AK-ul în mână să vânez soldații lui Bashar sau pe zăltații din Daesh.

Ceasul a sunat, ca întotdeauna, la 7.00 dimineața, dar ca întotdeauna sunt treaz cu niște minute înainte și stau imobil în pat, fixând tavanul cenușiu din micul meu container în care am dobândit, după multe luni, dreptul să fiu singur. Tot ca întotdeauna, dau drumul la televizor și mă uit la știri pe unul dintre posturile europene sau turcești. Aflu ce se întâmplă oriunde și văd ce comentează lumea despre ce e la mine acasă. Mă spăl, mănânc repede, mă îmbrac și mă pregătesc de încă o zi de muncă. Nu-mi plac oamenii, nu-mi place să vorbească necunoscuți cu mine, nu-mi place să fiu în mulțimi, nu-mi place neprevăzutul. Așa încât am fugit din Siria și m-am trezit translator într-o tabără cu peste 20.000 de suflete, angajat de un ONG european și de administrația turcă, pentru a vorbi zilnic cu sute de oameni necunoscuți care vor ceva unii de la alții și care nu se înțeleg decât prin intermediul meu. Și dacă nu mi-am luat câmpii încă, înseamnă că totuși nu sunt așa de țicnit cum bârfeau vecinii mei atunci când tata nu-i auzea.

A DOUA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Omul nostru e pus pe treabă. Dar nu cum ne temeam noi…

— Adică?

— Stați să o iau pe rând. S-a cazat în camera doișpe, cum am hotărât, a stat vreo două ore întins, a citit broșurile medicale ale centrului, a mâncat fructe. Mai târziu a coborât la cabinetul medical, avea programarea făcută din vreme, a fost consultat și i s-a prescris o schemă de tratament. A fost morocănos, necomunicativ, deși medicul, instruit de noi, a încercat să lege o conversație. Nu a reușit. S-a plimbat prin tot complexul, pe la restaurant, la bar, la sala de sport. Așa ca într-o inspecție. Nu a vorbit cu nimeni, nu a întrebat nimic. S-a dus la piscină și acolo, direct, fără nicio introducere, fără nimic, s-a dat la fata de la prosoape. Direct…

— Cine e fata?

— O angajată de acolo. Tinerică și atât. Posacă și cu fundul cam mare după gustul meu, dar ce să vezi, aia a fost de acord și, după ce și-a terminat tura, a urcat la el în cameră și și-au pus-o de două ori așa din prima, fără introducere, fără nimic. El a comandat cina în cameră, au mâncat împreună și au luat-o de la capăt. Pe la miezul nopții fata a plecat.

— Sper că e deja supravegheată?

— Se poate, șefu’? Dar n-a făcut nimic. S-a dus la ea acasă, n-a dat telefoane, n-a făcut altceva. Era și foarte târziu. Vedem dacă în dimineața asta are vreo activitate interesantă. Stă într-un cămin pentru angajații de la stațiune cu o colegă care lucrează

tot la baza de tratament, o verificăm și pe ea și îi luăm la mână toți apropiații. Când va merge la serviciu azi, e în schimbul de după-amiază, o să intre cineva în cameră și am pus o fată de la noi să o tragă de limbă să afle mai multe despre ea. Până acum nu a ieșit nimic deosebit. Cei de acolo mi-au spus că nu a dat niciodată impresia că este atât de dispusă, din contră. Iar acum a picat repede, mult prea repede.

— Crezi că se cunoșteau deja?

— Greu de crezut. Cum să fi luat legătura? Dar e ceva în neregulă… Plus că acolo a fost pasiune. Știți cum e… Ea posacă, el bolnav și fără chef și deodată foc de artificii. Și încă un aspect. Nu au vorbit aproape deloc. Fata nu l-a întrebat ce e cu el, el n-a întrebat-o ce e cu ea. Erau încinși și puși pe fapte. Dar, după tăvăleală, au mâncat împreună. Ar fi fost timp de un minim dialog. Gen… Eu sunt cutare, tu cine ești?

— Deci e posibil să se fi cunoscut dinainte.

— Verificăm și asta, dar nu văd cum. Ea nu a plecat niciodată din țară, iar el nu a mai fost aici știți exact de când. Plus că nu sunt din aceeași lume. El e cine e și ea e fata de la prosoape din vârful muntelui.

— Cum a convins-o?

— Nu pot să vă spun. Acolo nu avem sunet. Doar filaj. Dar a fost foarte repede. Discuția a durat mai puțin de cinci minute.

— Și ție nu-ți sună nimic ciudat?

— Ba da, șefu'… De-aia vă și raportez, e ciudat. Nu spun că nu am mai văzut mișcări din astea bruște. Am mai văzut, dar nu foarte des.

— A plătit-o?

— Cred că da, dar nu sunt sigur. Când a plecat din cameră, la miezul nopții, cum v-am spus, a însoțit-o în holișorul de la intrare unde nu avem imagine și acolo au mai stat măcar un minut. Fata a chicotit, deci e posibil s-o fi pupat sau ceva de genul ăsta, dar ar fi putut să-i fi dat și bani.

— Sau ar fi putut să-i fi dat și altceva…

— Da. Și dacă a făcut asta înseamnă că suspectează că e supravegheat și deja devine mai problematic. Mai sunt două lucruri de menționat. La un moment dat, el i-a spus ceva la ureche… Erau în cameră, în pielea goală, el venea de la duș, ea se ducea tot acolo, și a tras-o spre el și i-a șoptit ceva. Cam 30 de secunde. Ea s-a uitat la el și a dat din cap în sens de aprobare. Și al doilea, înainte de plecare, era deja îmbrăcată, fata a scris ceva pe o bucată de hârtie și i-a întins-o. A scris puțin. De exemplu, numărul de telefon.

— Corect… Poate să nu fie nimic, dar de asemenea, așa cum spui și tu, e posibil ca omul să se fi prins că suntem pe el și să ne plimbe. Deci stați după fată. El este versat, dar ea nu prea are cum să fie.

— Pe de altă parte, fără a încerca să găsesc motive de relaxare, omul arată bine, se vede că e bogat, stilat, venit de afară. Ea e dintr-un sat de la munte, fără un partener, cel puțin acum. Și dacă e exact ce s-a văzut?

— La ea, să zicem… Cu toate că sunt destul de multe ciudățenii. Dar pe el ce l-a izbit? Știm omul, știm profilul, nu prea se încadrează.

— Mai calcă pe alături. O făcea și aici, o face și acolo, în fond, cu senegaleza cum s-a căptușit?

— În fine… Nu mă convingi.

— Șefu'… Nu încerc să vă conving. Noi mergem după fată așa cum v-am spus. Nu e asta problema, doar am vrut să nu omitem nici ipoteza cea mai banală. Vedem ce urmează. După ce a plecat fata, omul nostru a făcut un duș și s-a apucat să scrie.

— Ce anume? Am aflat?

— Nu… A scris într-un carnet pe care-l poartă la el. Dar a scris vreo oră fără oprire. Dintr-o suflare.

— Când vedem carnetul ăla…?

— Am o soluție, încercăm și vă țin la curent.

— Dacă ai nevoie de oameni în plus, fără probleme. E prioritate zero.

— Am mai luat câțiva, am și alții mobilizați, numai să-i chem.

— Vreau și eu dosarele fetelor cu care a fost combinat.

— Și aici, și afară?

— Nu. Numai de aici deocamdată. Și totul despre asta nouă.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Lisa cu siguranță nu era o femeie frumoasă și acest fapt i-a fost clar lui Nick chiar din secunda în care a văzut-o pe holul luminat al hotelului. Fusese un ciocănit strengăresc la ușă, ca un cod folosit de puștani, două bătăi lungi, una scurtă și încă două bătăi lungi. I-a deschis și a rămas câteva secunde blocat. Bineînțeles că nu evident, așa că în comediile de situație, dar tânăra din fața lui, îmbrăcată în niște blugi obișnuiți, găuriți în dreptul unui genunchi, cu o cămașă în carouri roșii, verzi și crem înnodată peste un maiou alb, tunsă scurt, ușor ciufulită, nefardată, fără nicio bijuterie vizibilă, mai puțin o pereche de cercei minusculi, cu diamante, desculță într-o pereche de pantofi de sport roșii, era la o mare distanță de ceea ce avusese în minte atunci când agrease suma cerută de barmanul cel isteț din subsolul hotelului. O studentă voioasă, scăpată de examene, ieșită cu prietenii la o bere. Nimic mai mult. Pesemne că totuși fața lui sugera o oarecare uimire, deoarece Lisa a izbucnit în râs, l-a privit amuzată și a intrat pe lângă el în cameră. Da, ea era cea pe care o aștepta și da, de fiecare dată, sau oricum de multe ori, s-a întâlnit cu această reacție. Și-a scos pantofii de sport și gentuța cu brizbrizuri metalice, a proptit în frapieră sticla de șampanie promisă de barman și s-a cuibărit în fotoliul din care se vedea

marea, locul ei favorit din acest apartament, de fapt, cel mai frumos loc din acest oraș. După ce i-a mai spus încă o dată că ea este Lisa, a aflat că pe el îl cheamă Nick, sau, mă rog, așa se prezintă, l-a întrebat cu ce ocazie prin partea aceasta de lume. Vorbea fluent limba în care Nick i se adresase, fără accent, dar lucrul care-l intriga în cea mai mare măsură era căldura pe care o emana. Părea chiar interesată de el și veselă că se află acolo. Era ca și cum va urma o întâlnire amoroasă între doi oameni care țin unul la altul deși nu se mai văzuseră de ceva timp, doi amanți mai vechi, cu un trecut minunat pe care se pregătesc să-l retrăiască pentru niște ore.

I-a relatat în câteva cuvinte despre investițiile lui în diverse baruri din lume, i-a dat și numele a patru orașe în care are afaceri, mai mult să vadă dacă îl urmărește, dacă este atentă la discuție, și uite că ea fusese într-o scurtă excursie într-unul din acele orașe și chiar își imagina amplasamentul barului lui Nick. În timp ce vorbea, și-a preparat de una singură o limonadă pe care a stropit-o cu un fir de rom, dacă voia și el să guste, ea era gata să-i facă și lui una, e o băutură ușoară pentru căldurile de acum, dar Nick a preferat un pahar de tărie cu multă gheață, tot din cauza căldurilor. Și deci, baruri pe afară și acum tot pentru baruri era venit? Așa că el i-a detaliat succint planul de afaceri, ar vrea să investească, dar numai ca minoritar, nu are timp de management local. Și e interesat să afle ce tip de local merge în câștig, care este tendința pieței, ce preferă oamenii de pe aici. În aceste condiții, Lisa a tras corect concluzia că ar trebui să viziteze mai multe baruri, să înțeleagă un pic cum arată lucrurile. Și i-a oferit și un sfat. Să fie conștient că, deși teoretic acest colț de lume seamănă cu orice alt loc de pe acest continent, uneori deosebirile sunt foarte mari și pot deveni foarte costisitoare.

A întrebat-o despre ea și s-a dovedit că intuiția lui fusese corectă, era studentă, împlinise douăzeci și trei de ani, părinții și facultatea sunt în Capitală, aici ajunge în timpul vacanțelor, în weekenduri și ori de câte ori mai are timp. Deja făcea această tură de aproape trei ani. Următoarea întrebare a fost dacă vrea să iasă împreună la un restaurant, parcă nu-i venea să rămână cu ea în cameră. Lisa i-a confirmat că ar mânca ceva, mai degrabă o salată sau un sandvici cu brânză, cârnați picanți și murături, pe care îl poți găsi corect făcut într-un singur loc în acest oraș, dar dacă el era în dispoziție de restaurant, ea îl însoțea cu mare bucurie. Bucurie, acesta era cuvântul. Lisa era bucuroasă. Ori mima extraordinar, ori era ceva anume cu această fată. În fond e o cocotă. Plătită cu mulți bani să facă amor cu bărbați necunoscuți. Nu se considera niciun expert al femeilor în general, niciunul al celor din acest câmp profesional foarte aparte, dar întâlnise destule. Niciuna nu arăta însă ca Lisa și nici nu se comporta ca ea. Deși era incomodat de situație, comandase ceva, primise altceva, își dorea să o vadă și în pat. Sub bluza lălâie sânii se ghiceau a fi mari și probabil că încă stăteau bine la locul lor, firesc, e foarte tânără. Blugii răsuciți dădeau la iveală glezne fine, iar restul se va descoperi la momentul oportun. Care inevitabil va sosi, doar fusese achitat în avans.

În lift, l-a sărutat și i-a spus hlizindu-se să stea relaxat, nu a uitat motivul întâlnirii lor. Noaptea va fi lungă și ei nu i se face niciodată somn. Același băiat care-i adusese bagajele l-a întrebat cu aceeași voce joasă dacă are nevoie de o mașină, Nick a privit-o întrebător pe Lisa, nu știa cât de departe urma să meargă, dar a fost înștiințat urgent că locul în care se nășteau acele sandviciuri magice era la mai puțin de un sfert de oră de plimbare, deci nu, nu era nevoie nici de mașină, nici de șofer. Aerul era umed și lipicios, mase compacte de indivizi

mărșăluiau pe faleza luminată și de sus, de becurile galbene atârnate de stâlpi, și de luminile albe ale magazinelor și de reflectoarele colorate ale teraselor și discotecilor de pe plajă. Lisa îl luă de mână și-l trase ușor spre marginea falezei, drumul spre Camelotul sandviciurilor cu brânză, cârnați și murături cobora niște trepte și trecea prin mijlocul unei străzi în care abundau localurile mici, de numai câteva locuri fiecare. Casele nu erau elegante, mașinile nu erau scumpe, iar oamenii mâncau netulburați, învăluiți în fumul grătarelor, al țigărilor și al oalelor cu fiertură. Venea rândul unui bulevard larg, aglomerat și el, taxiuri, autobuze mari și multe scutere, altă stradă îngustă, dar fără cârciumi, și, într-o piață circulară, cu un copac mare în mijloc și multe bănci ocupate, un chioșc verde, cu un nume format din multe prescurtări aninat deasupra și cu o coadă consistentă în față. Ajunseseră. Lisa îi arătă printre copacii din spatele băncilor o clădire luminată stins în bleu, acolo funcționa un club interesant, *Alpha,* patronul e străin, combinat cu niște localnici, nu ar fi rău să-l vadă. Fără dubii este unul dintre cele mai stilate din oraș. Frecventat de oamenii cu bani, muzica e bună, mai veche, sâmbăta și duminica sunt trupe care cântă jazz, însă nu credea să fie loc de încă un investitor.

S-au așezat pe o bancă eliberată de un cuplu de pensionari care ascultaseră muzică simfonică la un radio portabil mic, vechi ca lucrările lui Șostakovici, cu sandviciurile fierbinți învelite în hârtie cerată, câte o sticlă de bere rece și un castronel de carton umplut cu murături. În numeroase orașe chinezești, localnicii, în grupuri, dansează, iarnă sau vară, după lentele acorduri ale muzicii emise de un difuzor sau un casetofon. În Argentina se adună în jurul a trei muzicanți și își elaborează tangoul. În Turcia, mai ales în adâncul asiatic al țării, se strâng pe iarbă, cu mâncare adusă în sufertașe și stau până noaptea târziu, bucurându-

se de răcoare și de bârfele celor de lângă ei. Aici tăceau privind spre luminile falezei și, din când în când, șopteau ceva celui de alături. Nimeni dintre cei de pe bănci nu venise acolo pentru sandviciul minune, era doar un colț al decorului lor permanent. Lisa însă mânca și vorbea cu gura plină și iar era bucurie în stare pură, ochii îi sclipeau, mâinile se mișcau molatic și cu o nedisimulată neatenție agățau o feliuță de ardei din castron, un colț de pâine îmbibat cu cașcaval topit, sticla de bere culeasă de pe asfalt de lângă piciorul băncii, un șervețel din gentuța minusculă în care Nick se întrebase chiar de la început dacă și unde se adăposteau clasicele prezervative atașate imaginii și practicii fetelor care se deplasează la domiciliul clientului. Nu se adăposteau, gentuța își dezvăluise ascunzișurile și pe lângă un pachet de șervețele, o cutiuță de bomboane mentolate, două sau trei fotografii, telefonul mobil și firele încâlcite ale căștilor, un set de chei terminat cu breloc roz, niște bani și o sticluță subțire și înaltă de parfum nimic altceva nu se mai afla acolo. Fotografiile? Și brusc nu mai era veselă. Trei poze cu o mâță banală; în prima, pui, cu labele în sus, și în celelalte două, matură, stând încolăcită pe un fotoliu și pe un pat. Murise acum doi ani de bătrânețe. Pe telefon erau stocate încă multe alte cadre cu același animal cenușiu cu dungi negre, de data aceasta ținut în brațe de mama Lisei, tatăl Lisei, fratele mai mare și de Lisa la diverse vârste, alături de mutra ursuză, mereu ursuză a motanului răsfățat de întreaga familie. Era și un prieten al Lisei; se pupau pătimaș, cu pisica impasibilă între ei, nu era clar cine făcuse poza, sigur nu tatăl Lisei după poziția mâinii băiatului plasată direct pe unul din sânii fetei pe sub cămașa foarte descheiată, dar și acest detaliu s-a lămurit, un amic din alte timpuri, unde era prietenul acela, în Capitală, la facultate, dar se terminase mai demult. Plânsese foarte mult după moartea pisicii și acum, ori de

câte ori își amintește, inima ei este rănită de o tristețe monotonă.

Nick nu agrease deloc mâncarea, mult prea încărcată de grăsime și inutil de picantă, nu agrease nici băutura. Un oraș în care, iată, nu e înțelept să cumperi nici sandviciuri, asalturi împotriva organelor interne ale oricărui individ lipsit de instincte sinucigașe, nici lichidul acela vag acidulat din sticlă, prea fără gust pentru a fi bere și totuși prea colorat pentru a fi doar apă. Dar îi plăcea tot mai mult Lisa, despre care se străduia, în urma fiecărei mici vărsări de endorfine în cotloanele ascunse ale sistemului său endocrin, să nu uite cine este și cu ce se ocupă. După cum se străduia să nu uite nici cine este el și cu se ocupă. Ar fi fost mult mai comod să fi agățat în prima seară una dintre fetele de la bar, nu avea în nicio formă nevoie de acest exercițiu sentimental, aparent sentimental își repeta, cu o studentă frenetică, plină de chef și, mai mult ca sigur, pe undeva sărită de pe fix. Lisa i-a propus să-l ducă pe un alt drum înapoi la hotel, dar înainte, dacă tot nu-i plăcuse mâncarea, se puteau opri în altă parte. De unde se prinsese că nu-i plăcuse? Ea se uită atent la oameni. Din punctul ei de vedere, singurul lucru care contează cu adevărat este plăcerea. Și dacă te interesează cu adevărat, vezi foarte ușor unde aceasta este și unde nu este. Deși inițial nu a vrut, Nick și-a luat niște cornuri calde chiar bune și o sticlă de chefir de la o brutărie înțesată de clienți nerăbdători. Chiar lângă faleză, la capătul unei străduțe cu case foarte luxoase, păzite de bodyguarzi și patrulată de polițiști, era clubul Art café. Se auzea de mai multă vreme că se confruntau cu niște probleme cu banii, deci ar fi salutar un partener finanțator. Interiorul e deosebit aranjat, iar clientela este încă numeroasă. Proprietarii sunt doi localnici, unul mai degrabă ieșit din afacere, deci o bună oportunitate.

De când era în afacerea cu baruri? Dintotdeauna. Întâi a practicat în barul de la ai lui de acasă, în timpul facultății a lucrat în baruri, după aceea a băut prin baruri și, când a constatat că a strâns bani suficienți, a investit în baruri. Trei tineri în uniformă au trecut pe lângă ei și unul i-a spus ceva Lisei, fata i-a răspuns veselă, au schimbat câteva vorbe banale, pretins amuzante și și-au văzut fiecare de drum. Ofițeri de la baza militară de lângă oraș, sunt toți oameni de treabă, fuseseră câteva petreceri foarte intense la care participase alături de ei. Obosise și, cu cât se apropia de hotel, se întreba dacă n-ar fi el inteligent să-i mulțumească pentru seara instructiv-educativă și să o trimită la culcare în patul ei de acasă, dar era curios. Se lipise de el, îl ținea strâns de braț și din când în când își rezema capul de umărul lui. Era o ficțiune, dar ciudat, voia să-i parcurgă finalul. A întrebat-o dacă mai vrea să bea ceva, tocmai erau în dreptul scărilor ce coborau la barul din subsolul hotelului. După, i-a răspuns ea și i-a zâmbit altfel decât până atunci.

Refugiatul

(Tabără de refugiați în Turcia, în apropierea graniței cu Siria)

Deși am realizat că nu este obligatoriu real, de mic am avut senzația că pot prevedea lucruri. Că intuiesc atunci când ceva urmează să aibă loc. Ceva rău, în principiu, dar nu întotdeauna. Când mama a fost lovită de o mașină la Bosra, înainte de a intra la festivalul de teatru unde era invitat tata, am știut, deși eram mic, până în opt ani. Am simțit mai degrabă decât am știut. Când Oday, ginerele mătușii Sahar, s-a înecat în mare, de asemenea mie mi-a sunat un clopoțel de alarmă cu zile înainte. I-am spus atunci și mamei, căreia m-am ferit să-i povestesc despre previziunea mea legată de ea. Li se va întâmpla ceva grav, legat de apă. Și ei nu

plecaseră încă din Daraa. Deja eram mai mare, deja învățasem mai multe limbi străine, deja oamenii vorbeau despre mine și despre fratele meu geamăn Amir și despre ciudățenia noastră, așa încât, după ce s-a petrecut nenorocirea, s-a dus și i-a spus tatălui meu.

Și el m-a luat într-o plimbare prin vie. Mi-a explicat din nou că noi avem o vie mare, cea mai mare din întreaga regiune, că strugurii noștri sunt foarte buni pentru vin, dar, fiind musulmani, nu facem vin. Facem suc de struguri și îl vindem, facem gem de struguri și îl vindem și vindem și struguri de masă. Deși s-ar obține bani buni din vin, pentru că noi nu consumăm, nici nu producem. Asta însemna pentru tatăl meu să fii corect. Nu îi acuza de nimic pe cei care beau alcool, nu judeca pe nimeni, dar dacă el considera că e greșit să bei, nu putea fi părtaș la această greșeală.

Tot la fel, nu este în puterea omului să vadă viitorul, nu este în tiparul lui să încerce să facă asta, nu este corect să trăiești știind ce te așteaptă. Omul este supus unui destin decis de Allah și unor reguli scrise de alți oameni. Dar necunoscându-și destinul și înțelegând regulile pământești, el este liber să își aleagă ce drum vrea. Chiar dacă alegerea nu este a lui. Dacă vezi viitorul nu mai ești liber, în limitele realității umane. Dacă insiști să vezi viitorul ești mai rău decât ultimul prizonier din cea mai adâncă temniță. Indiferent de ce vrei tu, te vei îndrepta spre acea viziune a ta ca un fluture spre lumânare. Noi ne supunem unui destin pe care nu-l cuprindem, nu unuia pe care deja l-am aflat. Pentru noi fiecare pas este misterios, chiar dacă altcineva știe linia pe care vom merge, știe răscrucile în care vom ajunge și când anume linia aceasta se va opri. Și atunci existența noastră este frumoasă, atât cât poate fi, dar mai ales este logică și este justificată. Nu poți trăi o viață pe care ai citit-o dinainte. E ca și cum ai juca șah cu un

partener ale cărui mișcări le-ai văzut deja. Nu mai e nimic interesant, iar victoria inevitabilă nu îți aduce nicio satisfacție. Și dacă totuși ești mulțumit de o asemenea reușită, înseamnă că ești complet pierdut. În înțelepciunea lui, Allah a făcut în așa fel încât oamenii să fie egali atunci când privesc secunda care urmează. Nici cei mai bogați, nici cei mai puternici, nici cei mai credincioși, nici cei răi și nici cei mai buni nu se deosebesc aici unii de alții. Fiecare dintre noi întinde piciorul să calce în secunda viitoare cu speranță, emoție și frică. Și aceasta deoarece fiecare dintre noi așteaptă secunda care vine fără a bănui dacă este una dintr-un lung șir sau e ultima. Și așa trebuie să rămână. Nu e vina ta că vezi viitorul. Acum mai mulți ani ți-aș fi spus că ești tentat de diavol. Poate că ești sau poate că diavolul este doar o metaforă. Poate că ce ți se întâmplă ție este un fenomen care este explicabil și vreodată o să aflăm explicația lui. De aceea nu e vina ta. Vina ta va fi dacă vei trăi ținând cont de ceea ce vezi în plus față de alți oameni, nu contează cum, prin intermediul diavolului sau printr-o întâmplare a minții tale. Și încă și mai mult, vina ta va fi dacă îi tulburi și pe alții cu aceste viziuni.

De atunci am mai anticipat sosirea unor necazuri pentru cei apropiați, dar, la fel de bine, s-a întâmplat să nu o fac. Amir a trecut prin tot ce a trecut și eu n-am avut nici cea mai mică senzație de pericol. Și infarctul tatei când era plecat la Damasc pentru o conferință mi-a scăpat. Oricum, chiar dacă s-a întâmplat să prevăd ceva, am ținut pentru mine. Până la Farid… Eu îmi iubesc tatăl ca orice fiu pios, sunt convins că îi datorez afecțiune, obediență și loialitate, îl iubesc fiindcă nu am găsit niciodată să-i reproșez nimic, nici măcar în tăcerea gândurilor mele, îl iubesc fiindcă a ales cea mai bună cale de a mă crește, luând în calcul toate particularitățile condiției mele, dar aproape mai mult decât orice îl iubesc fiindcă e deștept și nu e

încăpățânat ca orice arab matur care refuză să iasă dintre zidurile propriilor lui idei din momentul în care ajunge stăpânul casei și până moare. Am știut că va fi ceva cu Farid, am sunat pe Skype, cum fac mereu, nu a răspuns nimeni și atunci am încercat pe mobilul tatei.

— Ai simțit? m-a întrebat cu o voce stinsă și atunci am înghețat. Sunasem prea târziu.

— Farid?

— L-au împușcat…

N-am îndrăznit să pun întrebarea următoare, așa că am tăcut, așteptând de la el ceva.

— Deocamdată trăiește. Celălalt Farid însă a murit.

Celălalt Farid era vărul nostru, băiatul lui Jamil. Se născuse la mai puțin de o lună după fratele meu Farid și tatăl lui, fratele tatei, se hotărâse să-i pună același nume pentru a fi împreună toată viața. Și împreună au fost mereu, chiar și când tații lor au avut momentele lor de răceală, cei doi Farid au rămas nedespărțiți.

— Ce s-a întâmplat?

— Se întorceau pe motocicletă din Jasim. La mai puțin de 500 de metri de aici, chiar lângă școală, au tras în ei. Celălalt Farid era în spate, l-au nimerit în cap și a murit pe loc. Fratele tău a primit trei gloanțe, unul i-a distrus umărul drept, altul i-a intrat în plămân și al treilea puțin mai sus, aproape de gât.

— Cine a fost?

— La nebunia de aici, oricine. Daesh, oamenii lui Bashar, dar mai ales vreun tâmpit local. E plin de oameni fără creier, Arif. Care au arme și acum sunt cineva. Înainte nu ridicau ochii din pământ, nu făcuseră nimic să aibă acest drept și nu deschideau gura pentru că nu aveau ce să spună. Acum au pus mâna pe o mitralieră și, deși nu au creier, deși nu au nimic de spus, deși sunt nimeni, pot să omoare un om. Sau mai mulți.

— Mama cum suportă?

— Așa cum bănui. Suntem la spital, acum îl operează. Eu am ieșit afară, voiam să te sun, dar ai sunat tu.

— Cer iertare. Nu am uitat că m-ai învățat să nu mă iau după semne.

— Arif… Nu e nimic de iertat. Păcat că nu ai simțit ce ai simțit niște ore mai devreme. Cu toate că sunt conștient că nu s-ar fi schimbat nimic.

Nu i-a destăinuit mamei sau altcuiva despre viziunea mea, nici cu mine nu a mai deschis discuția, dar mi se pare că, ori de câte ori vorbim pe Skype, mă privește întrebător, ca și cum m-ar întreba dacă mai e ceva ce i-aș putea spune. Sper să mă înșel, sunt la distanță, nu l-am mai văzut în carne și oase de atâta timp, dar cred că tatăl meu s-a schimbat. În casa noastră mare au rămas doar el, mama și Farid cel pe jumătate invalid pe care se străduie zi de zi să nu-l lase să-și piardă scopul în viață. Să-l convingă că, în continuare, poate fi capul familiei, chiar dacă nu-și mai folosește mâna dreaptă și nu mai are decât un plămân. Acum câteva zile mi-a spus că de-abia așteaptă să vină armata lui Bashar, împotriva căreia a vorbit din 2011, împotriva căreia au luptat Farid și Yasin, copiii lui, alături de majoritatea celor din Daraa, și să se termine odată măcelul. Să ia armele tuturor nebunilor, să-i alunge pe cei din Daesh, să facă pace cu ASL-ul[13] și gata. Să fie liniște, indiferent ce se ascunde în spatele ei. Câștigă Bashar războiul? Asta e. Oricum e mai sigur cu un ticălos decât cu o ciurdă de descreierați.

Stăteam de trei ore între cei doi reprezentanți ai kurzilor din tabără, care sunt o mână de oameni, nu mai mult de o sută, Ingrid, șefa mea, și domnul Ahmet Candemir, unul dintre directorii adjuncți turci, și traduceam. Kurzii se simțeau amenințați și voiau măsuri suplimentare de securitate. Deja fuseseră mai multe incidente minore care riscau să degenereze în ceva grav. Rebin, cel mai bătrân dintre cei doi, repeta insistent că și ei erau tot

victime ale războiului, că și ei fuseseră hăituiți fie de Mukhabarat[4], fie de Daesh, că și casele lor fuseseră distruse, că și rudele lor fuseseră omorâte, că și sângele lor fusese vărsat și că și ei fugiseră din Siria lăsând totul în urmă și nu o făcuseră de prea mult bine. Am prins un moment de pauză, exact înainte ca Rebin să se vaite din nou cum fusese el aproape de moarte prin decapitare sau, mai rău, prin ardere când cei de la Daesh au năvălit în magazinul lui de lângă Al-Hasakah, și am ieșit din cameră mimând o acută stare de rău. Și Ingrid, și domnul Candemir au răsuflat ușurați, fără translator discuția s-a oprit, așa că au plecat mulțumiți la treburile lor. Am ajuns în cameră aproape în fugă și m-am apucat să dau telefoane. Se întâmplase ceva, dar nu aveam idee cu cine. Acasă nu era nimic nou, tata mi-a răspuns calm, am vorbit puțin, am întrebat de fiecare și am tăiat convorbirea pretextând că am ceva de lucru. Am sunat-o pe Jamilia în Iordania, se întorsese de la birou, era în regulă, la fel și Amir. Yasin, în Liban, mi-a spus repezit că e aproape sigur că în cel mult o lună reușește să plece din tabăra de refugiați la rudele din Dubai ale nevestei lui, care ajunsese deja acolo cu amândoi copiii. Fariha, pe stradă în Hamburg, mergea să-și ia fata de la școală și voia să o ducă la cinematograf. Dawud de-abia se sculase, mi-a fost teamă de asta, erau zece ore între mine și San Francisco, s-a interesat dacă mă descurc în continuare în tabăra de refugiați, dacă să-mi trimită bani sau altceva și mi-a cerut mai multe informații despre starea lui Farid.

— De ce nu vorbești cu el?

— E supărat, nu spune nimic. Nici tata nu spune. Mă rog de ei să-mi dea diagnosticul exact și nu reușesc după atâtea luni de la operație. Sunt chirurg, lucrez într-un spital uriaș, am funcție de conducere aici. Nu vor să-mi spună nimic. Le-am cerut documente medicale, radiografii, orice. Farid tace, iar tata mă plimbă.

— Nu vor să-ți faci probleme. Și până la urmă, ce-ți imaginezi că o să rezolvi de acolo?

— Măcar să-mi spun părerea. Să mă edific dacă tratamentul e bun, să-i dau o sugestie.

— Și cu sugestia ta ce să facă? Să se întoarcă în Daraa și să-i spună doctorului de acolo că Dawud din America are un alt punct de vedere? După ce se va termina totul, când Farid va obține o viză, atunci cheamă-l la tine și fă ce te pricepi să faci. Până atunci, lasă-i cu ale lor.

Toți erau bine, atât de bine cât se putea, în condițiile date, iar senzația mea nelămurită de primejdie iminentă dovedea că nu vedeam nimic și totul era, dacă era, doar un șir de coincidențe.

A TREIA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— De dimineață până acum, deja a făcut destule și am zis să vă țin la curent. În primul rând, cred că e venit la agățat. S-a mai dat la una. Cu aceeași metodă. Dus direct la ea, vorbit puțin și gata. Azi a fost la una din fetele de la micul dejun. Nu știm dacă aia a acceptat sau nu. Iese din tură și aflăm. Tot o fată din zonă, mai frumușică decât prima, asta are bărbat acasă. Vedem. Oricum, profil similar cu aia de la prosoape. A plecat o singură dată din țară, cu soțul, o săptămână într-o stațiune *all-inclusive.* Acum doi ani… În rest, nimic.

— Deci ce i-a spus ăsteia?

— Ne interesăm. După micul dejun a mers din nou la doctor, unde iar a fost morocănos, și apoi, în cameră, a sunat-o pe maică-sa. Discuție banală până la un punct în care i-a zis „nu uita ce am hotărât împreună”. Bătrâna l-a întrebat dacă e sigur și el s-a enervat puțin și i-a răspuns apăsat „sunt sigur și facem ce am hotărât”.

— Când au hotărât?

— Exact ăsta e subiectul. În ce am înregistrat din discuția de alaltăieri cu bătrâna nu hotărâseră nimic.

— Și cum s-a încheiat?

— Maică-sa i-a zis că, dacă el vrea, așa se va întâmpla și au trecut din nou la discuții neimportante.

— De exemplu? Că noi considerăm că sunt neimportante și el își face numărul. Deci ce au discutat neimportant?

— Despre mătușă-sa… Cea de 90 de ani, sora mai mare a maică-sii, care are o paralizie ușoară,

nu se mai mișcă decât puțin prin casă, stă în pat și se uită la filme și la operă.

— Noi despre mătușa asta avem tot?

— Nu prea. Nu a fost niciodată în subiect.

— Mătușa asta are copii?

— Da… Parcă.

— Nu vrei tu să verificăm? Și ce au vorbit de mătușă?

— Că aia ar vrea să moară, dar îi e frică să se omoare, să înghită pastile. Cică e păcat. Și se teme să nu o doară dacă nu stabilește doza corect.

— Mai departe.

— Acum dacă țin eu minte corect, mătușa asta are copii și nepoți, dar sunt toți plecați pe afară. Îi trimit bani, dar nu prea se întorc pe aici.

— Și cu omul nostru are ceva de împărțit? Ăsta a contactat-o?

— Îi mai dă telefoane. O dată pe lună, uneori mai des. De astea, telefoane de două minute. Politețe… Ce faci, am vrut să văd dacă mai trăiești.

— Am înțeles. Și cu verii lui de peste hotare se vede, ține legătura?

— Mai degrabă nu. Dar ne mobilizăm acum să-i localizăm și verificăm.

— Mai departe. A curtat-o pe fata de la micul dejun, a fost la doctor, a vorbit cu maică-sa. Altceva în dimineața asta?

— Vă văd ușor iritat, așa că nu o să vă placă ce vă spun.

— Deci?

— A dispărut o oră și ceva.

— Cum a dispărut?

— A ieșit la plimbare în parcul din jurul complexului și echipa noastră l-a pierdut.

— Unde?

— În pădure… Își lăsase telefoanele în cameră și la un moment dat a dispărut. A reapărut după o oră și ceva în partea cealaltă a complexului și s-a dus la bar să bea un suc de portocale.

— Iar despre ce a făcut în ora aia suntem bâtă? Nimic, nimic, nu?

— Nu. Oamenii noștri deja caută martori să vadă dacă l-a văzut cineva prin pădure, dacă s-a întâlnit cu cineva, dacă a fost ceva premeditat.

— Tu cam ce crezi? O fi fost premeditat? Dacă ai pus după el doi băieți cu fețe de proști care se plimbau în pas cadențat în urma lui, ce zici, s-o fi prins?

— Șefu'… Văd că sunteți supărat și aveți dreptate, dar n-au fost doi băieți, era un cuplu, tinerei și frumușei și sunt foarte descurcăreți. I-am folosit până acum doar în operațiuni grele și nu au greșit niciodată.

— E minunat că au greșit acum.

— Regret sincer, dar o corectăm.

— Este vreun obiectiv interesant în zona în care a dispărut? Ceva în care să intre, de unde să comunice, o casă a cuiva unde să aibă o întâlnire?

— Nu. Doar pădure.

— Atunci s-a văzut cu cineva în pădure. Ceea ce înseamnă că a stabilit o întâlnire fără ca voi să vă prindeți. Și eu identific, în acest moment, doar două căi. Fie prin maică-sa, dar mi se pare mai greu să dea coordonate precise, fie prin fata de la prosoape. Care sigur e familiarizată cu zona.

— Vreți să ridicăm fata?

— E cam brusc. Nu. Hai să o supraveghem foarte, foarte atent. Și pe ea, și pe colega de cameră și toată plasa de rude și de prieteni. Acolo este primul moment important al jocului. Deci o agață pe fraiera asta ca să o manevreze. Să dea mesaje, presupun, să-și organizeze întâlnirile și, când e totul pregătit, să lovească. Noi știm ce este în stare să facă. Știm ce a făcut.

— Mai am ceva să vă raportez.

— Și este încă un avantaj. Fiindcă acum i-a ieșit, fiindcă a reușit să-și facă numărul, o să considere că în continuare poate folosi același

traseu. Îl va folosi, însă de data aceasta noi vom fi acolo. Deci toate resursele pe fata de la prosoape.

— Fără probleme… Așa cum spuneam, ce am reușit, după ce l-am pierdut, a fost să identificăm patru persoane care se aflau cam în aceeași zonă de pădure cu el. Acum îi verificăm. Vreți să trecem la alt nivel?

— Adică să îi supravegheați complet? Absolut… E foarte posibil ca una dintre acele persoane să fie motivul dispariției. Să vedem dacă este vreo legătură între persoanele respective și fata de la prosoape. Dacă se cunosc, dacă au comunicat. Deocamdată doar verificare și supraveghere. A mai scris în carnetul lui misterios?

— Da. Asta voiam să vă raportez. A scris din nou.

— Și tot nu sunt soluții să-l vedem?

— Îl ține cu el mereu. În cameră i-am intrat, dar în rest nu am găsit nimic.

— Nici bilețelul scris de fata cu prosoapele.

— Nu. Nu era… L-am căutat peste tot. Ori l-a luat cu el, ori l-a aruncat în toaletă, ori l-a distrus.

— Auzi, dar dacă tot e așa pus pe agățat, nu-i plasăm și noi o fată care să se și uite în cameră, să-l caute și de carnet când e el la duș, să vadă dacă nu are și vreun alt telefon după el?

— Îi plasăm… Problema e că, cel puțin până acum, pare că se dă la fetele angajate acolo. Or, e destul de greu să angajăm acum vreuna.

— Nu ziceai că avem oameni acolo?

— Avem…

— Și nu sunt și niște tinerele printre ele?

— Sunt, dar nu sunt calificate pentru tipul ăsta de misiune. Adică nu sunt sigur că vor admite ideea de sex cu omul nostru. Și nici nu prea poți să le ordoni așa ceva, că există riscul să iasă urât. Cele pregătite sunt în regulă, numai să ne gândim cum i le băgăm sub nas.

— Gândește-te, dar mai repede. Până nu ne bagă el sub nas vreo porcărie și atunci și eu, și tu o să

mergem să dăm explicații. Să nu uiți nicio clipă că omul ăsta ne urăște! Deci nu te aștepta să aibă vreo milă sau vreo rezervă. Dacă va putea să ne facă rău, o va face! Și, dacă-i va ieși, ne va durea foarte tare.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Deși a răspuns soneriei insistente, Nick nu era foarte treaz. Cu toate că afară era miezul zilei. Lisa plecase pe la șase dimineața și el, de atunci, evoluase aleatoriu, dar nu în sens haotic, între pat, duș, terasă, living, frigider, platoul cu micul dejun, televizor, bagaje, platoul cu fructe, mai multe pahare de apă carbogazoasă cu lămâie, toaletă, dulapul de haine și iar în pat. Plus o bere autentică, rece, cu un gust imediat recognoscibil. Lisa se dezbrăcase chiar de la intrarea în cameră, dacă nu cumva începuse să deznoade cămașa în carouri din lift, și, până să aprindă el luminile, să-și toarne un pahar de alcool, să treacă pe la baie și să tragă draperiile, era goală. Și tot nu era frumoasă. Sâni mari, dar deja puțintel lăsați, fără șolduri, genunchii în x, nu dramatic, dar vizibil, pulpele nițeluș cam groase, la fel și brațele. O surprinsese exact când își scotea ultima piesă de îmbrăcăminte de pe ea, fără nicio tentativă de senzualitate. Nici chiloții cu model, dantele sau culori incitante, nici ea cu vreo mișcare învățată la cursul scurt de seducție a masculului în camera de hotel. Acum foarte mulți ani se combinase cu o elevă, studentă, cursantă la o unitate de învățământ care pregătea asistente medicale. Într-o zonă calamitată, el ajuta la reconstruirea unor case, ea – zi-lumină la unul din cabinetele medicale înființate ad-hoc. Voluntari… Cu trup și sânge să clădească un nou Mare Zid. S-au văzut o săptămână la treabă, duminica au ieșit la masă la un local de pe acolo și după aceea au mers la el în cort și au făcut amor.

Cu poftă, intensitate și sinceritate. Și cum nu era loc în cort, viitoarea asistentă medicală s-a dezbrăcat afară, era suficient de întuneric pentru acoperirea unei ipotetice nedorite expuneri, dar suficient de lumină ca Nick să-i identifice fiecare mișcare și să rememoreze până în acest prezent, nefericit în sine, atât prin premise, cât mai ales prin inevitabilele consecințe, toată dinamica aceea, mai excitantă decât orice preludiu elaborat.

Îi plăceau lucrurile simple și abordările directe. Iar Lisa, care-l întâlnise acum câteva ore, intuise corect. A privit-o în ochi când ea, goală fiind, l-a sărutat și a privit-o din nou când, fiind deasupra ei, a îndeplinit primul pas al ritualului. Ea era acolo și-l privea la rândul ei. Nu-și ținea ochii închiși, nu țintea un punct peste umărul lui, nu era absentă, nu mima, nu își încasa profesionist și conștiincios banii. Era acolo, voia să fie acolo și voia să se culce cu el. Pomeții i se înroșiseră ușor, respirația îi devenise sacadată, gemetele erau mici, ascuțite, dar controlate, mâinile i se agățaseră de umeri și unghiile scurte îi intrau în piele, roșeața i se întinsese și spre fruntea puțin încruntată. Își împingea bazinul spre el încercând și nereușind mereu să se sincronizeze și în tot acest timp ochii ei îl fixau, îi urmăreau reacțiile, îl invitau să fie tot mai sigur că ceea ce i se întâmplă e numai pentru el. Este oribil să faci sex de unul singur și este încă și mai rău să faci sex de unul singur fiind cu încă cineva în pat. Când a terminat, l-a strâns tare în brațe, și-a încolăcit picioarele în jurul șoldurilor lui, s-a rostogolit până la marginea patului și înapoi, astfel încât a ajuns ea deasupra. În lumina veiozei rămasă aprinsă, i-a văzut ochii în lacrimi. Și nu s-a abținut să se gândească, deși instantaneu a regretat, că nu și-a închipuit că și așa ceva, acest tip de iluzie, se găsește de cumpărat și că e cineva în stare să o vândă. După, Lisa nu și-a aprins țigara, nu fuma, nu s-a repezit să se spele, nu a întreprins nicio operațiune de imagine sau de

seducție târzie, doar s-a tolănit cu capul pe o pernă și cu picioarele peste el și a zăcut, transpirată și nerefrișată de dușuri, șampoane, geluri și parfumuri, o lungă perioadă de timp.

Atunci i-a spus el că ar vrea să fie împreună pe toată durata ședерii lui acolo. Ca în *Pretty Woman,* a râs ea, dar mai mult ca sigur fără finalul cu umbrela și cu limuzina. Se gândise el că, dacă Lisa avea dorință și timp, poate îl va ajuta la prospecția de cluburi și baruri din acest oraș. Chiar o să investească? Sincer, nu are încă formulat răspunsul. El investește nu doar într-o localitate, ci și într-un loc anume. Or, acest loc anume nu a apărut încă. Și mai investește alături de niște oameni pe care-i consideră a fi de încredere, care-i plac, care-l conving. Și nici aceștia nu apăruseră, dar ar putea fi afară, în întunericul luminat de reflectoarele de pe plajă, așteptându-l.

∵

Cel ce sunase la ușă, un ins pătrat, corect îmbrăcat, eventual puțin cam mulat, atât pentru burta rebelă, cât și pentru temperaturile acelei veri toride, sosise acolo pentru definitivarea discuției dintre Nick și Lisa. Protectorul ei, managerul de proiect, antreprenorul, mijlocitorul. Peștele ei. Vorbea corect limba străină, dar cu mai puține cuvinte decât ea, mai puțin șlefuit, mai puțin relaxat. Își traducea frazele în minte și ce obținea era greoi și aspru, dar perfect inteligibil. În fond, se discuta despre bani și despre zile. Câte zile cu Lisa înmulțit cu o anumită sumă de bani egal o altă sumă de bani. Obligatoriu plătită acum. Sau dacă nu chiar acum, azi în orice caz. Și, cum altfel, era loc și de negocieri, aici orice se negocia fără nicio supărare. Cineva deținea produsul Lisa – insul pătrat, cineva deținea banii – Nick. Cine deținea produsul Lisa voia banii lui Nick, iar Nick, fără niciun dubiu, voia produsul Lisa. Așa că au bătut palma pentru următoarele șapte zile, fără aceasta. Lisa nu era disponibilă. Sesizând ușoara

dezamăgire produsă de știre, insul pătrat în tricou mulat și sacou cambrat pe deasupra a venit cu o informație, dar și cu o propunere. Lisa nu mergea la niciun alt client în această seară, niște probleme personale o forțaseră să plece până în Capitală. Aceasta era informația. Și ca Nick să nu-și petreacă o zi în singurătate, o altă tânără, desigur nu comparabilă cu Lisa, aici cu toții căzuseră de acord că nu era cu putință, îl va însoți în orice spațiu al poftelor sale, totul din partea casei, ca un semn al prețuirii pentru afacerea tocmai încheiată. Prețuire, da, fiindcă, spunea insul pătrat, nu trebuie să ne gândim ce face clientul pentru noi, ci mai ales ce facem noi pentru client și, în fața provocărilor și a șocurilor, la întrebarea: putem noi să rezolvăm problemele cu care ne confruntăm, răspunsul este da, putem! Putem, fiindcă noi nu suntem aici să ne temem de viitor, ci să-l înfăptuim. Chiar și în cea mai veche formă de antreprenoriat din lume.

Cu toate acestea, Nick prefera să fie singur, așa că insul pătrat a făcut pasul doi, întrebându-l despre investiția pe care o preconiza. Cunoștea piața locală, cunoștea pe absolut oricine, de la politicieni la oameni ai legii și de la interlopi eleganți la interlopi violenți, și era perfect dispus să-l susțină, avizeze, consilieze, ajute și acum, înainte de demararea proiectului, dar mai ales după, când cu siguranță se vor ivi piedici. În acest colț de lume mereu apar piedici din cele mai neprevăzute și întotdeauna, dar întotdeauna este nevoie de oameni capabili să stea de vorbă cu toată lumea, să așeze taberele ireconciliabile la masă și să netezească asperități ce aparent sunt insurmontabile. Nu, nu a folosit chiar aceste cuvinte, ușor dificile pentru vocabularul său redus, dar sensul cu siguranță a fost acesta.

Nick i-a oferit un pahar de whisky cu multă gheață, era cald și ziua încă era lungă în față, și l-a ascultat amănunțind piața barurilor, restaurantelor,

hotelurilor și cluburilor din zonă. Și, la un moment dat, a auzit ce îl interesa. Venise pentru locul respectiv, dar nu era cazul să insiste. Deci *Rococo*… Nu se intră foarte ușor, e mai degrabă un club privat, patronul este localnic, a stat suficient pe afară, destul de în vârstă, copiii lui sunt plecați pe alte continente, școliți acolo și cu sprijinul banilor ieșiți din această întreprindere, precum și din altele, dar cum nu nutresc gânduri de repatriere, nu este imposibilă o colaborare. De vorbit se poate vorbi, omul este civilizat și cu mințile la el acasă. Mâine, pe seară, dacă asta îl aranjează, Lisa o să-l conducă acolo. Așa cum s-a afirmat deja, nu se intră ușor, în principiu nu sunt amatori de fețe noi, dar partenerii de afaceri și la așa ceva folosesc. Sunt câțiva dintre clienții fideli de acolo care au întâlnit-o pe Lisa și au o impresie foarte bună despre ea, și de restul are cine să se ocupe. În același timp, ar fi oportun să nu ignore celelalte idei, celelalte adrese din oraș sau de prin împrejurimi, optime pentru plasarea unei investiții generatoare de profit în termen scurt. După ce s-a asigurat încă o dată că Nick refuză produsul-cadou pentru ziua de astăzi și că într-adevăr preferă să rămână singur, insul pătrat a mulțumit pentru băutură, pentru găzduire și pentru colaborare și a ieșit din apartament.

Nick a mai băut un pahar de whisky, a mai rontăit niște resturi de brânză de pe platoul de mic dejun și o jumătate de chiflă cu semințe, care dimineață fusese caldă, a intrat și a ieșit din piscină, nu că ar fi simțit vreo chemare pentru înot sau pentru alte episoade de efort fizic, a mai făcut un duș și s-a băgat în pat gândindu-se mult mai puțin decât se aștepta la ce avea de făcut și mult mai mult la diversele momente petrecute cu Lisa. Noii lui prieteni – nu mai erau așa noi, dar apelativul acesta îi intrase definitiv în vocabular și nu-l mai abandona – i-ar fi zis, citând dintr-un învățat de mult plecat dintre cei vii, că detaliile

sunt cele care ne împiedică să ne atingem scopurile și că orice om ar ajunge la finalul călătoriei dacă nu s-ar abate din drum. Lisa era evident o astfel de abatere. Dar, până una-alta, noii lui prieteni erau departe. El era aici. La fel și Lisa.

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Șefu', ne-am înșelat și de aceea v-am deranjat din nou. Pe fata de la restaurant n-a vrut s-o agațe. Doar i-a spus că vrea micul dejun în cameră și a întrebat-o cum să procedeze.

— Și de ce s-a dus la ea, și nu la vreun șef? Nu e ca și cum n-ar fi obișnuit cu hotelurile de lux, că afară numai în de-astea stă.

— Nu știu, șefu'… Dar e cert, n-a fost nimic. Una din fetele noastre de acolo a aflat tot.

— Sper să fii sigur…

— Fără dubii. Aia de la restaurant nici nu mai reținea ce a întrebat-o. Oricum nu-i rezolvase nimic. Cu aia de la prosoape însă continuă. L-a vizitat în cameră înainte să intre în tură, s-au pupat și au șopotit ceva. S-a întâmplat ceva astăzi între ei înainte de a ajunge la el în cameră. Poate spun o prostie, dar dacă s-a văzut cu ea în pădure?

— Păi, nu o urmăreați?

— Pe telefon. Și nu l-a folosit deloc. L-a lăsat la ea în cameră când a ieșit…

— Deci voi n-ați filat-o pe fata asta după ce, oficial, i-a devenit parteneră de amor?

— Nu, șefu'… Am pus echipa după el.

— Și tare eficientă a fost echipa ta.

— Acum am rezolvat, fata e supravegheată tot timpul și am găsit și o cale să vorbim cu ea fără să dăm de bănuit. Un văr de-al ei a fost instrumentat și o s-o ia la întrebări ca în familie.

— Nu trata așa ușor subiectul. Omul e în țară de două zile. E în grija noastră de două zile și ne scapă de sub supraveghere pe o pajiște unde era singur.

— Nu era singur. Am și aici să vă raportez…

— Nu mă întrerupe. Raportezi când termin eu de spus ce-am de spus. Îl pierdeți pe o pajiște în mijlocul naturii, avem o fătuță care zburdă în voie și nu știm nimic despre ea, avem documente scrise la care nu ajungem pentru că, surpriză, angajatele noastre sunt pudice, în schimb avem o mulțime de oameni care roiesc în jurul lui și-mi spun ce mănâncă el la micul dejun. Și să nu uit… Avem un plan pe care el îl desfășoară cu maică-sa despre care din nou nu știm nimic. Suntem de o eficiență greu de exprimat în cuvinte. Acum zi mai departe!

— Îmi pare rău că sunteți supărat, îmi pare rău că lucrurile nu merg așa cum v-ați dorit. Cu toată sinceritatea vă spun că eu și toți cei care lucrează cu mine înțelegem ce importantă e această sarcină, iar dacă mai ratăm câte un moment nu este din dezinteres sau, Doamne-ferește, din rea-voință.

— Bine… Zi ce mai era!

— S-a discutat cu cele patru persoane care erau în pădure la momentul în care omul nostru a scăpat. În primul rând, un cioban care fugărise niște oi rătăcite, l-am interogat pretinzând că suntem de la autoritatea veterinară, era panicat și beat. Nu știa cine este omul nostru. Dar l-am pus sub supraveghere. De acum nu ne mai permitem nicio eroare. Totuși, el susține că a văzut o tânără care seamănă cu fata de la prosoape îmbrăcată cu o haină maro-deschis. Menționez că fata de la prosoape are o astfel de haină. Au mai fost doi băieți, unul de opșpe, celălalt de nouășpe ani, colegi de liceu, care se antrenau acolo. Sunt amândoi juniori la un club de atletism, practică decatlonul, i-am verificat cu antrenorul lor care ne-a confirmat și traseul de alergare. Ei nu au văzut pe nimeni… De fapt, l-au văzut pe cioban, dar pe

nimeni altcineva. I-am pus și pe ei sub supraveghere și am aflat că unul dintre ei se ocupă și de un micuț trafic de droguri ușoare. Să îmi spuneți dacă trimitem mai departe sau ne vedem de treabă.

— Mai târziu ne ocupăm de asta. Și al patrulea?

— Al patrulea e cel mai interesant. Un ziarist pensionar din Capitală. A lucrat și în televiziune și la agenții de știri. Nu important, dar nici foarte neînsemnat. Oamenii noștri s-au legitimat ca fiind ofițeri de poliție care căutau o fetiță dispărută și l-au întrebat dacă văzuse ceva și el a răspuns șmecherește „dacă umblați după fetițe dispărute n-am văzut niciuna, dar dacă umblați după altcineva încercați pe acolo” și a râs foarte ironic.

— Cine e ăsta?

— V-am adus dosarul lui. Nu am găsit vreo legătură cu omul nostru, dar, lucrând în presă atâta vreme, e foarte posibil să-l cunoască.

— Și ce căuta acolo?

— Este cazat la o pensiune, de partea cealaltă a pădurii. A sosit acum o săptămână și se plimbă zilnic prin pădure.

— Câte pensiuni sunt în jurul hotelului ăstuia?

— Verific.

— Și fă rost de lista cu toți cei cazați în ele. Dacă avem surpriza să fie cineva interesant? Ideal, nu? Omul nostru pleacă la plimbare în pădure de la el din hotel, altul pleacă în pădure de la el din pensiune, altul tot așa și se întâlnesc la mijloc.

— O rezolvăm imediat.

— Nu-mi place deloc ironia acestui ziarist pensionar. Nu ești ironic dacă nu știi ceva. Chiar dacă l-a identificat pe omul nostru… De ce nu s-ar fi putut ca polițiștii să caute o fetiță dispărută? Ia vedeți dacă nu conduce în stare de ebrietate, să stăm mai aplicat de vorbă cu el. Dacă e implicat? Cum să-ți spun, faptul că imediat s-a gândit că noi avem o treabă cu omul respectiv nu e natural. Și faptul că i-a luat peste picior chiar denotă

implicare în subiect. Adică eu și amicii mei v-am făcut-o și v-o și spunem ca să vă fie clar. Dacă tot l-ai găsit pe băiatul ăla cu droguri, vezi dacă nu cumva îi furnizează și ironicului ăstuia. Un denunț la obiect și-l scapi de probleme. Doar de data asta însă.

— Deci vreți să-l…?

— Da. Gata cu joaca!

Refugiatul
(Tabără de refugiați în Turcia, în apropierea graniței cu Siria)

— Arif, el este TJ. Un prieten foarte bun și un artist foarte talentat care are nevoie de ajutorul nostru.

Ingrid dădea mult din mâini, ca atunci când nu-i prea convenea situația și zâmbea fals, afișându-și dinții impecabili. La fiecare trei luni fugea la ea în țară să și-i aranjeze, să și-i albească și lustruiască și niciun conflict militar planetar nu ar fi oprit-o. Era fundamental să aibă dinții strălucitori, aliniați și egali. Fiind blondă, cu ochii verzi și foarte bronzată, dinții ei ieșeau în evidență. Dar la fel ieșeau în evidență și în cazul celor trei yemenite din tabără, care cu siguranță nu se preocupau deloc de ei. Tot blond este și TJ, înalt, foarte înalt, cu fața ciupită, ochi albaștri și bâlbâit. Mai ales la începutul frazelor. Își revine în timp ce vorbește.

— Este o percepție greșită în Europa, și nu numai, că refugiații sunt teroriști al căror scop este să violeze, să fure și să ucidă. Refugiații în general și refugiații arabi, eventual islamici, în particular. Incidentele inerente au fost transformate în generalizări și acum oamenii au ajuns să se teamă. Iar de la teamă până la violență este un singur pas. Deși suntem dezvoltați tehnologic, noi, creștinii, am rămas tot în Evul Mediu. Ce nu seamănă cu noi ne deranjează și cu siguranță nu este în regulă. Mă rog, creștini… Eu nu sunt creștin, părinții mei

sunt, eu resping religia, dar nu acesta e subiectul. Europa se baricadează în spatele confortului ei și ignoră lumea reală. Iar agenții urii se strecoară nestingheriți prin această indolență îmbuibată și cheamă la cruciade naționaliste.

Se oprea din când în când sperând să intru în discuție, dar chiar nu știam ce să-i spun. Nu-mi plac sentințele abrupte, tata spunea că sunt superficiale, însă nu prea mă interesează problemele Europei. Le am pe ale mele aici și unele încă și mai mari acasă. Așa că TJ a continuat.

— Pe de altă parte, suntem destui cei care luptăm împotriva acestei tendințe de izolare a masei și împotriva discursului intoleranței și pot spune că rezultatele muncii noastre sunt de multe ori spectaculoase. Dar fundamental este să schimbăm percepția asupra refugiaților. Să-i arătăm ca pe ce sunt. Niște oameni în pericol, pericol de moarte, oameni loviți de soartă care au nevoie de ajutor. Nu trebuie să ne intereseze că sunt arabi sau africani sau pakistanezi, nu trebuie să ne intereseze că sunt islamici, sau creștini, sau altceva. Trebuie doar să ne gândim că este obligația noastră, a celor care au, să dea o fărâmitură din prea multul lor celor care deodată nu mai au nimic.

Din nou a făcut o pauză așteptând replica mea, care din nou nu a sosit. În continuare nu știam ce să-i spun. Nu numai că nu mă interesa problema Europei, dar nici percepția ei asupra mea nu mă preocupa deloc. Am o soră în Europa și un frate în America și am aflat de la ei cum arată această percepție care nu este nici atât de rea cum o vând unii, nici idilică așa cum o prezintă alții. Fratele meu este mai mult decât împlinit, are bani, poziție, familie și e mulțumit, deși în continuare îl cheamă Dawud al Jarrar. Iar sora mea Fariha, deși cu facultate, maximul pe care l-a putut atinge este educatoare la grădiniță, o grădiniță pentru fetițe

musulmane, chiar dacă prin căsătorie a devenit Gehring. Tata obișnuia să ne spună când eram mici că degeaba aruncăm cu pietre după toți câinii de frica aceluia care ne va mușca. Cel care va fi să ne muște o va face, indiferent de răfuiala noastră cu toți ceilalți câini. Văzând că dialogul nu se năștea pe cale naturală, atunci l-a forțat.

— Tu ce îți dorești, Arif?

— Să se termine războiul, să mă întorc acasă și să mă ocup de afacerea familiei.

Nu era răspunsul scontat. A privit-o pe Ingrid vag neajutorat, dar șefa mea nu a intervenit în sprijinul lui.

— Deci nu vrei să ajungi în Europa?

— Nu.

— Și de ce ești aici?

— Dacă nu fugeam din Siria, probabil eram mort.

— Din cauza lui Bashar…

— N-aș merge atât de sus. Mai degrabă niște oameni ai lui. Sunt convins că în ceea ce ne privește, pe mine și pe cei din familia mea, nu Bashar a dat vreun ordin. Este o răzbunare a unor oameni proști împotriva tatălui meu care este foarte inteligent. Iar proștii suportă greu tipul acesta de afront.

Nu a priceput, așa că am zis să-i explic, să vorbim puțin despre politică și să depășim subiectul legat de mine, de familia mea și de destinul meu.

— Problema cu regimul lui Bashar nu a fost neapărat el. Era mult mai bun decât taică-su și, cel puțin în primii lui ani, după moartea bătrânului Hafez, în Siria s-a trăit bine. Problema a fost cu prezența atât în familia lui, frați, veri, unul în mod special, unchi și așa mai departe, cât și în întreaga administrație, armata, Mukhabaratul și tot așa, a multor proști și a multor nebuni. Bashar nu a condus cu mână de fier ca taică-su. Și cu timpul toți ăștia au scos capul și s-au apucat să-și facă

jocurile. În economie, în politică, în universități. Au început să nesocotească realitățile din comunități, să nu respecte liderii familiilor și pe cei ai triburilor, să se bage peste ei, să le ia afacerile, să îi șicaneze, să-i aresteze, pe ei sau pe cei din familiile lor, pentru ca în final să-i și omoare. Oamenii de proastă calitate puși în fruntea mesei strică toată petrecerea.

Greșelile învățaților, certurile fățarnicilor, interesele ticăloșilor și poruncile liderilor plecați de la calea cea dreaptă sunt cele ce distrug o țară, ar fi zis tata, citând, în felul lui, din Coran.

— Dar tu nu îl urăști pe Bashar?

— Ba da. Dar nu numai pe el.

Și îl urăsc deși realizez că tata m-ar privi cu tristețe dacă m-ar auzi vorbind așa. Să te uiți la ai tăi cu dragoste și cu grijă, la cei de sus cu atenție, la cei de jos cu respect și la toți oamenii cu liniște. Nicăieri în viața ta să nu fie loc de ură. Niciodată nu vei obține nimic de pe urma ei. E ca pilda cu negustorul păgubos care s-a dus la târg să vândă gâște, a refuzat moneda solidă de aur, era prea mică, și a primit o pungă plină de monede de fier, încântat că erau multe. Iubirea, concordia, pacea par a fi neimportante, dar sunt foarte valoroase. Ura umple tot spațiul, e ca o pungă umflată. Dar nu are nicio valoare. Nu aduce nimic, nu oferă nimic, nu generează nimic. Doar că, atunci când tata îmi spunea aceste vorbe, eram acasă în Daraa, Farid era întreg, celălalt Farid era viu, familia era laolaltă, era pace și aveam în față un viitor la care mă gândeam relaxat. Așa cum mă gândeam, în avans, la următoarea serbare de ziua mea. Putea să iasă excelent, putea să iasă modest, dar sigur va fi frumos și sigur voi primi cadouri și sigur mama va găti *mansaf*[13] după rețeta beduină a străbunicii. Îl uram pe Bashar, îi uram pe toți ai lui și pe toți ceilalți care m-au transformat dintr-un om ciudat, cu probleme, dar așezat pe un drum pe care mi-l alesesem singur sau împreună cu cei dragi, într-o

biluță aruncată de colo până dincolo. Ca în jocurile acelea mecanice care îl amuzau teribil pe Amir, deși el, săracul, nu era cu niciun chip în stare să le joace. Nu izbutise niciodată să facă o legătură între cele două butoane din exteriorul cutiei colorate și bilele de metal care coborau spre el. Când le vedea venind cu viteză țipa la ele, dar nu apăsa pe butoanele care le-ar fi trimis înapoi. Jocul la el dura doar câteva secunde. Sau puțin mai mult, dacă bila se izbea întâmplător de vreun obstacol din joc. Cam așa mă văd eu acum. O biluță de metal în cădere spre un *game over* pe care nu am nici cum să-l amân, nici cum să-l influențez. O ființă înfricoșată care nu așteaptă decât răul și mai mare. Or, mai bine punga umflată cu ură decât punga umflată cu spaimă.

— Bashar și toți ai lui sunt niște teroriști nenorociți care o să-și primească răsplata cât de curând, spuse TJ oarecum înflăcărat. Și, după ce va fi alungat, Siria va dobândi o democrație reală pe care toți cei de acolo o visează.

I-aș enunța teoria tatălui meu conform căreia cea mai bună epocă pentru arabi a fost în timpul conducătorilor abasizi, de la Harun al-Rashid până la invazia mongolă, și că niciodată în acei ani glorioși nu s-a experimentat democrația. Dimpotrivă… Și tot el, contrat fiind că se referă la momente istorice demult apuse, ar fi răspuns că și spălatul hainelor, gătitul mâncării, ridicarea caselor, creșterea găinilor sunt foarte vechi, dar le practicăm și acum. De ce? Deoarece funcționează. Iar legat de nou, de vechi și de găini, spunea, prefăcându-se serios, că e adevărat că oul este mai modern decât găina, numai că se și strică mult mai repede. Am preferat să tac din nou, el nu îmi plăcea, discuția nu ducea nicăieri și nici Ingrid nu părea dornică de mai mult. Dar mă înșelam.

— Arif, TJ are nevoie de sprijinul nostru pentru un proiect pe care noi, eu și ONG-ul meu, îl considerăm foarte important. Și de aceea apelăm la

tine. I-am povestit despre numărul impresionant de limbi pe care le vorbești, despre conștiinciozitatea ta, despre faptul că ești un om educat, cu facultate, care înțelege corect tot ce se întâmplă cu acest fenomen al refugiaților.

— Nicio problemă, Ingrid. Doar că nu mi-e clar ce se așteaptă de la mine.

— Să traduci, bătrâne. Atât. Eu vreau să fac un documentar despre refugiați și tu să mă ajuți cu traducerea.

— Fără probleme.

De ce s-au codit atât de mult să îmi ceară ceva banal? De ce am participat la discuții despre soarta europenilor și a arabilor? Și, mai ales, de ce are pentru ei vreo importanță ce vreau eu de la viitor? Când eu singur știu că nu are nicio importanță ce vreau eu.

— Eu aici sunt traducător. Așa că, dacă Ingrid mă degrevează de anumite sarcini sau le reduce, în funcție de cât e de lucru la documentar, nu este nicio problemă. Ajut cu plăcere.

— Filmul nu se face aici, mi-a răspuns Ingrid repede, iar TJ continuă.

— Vreau să arăt toată drama acestor oameni, chinurile lor, provocările teribile cărora le fac față, pericolele mortale cu care sunt confruntați.

Am fost uimit de cât de brusc am sărit în picioare și cât de sus am ridicat tonul. Îndeobște sunt și încet în reacții, și reținut în abordare.

— Ingrid, sper că nu vrei să merg în Siria cu ăsta! Îți garantez că nu o fac pentru toți banii voștri!

Nu. Nu voia să meargă în Siria. TJ mi-a explicat repede că, din punctul lui de vedere, refugiații deveneau refugiați după ce părăseau țara lor de baștină. Bătea câmpii… Când familia lui Hadi, un alt frate al tatei, a fugit din Tafas și a venit la noi, douăzeci și șapte de persoane, tot refugiați erau, chiar dacă nu traversaseră nicio graniță și casa lor era la mai puțin de treizeci de kilometri. Numai că

atunci la ei în Tafas trăgeau tunurile, soldații arestau și împușcau aproape la întâmplare și tancurile patrulau pe stradă, iar la noi, la țară, nu se întâmpla nimic. Și s-a dovedit că a fost deștept că s-a refugiat, deși TJ nu e de acord cu termenul. Și din casa vecinului din stânga, și din aceea a vecinului din dreapta au fost săltați bărbații, iar doi dintre ei nu s-au mai întors din închisoare.

— Arif, nu am ce să fac…

Ingrid m-a oprit puțin când TJ a ieșit să-și aranjeze bagajele. Era stânjenită, dar și ușurată că mă decisesem să plec.

— Cel mai important sponsor al nostru a sunat pentru el. Nu am de ales. De aceea, te rog să mă ajuți. Sunt câteva zile, mergeți prin Europa, își face documentarul, te plătește și te întorci aici.

Așa că m-am dus și eu să-mi fac bagajele și spre seară m-am suit în spate, în mașina largă și confortabilă, și am adormit extrem de repede, ca să nu fiu nevoit să particip la vreo conversație.

A PATRA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Sunt mai multe planuri de discuție. Aș fi venit mai devreme, dar am așteptat să se concretizeze câte ceva.

— Înainte să spui mai departe, am informat referitor la prezența lui în țară și, așa cum bănuiești, interesul este foarte, foarte mare. Deocamdată asigurările noastre sunt convingătoare, dar îți garantez că acolo sus nimeni nu e calm. Cea dintâi întrebare pusă s-a referit la coincidența asta ciudată. O vizită după atâția ani, exact cu câteva luni înainte de campanie. De ce tocmai acum? Iar răspunsurile, oricare ar fi ele, nu sunt deloc liniștitoare… Și acum, te ascult.

— Primul subiect. Ziaristul pensionar, l-am luat pe sus, deja i-au făcut băieții dosar de trafic de droguri.

— Deci puștiul a colaborat…

— Exemplar. A scris după dictare și a și adăugat elemente de context. Am antedatat un ordin judecătoresc, am inventat și un martor sub protecție, ziaristul e împachetat și deja i se recită anii de închisoare. Plus că avocatul pe care l-a cerut el nu a sosit și nici nu va sosi vreodată, așa că i-am trimis unul de-al nostru, care-l fezandează să colaboreze. I-am spus că dacă nu e cuminte umblăm și la fiu-su. Am deja denunțul semnat de puștiul nostru. Dacă nu ne înțelegem cu taică-su, la noapte îl săltăm de acasă și-l punem direct într-o celulă cu niște bătăuși plini de hormoni. Și după aia discutăm altfel. Dacă știe ceva, va vorbi.

— Și dacă nu știe?

— Ghinion! Traficul de droguri e trafic de droguri. Nu se scapă foarte ușor. Îl mai ținem și, când e pregătit de dialog, îi facem o ofertă. Oricând avem nevoie de voci independente care să spună lucruri în piață. E el pensionar, dar un blog, un Facebook, un punct de vedere… Cred că nu va mai fi ironic niciodată.

— Dar până acum ce părere ai? Știe sau nu știe?

— Nu mi-e clar… Nu s-a prins exact ce i se întâmplă. Este încă la stadiul: e o greșeală, nu e constituțional – prostiile clasice. A mai recitat și veșnica tâmpenie cu drepturile lui. Mă rog, i-a trecut destul de repede.

— Eu simt că e băgat în afacerea asta. Ia să trimiți pe cineva să intre în vorbă cu omul nostru și să-i spună așa, ca o bârfă, ați auzit de ziaristul ăla pensionar arestat pentru trafic de droguri? Așa ca o scenetă. Îi scriem noi replicile. Să vedem cum reacționează omul nostru. Se agită, dă telefoane, face ceva…?

— N-ar fi mai eficient să-l dăm direct în presă? vorbiți cu prietenul dumneavoastră Jurnalistul și îi face o emisiune de-l termină.

— Păi, nu ziceai că vrei să-l mai folosim? Ce Dumnezeu să mai folosești la un traficant de droguri? Plus că, dacă e traficant, nu poți să-i dai drumul.

— Nu-i mai dăm drumul. Dacă e util să nu-i dăm drumul, nu-i dăm drumul, care-i problema?

— Stai să mai vedem. Dar de trimis poți trimite pe unul să-i livreze știrea omului nostru. Să vedem cum se comportă.

— Am înțeles.

— O să-l luăm pe nepregătite. Acum el se vede pe caii cei mari. Și zice că ne joacă pe degete. Și lovitura asta îl va năuci.

— Se rezolvă. Am exact omul potrivit.

— Bun. Mai departe. Ce mai e?

— În jurul resortului în care stă omul nostru sunt alte șaisprezece spații de cazare. Majoritatea

sunt dincolo de pădure, două sunt în satul de alături și încă trei sunt răspândite prin zonă. De la toate se ajunge relativ repede la resort, fie pe jos, prin pădure, fie cu mașina. În total, în acest moment sunt trei sute patruzeci și patru de turiști cazați. I-am luat pe toți la mână și vom avea până diseară toate conexiunile.

— Bravo… Până acum nimic?

— Ba da. Unul dintre colaboratorii lui foarte vechi este cazat în sat de două săptămâni. Teoretic pleacă mâine.

— Cine?

— Nu e important. A lucrat cu el demult și după aia și-a văzut de viață. Îl monitorizăm deja, totul acoperit și la el, și la nevastă-sa, și la cei doi copii.

— Ar fi putut primi instrucțiuni și, în timp ce noi stăm aici, ne uităm la zbenguielile ăstuia cu fata de la prosoape și ne imaginăm că suntem în siguranță, alții își fac treaba și o să ne trezim că ne explodează totul în față.

— Tocmai de aceea îl supraveghem. Vreți să-l luăm și pe ăsta?

— Nu… Deocamdată nu… Are vreo bubă? Îl avem cu ceva?

— Acum vreo șase ani s-a învârtit pe lângă niște inși cu probleme, unii sunt în închisoare. Dar nu pare că el a făcut ceva.

— Și băieții ăia din închisoare nu vor și ei să iasă mai devreme? Poate își aduc aminte ceva despre colaboratorul ăsta. Și atunci va fi și el mai vorbăreț. Discutăm cu procurorul, îi face un dosar, îl ia la întrebări, îi dă mandat. Și atunci nu o să aibă timp să transmită cine știe ce cine știe cui.

— Nu văd o problemă. Dar pe procuror îl sunați dumneavoastră, că eu nu am cum să-i spun așa ceva.

— Fără nicio grijă de acolo. Se rezolvă imediat. Dar nici nu vreau să ne grăbim foarte tare.

— Asta ziceam și eu. E mai sigur să-l urmărim, să vedem ce face, între timp pregătim denunțurile

și toate hârtiile, vorbiți dumneavoastră cu procurorul și, dacă într-adevăr se ține de prostii, l-am luat. Și ăstuia chiar îi livrăm toată rețeta, cătușe, dat în direct, emisiune la prietenul dumneavoastră. Și la toți ceilalți…

— De asta nu ducem lipsă. Un semn să fac.

— E foarte clar, șefu'. Toată lumea s-a prins cum îi ții în mână.

— Mă gândeam la o treabă… Hai să-l blocăm, dar fără scandal. Să mai stea o zi locului. Să vedem ce face, pe cine sună când dă de necaz. Avem ceva la hotelul lui?

— Da.

— Vezi și tu ce cărți de credit are și blochează-i-le pe toate. Și pe ale nevestei. Și vorbește la hotel să nu-i primească nici cash, nici transfer bancar. Nimic. Numai carduri. Iar dacă va face scandal, trimite un băiat să se joace de-a polițistul și să-l sperie.

— Și dacă sună la bănci?

— Conturile blocate…

— De ce?

— Ăia să o amețească, dar să creeze impresia că ceva nu e în regulă. Suspiciuni de ilegalități. Nu mai mult de o zi. După aia să-și ceară scuze și să-i garanteze că totul s-a lămurit. Și ăștia de la hotel să fie drăguți. Să-i dea camera pe ziua asta din partea lor. Dar acum să nu-l lase să plece. Iar polițistul ăsta al nostru să-l amenințe că dacă fuge îl dă în urmărire și-l saltă din trafic. Ce zici? Repet, să vedem pe cine sună. Să vedem cine e prietenul lui tainic.

— Gata, șefu'. Așa facem. Și mai am încă una…

— Stai o clipă. Spuneai că între ăia trei sute de turiști…

— Trei sute patruzeci și patru.

— Așa. Între ăia ai găsit un singur fost colaborator al lui.

— Corect.

— Dar de băieți din opoziție te-ai interesat? Sau de inși apropiați Maimuțoiului ăstuia care candidează împotriva Liderului Democratic Ales? Sau de jurnaliști nepatrioți în solda Maimuțoiului? Sau mâna lui dreaptă, profesorul ăla antipatic?

— N-am căutat, dar o facem imediat.

— Poate noi ne uităm într-o parte și el are treabă în altă parte. Așa… Ziceai că mai era ceva.

— Omul nostru s-a pus pe povestit. După o partidă de amor cu fata de la prosoape a trecut la conversație.

— Interesant…

— Asta voiam să vă spun. Nimic interesant. Totul inventat. Iar gâscă aia habar n-are cu cine se regulează, îl asculta ca proasta cum îi îndruga baliverne și se minuna.

— Nimic, nimic?

— Șefu'… Numai baliverne. Prostii, invenții. Nici măcar ceva despre Africa sau despre isprăvile lui mai vechi. Alea fără implicații. Nimic. Nu cred că i-a spus două propoziții adevărate.

— Vezi cât de periculos e? Minte o amărâtă, care nu contează, doar pentru plăcerea minciunii. Orice poate să facă dacă îl lăsăm. Asta dacă nu cumva a vorbit pentru noi.

— Pentru noi? Noi știm totul despre el. Într-un minut ne-am prins cu toții că bate câmpii.

— Corect… Nu înțeleg! De ce n-a stat dracului la el acolo? A venit aici să ne strice liniștea. Altceva a mai făcut?

— Exceptând asta, mersul la doctor, masajul și tratamentul, s-a plimbat singur, dar nu a mai intrat în pădure. L-am supravegheat tot timpul. N-a vorbit la telefon, nu s-a întâlnit cu nimeni.

— Și fata asta a lui?

— E o amețită. V-am zis de vărul ei… Ăluia nu i-a recunoscut nimic despre amorurile ei și, când ăsta a întrebat-o direct și a amenințat-o că o spune lui taică-su și că o să ia o bătaie soră cu moartea când o află bătrânul că ea umblă creanga pe la

clienți, asta i-a arătat vreo mie de euro. Și i-a zis că mai vin și alții.

— Nu-s cam mulți bani pentru câteva partide de amor cu o fată banală?

— Așa zic și eu, dar dacă lui asta îi place? O fată de la țară, cu curul mare și cam tută…

— Ați intrat la fată în cameră?

— Și-n cameră, și-n mail, și-n telefon. Nimic. Absolut nimic. Deocamdată, acolo e doar un festival de futai pe bani.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

O urgență la dentist. Și cum nu avea încredere în cei de aici, de la malul mării, a dat o fugă până în Capitală la o doctoriță care o îngrijise de când era în primul an de liceu, ceea ce nu era așa de demult. Dinții o chinuiseră dintotdeauna, o nefericită moștenire genetică, dar poate nu fusese chiar atât de rău. Forțată de dureri teribile, renunțase și la dulciurile atât de dragi copilăriei și la băuturile reci, cauze ale atâtor alte probleme de sănătate. Nick încă dormea când i-a sunat la ușă, a doua zi în care se trezea vizitat de persoane neașteptate, numai că, de această dată, persoana era cea potrivită și surpriza plăcută. Iar pentru a fi și mai plăcută, Lisa s-a dezbrăcat, l-a dezbrăcat și l-a dus până la duș, unde, așezată în genunchi sub șuvoiul de apă, i-a dezvăluit o metodă perfectă de începere a unei noi zile. Apoi i-a spus că ei îi era foame, așa că room service-ul s-a înființat cu tot cu bucătarul personal, care a purces la prepararea unui mic dejun impecabil adaptat la ritmul acestei dimineți – somn agitat, deșteptare intempestivă, vizită inopinată, dialoguri rapide și zgomotoase, duș, felație, dialoguri mai potolite, muzică tare. Nick realiză că și ieri-dimineață, la trezire, parcursese un traseu oarecum similar, tot sacadat, lipsit însă de contribuția extrem de personalizată adusă de

Lisa. Toate dimineţile fericite seamănă unele cu altele, cât despre cele nefericite, Nick nu se concentra acum asupra lor. Era timp destul şi pentru asta.

Ar fi vrut să se întindă în pat şi să doarmă sau măcar să moţăie cu ochii închişi şi cu aerul condiţionat fluturându-i răcoros şi discret peste faţă, dar deja erau trei în apartament, uneori chiar patru dacă super-bucătarul constata că nu are tot la dispoziţie pentru a răspunde nevoilor, ideilor şi provocărilor gastronomice ale Lisei şi chema prin staţia mică şi neagră pe câte cineva înarmat fie cu necesara marmeladă de portocale amare, fie cu inevitabilul bol de măsline violet sau cu obligatoria şuncă atunci tăiată de pe pulpa uscată şi uşor afumată a unui fost porc. Plus şampania pentru care nu era niciodată prea devreme. Lisa îşi propusese şi acum îi propunea şi lui Nick să lâncezească împreună pe marginea piscinei micuţe, dar răcoroase de pe terasa scăldată în soare. O altă opţiune ar fi fost să coboare la piscina cea mare a hotelului, dar acolo era aglomeraţie, ea nu-şi dorea costum de baie, iar nudismul cu siguranţă nu era agreat în această instituţie foarte dedicată familiei şi valorilor promovate de aceasta.

Deci omlete împăturite peste un amestec răvăşitor de trei soiuri de brânză, afumătură, roşii cherry mărunţite, piper de mai multe culori, verdeaţă şi un vârf de unt cu aromă de usturoi, platoul de salamuri, două feluri de brânză frecată atât cu boia, cât mai ales cu firişoare subţiri de ceapă verde, salata de icre, denumită prin ţările ei de origine tarama, roz şi împodobită cu măslinele violet de care am mai pomenit, venite tot de pe acolo, pateul proaspăt făcut în casă din ficat de iepure, mai delicat decât cel de porc şi mai puţin amar decât cel de pasăre, stropit, înainte de a fi oferit distinşilor oaspeţi, cu un strop de oţet de fructe de pădure, cubuleţele de brânză albastră şi rafinat puturoasă, cârnăciorii scurţi, picanţi,

crocanți, tocmai atunci extrași din tigaie, fagurii de miere, smochinele proaspete și cașcavalul moale de vacă, pentru combinația faimoasă a Mediteranei de est, saleurile sfărâmicioase ornate cu susan și chimen, pâinea caldă fie albă ca laptele, fie neagră ca jihadul, fie smălțată cu stafide și semințe sau acoperită cu o crustă subțire de cașcaval, grisinele numai bune pentru a fi învelite în șunca uitată, dar repede adusă de ajutorul chemat prin stație, coșul de legume proaspete ca și acela de fructe din sezonul locului sau din sezoanele altor meridiane exotice și parfumate, precum și vafele cu frișcă atunci frecată, ornate cu bobițe strălucitoare de cireșe amare conservate în propriul sirop, în locul mult mai faimoaselor clătite cu ricotta, care însă fuseseră degustate deja de două ori. Când să consume tot acest munte de mâncare? Nici măcar nu era important, măcar să guste din fiecare fel câte un dumicat, și acum la micul dejun, și spre prânz, oricând li s-ar fi făcut poftă.

În sfârșit, camera se goli, bucătarul, ajutorul și ustensilele plecând spre destinele lor, și atunci Nick se băgă în pat. Aproape ostentativ. Dar Lisa nu-l lăsă, îi compuse repede o farfurie cu de toate, îi umplu o cupă cu șampanie rece, își livră și sieși o farfurie similară și acum rontăia fericită lângă el cu ochii în televizorul dat pe *mute,* unde rula o comedie mai de demult. La fel ca în *Pretty Woman,* își spuse el, dar câte diferențe sunt față de respectivul basm. Fără să se întoarcă spre el, îl întrebă ce are de gând cu toate acele cutii de trabucuri, foarte mari și foarte scumpe. Mai ales că el nu fuma sau, dacă o făcea, ea nu-l văzuse niciodată. Erau cadouri dedicate celui sau celor care ar deveni viitorii săi parteneri de afaceri. Dar ea era în general așa curioasă sau numai lui îi era consacrat acest tratament?

Era momentul deci pentru o dimineață mai puțin fericită… Nu avea chef să fie amabil, nu avea chef să fie destins și, destul de clar, nu avea chef de ea.

Așa că s-a apucat brusc, fără nicio introducere, să-i povestească despre o fetiță de paisprezece ani care murise. Primele simptome venite de nicăieri, ceva minor, desigur, era și vârsta la care apar, nu-i așa, nenumărate schimbări în corpul copiilor, mai ales în cel al fetelor ce devin ușor-ușor femei, medicii care nu au constatat nimic deosebit, niște medicamente ușoare, vitamine, câteva zile scutire de la școală, stresul, mereu stresul, explicația noastră savantă pentru orice nu găsim o explicație, dar lucrurile nu mergeau în direcția bună, deci alte analize și alți medici, cel mai sobru dintre ei, cu o față lungă, ochelari cu rame subțiri, aurite, păr alb minuțios aranjat, comunicând cu voce joasă și echilibrată că se aflau în fața unui diagnostic dificil, o boală rară, despre care nu sunt suficiente date, nu are un tratament omologat, doar niște experimente, au urmat multe detalii medicale, multe cuvinte greu de reținut, imagini de pe un computer sofisticat care identifica felul în care boala evoluează, unde și ce anume deteriorează, și iar cuvinte complicate, denumiri fără sens, până când, într-un târziu, s-a enunțat și ceva foarte clar: cel mult douăsprezece luni. În timpul cărora totul s-a distrus, fetița, părinții, realitatea din jur, lumea așa cum era ea cunoscută. Apocalipsa, exact ca aceea vândută de filmele cu buget mare, dar fără extratereștrii nemiloși, pandemii, vampiri, meteoriți gata de coliziune, morți-vii și vii aproape morți, cutremure însoțite de valuri cât orizontul. Doar o boală cu nume lung și câțiva oameni, în fond, câți sunt cei cărora într-adevăr le pasă, striviți între pereții unei case, frumoase altă dată, transformată în spital și, în final, în morgă.

Lisa închisese televizorul, se oprise din mâncat, pusese paharul cu șampanie pe o măsuță, îl ascultase cu atenție, fără să-l întrerupă, dar atât. Durerea aceea nu era a ei și nu și-o asuma în nicio formă. Lăcrimase după prima lor tăvăleală, sinceră și înfierbântată, lăcrimase cu gândul la pisica ei

moartă, dar acum era doar serioasă și politicoasă. Cuminte, așezată într-un colț al patului, cu mâinile în poală, privindu-l atentă, era din nou sinceră în dezinteresul ei. Și nu era nimic ieșit din comun cu ea. În partea aceasta de lume oamenii se bucură împreună fără fasoane, dar de suferit, sunt discreți și suferă separat. Ceea ce cu siguranță era mai plăcut decât la el acasă, unde nici măcar de bucurat nu se mai bucurau împreună, indecența acestui sentiment făcându-i să se ferească și să se izoleze, bucuria unuia devenind de ani buni încoace un motiv de deranj, distanțări, luări de poziții și de interpretări pentru mulți dintre ceilalți. Aici încă se uită pofticioși la bucuria celuilalt, la care de multe ori sunt dispuși să participe, în schimb sunt curioși pasivi față de nenorocirea lui și, dacă devine prea prezentă, devin iritați și fundamental neimplicați. Sunt gata să se revolte pentru cuvinte goale de pe internet, dar rămân complet imobili în fața suferinței unui individ. E aceeași mizerie în doze diferite, cu arome diferite și împodobită cu filosofii diferite. Acolo e superioritate etică, aici este o istorie explicabilă rămânere în urmă.

O fufă de la el de acasă își ia banii și își vede conștiincioasă de treabă, fără a-l lăsa niciodată să ignore faptul că este la o tejghea de unde cumpără un baton de ciocolată. Lisa a plecat de la tejghea și mănâncă împreună cu el din batonul de ciocolată, reușind să-l facă să uite că el l-a cumpărat. Poți să o regulezi, poți să îi ceri să-ți facă toate poftele, poți să-i pretinzi participare sentimentală și extaz orgasmic, poți să-i și jelești în poală dacă îți vine, dar nu-i cere să fie parte a durerii tale reale. Nu există bani pentru așa ceva. Pentru asta există părinți și, după ce mor, eventual, există neveste, dar numai dacă ai noroc. A păstrat tăcerea urmărind să vadă ce o să facă și ea n-a făcut nimic. A stat, aparent tristă, mai degrabă absentă, pândind totuși, la rândul ei, un gest al lui. De care să se agațe și astfel să iasă din această fundătură. După

puțin timp, intuind că cel ridicol este el, a mângâiat-o pe obraz, a sărutat-o ușor, a rugat-o să-i mai pună niște șampanie și a întrebat-o la ce cluburi vor merge pentru ca proiectul lui de business să avanseze.

Rococo era închis astăzi, nu închis-închis, ci rezervat pentru un eveniment privat, barul acesta organiza numeroase asemenea momente, funcționa într-un circuit bazat foarte mult pe o listă de membri și pe nevoile acestora, dar puteau încerca la DeSoto, imediat în afara orașului, foarte șic, are și un mic port de plăcere lângă el, o discotecă foarte profitabilă plasată în apropiere, un restaurant oriental cu bucătari cu ochii oblici și, cel mai important, patronul e în căutare de bani pentru toată afacerea sau numai pentru vreuna dintre părțile componente. Ciripea veselă, dădea din mâini și râdea cu gura până la urechi, mai ciupea din platourile cumplit de pline câte un dumicat și, în tot acest timp, îl măsura cu atenție pentru a se prinde ce fusese episodul proaspăt încheiat astfel încât să-i poată relata insului pătrat cu costumul mulat ce se întâmplă cu acest client bogat, straniu și până la capăt greu de citit.

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Am venit repede, sunt două evoluții.

— Ascult.

— A dat un telefon. La cel mai apropiat colaborator al lui.

— Grasul?

— Da… Acum nu mai e gras, dar ăla. A făcut infarctul, a slăbit, mă rog. Pe ăla l-a sunat și l-a invitat la munte. I-a și închiriat o cameră la hotel.

— Și când vine?

— Poimâine… Pentru o noapte.

— Sper că toți oamenii sunt pregătiți. Grasul ăla e un nenorocit. De ce nu l-au arestat până acum?

— A fost faza cu infarctul făcut în direct la televizor, maică-sa plângând, nevastă-sa. Lumea e sensibilă. Nu mergea să umble cu cătușe. Dacă țineți minte, prietenul dumneavoastră Jurnalistul a făcut câteva emisiuni în care a cerut arestarea lui, a depus și denunțuri la procuratură, dar reacția publică nu a fost deloc bună.

— Dacă n-aș fi verificat personal la doctori, aș spune că totul a fost regie. Dar chiar a făcut un infarct mare.

— Corect. Era să se curețe. L-au resuscitat de trei ori.

— Dacă o făceau doar de două ori era de ajuns și noi eram mai puțin stresați.

— Șefu'… După ce și-a revenit s-a retras complet. Nu mai scrie, nu mai vorbește, nu se mai bagă.

— Până acum…

— Nu știm.

— Cum nu știm? Se duce să se vadă cu omul nostru. Dacă era retras nici nu-i răspundea la telefon. Dar i-a răspuns și acum se reface echipa. Parcă văd că îi sună și pe ceilalți. Toți trebuiau arestați. Imediat după ce am câștigat alegerile toți trebuiau arestați. Lumea era de partea noastră, asta era gruparea înfrântă. Toți săltați, condamnați. Acum ar fi fost după gratii sau eliberați condiționat. Mici și umili. Pușcăriași. Infractori. Nu opozanți. L-am rugat pe Liderul Democratic Ales, dar el nu și nu. A zis că ajunge să-l salte pe contracandidat. Măcar pe ăla l-a terminat, dar restul echipei… Că nu dă bine. Nu dădea bine o săptămână, după aia nu mai interesa pe nimeni. Plus că, dacă ne ocupam corespunzător, compuneam niște dosare de nu mai plângea nimeni de grija lor vreodată. Acum stăm cu frica în sân. Ai văzut cum a urcat Maimuțoiul în sondaje în ultimul an? Și dacă o să iasă ceva rău, crezi că o

să-și amintească cineva de sfaturile mele? Nu! O să zică… Te-am pus acolo în frunte să ai grijă să nu se întâmple nimic.

— Șefu'… Îi supraveghem. Grasul nu a dat niciun telefon după mesajul primit. Nu a plecat la nicio întâlnire.

— Numai vezi să nu-i supravegheați cum l-ați supravegheat pe omul nostru în pădure. Și a doua noutate?

— Asta e ciudată… Fata de la prosoape s-a strecurat în camera omului nostru și a cotrobăit peste tot. Pe șest, cât ăsta era la tratament.

— Pusă de cine?

— Nu de noi…

— Mai e cineva pe urmele ăstuia?

— Am verificat cât putem verifica asta. Pare că nu e nimeni din ceilalți. Dar acolo numai dumneavoastră aveți acces suplimentar. Să fi solicitat Liderul Democratic Ales și sprijinul celorlalți?

— Fără să-mi spună? Nu prea cred. Dar verific. Și fata de la prosoape ce-a căutat?

— I s-a uitat prin acte, a notat câte ceva. L-a căutat și de bani și a și luat niște bancnote.

— E și hoață, nu numai curvă…

— Femeia ideală… Dar de ce să umble la acte și mai ales de ce să copieze din ele?

— El a ales-o. E toată pe tipicul lui. O nenorocită… Și altceva a mai făcut aia?

— S-a dus direct la piscină că îi începea tura. Mâine o să intrăm la ea în cameră, să căutăm ce a copiat.

— Foarte straniu. Dacă era a cuiva de dinainte, cum de l-a agățat pe omul nostru fără niciun efort? Spui că e și urâțică, nici nu iese în evidență și nici nu s-a dus ea peste el. Iar dacă au racolat-o de când i s-a băgat ăluia în pat e de-a dreptul problematic. Fiindcă, măcar teoretic, noi o supravegheam complet.

— Și eu m-am gândit la ambele variante, dar nu cred că e a cuiva. Mai degrabă are un plan al ei.

— Nu spuneai tu că habar n-are cine e ăsta? Că au vorbit ieri, că ăsta i-a debitat tâmpenii și aia nu s-a prins. Care plan al ei?

— Deocamdată nu pot trage nicio concluzie. Suntem pe poziții.

— Ce să zic, e tot mai frumos! De la ziaristul ăla pensionar ați aflat ceva?

— Era să uit… Da… Deci el l-a recunoscut pe omul nostru când l-a întâlnit în pădure și s-a prins că polițiștii ăia care spuneau că sunt în căutarea unei fetițe dispărute de fapt umblau după ăsta. Asta a fost tot.

— Sigur?

— Deja face fibrilații. I-am adus medic și aparatură să-l punem pe linia de plutire. Când i-am zis și de fiu-su și de celula cu haidamaci a dat pe gură o sumedenie de lucruri despre oricine din țara asta.

— Ceva interesant?

— Da… Am notat, se pot folosi pentru alte spețe. Dar aici nu știe nimic în plus.

— Și ce faceți cu el?

— Cum am zis. Îl mai ținem niște zile și, când e momentul, îl folosim. Îl plasez în grija cuiva să-i dea teme.

— Și celălalt? Colaboratorul mai vechi al omului nostru…

— Foarte calm. După ce i s-au blocat cârdurile a constatat că nu are cash suficient și, după ce a aflat de la hotel, așa cum ați dispus, că nu primesc nici cecuri, nici transfer bancar, și-a sunat un văr din orașul din apropiere care a venit în două ore, a achitat totul cu cardul și gata.

— Dar ce văr săritor… Cine e?

— E văr bun cu el, mamele surori, proprietar de cofetării în oraș, vreo șase, are și un bar la mare, are și o făbricuță de înghețată. Niște probleme cu

taxele, dar mai demult, mici afaceri mai ciudate de import, tot mai demult. Dar în rest neimplicat.

— Și după ce i s-au blocat cârdurile n-a sunat la bancă?

— Ba da… Dar nici ăia n-au fost foarte convingători. Mai degrabă au zis că e o defecțiune a lor decât că are el probleme. Și el și-a rezolvat impasul apelând la văr-su. Iar alt telefon nu a mai dat.

— Pare să nu fie nimic, dar nu abandonați pista.

— Cum să abandonăm, șefu'? Sincer, și mie mi s-a părut foarte calm. Prea calm… În fond, și cardurile lui, și ale nevestei blocate. Vorbim de două bănci diferite, ambele cu defecțiuni. Să nu-ți pui nicio întrebare? Anormal… Așa că stăm și după el, și după văr-su să vedem ce mai urmează. Să nu uit. Am verificat. Nu e nimeni între clienții de la hotelurile din zonă care să aibă legătură cu opoziția. Mă rog, e un primar de comună care e pe partea ălora și un viceprimar de orășel, dar în rest nimeni mai de anvergură.

— E în regulă. Stați cu urechile ciulite, de poimâine e jale. Își adună ăsta echipa sub nasul nostru. Dacă îi arestam la momentul potrivit, acum fluieram. Dar asta e șmecheria cu momentul potrivit. Trece… Și urmează multe momente nepotrivite. În care ne dăm cu capul de pereți că nu am făcut ce era de făcut exact când era cazul.

Refugiatul

(Pe mare între Turcia și Europa)

Am fost de trei ori pe mare și de fiecare dată mi-a fost rău. Prima dată, când eram copil, l-am însoțit pe tata în Latakia, unde un amic al lui, alauit[6], căruia îi vindea grosul producției noastre de struguri, de măsline și de rodii, ne-a oferit o ieșire în larg pe o barcă a unor lideri politici locali. Am vomat atât de violent, încât au fost nevoiți să se întoarcă și să mă ducă direct la spital. A doua oară,

deși știam că nu va fi nimic amuzant, dar n-am avut cum să refuz, a fost o croazieră pe Mediterana organizată pentru studenții de la Universitatea Americană din Beirut. Am plecat din Jbail și am bolit tot drumul. Băusem înainte un ceai pentru contracararea răului de mare, dar n-am sesizat nicio îmbunătățire. A treia oară n-a prea contat cum mă simțeam, erau alte spaime de gestionat, și din acest motiv, în timpul fugii mele din Siria, deși barca era firavă, cu mulți înghesuiți în ea, pe o mare cu siguranță mai agitată ca în primele două dăți, am vomitat de-abia pe uscat.

Îndată ce am aflat că această aventură nefericită va include și o deplasare pe apă, l-am anunțat pe TJ de problemele mele, așa că m-a îndopat cu pastile, mi-a pus pe ambele încheieturi ale mâinilor niște brățări cenușii cu un bumb metalic atașat care teoretic stimulează prin presopunctură punctul magic al stărilor de confort, mi-a dat și niște ceaiuri din alt soi decât cele încercate de mine acum mulți ani și, deși nu sunt în vreo formă deosebită, nici nu pot să mă vait. Nu mi-e greață, dar sunt foarte amorțit, aproape și de marginea somnului, și de cea a deznădejdii. Și cum aș putea fi altfel? Ieri eram în cămăruța mea, îmi controlam programul, traduceam câteva ore pe zi discuții, mai mereu identice, stăteam din când în când de vorbă cu șefa mea Ingrid și cu alte câteva persoane din ONG-uri, uneori mai beam o cafea cu Sunay, juristul domnului Candemir, sau cu doamna Hamed, directoarea școlii din tabără, care încerca de mai multe luni să mă convingă să țin ore de limbi străine, ieșeam în oraș la fiecare sfârșit de săptămână și mă întâlneam cu doi veri din Daraa, lucrători la negru, unul într-un restaurant, celălalt într-un atelier auto, și de la care mai aflam ce se întâmpla acasă, altfel decât îmi spunea tata, terminasem de învățat limba kurdă și acum, oarecum natural, trecusem la farsi. Și da, ori de câte ori mi se făcea dor, îmi sunam pe Skype

părinții, frații și surorile și povesteam. Eu despre mine și ei despre ei.

Acum sunt pe apă, într-un vas care, deși e impozant, se clatină și dinspre stânga spre dreapta, și din față în spate, dinspre stânga spre dreapta de trei ori mai des decât dinspre față în spate, miroase și a mare, și a motorină arsă, și a ceva mâncare, barele de metal sunt lipicioase și ude, buzele au deprins deja un gust ușor sărat, cabina mea nu are geam, ceea ce pe de-o parte e bine, dar este foarte îngustă, cu un pat îngust și el și cu niște bucăți de metal ascunse prin spatele dulapurilor fixe care se lovesc unele de altele la fiecare mișcare și fac zgomot. Dar hai să nu fiu nemulțumit de cameră. În primă instanță, TJ m-a dus într-una mai largă, cu patru paturi, dintre care trei erau deja ocupate de necunoscuți, dar când mi-a văzut privirea m-a mutat singur în scorbura asta. De ce am acceptat să plec? În fond, Ingrid nu mi-a impus, doar m-a rugat. Și dacă ziceam nu, ce s-ar fi întâmplat? Renunța la mine? Sigur mă păstrau turcii sau, dacă nu mă păstrau nici ei, sunt și alte ONG-uri și în tabără, și în oraș. Mi-am propus mereu să învăț să resping ce nu-mi convine. Am fost amabil și uite unde am ajuns. Nici măcar nu l-am anunțat pe tata de nedorita excursie, dar m-am gândit că, dacă îi spun, îl îngrijorez de pomană. Și așa e cu ochii pe Farid să nu facă vreo prostie.

Mi-a bătut la ușă o fată grasă și ciudat îmbrăcată pe care TJ mi-a prezentat-o ca fiind Scenarista. M-a întrebat dacă m-am aranjat și după ce a ascultat absentă replicile mele, cum altfel decât neinteresante pentru ea, m-a rugat să o însoțesc. Era de lucru. Primise o cameră ceva mai mare decât a mea, cu două paturi, în care nu mai locuia altcineva, și cu o măsuță instabilă pe care era pus un laptop. M-a așezat pe patul liber și mi-a pus în brațe un vraf de hârtii pe care urma să le traduc. M-am uitat pe ele, erau ori niște dialoguri, ori niște declarații ale unor refugiați sirieni care explicau de

ce au fugit din țară și care este poziția lor față de terorism. Mi-a fost neclar de ce să traduc eu în arabă niște declarații date de mai mulți arabi într-o limbă europeană. De ce nu le-au dat ei direct în arabă? Și dacă tot sunt într-o limbă europeană, limbă în care se va face filmul, de ce e nevoie de ele în arabă?

— Tu ce informații ai despre proiectul ăsta?

— Nu mare lucru… Refugiații sirieni care nu sunt teroriști.

— Corect. Bineînțeles că TJ ți-a declamat partea de propagandă. Europenii bogați și fuduli, păcăliți de naționaliștii răi ajung să creadă balivernele despre refugiați. Europenii cred balivernele care nu sunt obligatoriu baliverne, între refugiați sunt și teroriști sau, dacă nu teroriști, măcar inși agresivi care încalcă normele. De exemplu, să-i bagi unei femei de pe stradă degetul în cur sau și mai rău, doar fiindcă are o fustă ceva mai scurtă decât ai văzut tu acasă, nu e un semn de mare civilizație. Desigur, generalizarea ne ucide. Extrem de mulți refugiați sunt oameni la locul lor, care n-au străbătut jumate de lume doar ca să hărțuiască frumoasele europence. Doar vor ceva mai bun pentru ei și pentru a-i lor.

Vorbea încet, lent și nu se uita deloc la mine. Nici măcar nu-și ridica din când în când ochii din calculator. La un moment dat s-a oprit, ceva i-a atras atenția, a scris rapid câteva secunde și a reînceput să vorbească.

— Acest documentar și altele similare care se vor face intenționează să spună un alt adevăr. Tabăra cealaltă are o narațiune. Epică și propagandistică, în același timp. Musulmanii retrograzi și violenți vin peste noi să ne distrugă modelul de societate. Sunt știri care ajută la această linie de comunicare, este o întreagă teorie a conspirației care ajută și ea. Musulmanii se înmulțesc mai repede, în niște zeci de ani vor fi mai mulți decât creștinii, toate femeile o să poarte

burkha, nu o să mai mâncăm carne de porc și n-o să mai serbăm Crăciunul.

— În Siria, înainte de război, femeile nu purtau *burkha,* se mai mânca porc, se bea și alcool și creștinii serbau Crăciunul, și noi odată cu ei dacă voiam. Și eu am mâncat porc de Crăciun și de Sfânta Maria. Un vecin de-al meu creștin îl cumpăra de la o firmă din Daraa care-l importa din Liban. Îl gătea tăiat în bucățele micuțe și prăjit în tigaie.

— Bravo ție… Revenind la ale noastre, eu am învățat la facultate că una dintre metodele de a crea prejudecăți rezistente în legătură cu o națiune este să o prezinți din perspectiva acțiunilor celor mai josnici reprezentanți ai acesteia. Acum, în media europeană, josnicia emigranților musulmani este exagerat proiectată, astfel încât prejudecata este deja instalată. De la această realitate pornim în proiectul acesta. Cetățeanul european mediu și submediu, publicul nostru țintă, înghite pe nemestecate aceste stereotipuri. Știi ce sunt stereotipurile?

Nu, cum să știu. În fond, sunt un arab dubios scos din văgăuna numită Siria pe care ea și alții ca ea plănuiesc să o salveze și de Bashar, și de Daesh, dar mai ales de înapoiere.

— Da… Știu.

Chiar dacă nu se uita la mine, făcea niște pauze scurte ca și cum m-ar invita să intru în conversație. La fel ca TJ. Voia să stăm de vorbă, deși nu o interesa absolut deloc punctul meu de vedere. Chiar și așa, ce să vorbim? Pentru mine fuga din Siria a însemnat fuga de moarte. Pentru majoritatea a însemnat același lucru. M-am gândit totuși să-i comunic acest detaliu, nu pentru a o convinge de ceva, dar voi lucra alături de ea în toată această perioadă și să nu mă perceapă ca fiind ostil. Și cu Ingrid am făcut la fel, deși din prima clipă am realizat că are păreri foarte clar formate și foarte greșite. Tata mă învățase de când

eram mic să nu mă feresc de oameni, chiar dacă sunt invidioși, necinstiți sau răi, doar să mă feresc să merg pe drumul lor. Ingrid spune prostii, Scenarista spune prostii… Nu-i nicio problemă. Important e ca tu să nu spui prostii și tu să nu crezi prostiile lor. Dacă vrei să le corectezi, deja nu mai contează. Așa cum tu nu vrei să mergi pe drumul lor, nici ele nu vor să meargă pe drumul tău.

— Eu nu am plecat din Siria fiindcă râvneam la o soartă mai bună. Am plecat fiindcă riscam, la modul cel mai serios, să fiu lichidat.

— Ai luptat împotriva lui Bashar?

Iar o luăm de la capăt. Au fost destui care l-au urât sau disprețuit pe Bashar, au fost destui care s-au rugat pentru victoria ASL-ului până și-au dat seama că n-o să vină niciodată, au fost destui care au ieșit în stradă la manifestații, dar nu au fost atât de mulți care au luptat împotriva lui Bashar. Dintre milioanele de refugiați, puțini sunt foști luptători. Ceilalți sunt oameni care au fugit de frica morții care deja venea de oriunde. Și de la armele chimice ale lui Bashar, și de la lunetiștii Daesh, și de la mitralierele ASL sau de la mortierele Jabhat al-Nusra[7]. Ca să nu mai vorbim de bombele rușilor, americanilor, israelienilor, francezilor și britanicilor, de comandourile Hezbollah sau de voluntarii saudiți.

Soldații lui Bashar au declanșat măcelul, dar victime au făcut toți. Când tragi cu mitraliera grea într-un cartier de blocuri, sigur ucizi și nevinovați, deși ești din tabăra corectă și deși inamicul tău e nenorocitul din cauza căruia se întâmplă totul. Iar celui care-i cade casa peste copii și nevastă nu este cu nimic mai fericit că bomba a fost a ticălosului sau a celui care luptă cu ticălosul. Tata îmi spunea, chiar în primele luni ale războiului, când Yasin venea acasă încântat că mai lichidase niște militari ai lui Bashar, că orice om care ucide alt om este un ucigaș, indiferent de circumstanțe, legale, morale sau de autoapărare. Indiferent dacă este

condamnat, premiat, iubit sau urât pentru asta. Un om care a omorât va rămâne un om care a omorât. Și nu e nimic bun în fapta lui. Iar Yasin, încrezut cum era mereu, până și cu tata, l-a întrebat dacă voia să-l vadă ca pe Ghiath Matar[8]. Dacă acela era drumul corect. Odată, când Yasin era prea agitat, tata i-a șoptit că săracul Ghiath e mort, după ce a fost torturat zile întregi, și că niciun părinte nu-și poate dori să-și vadă fiul așa, chiar dacă fiul a devenit un ucigaș zeflemitor și lipsit de respect. Și i-a mai zis că e foarte bine că dorește să fie un tigru, cu condiția să fie pregătit să fie vânat cum e vânat un tigru.

— Nu, eu nu! Dar nu asta e problema. Voiam să îți spun că majoritatea celor care sunt refugiați, cel puțin din Siria, nu sunt foști combatanți, sunt doar victime ale războiului. Și de fugit au fugit nu pentru o viață mai bună, ci pur și simplu pentru o viață.

— Și atunci tu de ce vrei în Europa?

Oameni buni, voi nu vorbiți unii cu alții?

— Nu vreau în Europa! I-am explicat și lui TJ. După ce se termină războiul vreau să mă întorc acasă. În Siria, într-un sat lângă Daraa. Dar încă o dată. Nu-i vorba de mine. Mulți vor să ajungă în Europa și e normal. Au fugit din Siria în Turcia, Iordania sau Liban ca să trăiască. Acum fug din Turcia, Iordania sau Liban spre Europa ca să trăiască mai decent decât o pot face în tabere de refugiați sau lucrând la negru sau și mai rău.

— Și uite-așa, în modul tău încâlcit, ai aterizat direct la finalul demonstrației mele. Băieții răi, cei cu care ne luptăm noi, vând o singură imagine. Refugiații sunt teroriști islamici care vin să ne distrugă. Și care ne urăsc fiindcă așa le zice Coranul. De aceea și noi e obligatoriu să vindem tot o singură imagine. Refugiații sunt oameni obișnuiți în căutarea unei vieți mai bune. În filmul acesta noi vrem să arătăm greutățile și chinurile și umilințele prin care niște oameni obișnuiți sunt

forțați să treacă pentru a avea acces la un trai banal, la îndemâna oricărui european amărât. Nu avem nici timp, nici loc de subtilități ca acelea pe care mi le-ai descris tu. Și apropo, chiar vorbești excelent limbi străine. Câte știi în total?

Scenarista este o femeie deșteaptă, mai deșteaptă decât Ingrid, foarte neîngrijită pentru gustul meu, dar cu siguranță nu are niciun rost să sper că voi putea discuta cu ea. Totuși am testat-o. Cu umilință, i-am atras atenția că eu până la urmă sunt doar un traducător și a fost de acord cu asta. Nu a încercat nici măcar de formă să spună că e posibil totuși să fiu mai pregătit decât ea pe subiectele Siria, război civil, refugiați, măcar pentru că sunt sirian, am participat la războiul civil și sunt refugiat. Deci percepția mea fusese corectă. Nici cu ea nu voi avea dialog. Este tot un om născut să se considere mai deștept decât toți ceilalți din jur, indiferent de realitate și indiferent de cât o va costa această realitate.

Proiectul lor, care din cauza indeciziei mele a devenit și al meu, este să urmărească un grup de vreo patruzeci de refugiați pe drumul lor plin de pericole dinspre țara lor distrusă spre Europa. Mi-a explicat că ideea le-a venit de la anumite documentare Animal Planet, după ce m-a întrebat în prealabil dacă auzisem de Animal Planet. Mi-a și descris unul dintre aceste documentare. Epopeea unei turme de elefanți din Botswana, animalele fuseseră botezate de autorii documentarului și filmul urmărea deopotrivă destinul grupului, dar și al indivizilor. Luptele masculilor, relația femelelor cu puii, moartea unui elefant bătrân, confruntarea cu un grup de lei pentru accesul la un ochi de apă, dispariția și, ulterior, recuperarea unui pui gata să fie omorât de hiene. Presupun că privirea mea stupefiată a determinat-o să admită cât de forțată era comparația, dar scuzele au fost mai scurte decât mă așteptam. De fapt, nu identificase un motiv autentic pentru care să fiu eu deranjat. Or fi

elefanții animale, dar sunt animale nobile, în toate culturile sunt simboluri pozitive. Thailandezii i-au pus și pe steagul regal. Și uite așa m-am gândit la încă o limbă pe care nu o știam.

Cei patruzeci de refugiați erau cu noi pe vas, cazați un etaj mai jos, și pe tot parcursul acestei expediții vor fi distribuiți în anumite roluri și vor spune anumite replici care să servească țelului final. La asta foloseau textele pe care voi lucra eu. Fuseseră înregistrate declarațiile refugiaților, istoriile lor, mărturii din timpul războiului și al fugii. Câteva fuseseră deja traduse sau sirienii vorbiseră în diverse limbi europene, chiar dacă, în general, bălmăjite. Înainte de a mă apuca de treabă, mi-a arătat pe laptop filmarea unei negocieri dintre o călăuză și trei refugiați. Era vorba de închirierea unei bărci care să-i treacă dinspre Turcia spre Europa. Călăuza, un bărbat solid și înalt, cu fața acoperită cu un batic colorat, solicita 1.200 de euro de persoană, dar în urma discuțiilor s-a ajuns la 1.000. Următoarele cadre erau cu barca încărcată cu refugiați plecând.

— Cu o ambarcațiune de tipul ăsta am traversat și eu…

— În regulă… Acesta este grupul nostru, mâine vom filma debarcarea pe țărm și vom filma și niște scene pe mare. Tot mâine vom filma modul în care refugiații sosiți de pe apă sunt primiți în Europa de autorități și de localnici.

Probabil că nu am dat impresia că am asimilat tot ce mi se comunicase, așa că Scenarista a decis să îmi explice ca unuia mai încet sau mai puțin deprins cu lucrurile nepătrunse ale acestei lumi.

— Din Turcia în Europa se trece, în general, cu barca. Deci așa va face și grupul nostru. Am arătat cum are loc o negociere, am arătat cum pleacă o barcă și, așa cum ți-am spus, mâine vom filma traseul pe mare și debarcarea. Prima debarcare, pe insulă.

— Și ei unde sunt acum?

— Grupul nostru? Nu ți-am zis? Un etaj mai jos… Am filmat ieșirea din port, barca s-a întors, ei au coborât și s-au suit pe vaporul ăsta. Și dincolo vom face la fel. Vor debarca de pe vapor, se vor sui într-o barcă și îi vom filma când ajung în portul respectiv după o traversare de câteva ore. E foarte important momentul când pun piciorul în siguranță pe pământ european.

A CINCEA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Voiam să vă informez că omul nostru nu a reacționat în niciun fel la sceneta cu ziaristul pensionar săltat pentru trafic de droguri. A ascultat-o, a întrebat ce droguri trafica și atât.

— Ăla care i-a livrat-o a fost convingător?

— Foarte. Am văzut și auzit conversația. I-a descris personajul, locul arestării, totul. Dacă știa ceva, orice, ar fi reacționat. Plus că după discuție a mers în cameră, s-a întins în pat și a citit. A venit cu trei cărți, le-au răsfoit ai noștri, sunt romane polițiste de succes. Nu… Acolo nu e nimic. Ne-am prins și ce s-a întâmplat în pădure.

— Cum? A vorbit cineva?

— Nu. A făcut-o din nou, dar de data asta am stat după el. Fata de la prosoape l-a dus și prima dată și l-a dus și acum într-o poieniță cu flori. Cam la jumate de oră de mers de hotel, în pădure, pe un drum nemarcat. Locul e izolat și localnicii nu-l promovează, ca să nu vină turistul să facă prăpăd.

— Deci fata care-l caută de acte când nu e în cameră și care-i ia bani pentru sex îl duce în natură să-i arate floricele. Și el se duce… Ori a luat-o razna, ori eu nu mai pricep nimic.

— De ce, șefu'? Mi-au trimis ai noștri un filmuleț din poienița aia. E chiar frumos… E liniștit, se aud păsări.

— Măcar și-au și pus-o în natură, dacă tot erau singuri?

— De data asta numai sex oral. Anterior nu știm, că nu am fost prezenți.

— Clar. Deci pe asta cu pădurea o închidem. Vezi ce faci cu ziaristul ăla traficant. E tot

înăuntru, nu?

— Da… Dar nu vă bateți capul. Se rezolvă. Altceva a devenit important.

— Sună rău din tonul tău.

— A mai sunat pe cineva din fosta echipă…

— Pe cine?

— Femeia…

— Care? Amanta sau aia cu țâțe mari?

— Amanta… Aia cu țâțe mari e măritată și plecată cu totul din țară de ceva vreme.

— Da, așa e. Uitasem. Păi, cu Amanta nu era la cuțite?

— Era. Dar a sunat-o și vine și aia să-l vadă.

— Odată cu Grasul?

— Nu. După.

— Nu mă așteptam să o sune pe aia. Cu tot scandalul dintre ei.

— Că el a sunat-o e ciudat, dar reacția ei ne-a surprins pe toți. Femeia a fost chiar bucuroasă că-l aude. În fond, mizeria el a făcut-o…

— El a făcut toate mizeriile și acum se pregătește să mai facă o tură de mizerii.

— Stați liniștit, șefu', că n-o să-l lăsăm să facă nimic.

— Da, sigur… Cum a decurs discuția cu aia?

— Ca și cum nu vorbiseră de o săptămână.

— Și dacă așa a fost? Dacă au vorbit acum o săptămână, dar n-am aflat noi. N-ar fi singurul lucru care ne scapă. În fond, nici cu maică-sa nu e clar ce-a vorbit.

— Și acolo sunt evoluții…

— Cum altfel? O zi calmă, fără evoluții? Înainte de venirea ăstuia în țară planificasem o vacanță de câteva zile cu nevastă-mea și cu copiii. Că mâine-poimâine fac optsprezece ani și pleacă de acasă. Voiam să mergem undeva la plajă… Așa ca înainte de campania electorală. Cât încă nu e agitația maximă. Dar se găsește ăsta să vină aici, să dea telefoane, să agite apele. Dimineață la prima oră cine suna pe telefonul operativ? Soția Liderului

Democratic Ales. Că a aflat și ea că e omul nostru în țară și dacă să se mai aștepte la atacuri. Așa ca pe vremuri… Dacă e vreo legătură cu Maimuțoiul ăla de contracandidat. Știi că și ei tot Maimuțoi îi spun.

— Dacă așa arată… Cum dracu' să-l voteze cineva pe urâtul ăla?

— Oamenii sunt proști și nerecunoscători. Dacă nu ne facem treaba s-ar putea să-l voteze. Iar dacă te iei după sondaje o să-l voteze chiar mulți. Periculos de mulți… Când Soția Liderului Democratic Ales o să afle că sunt amestecați și Grasul, și Amanta, o să fie pe pereți. Pe ăștia doi îi urăște mai rău ca pe omul nostru.

— Atunci, nu-i spuneți de ei!

— Și să afle din altă parte? Oricum vrea raport zilnic despre subiect. Liderul Democratic Ales nu mi-a cerut nimic, mi-a cerut nevastă-sa. Raport amănunțit.

— Vreți să mă ocup de raportul ăsta? Să vi-l iau de pe cap?

— Da. N-ar fi rău. Dar mi-l dai să-l vizez înainte să-l trimitem.

— Am înțeles! Acum să continui. Deci discuție caldă, ea torcea la telefon…

— Pe-asta de unde-ai scos-o?

— Ce să scot, șefu'?

— Pe asta cu torsul? Vorbești de parcă ți-e drag de ei.

— De ei, nu… Dar ea e o femeie frumoasă, care se ține foarte bine, cu care omul nostru s-a purtat ca un nenorocit.

— Vezi să nu-ți placă prea mult de ea.

— Haideți, șefu'! Însă vă spun, acolo a fost iubire mare. Mai ales dinspre ea. După despărțire a mai umblat cu alți bărbați, dar nu se compară. Mereu am zis că tot pe el îl vrea și acum se confirmă. Un telefon a fost de-ajuns. După ce a sunat-o, după ce au hotărât să se întâlnească, femeia și-a făcut un gin tonic, foarte tacticos, a pus

ginul, a pus apa tonică, a pus gheața, feliuțele de lămâie, încă niște bobițe dintr-un borcan din frigider, a ales un pai… Și, când totul a fost gata, a trosnit paharul de un perete din bucătărie. A stat cinci minute, și-a făcut încă unul, l-a băut și după aia a strâns cioburile. Acolo a fost iubire mare…

— Voi aveți aparatură în casa femeii?

— Da, de atunci, și am zis să nu o mai scoatem, că nu se știe. Și vedeți că a fost corect?

— Dacă tot ai adus vorba de amorurile omului nostru, cu senegaleza lui nu a vorbit deloc?

— Ba da. De câteva ori pe zi…

— Și eu de ce n-am aflat?

— Convorbirile sunt în materialul extins, dar nu și în sinteze. Nu le-am considerat relevante în contextul operațiunii. Nu vorbește mai mult de două-trei minute, o întreabă de copil și de casă, dacă totul e în regulă, dacă e cuminte, îi spune mereu că el nu este cuminte, dar la vârsta lui e voie, ea râde și gata.

— Mai sunt și alte telefoane-surpriză?

— Nu v-am adăugat în sinteză telefoanele din afara cadrului nostru de interes. El vorbește zilnic cu brokerii lui, cu diverse persoane de la bănci, vinde și cumpără acțiuni, are un partener de afaceri în Nigeria cu care discută în principiu despre prețul petrolului și despre investițiile de acolo, dar nu e absolut nimic legat de deplasarea lui aici. Toate sunt contacte vechi, monitorizate de noi. Și, așa cum v-am raportat anterior, nu face niciun fel de afaceri în țară sau cu persoane din țară.

— E corect ce îmi spui, dar aș prefera să fie în sinteze tot, chiar dacă nu detaliați. Nu-mi place să existe necunoscute. În fond, dacă nu-și suna deloc senegaleza, un soi de nevastă până la urmă, însemna ceva, mai ales în contextul relației cu fata de la prosoape, iar dacă o sună e un alt profil al personajului. Profilul său dintotdeauna, același mincinos, înșelător, duplicitar, trădător… Om care astăzi e în echipă cu tine și mâine te vinde la colțul

străzii. Un nemernic fără scrupule, capabil să atenteze la cele mai intime și valoroase lucruri pe care le ai. Tu, un personaj căruia îi spunea prieten. Nicio clipă să nu te lași înșelat de aparența lui de ins plăcut, amabil. E o viperă perfectă. O jigodie…

— Șefu'… Toți știm ce a făcut, toți știm ce v-a făcut și dumneavoastră, și Liderului Democratic Ales, și de aceea lucrăm atât de atent.

— Altceva?

— A vorbit la telefon cu frati-su despre aceeași temă pe care a abordat-o și cu maică-sa. Din nou n-a zis mare lucru, dar fratele se duce astăzi cu mașina să o ia pe bătrână și să meargă undeva să rezolve ceva.

— Unde?

— Vom afla. Avem oameni pregătiți, oriunde se duc.

— Totuși… Cum Dumnezeu a stat de vorbă și cu maică-sa, și cu frati-su fără ca noi să aflăm nimic despre subiectul abordat?

— Poate o fi totuși ceva banal.

— Adică?

— Poate toată această dezvoltare se referă la ceva banal, la ceva ce am ascultat, dar nu ne-a interesat. Ceva casnic… Ei discută destul de multe la telefon. Cu bătrâna comunică zilnic. Își spun tot soiul de mărunțișuri. De exemplu, dacă ea vrea să-și cumpere un aspirator, îi întreabă pe toți trei copiii. Îi ia pe rând. Omul nostru nu vorbește cu frati-su decât foarte rar, dar cu sor-sa vorbește. Și sunt minute bune de convorbiri despre aspiratorul bătrânei. Caută pe net cele mai bune modele, ca să nu se aplece foarte mult, mai puțin zgomotoase că, de când și-a pus aparat auditiv, bătrâna nu suportă sunetele înalte. Tot așa… Astea nu vi le mai spun. Noi le trecem în revistă, vedem dacă sunt coduri ascunse prin ele și, în final, le stocăm și gata.

— Da, bine… Deci mâine vine Grasul la el.

— Da. Apropo de ăsta… Grasul nu a făcut nimic după discuția cu omul nostru. Nu a sunat pe

nimeni să vorbească despre subiect, nu s-a dus nicăieri în mod special, nu s-a văzut cu nimeni.

— Cu ce se mai ocupă acum?

— A băgat niște bani în două restaurante pe care i le coordonează cumnată-su și sor-sa și cam atât. Face mult sport de întreținere, merge la sală, are instructor, se plimbă cu orele prin parcuri. Nevastă-sa avea afacerea aia cu import de haine de copii. Și o ajută cu actele, contabilitate, de-astea. El, ca formație, este economist. Au destui bani, sunt relaxați, cercul de prieteni e format din de-ăștia apolitici, e rupt total de vechea echipă. Și m-am uitat în fișiere. Cu omul nostru n-a mai vorbit după infarct decât de două ori. Când l-a sunat ăla să-l întrebe de sănătate. Atât…

— La fata cu prosoapele ne-am explicat ce căuta în camera respectivă?

— Nu încă… Îl vom folosi din nou pe vărul ei și mai vedem dacă o instrumentăm și altfel. Colega ei de cameră e și proastă, și invidioasă și nu e sigur să o abordăm direct. Vedem… Aseară a mers din nou la omul nostru, ritualul obișnuit. Au vorbit puțin mai mult, dar nimic relevant. Ăsta o minte la fiecare propoziție și ei nu-i pasă. Cu toate că, dacă ar fi cu treabă acolo, ar trebui să încerce să-l descoasă, să-l facă să vorbească.

— A mai scris în caietul misterios?

— Da. Scrie zilnic și tot timpul îl poartă cu el.

— Și la bazin?

— Teoretic, da, dar acolo nu l-am văzut cu el. L-o pune în dulăpiorul din vestiar. Verificăm și, dacă e așa, aflăm ce scrie.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Se trezise lângă ea dimineața, nu mai era de mult dimineață, de vreme ce se întorseseră în cameră după ce admiraseră răsăritul, beți fiind și captivi într-o stare de mulțumire artificială,

generată de tot soiul de stimuli externi, care lichizi, care sub formă de fum, care sub formă de praf, dar și de un abandon, al lui cel puțin, în fața unei evidențe. Lisa era ce era, dar îi plăcea foarte tare, deși de niște ani buni deja ura lumea care o produsese. Detesta sacrificarea vițeilor, de exemplu, crima mecanizată dezlănțuită asupra atâtor animale lipsite de apărare, cărora forța și lăcomia oamenilor le furau cel mai elementar drept, cel la existență. În același timp, cum să ignore plăcerea teribilă pe care i-o provoca un mușchi de vițel în sânge, asortat cu un pahar de Malbec, sau un banal pui la rotisor, aromatizat cu ierburi și mâncat cu mâna, lângă o halbă de bere tare, vag amăruie. Așa cum îi spuneau noii săi prieteni, era pe drumul bun, identifica răul, dar încă nu se lepăda de el. Era mult prea asociat cu falsa definiție pe care dintotdeauna o dăduse binelui.

Binele… Fesele albe, rotunde și tari ale Lisei nu erau acoperite de cearșaf. Putea să facă orice. De exemplu, să întindă mâna până la frapieră, să ia niște bucăți de gheață sau, dacă se topise, niște apă rece, să i le pună pe pielea goală și să o admire cum se sperie și eventual țipă. Sau să-i trosnească o palmă sănătoasă peste ele. Să facă pleosc, sonor. Și iar să se uite la ea cum reacționează. Cu siguranță nu-i cea mai amuzantă metodă de trezit dintr-un somn adânc. Sau, încă și mai interesant, să se posteze între picioarele ușor depărtate ale tinerei doamne și să îi dea deșteptarea cu o penetrare viguroasă. Și, fără niciun dubiu, era în stare să și parieze pe această ipoteză, după primul minut de confuzie și, eventual, de supărare, Lisa i-ar fi zâmbit sau chiar ar fi râs sau ar fi gâfâit după modelul ei inimitabil și lucrurile ar fi mers înainte în sensul banilor investiți. Lumina voioasă din ochii ei nu s-ar stinge, nici micile gesturi care să confirme interesul și apropierea, nici măcar buna dispoziție permanentă, exceptând momentele de

nostalgie după mâțe moarte. E o lume plină de sclavi, sugrumați de contracte și de obligații de ei asumate, dar unii, puțini, au ștaif, își poartă condiția cu grație și întrețin astfel iluziile lor și ale celor din jurul lor. Bucuria vieții… O cameră somptuoasă cu vedere la mare, o masă plină de resturile mâncării de ieri, o frapieră doldora de gheață în jurul unei sticle scumpe de șampanie, două fese de fată dispusă oricând la orice și un cont care să le alimenteze pe toate acestea.

Vizitaseră ieri două baruri: Gigolo, așa ca să vadă cum arată, și DeSoto. Primul era ca o sumă a tuturor relelor, plin de oglinzi, îmbâcsit de fum, deși, nu-i așa, fumatul în incinte este interzis, foarte zgomotos și foarte strident. Era încă devreme, dar identificase destule fete într-un real pericol de prăbușire, atât erau de ametite. Oamenii strigau unii la alții, nimic nedepășind bariera sonică impusă de doi DJ bărboși cu băști colorate pe cap, iar patronii erau oglinda perfectă a haosului din jur. Amândoi aveau pantaloni galbeni, pantofi colorați, unul turcoaz, altul roz și mov, tricouri mulate argintii și sacouri unul bleumarin, altul verde-brotac. Cu cel mai tânăr nu era nicio cale de comunicare, nu reușea să fie coerent, o luase de foarte devreme cu întăritoarele și acum nu reușea nici să-și focalizeze privirea, nici să-și controleze tremuratul membrelor. Așa încât mai mult sărea de pe scaun decât stătea, la perioade foarte scurte de timp își amintea de ceva de făcut și dispărea, pentru a se întoarce la fel de agitat și la fel de nelămurit cu privire la scopurile sale imediate. Celălalt nu era atins, plutea doar într-o peliculă de confort personal, o trăire absolută care se referea la el și la tot ce îi aparținea, un sindrom al satisfacției infinite deținut numai de acele puține făpturi care au ajuns exact pe vârful muntelui și de acolo pot privi cu orice sentiment poftesc viermuiala neînsemnată de jos, din vale. Nu erau, în acte, proprietarii locului. Doar fațada. Se

prinsese singur după câteva schimburi de replici cu cel treaz și Lisa îi confirmase intuiția. Oricum, nu veniseră aici pentru afaceri, ci doar pentru a observa cum arată cea mai bănoasă antrepriză de profil din oraș. Proprietarii adevărați erau indivizi influenți, învârtiți prin Capitală, în relație nemijlocită cu politicul și cu serviciile, toată lumea știa și nimeni nu se ostenea să deranjeze locul cu nimic. Nici pentru consumul de substanțe ilegale, după toate codurile de legi din lume, nici pentru contrabanda cu alcool, nici pentru evaziunea fiscală jenant de evidentă – localul se găsea pe pierdere dintotdeauna –, nici pentru minorele tolerate în toate ipostazele, nici pentru normele de igienă dubioase, nici măcar pentru fumatul ilicit. Așa cum striga pseudopatronul agitat, niciodată nimeni nu fusese în control aici și nimeni niciodată nu o să vină. Nick îi împărtăși Lisei dorința lui sinceră de a pulveriza localul cu o bombă și ea i-a răspuns chiar serioasă că nu se justifică efortul.

DeSoto însă era altceva. Un spațiu semideschis, cu o latură terminându-se direct pe plajă, la mai puțin de cincizeci de metri de apă, cu perdele de bumbac fluturând spre exterior, aerisit și amplu, barul aflat în mijlocul localului sugera o punte de vas, cu timonă, busolă, clopot de cart și restul de dotări obligatorii, totul în lemn alburiu și pânză bej, lumină indirectă și lămpi cu flacără la fiecare masă, chelneri îmbrăcați în alb, discreți și austeri, muzică mai veche cântată de o formație cu doi soliști, un el și o ea, amândoi cu voci bune, sonorizare decentă, care permitea discuțiile la parametrii civilizați de intensitate a vocii. Aromele orientale, amestecate cu cele ale mării, aduceau o iluzie de exotism. În ultima treime, cea dinspre plajă, tavanul de lemn era înlocuit cu aceleași pânze fluturânde printre care se zăreau stelele, iar în mijlocul careului o fântână arteziană, împodobită cu faianță albă și albastră și luminată de patru proiectoare mici, susura zen. Nick avu

impresia că parfumul, culoarea și sunetul se îngânau și își răspundeau. Lisa nu avea nicio impresie, fiind ocupată cu pescuitul fructelor din sangria cu care îi întâmpinase patronul de aici. Care o cunoștea, drept care s-au pupat foarte fericiți și, după ce le-a fluturat prin față niște gustări minuscule, foarte arătoase, le-a propus o tură prin tot complexul – discotecă, restaurant, port, plajă, hotel. Nick l-a rugat însă să stea întâi de vorbă, era zguduit după Gigolo și avea nevoie de odihnă. Patronul, un om așezat, civilizat și pasionat de trecut, le istorisise pe larg despre Hernando de Soto, conchistadorul căzut lângă fluviul Mississippi, după ce luptase în teritorii necunoscute care acum sunt Peru, Nicaragua și tot sudul Statelor Unite. Și, plăcându-i subiectul și audiența, sărise repede la toți ceilalți aventurieri ai epocii aceleia excepționale: Hernán Cortés, Francisco Pizarro, Núñez de Balboa, Cabeza de Vaca, Francisco de Orellana, Pedro de Valdivia și, mai mult decât oricine, Ponce de León și a sa Fântână imposibilă. De ce nu s-a numit localul Ponce? Pentru că rima cu piatra care curăță bătăturile de pe tălpi și nu era dispus să explice oricărui troglodit la cine s-a referit el când botezase instituția.

Cocktailurile erau de cea mai bună calitate, la fel și salatele thailandeze, picante în limite raționale, cu sos de pește și lime, papaya și mango verzi, creveți mici și chilii. Dar afacerea nu mergea și de aceea orice plan de relansare necesita mulți bani, o investiție masivă, de lungă durată și, în primul rând, un acționar majoritar care să-și asume managementul. După numai câteva fraze, toată lumea se prinsese că nu era loc de niciun proiect comun, cele două părți voiau lucruri fundamental diferite, astfel încât seara s-a scurs relaxat, a continuat, complet neprevăzut, pe ringul de dans, Lisa chiar nu bănuise că Nick va accepta să danseze, nicidecum că o va face atât de

performant, și s-a terminat spre dimineață, pe malul mării, unde, întinși pe două șezlonguri acoperite cu perne comode, au așteptat răsăritul fumând ce nu era voie să se fumeze, după ce au prizat ce nu era voie să se prizeze, dar cine să stea să-i verifice? Înainte de a adormi în marele pat de la hotel, după ce făcuseră amor, lent și așezat ca o pereche care se iubea de destulă vreme, dar încă nu se scufundase în rutină și plictis, Lisa i-a spus, tot cu ochii ușor apoși, că este oricând gata să-i asculte poveștile triste, dacă asta îl ajută, îl ușurează sau îl descarcă, astfel încât să nu aibă nicio reținere, ea este acolo pentru el.

N-a trezit-o în niciunul dintre modurile imaginate, îi mai trecuseră încă vreo două-trei prin cap, doar s-a foit de pe o parte pe alta, și-a aranjat pernele, a tușit, a oftat lung până când Lisa a deschis ochii, l-a pupat, l-a întrebat cum se simte, s-a întins mulțumită și a plecat spre baie, apoi țintă spre filtrul de cafea și spre telefon să comande un nou mic dejun, mult mai restrâns decât desfrâul din dimineața precedentă. Doar niște ouă, iaurt, cornuri, unt, gem și sucuri de fructe. Fără excese. În mai puțin de două ore începea o întâlnire stabilită cu unul dintre proprietarii de la Art Café, pentru ca seara să viziteze Rococo. S-a obținut însă un pic de timp de reîntors în pat, doar pentru câteva momente de hârjoneală. Lisa, întinsă peste el, i-a remarcat trăsăturile aproape feminine ale feței, pielea extrem de fină și sprâncenele lungi și parcă rimelate. Plus tăieturile discrete de la o operație estetică. Nu e deloc rău că se îngrijește. Dacă s-ar fi fardat și ar fi adăugat și niște păr pe cap, o perucă, de exemplu, ar arăta ca o foarte incitantă doamnă de cel mult patruzeci de ani. Era sigur că nu jucase roluri de fată în adolescență? Să nu-i fie rușine, n-o deranjau persoanele bisexuale, chiar le considera șic. Nick râse, infirmă toate ipotezele avansate, nu îi plăceau bărbații nici în viața reală, nici în cea amoroasă, dar o lăsă să

înțeleagă că, mai devreme sau mai târziu, va ajunge îmbrăcat în haine de cucoană și nu pentru cine știe ce perverse jocuri ale seducției. În fond, toți avem nevoie de o provocare sau de o evadare sau de amândouă. Hârjoneala s-a prelungit exact cu ce trebuia să se prelungească, astfel încât au întârziat, nu mult, dar nici puțin, la întâlnirea de afaceri.

Ghinionul a făcut ca în timpul discuției cu fiul patronului de la Art Café, un tânăr cu studii în economie, venit pregătit cu o prezentare profesionistă a afacerii, cu auditul elaborat în urmă cu un an de o companie globală celebră, cu proiectul de dezvoltare, cu trei variante de investiții, care presupuneau înlocuirea celui de-al doilea partener dispus să se retragă, în timpul acestei discuții deci, ghinionul a făcut ca Lisa să se simtă rău, în câteva minute să alerge la toaletă ca să verse, iar alte câteva minute mai târziu să se prăbușească pe fotoliu, albă la față, cu broboane de transpirație rece pe frunte și cu un preludiu de frisoane. Au întrerupt tot, Nick a luat neatent documentele oferite de tânăr, a suit-o pe Lisa în mașină și a plecat spre hotel, unde foarte rapid s-a prezentat o ambulanță cu tot cu medic în ea. S-a dovedit că, deși seara precedentă fusese minunată, ambianța perfectă, patronul amabil și cultivat, muzica de bună calitate, fructele de mare de la DeSoto nu se ridicaseră la același standard, cel puțin din perspectiva prospețimii lor. Și în timp ce Nick nu pățise nimic, la Lisa lucrurile arătau mai rău. Poate nu mâncaseră chiar același lucru, poate scoica stricată nimerise la ea în farfurie, poate el era mai rezistent și ea mai sensibilă, cert este că acum se chircise în mijlocul patului, scuturată de frisoane și chinuită de o greață agresivă, amestecată cu o infinită slăbiciune. Și iată cum, în cu totul alte circumstanțe, Nick împărțea iar casa cu o fată bolnavă.

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Iertați-mă, dar e urgent. A sunat-o din nou pe Amantă și a pus-o să contacteze o persoană.

— Pe cine?

— E ciudat… El i-a zis ceva în genul: dacă tot vii, poți să-l aduci și pe ăla?

— Pe ăla, pe cine?

— Vă spun imediat… Ea l-a întrebat dacă e sigur că asta vrea și el i-a spus că o să-i explice mai multe când se vor vedea. Și ea a insistat dacă totuși e sigur că vrea să-l vadă. Mai ales că în ultimele dăți nu mersese grozav.

— Ultimele dăți, când?

— Probabil atunci când erau împreună, când făceau ce făceau… Și el a zis că are nevoie, deși ăla e un nenorocit și a dat-o în bară la un moment dat, alte dăți însă a fost în regulă. Amanta închide telefonul și sună la un ins, îi relatează tot contextul și…

— Ce-i relatează?

— Păi, ce v-am spus… Că a venit omul nostru în țară, că e la munte într-un hotel și că ar vrea să-l vadă. Și ăsta confirmă fără nicio ezitare. Întreabă doar dacă i se asigură cazarea, transportul și când e plecarea. Ca la armată. Mergi? Merg… Fără discuții, fără întrebări.

— Și cine e ăsta?

— N-o să mă credeți când vă spun. E un ghicitor.

— Un ce?

— Ghicitor, astrolog, vrăjitor, vindecător, din ăsta cu puteri energetice. Un șarlatan… L-am verificat. Are clientelă, e spălat, cu facultate, a fost economist, și încă unul respectabil, acum e pensionar și se ocupă de magie. Tarot, chestii

chinezești, de toate. Sunt și oameni de la noi care mai merg la el.

— Aoleu… Avem angajați care merg la vrăjitori?

— Șefu'… Sună mai rău decât e. Le dă în cărți, le face diagrame din alea astrologice. Prostii. Repet, e un om de lume, nu un interlop.

— S-a băgat în politică, a fost cu ei?

— Nu. Nu s-a băgat în politică niciodată, asta dacă nu luăm în considerare că are clienți de peste tot, iar pe Facebook e mai degrabă cu noi. Am verificat înainte de a urca la dumneavoastră. Nu are nicio treabă cu ceilalți. Nici cu ăia vechi, nici cu ăștia noi.

— Și ce-a mers prost?

— Nu mi-e clar. Amanta nu l-a mai contactat de multă vreme… Deci, șefu', omul nostru apelează la un vrăjitor, își cheamă fosta iubită și, împreună cu ea, un vrăjitor. Mie-mi sună a țicneală.

— O fi în legătură cu senegaleza.

— Ce treabă să aibă aia?

— Habar n-am! Negresă, voodoo, vrăji… Eu știu ce prostii mai fac ăia doi prin casă? Ce l-o fi învățat femeia aia…

— Șefu'… L-a întâlnit pe ghicitorul ăsta dinainte de a o cunoaște pe senegaleză.

— Când ajung acolo? Amanta și vrăjitorul?

— Poimâine. Mâine vine Grasul și poimâine vin ăștia.

— Noi avem ceva despre vrăjitorul ăsta?

— V-am spus că l-am dat în lucru înainte de a urca. L-au anchetat unii de pe la economic, nu vărsase niște taxe, dar are și prieteni influenți. E om de lume, are relații, nu e un golan. Un șarlatan plăcut, e invitat la petreceri, cred că a apărut și pe la televizor. E inofensiv. Și clienții sunt în general mulțumiți.

— Nu se duce cineva să vorbească una-alta cu el? Azi, mâine. Înainte de a pleca acolo. Vedem

dacă s-a mai întâmplat ceva și, eventual, ne dă și punctul lui de vedere despre ce a vrut omul nostru.

— Nu e o problemă. V-am raportat. Avem acces la el.

— Atunci trimite pe cineva priceput, dar să nu-l streseze. Să-l mai folosim și altă dată.

— Și eu m-am gândit la asta.

— Întrebările pe care diverși oameni influenți din țară i le pun, problemele pe care ei le au, lucrurile de care se tem. E interesant de aflat. Chiar dacă răspunsurile lui sunt pentru fraieri.

— Se rezolvă. Vă țin la curent…

— Și nu uita: mă interesează de ce scotocea fata de la prosoape prin bagajele omului nostru. Ce și pentru cine lucrează? A devenit foarte, foarte important.

— Aflăm și asta, șefu'. Fără grijă. Aflăm tot.

Refugiatul

(Un oraș european, pe o mică insulă, inevitabil la marginea mării)

Barca nu se potrivea. Era roșie, iar cea pe care o filmaseră pornind din Turcia era neagră. Și nicio barcă normală nu-și schimbă culoarea în timpul traversării. Tradusesem jumătate din noapte, scriind totul pe hârtie. Laptopurile echipei lui TJ nu știau alfabetul arab. Aflasem că mai fusese un traducător înaintea mea, cetățean european cu acte în regulă, dar se certaseră. Laptopul lui era dotat corespunzător, dar, cum plecase furios, își luase și instrumentele cu el. Era o zi frumoasă, nu foarte călduroasă, cu cer senin și briză plăcută. Coborâserăm într-un port minuscul, aproape pustiu, unde oamenii lui TJ aranjaseră ce era de aranjat cu niște oficiali și ne pregăteam să filmăm scena debarcării. Apăruse și proprietarul bărcii, care urma să joace și rolul călăuzei turcești. Era la fel de solid. Scenarista îi întinse basmaua pe care să și-o tragă pe față, astfel încât asemănarea să fie

deplină. Când să se meargă mai departe, TJ s-a uitat, mai mult într-o doară, spre locul unde era barca și i-a văzut culoarea. Așa că s-au certat, întâi între ei, apoi cu localnicul proprietar, apoi iar între ei și, după niște minute tensionate, au ajuns la concluzia de neocolit că le trebuie altă barcă. Neagră… Proprietarul celei roșii nu avea soluții alternative, dar își cerea oricum banii, fiindcă, din punctul lui de vedere, își făcuse treaba. Nimeni nu-i solicitase o anumită culoare de ambarcațiune, deci el nu greșise cu nimic. Unul dintre oamenii lui TJ, Huiduma, foarte zdravăn și foarte agresiv, l-a luat deoparte pe nemulțumit și l-a convins că nu voia nimic de la nimeni. Voia doar să plece întreg de acolo.

În tot acest timp, refugiații se înșiraseră cuminți pe bănci sau pe pietre. Vreo doi s-au îndepărtat puțin, dar s-au întors repede când au văzut o patrulă a poliției intrând în piațeta din dreptul portului. Dar polițiștii nu ne-au dat nicio atenție. S-au așezat la o masă, au primit cafele, o farfuriuță cu dulciuri, pahare cu apă și și-au pironit ochii în telefoanele mobile. Ca toți oamenii moderni. Scenarista a venit să-mi spună că, până se rezolva cu o nouă barcă de culoare adecvată, grupul va merge să fie luat în evidență însoțit de TJ și de una dintre echipele de filmare, iar noi, cu altă echipă și cu doi refugiați, vom filma scena cu înghețata. Deci fata unei refugiate vrea să mănânce o înghețată, acum, când a ajuns pe pământ european. Maică-sa se scobește de niște bănuți pentru a-i îndeplini această mică bucurie. Dar vânzătorul de la magazin nu o servește. O alungă spunându-i că banii ei nu sunt buni aici și că nimeni nu-i dorește prin preajmă.

Femeia, Zainab, era din Hama, soțul ei fusese ofițer în armata siriană, ofițer de tancuri, dar dezertase când văzuse cum se trage cu armamentul greu în manifestanții neînarmați. Luptase în ASL până când murise într-un bombardament. După ce

blocul în care stăteau fusese lovit, s-au mutat în Homs la niște rude ale soțului și de acolo au fugit în Turcia atunci când Mukhabaratul a întrebat de ei. Fetița, Malika, tăcută și placidă, nu avea nicio chemare pentru înghețată, dar nu comentase partitura primită. Nu-i păsa de nimic, se ținea după maică-sa ca un roboțel sau ca un pui de câine adormit. La mai puțin de două sute de metri de unde eram, am dat de o cofetărie cu multe tipuri de înghețată, în culori foarte nenaturale după gustul meu, Scenarista a intrat, n-a găsit nicio punte de comunicare, așa că m-a chemat pe mine, s-a mai minunat o dată că știam și limba aceasta, o știam chiar de mult și chiar îmi plăcuse să o învăț și acum îmi plăcea să o vorbesc, dar patronul nu a vrut să joace în scenariul în cauză. Din contră, a ieșit din magazin cu două conuri pline de înghețată și le-a oferit mamei și fiicei, care au mulțumit și s-au așezat pe o bancă să mănânce. Scenarista a mai încercat la o tonetă, tot fără succes, și la un restaurant mititel cu fețe de masă colorate în alb și roșu și cu muzica dată tare. Și acolo a fost tot nu. Dar a aflat, după ce în prealabil mi-a solicitat din nou expertiza de traducător, că mai în interiorul orașului e un local unde s-ar rezolva problema. Vânzătoarea de acolo e imigrantă și face orice pentru bani, și orice înseamnă orice. Pontul fusese corect. Două sute de euro și femeia va interpreta rolul, dar, ceva mai târziu, patronul era prin preajmă și nu ar fi agreat respectiva inițiativă. Nici nu avea nimic împotriva emigranților și, cu atât mai mult, nu dorea să pară că ar avea ceva. Oricum, chiar și fără binecuvântarea patronului, tot nu ne era îngăduit să filmăm nici firma, nici localul în ansamblu, iar vânzătoarea pusese condiția să fie surprinsă în spatele tejghelei, sub umbrelă și cu ochelarii de soare pe nas. Nimeni să nu o poată recunoaște. Salariul ei era mărișor și nu era nicio afacere să și-l piardă pentru un bacșiș.

— A fost bună înghețata? am întrebat-o pe fetiță, mai mult ca să-mi treacă timpul.

Scenarista vorbea la telefon cu echipa cealaltă, patronul dughenei își făcea de treabă pe la mese, iar operatorul filma prin împrejurimi, cadre pentru montaj, mi-a explicat.

— Da… Foarte bună. Mai ales cea albastră…

— Înainte de a ne muta în Hama, în primii ani de căsnicie am stat în Jobar, la două străzi de Sinagogă. Acum am auzit că e totul distrus acolo. De Eid[9], mergeam mereu în Al-Hamidiyah[10], la *Bakdash*[11], și ne luam *booza*[12] acoperită cu fistic zdrobit. Nici mie, nici soțului meu nu ne plăceau dulciurile, nu-mi plac nici acum, deși tata este patiser, dar după Ramadan acesta era gustul pe care-l visam. Odată am venit cu mașina din Hama, am dus-o și pe Malika, era foarte mică, nu cred că mai ține minte.

— Tata mi-a repetat toată copilăria istorioare despre *Bakdash* și, când eram la facultate, am mers mereu. Turcii prepară înghețata la fel, însă cu mai multe arome și fără fistic deasupra. Sosise în Daraa la un moment dat un armean din Alep, Sarkis, care făcea acasă înghețată după model italian, susținea el. N-a rezistat foarte mult la noi, se văita că era foarte multă lâncezeală și, deși îi funcționa afacerea, a plecat.

Am filmat scena imaginată de Scenaristă, vânzătoarea a fost foarte agresivă, a vorbit urât, a țipat, a dat din mâini și cele două, mamă și fiică, s-au îndepărtat încet, cu capul în jos, fără înghețata visată. În port, Huiduma care-l calmase pe localnicul cu barca roșie se descurcase de o altă barcă, neagră, foarte asemănătoare cu cea din Turcia, dar se ivise o altă problemă. Cel ce urma să conducă ambarcațiunea era scund. Și slab. Arăta ca un copil, mai puțin barba și părul rar. TJ se lamenta că plecase din Turcia cu o barcă neagră și un pilot cât un munte și urma să ajungă în Europa cu una roșie și un pilot pitic. Culoarea fusese

rezolvată, mai rămânea călăuza. L-am întrebat pe micuțul posesor de ambarcațiuni dacă nu cunoștea pe cineva mai zdravăn și s-a supărat. Am realizat că s-a simțit atacat în zona reprezentativității sale masculine și a fost la un pas de a ne arăta cât de dotat este, indiferent de înșelătoarele detalii exterioare. Scenarista a venit cu soluția de a-l deghiza în călăuză pe unul din echipa lor – haine închise la culoare, basmaua pe față și eventual o căciulă pe cap, să nu se vadă părul blonziu sau roșcat, bruneți nu prea aveau. S-a uitat câteva secunde și la mine, eram brunet, ce-i drept, dar nici solid și nici înalt nu crescusem. Huiduma a acceptat să joace rolul, până la urmă este un ins pozitiv și foarte descurcăreț, dar micuțul frustrat de pe chei nu dădea obiectul lui nimănui. Cu el sau fără barcă… Așa că, până la urmă, a fost scos din distribuție un adolescent refugiat, proprietarul a fost îmbrăcat în hainele lui și Huiduma în călăuză. Au ieșit în larg, urmați de vaporul de pe care erau filmați. Încă două echipe pe țărm erau gata să imortalizeze momentul atingerii pământului european.

— Tu până la urmă de ce ai învățat toate limbile astea? Este ceva uzual la voi în Siria? Cu asta vă ocupați timpul?

Scenarista rămăsese pe țărm cu mine și dădea impresia că se plictisește. Se uitase câteva minute pe telefon, se plimbase prin piațeta extrem de mică, încercase să citească meniurile de la restaurante, dar nu înțelegea nimic, așa că se gândise să stăm de vorbă.

— Nu… Nu e uzual. Am fost sprijinit de tatăl meu.

— Cu ce se ocupă?

— E profesor, i-am răspuns ca să nu fiu nevoit să explic mult prea mult.

— Profesor de…?

— Literatură…

— De partea cui a fost în războiul civil?

— Noi suntem din Daraa. De lângă Daraa. De la noi a pornit. Cred că ai citit în ziare. Copiii din Daraa arestați și bătuți de Mukhabarat. ASL-ul s-a născut în Daraa. Tata a susținut ASL-ul, la fel și toată familia mea. Fratele meu geamăn, Amir, a stat patru luni în închisoare și a scăpat viu printr-o minune. Un alt frate a fost împușcat, altul este căutat și de aceea a fugit în Liban, iar eu am fugit în Turcia.

A dat din cap, fără a fi nici afectată, nici foarte interesată. De ce a deschis discuția? Și de ce i-am dat eu detalii? Se dovedește că sunt un om care, deși a învățat să tacă, tot nu tace suficient.

— Nasol… Ce ați trăit voi acolo e foarte nasol. Și mi-e clar că noi, ăștia din Vest, suntem complet pe dinafară și n-avem nicio idee despre problemele voastre. Și până la urmă e aproape corect să ne urâți și să vreți să ne aruncați cururile în aer. Nici la noi nu e raiul pe pământ, dar față de ce ați trăit voi… Am văzut sute, mii de poze și de filme cu copii amărâți, plini de praf, de sânge, înspăimântați, cu cadavre, cu mame fugind cu copiii de mână, cu tabere de refugiați mizerabile, fără apă, pline de gunoaie, dar filmulețul care m-a terminat e unul mult mai banal. E o stradă din Homs, nici nu mi-e clar unde e, presupun că este un oraș important, o stradă întreagă cu clădiri de trei-patru niveluri care sunt toate lovite de bombe. Toate… Unele sunt complet prăbușite, altele parțial, unele despicate în două, unele fără pereți, una este de-a dreptul într-o rână, căzută, dar nu complet, înclinată ca Turnul din Pisa. Pe mijlocul acelei străzi circulă oameni. Pe bicicletă, pe jos, cu sacoșe în mâini, cu bidoane de apă. Când revăd filmulețul acesta, și-l revăd des, mă întreb de ce dracu' să mai stai acolo. Ce să mai aștepți? Pentru ce dracu' să mai cari bidonul de apă?

— Malika, fetița cu înghețata… De acolo au fugit. Din Homs. Erau din Hama, dar de fugit au fugit din Homs.

Scenarista a tăcut și fiindcă i-a bipăit telefonul, se întorcea barca, dar și fiindcă răspunsul meu i s-a părut, cel mai probabil, idiot. Debarcarea nu a fost o reușită. Au încercat de trei ori, dar de fiecare dată și TJ, și Regizorul s-au declarat nemulțumiți. Pe fețele refugiaților nu se vedea nimic. Nici emoție, nici bucurie, nici ușurare, nici oboseală. S-au îmbrățișat ei, astea au fost indicațiile pe care le-au primit, vreo doi s-au așezat în genunchi cu fața spre răsărit, cine le-o fi dat ideea asta tâmpită, alți doi și-au făcut cruci largi și ostentative, câțiva copii și-au pus fața în palme mimând suferința, dar nu, scena era complet lipsită de dramatism. Astfel încât s-a ieșit din nou în larg. Și eu am rămas din nou pe țărm, tot cu Scenarista și cu echipele de filmare. N-am mai vorbit nimic cu nimeni. Și-au văzut de ale lor, iar eu de ale mele.

M-am dus la terasa la care stătuseră mai demult polițiștii și am mâncat o plăcintă gustoasă cu brânză sărată și un desert cu iaurt, fistic și miere, am băut o limonadă și m-am bucurat din nou de o conversație în limba aceea. Chelnerița în vârstă a intuit imediat că nu eram de-al locului și tocmai de aceea m-a felicitat. Puțină lume le învață limba. S-a interesat ce pățisem în război. Nu i-am dat toate detaliile, ceva despre Amir, ceva despre Farid… Suficient cât să se uite la mine cu lacrimi în ochi. M-a întrebat dacă vreau să rămân la ei în țară sau altundeva în Europa și, când a auzit că vreau să mă întorc acasă, să fiu lângă părinții mei bătrâni, a plâns de-a dreptul. I-ar fi plăcut să aibă un fiu ca mine, băiatul ei e plecat de mult și, deși nu o duce grozav acolo unde e, nu ar reveni nici mort aici, la micul lor restaurant, afacerea lor de mai multe generații. Deci nu era doar chelneriță, era și patroană. O soră gătea în bucătărie și soțul ei se ocupa de contabilitate și de aprovizionare. A vrut să îmi ofere ceva de băut, dar, când am refuzat-o politicos, și-a dat seama că sunt musulman și și-a cerut scuze în toate felurile. Am liniștit-o

spunându-i că Farid și Yasin, frații mei, nu ar fi refuzat-o în niciun caz, iar dacă le punea în față un *arak*[13] din Tartus, i-ar fi făcut și pagubă. În Siria era mai puțin strict din punctul acesta de vedere. Nu ne împiedicam foarte tare în subiectul religiei. De niște ani însă s-au schimbat și la noi lucrurile. I-am povestit despre o legendă, jumătate adevărată, care circula. Când un tren, plecat, să zicem, din Damasc, trecea printr-o zonă controlată de cei de la Al-Nusra, femeile dinăuntru se acopereau și nu stăteau în același vagon cu bărbații. Chiar dacă trenul nu oprea în vreo gară. Dacă luptătorii ar fi observat compartimentele mixte, ar fi deschis focul să pedepsească nelegiuirea, nerespectarea Șariei.

Scenarista mi-a făcut semn să mă întorc, barca se apropia pentru o nouă primă întâlnire a refugiaților cu pământul speranței, am vrut să plătesc, dar patroana cea drăguță nu mi-a primit banii, mi-a zis că sigur am mai multă nevoie decât ea, m-a strâns în brațe și mi-a urat succes. De data aceasta, refugiații s-au comportat exemplar, mai mulți suspinau, câțiva copii tremurau, alții țipau în gura mare, undeva între furie, frică și bucurie, și îi mulțumeau lui Allah că scăpaseră cu viață. Surprinzător, scena era foarte convingătoare. După ce s-a terminat filmarea, Puștiul, unul dintre cei care lucrau pentru TJ și arăta de parcă nu terminase încă liceul, le-a distribuit sticle cu apă din care câțiva au băut chiar lacomi. Identificasem un cuplu mai în vârstă, trăiseră la un moment dat în Daraa, dar de fugit fugiseră din Raqqa, unde erau mutați de mai multă vreme. Lucraseră amândoi în industria bumbacului, el fusese un soi de șef și ea secretara lui, și susțineau că băiatul lor cel mare fusese omorât de Daesh. Alții din grup șușoteau că nu fusese omorât, ci că se dăduse de partea ălora și așa au reușit părinții să fugă de acolo. Nu cunosc adevărul și nu mă interesează, cei doi îmi păreau cumsecade și, chiar dacă era

adevărat că aveau un copil jihadist, nu era vina lor. Era vina lui. Zguduiți după noua debarcare, stăteau amândoi pe o piatră și priveau în gol.

— Ce s-a întâmplat?

— S-a dezumflat barca în largul mării. Am zis că ne scufundăm. Vaporul era la distanță și cei de acolo nu știau ce probleme apăruseră. Noroc cu localnicul că ne-a întors repede la țărm.

TJ era foarte mulțumit, la fel și Scenarista, iar Regizorul chiar comenta că sunt unele dintre cele mai bune cadre pe care le trăsese în acest documentar.

— Nimic nu bate o spaimă autentică.

— Absolut corect. Să nu uităm nicio clipă că sunt refugiați, nu actori.

A ȘASEA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Cu bătrâna nu e nicio problemă. Ne-am prins…

— Adică?

— Vrea să le interneze și pe ea, și pe sor-sa, aia și mai bătrână, la o clinică-azil de lux, decontează el tot. Am vorbit cu cei de acolo, i-a contactat de afară cineva de la firma lui, au schimbat conturi și detalii din astea. Ieri s-a dus și maică-sa să vadă clinica, să-și aleagă camera. Nu va sta tot timpul, ceva de tipul două luni înăuntru, una afară, până când nu se va mai descurca singură și atunci va rămâne înăuntru și gata. Sor-sa mai bătrână se cazează aici definitiv. Nici nu mai are pe nimeni în țară, e și mai rablagită. Deci asta a fost…

— Și tema asta când au discutat-o?

— Au discutat-o, de mai multe ori, dar nu am inclus-o în sinteze, doar în materialul extins pe care nu are sens să vă uitați. V-am spus. Vorbesc multe la telefon, prostii, bârfe, filme, chestii despre boli și despre medici, bătrâna îi face capul mare cu ce citește ea pe net pe teme de sănătate, plante, colesterol, toate prostiile.

— Grasul a ajuns acolo?

— A ajuns. Am auzit toată discuția lor care a început cu următoarea frază, citez: „Dacă m-ai chemat să vorbim politică sau fiindcă ai de gând să faci ceva, orice, legat de politică, plec acum înapoi”.

— Grasul a zis asta?

— Da. Așa, în loc de bună ziua. Și nu a zis-o prietenește! A zis-o apăsat.

— Și omul nostru?

— Întâi l-a întrebat, aproape amuzat, ce i s-a întâmplat. Totul a fost cam brusc. Și cu același ton, Grasul i-a spus că are un dosar penal și că îi stau procurorii pe cap și nu-și permite nicio greșeală.

— Grasul are dosar penal? Știai de asta?

— Nu… Păi, n-am discutat ieri sau alaltăieri că i-a lăsat Liderul Democratic Ales în pace, cu toate că și dumneavoastră, și jurnaliștii independenți care sunt cu noi, și societatea civilă responsabilă au cerut să fie arestați și condamnați?

— Stai că aici e ceva ciudat… Cum să aibă ăsta dosar și noi să nu știm? Cine s-a apucat să-l ancheteze fără autorizația mea? Asta înseamnă că nici Liderul Democratic Ales nu e avizat. De când iau procurorii decizii din astea de unii singuri, fără să stea de vorbă? Ia uite cum aflăm ce ni se întâmplă pe la spate de la persoane despre care spuneam că ne sunt parteneri și prieteni. Se repetă scenarii și nu-mi place. Deloc nu-mi place…

— Să vă zic mai departe?

— Dacă are dosar penal este mai vechi. Ceea ce înseamnă că procurorii sunt pe cont propriu de ceva timp. Acum, înainte de alegeri. Adică ei anticipează că Liderul Democratic Ales nu va mai fi reales și atunci nu mai e cazul să-l bage în seamă.

— Șefu'… Dar care e miza cu Grasul? Nu e nimeni.

— Nu gândi așa. Important aici nu este cine e luat. De luat poate fi luat oricine și oricând. Un dosar se face într-o zi… Important este cine nu anunță cine e luat. Dacă au ei interesul să-i facă dosar ăstuia e treaba lor, dar trebuie să informeze și să ceară aprobare. O să mă uit foarte atent la subiectul ăsta. Foarte atent, căci este extrem de periculos. Așa… Zi mai departe. Cum a reacționat omul nostru?

— Cum să vă spun… Nu mi s-a părut că i-a păsat. L-a încurajat, dar destul de indiferent. I-a zis

ceva de tipul: „Vader, regret că ți se întâmplă și ție”.

— Vader?

— Așa îi spune el Grasului. Vader… De la Darth Vader… Din *Star Wars,* e personajul ăla negativ, cu superputeri, tatăl lui Skywalker. Omul nostru e pasionat rău de subiect. Își cumpărase tot soiul de jucărioare, un set de căni cu scene din film. Știți de *Star Wars,* nu?

— Tu ce zici? Oi fi trăit pe planeta asta până acum și am auzit de *Star Wars* sau m-au teleportat ieri cavalerii Jedi și am nevoie de tine să mă luminezi? Poate, știu eu, forța e numai cu tine?

— N-am spus asta, șefu’…

— Da. N-ai spus. Deci ce a fost acolo?

— Vă raportam că omului nostru nu i-a păsat foarte mult de problemele Grasului.

— E, nu i-a păsat. La cine e, mi-e clar că l-a durut până în pipotă. Dar ce era să facă? Grasul i-a tras-o. Chiar dacă cu argumente. L-a chemat aici să discute politică și să-și rezolve problemele și nu i-a ieșit. Așa că a simulat că nu-i pasă. A mințit, așa cum a făcut mereu. Să nu uiți niciodată. Tot așa, la o masă ca asta am stat și eu cu el și mi-a promis că nu mi se va întâmpla nimic și după numai trei zile au venit ăia la mine la ușă. La mine acasă, cu nevasta și cu toți trei copiii de față. Și tot circul din presă și toate mizeriile spuse. Acum e rândul lui, numai că pe mine nu m-a lăsat nimeni să-i organizez o petrecere așa cum merita. Eram prieteni și m-a dat la câini.

— Știm, șefu’, toate pe care le-ați tras. Dar cum se întoarce roata! Acum sunteți dumneavoastră la butoane și doar un semn să faceți și e praf.

— Lasă asta… Ce s-a mai întâmplat?

— Au vorbit preț de vreo două ore despre sănătate, destul de mult, despre afaceri, familie, nici ăstuia nu i-a spus de senegaleză și de copilul înfiat, despre politică, dar, în general, mai mult politică externă.

— Și nu au discutat nimic despre dosarul ăstuia?

— Nu.

— Ciudat… Un om îți spune că are cancer, îl întrebi detalii. Nu multe, dar zici ceva. Un om îți zice că are dosar penal și e îngrijorat, îl întrebi detalii. Despre ce e, cât e de grav, ce riscă? Nu e natural ce a fost acolo.

— E corect că a fost ciudat… Omul nostru a făcut și vreo două bancuri legate de soția Liderului Democratic Ales, dar Grasul n-a reacționat în niciun fel.

— Ce bancuri?

— Prostii… Că merge la călărie, că face jogging cu instructori tineri… De astea… Bancuri care circulă și pe net, le spun ăștia pe la televizor. Nimic de la el.

— Bun, și de ce a vrut să se vadă cu Grasul?

— Nu mă prind. Nu i-a propus nimic, nu i-a cerut nimic, nu i-a dezvăluit nimic. Încă o dată, exceptând momentul inițial, unde a fost ceva tensiune, totul a arătat ca o întâlnire între doi foști prieteni, care nu au noutăți să-și spună, dar au trecut prin prea multe împreună ca să nu fie legați unul de altul.

— Mă lași cu psihologia asta de serial TV? Ieri mi-ai venit cu faza cu torsul, acum cu asta… Dacă vreau profilare psihologică, am de unde să o cer.

— Mă scuzați, șefu'… Am zis să vă fac prezentarea completă.

— Da… Ce urmează?

— Cu ce?

— Cu Grasul. Cu omul nostru. Ce mai fac?

— Nimic. Grasul a plecat acasă.

— Nu stătea o noapte?

— Ba da. Dar s-a hotărât să plece și a plecat.

— Și mai ciudat. A dat vreun telefon, a comunicat cu cineva?

— Cine? Grasul?

— Nu… Maică-sa… Normal că Grasul.

— A sunat-o pe nevastă-sa și i-a spus că vine acasă.

— Și asta a comentat ceva?

— Nu… Doar l-a întrebat dacă vrea ceva special de mâncare sau ține regim ca în fiecare seară.

— Deci tu spui că aici nu este nimic?

— Nu am spus asta. Îi monitorizăm în continuare pe toți. Și pe Grasul, și pe nevastă-sa, și pe ceilalți din fosta echipă. Eu am două variante. Ori nu a vrut nimic de la ăsta și doar s-au văzut, ori, dacă a vrut, ăsta i-a retezat din start macaroana și atunci a lăsat-o baltă. Plus că e posibil ca aflând că are ăsta dosar penal să ia în calcul că ar putea fi monitorizat. Inclusiv să se gândească la Grasul ca la un denunțător. În fond, trei sferturi din cazurile de acum sunt bazate pe denunțuri și pe inși care te provoacă și te înregistrează.

— Auzi, și dacă procurorii joacă și ei un joc cu omul nostru? Dacă l-au trimis pe Grasul exact pentru ce spui tu și ăsta nu a mers până la capăt? Dacă i-au făcut dosar ca să ajungă la omul nostru?

— Asta înseamnă că totul e foarte recent.

— Și mai înseamnă că nu suntem singurii care ne ocupăm de subiectul ăsta și că nici fata aia cu prosoapele nu e întâmplătoare. Am vorbit deja despre ipoteza asta, am verificat, dar nu am aflat nimic în acest sens. Ceilalți spun că nu sunt băgați. Deja devine foarte interesant ce se va întâmpla mâine cu Amanta. Cum se va comporta ea. Va juca alături de el, îl va respinge?

— Șefu'… Cu Grasul nu s-a certat niciodată și ăsta a reacționat agresiv. Cu sau fără dosar, i-a retezat-o din start. Pe fata aia a făcut-o țăndări. Acolo sunt răni adânci și urâte. Omul nostru e terminat aici, în țara asta.

— Nu am cum să-ți explic… Nu mă bazez nici pe zvonuri, nici pe date concrete. Dar plănuiește ceva. Și cu cât lucrurile devin mai liniștitoare pentru noi, cu atât știu că pericolul este mai mare. Și nu mă refer la treaba de acum cu dosarul

Grasului. Am vorbit aseară cu Liderul Democratic Ales, mi-a relatat despre întâlniri, despre conferința dedicată terorismului la care a fost prezent și unde aș fi participat și eu dacă nu era nemernicul ăsta și am intuit că voia să mă întrebe despre situație, dar nu a făcut-o. Știm cu toții că este un om plin de decență. La final a aruncat așa în treacăt o vorbă despre situația din țară, dacă e sub control, dacă să ne pregătim de ceva negativ?

— Poate vă întreba legat de subiectul cu terorismul…

— Să îți spun ceva ce n-ar fi rău să reții, fiindcă vei lucra în continuare cu oameni politici. Nu un atentat terorist mă va da pe mine jos din această funcție. Din contră… Atunci voi fi întărit, voi solicita buget suplimentar, voi face apel la unitate în jurul Liderului Democratic Ales. Care va participa la procesiuni, slujbe, comemorări, mitinguri, va semna în cărți de onoare, va primi mesaje de susținere de la ambasadori și de la popoare prietene, va rosti discursuri, va face vizite internaționale și periodic va rosti amenințări la adresa atentatorilor. Va fi parte a unui cerc select al liderilor țărilor lovite de teroriști. Eu voi pica din funcție dacă adversarii politici ai Liderului Democratic Ales îi vor da o lovitură de care eu nu am aflat și pe care nu am contracarat-o. Atunci el va intra în alt cerc, de data asta deloc select, al fraierilor care au pierdut puterea deoarece oamenii puși de ei în pozițiile-cheie nu au performat. Deși nimeni nu o recunoaște, singura mea misiune reală este să îl țin în funcție și să fac în așa fel încât să fie reales în mod democratic. Iar asta nu este o lecție a noastră. Toți, absolut toți de prin Europa sau mai de departe sunt la fel. Noi suntem puși de politicieni să păzim politicienii. Restul vine după.

— Am înțeles, șefu'… Spuneam și eu așa, de la mine.

— De-aia sunt agitat, de-aia nu înghit momeala că acolo nu e nimic, de-aia nenorocitul ăsta mi se

pare atât de periculos.

— Suntem alături de dumneavoastră. Vă rog să fiți fără grijă.

— Dacă îi credeam pe toți cei care mi-au spus să stau fără grijă, eram fie fugar ca omul nostru, fie în spatele gratiilor. Vrăjitorul… Ați vorbit cu el?

— Da. Exact cum vă raportam. Un tip relaxat. Ne spune ce vrem, despre orice și despre oricine. Acum chiar e pe dinafară.

— Atunci de ce se duce așa pe nepusă masă?

— Se plictisește. Are aproape șaptezeci de ani și cineva i-a oferit o ieșire din Capitală. Și mai ia și niște bani pentru asta.

— Ne-a spus ceva despre relația mai veche cu omul nostru?

— Nu mai ținea minte mare lucru. Cică ăla l-ar fi întrebat și în legătură cu politica, și în legătură cu sănătatea, și în legătură cu Amanta. Iar vrăjitorul susține că i-a furnizat mereu previziuni corecte.

— Acum ce să spună și ăsta? Mi-a dat bani și i-am livrat numai tâmpenii.

— Corect… Oricum, mâine aflăm și de la el tot ce se va întâmpla acolo.

— În regulă. La fata cu prosoapele am ajuns undeva?

— Nu încă, văr-su a tras-o de limbă, dar n-a ieșit mare lucru. De vorbit însă, ea vorbește de făcut bani, mulți bani.

— Ce bani? De unde?

— Nu e foarte clar, dar țineți minte că v-am informat că i-a arătat băiatului ăstuia, lui văr-su, un purcoi de bani. Ceva de tipul: dacă îți ții gura și nu mă spui lui taică-meu, câștigăm amândoi. Acum tot în direcția asta a dus discuția, dar sugerând că e vorba de și mai mulți bani.

— O plătește altcineva?

— Nu e nimic la vedere. Totul e supravegheat, telefon, e-mail, Twitter, Facebook, fata de la ea din

cameră. Nimeni nu a văzut-o vorbind cu cineva necunoscut, nu a plecat nicăieri.

— Dar dacă omul nostru a pus-o să lucreze pentru el? Pe bune… Și pentru asta îi va da bani adevărați. Nu ca până acum.

— Șefu'… Peste o mie de euro pentru niște partide de sex, când arăți cum arată ea, deja sunt bani adevărați. Și sigur o să mai primească până la final.

— Dar ea deja vorbește de alt nivel de bani. Deci nu pentru sex. Înseamnă că a intervenit o altă sursă de venit. Fie de la alții, și de-aia îi răscolea prin lucruri și îl căuta de acte, dar nu am identificat nimic, fie de la omul nostru. Deci repet… Dacă omul nostru a pus-o să-i facă jocurile și pentru asta i-a promis bani?

— Dar ce să facă ea singură? Nimic… Repet, nu a vorbit cu nimeni.

— Noi credem că nu a vorbit cu nimeni. Am mai avut tipul ăsta de iluzii și ieri, și alaltăieri și s-a dovedit că ne-am înșelat. Se vorbește de bani mulți. Deci este o operațiune care acum curge. Iar noi suntem în ceață. Dilema este: așteptăm să vedem ce se întâmplă sau ne mișcăm înainte.

— Ce ordonați să facem?

— Voi, nimic… Dar e nevoie să-l determinăm pe acest băiat să se miște cum vrem noi. E momentul să afle că suntem cu ochii pe el și deja să se întrebe cât de mult știm din ce pregătește.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Deși lucrurile mergeau convingător spre însănătoșire, Lisa continuase să viziteze toaleta pe toată durata nopții. Nu era nimic grav, o toxiinfecție alimentară nici măcar severă, dar semnele bolii erau prezente, mirosurile, sunetele, imaginea acesteia pluteau în apartamentul până nu de mult confortabil. A mângâiat-o pe păr de fiecare

dată când se întorcea clătinându-se de la baie, i-a dat ceai de mentă și prafuri, terapeutice de data aceasta, amestecate cu apă, i-a verificat temperatura, i-a luat pulsul, i-a șters fața cu un prosop curat. Periodic avea frisoane, nu atât de mari ca la debutul crizei, dar suficiente cât să zgâlțâie patul. O învelea cu una din păturile de rezervă, numai ca să constate că se încălzea foarte tare și era nevoie iar să-i schimbe pijamalele până când, terminându-se rezervele ei, a utilizat tricourile lui de plajă. Deși se spălase pe dinți îi mirosea gura, deși făcuse dușuri îi mirosea transpirația, deși nu era vina ei, era o noapte așa cum Nick nu își dorea să aibă. Însă până și fetele din meseria aceasta se pot strica la burtă din cauza unor scoici sau unor creveți mai vechi decât prevede legea, chiar dacă în noaptea îmbolnăvirii lor sunt împreună cu un client căruia, teoretic, ar trebui să îi furnizeze ore memorabile într-o directă proporționalitate cu suma investită. Dar lucrurile încă nu sunt calibrate perfect în această minunată societate a contractelor. Atunci când ți se strică mașina închiriată, firma vine cu o mașină identică în loc. Sau cu un *upgrade,* pentru a-ți compensa neplăcerile produse. Atunci când în apartamentul tău de la hotel se defectează aerul condiționat, televizorul, iluminatul, jacuzziul, un alt apartament este dat în locul celui devenit inutilizabil. Plus măcar o sticlă de șampanie bună, ca să uiți incidentul și deranjul. Dar când se strică fata cu care petreci noaptea? N-ar fi elegant să fie evacuată discret de la tine din așternut și înlocuită cu un model similar, dar în perfectă stare de funcționare? Nu încă… În scurt timp se va ajunge și la asta. O mângâie din nou pe Lisa, care se lipi cu fundul de el și-i simți prin cearșaf căldura umedă. Tricoul se îmbibase încă o dată de sudoare. Coborî încetișor din pat, alese un alt tricou de la el din valiză, o trezi, o șterse cu prosopul, o îmbrăcă cu haina uscată, îi mai dădu o gură de ceai și o

înveli la loc. La un moment dat turele la baie s-au oprit, la fel și tremuratul și excesul de transpirație.

Dimineața, fata era în formă. Relativ trasă la față, cu cearcăne estetic desenate și cu o privire subtil confuză, dar totuși plină, dacă nu de vioiciune, măcar de farmec. Gata… Ce fusese rău se terminase, era din nou ea, sufletul și motorul distracției, naturalețea întruchipată, cea care oferea și căldură, și înțelegere, și pasiune, și umor, și tot ce mai visa fericitul însoțitor. Se uita la ea cum își părăsea boala ca pe o incintă insalubră. Ca pe o amintire neplăcută, dar ușor de uitat. Ah, frumusețea bolilor din care scapi, fie că sunt minore, fie că ai tratamentul necesar, fie că ai parte de un doctor bun sau de noroc. Răul va fi lăsat în urmă, durerile trăite, frica, incertitudinea, totul se spală și viața devine pentru un scurt timp luminoasă. Ai plâns, dar acum ești mângâiat. Ai fost confruntat cu o problemă, mare sau mică, și acum ai scăpat de ea. Erau lucruri pe care nu aveai voie sau nu puteai să le faci și acum interdicțiile se duc. Erai slab și acum ești din nou puternic, erai dezmembrat și acum ești din nou întreg, erai cel din urmă și acum ești cel dintâi, gata să te strecori prin nenorocire cu naturalețea cămilei care trece prin urechile acului. Pentru câteva minute sau pentru câteva zile. Ieșirea din spital, ieșirea din boală, ieșirea din neputință sunt senzații neprețuite. La fel și ieșirea din durere sau ieșirea din rușine. Cu condiția să găsești acele ieșiri.

Micul dejun venise segregat, normal, pentru oamenii normali, și format din pâine prăjită, brânză slabă de vaci și ceai de mentă, pentru cei de curând bolnavi. Până și-a finalizat Nick periplul în baie, Lisa deja dăduse telefoane și reprogramase întâlnirea ratată de la Rococo de cu o seară înainte. Acum, ronțăind pâinea prăjită ca pe o delicatesă, da, îi era foame după ritualul golirii din urmă cu câteva ore, îi spuse că e musai să ajungă până acasă la ea, să își împrospăteze garderoba deja

decimată în noaptea suferinței. El a fost dispus să o însoțească, deși era sigur că ea se va eschiva. Ieri, în timp ce se bălăcea în minipiscina de pe terasă, în scurtul timp alocat până la prima vizită din program, a văzut-o căutându-i prin bagaje. Nu era nimic de găsit, dar acum chiar era inevitabil să se ducă și să transmită cuiva ce descoperise. Tot în treacăt, fata îl întrebase cum de un om de afaceri ca el nu vorbește la telefon. Deși are un aparat, chiar scump, acesta nu sună niciodată. I-a răspuns că existența sa profesională este foarte organizată și că dobândise convingerea că era mult mai inteligent ca discuțiile telefonice și prezența pe rețelele de socializare să fie cât mai reduse. Ea l-a contrazis. Găsise pe net date suficiente despre firma lui. Atunci el i-a explicat că afacerile sunt făcute să fie promovate, în schimb indivizii este bine să fie ținuți în zona de anonimat. Epoca modernă tinde să personalizeze prea mult totul.

Plecarea Lisei de astăzi îi apărea deci ca inevitabilă. Se va întâlni cu tipul cu costum mulat sau cu altcineva, în orice variantă, era și irelevant, și profund previzibil. I-a surprins privirea cercetătoare, atentă la orice umbră de nemulțumire. Dar Nick nu era nemulțumit. Gândindu-se sincer, ar fi mers o partidă de amor, oral dacă ar fi fost să aleagă, capitol la care se decisese că Lisa excela, dar era prea jigărită după indigestia de-abia încheiată ca să o împingă în direcția aceea. Mai ales că era perfect convins că nu l-ar fi refuzat. Au hotărât să se revadă după-amiază, și atunci starea ei cu certitudine îi va permite să interpreteze unul dintre rolurile care o fac atât de plăcută, și ulterior să meargă la Rococo. Înainte de a ieși, l-a întrebat unde o să mănânce la prânz, nu va fi alături de el să-i dea sugestii și să-i țină companie, dar el a evitat răspunsul. Ea s-a mai pisicit un pic, i-a repetat ce mult regretă că nu vor fi împreună în următoarele ore, el i-a replicat că poate să nu plece, ea a râs, deși este conștientă că o

place foarte mult în pielea goală, totuși nu are cum ieși așa pe stradă, riscă să atragă mult prea multă atenție, a râs și el, ea l-a pupat repejor pe gură și gata.

Clubul Rococo ocupa o clădire de epocă, minuțios, scump și elegant renovată, aflată într-o zonă neturistică a orașului, printre case vechi achiziționate în ultimii ani de oameni cu stare care investiseră în ele pentru a le aduce la gloria zăpezilor de altă dată. Nu erau cele mai confortabile locuințe, multe camere de trecere, holuri inutil de mari, spații pentru servitori și culoare ascunse prin care aceștia circulau fără a da nas în nas cu stăpânii casei sau cu oaspeții lor, beciuri încăpătoare, terase ample, ornate cu coloane și răcorite cu ventilatoare atârnate de tavan, dar fără garaje amenajate, cu bucătării minuscule și săli de baie dificil de dotat cu modernitățile prezentului. Aveau însă personalitate, stil și erau diferite de monstruozitățile moderne care deveniseră simbolul noilor îmbogățiți.

Din clipa în care revenise în cameră, Lisa l-a chestionat pe unde se plimbase, ce mâncase, cu ce își umpluse timpul fără ea. Și când Nick i-a confirmat că fusese să vadă unde este și cum arată clubul Rococo, Lisa a fost uimită, sincer uimită pentru prima dată în scurta lor experiență comună. De ce se dusese acolo, doar urma să meargă împreună în numai câteva ore. Curiozitate, plictiseală. În fond, și-a ocupat cu ceva timpul, cât ea dispăruse și îl lăsase oarecum în voia sorții. Vestea bună este însă că acel loc i s-a părut foarte interesant. Nu, nu vizitase nimic, doar se rotise prin cartierul vechi, ușor demodat, dar atent întreținut, cu case mari și tihnite, populat de oameni cu aparență de burghezi și cu o istorie în spate, persoane despre care bănuiești că măcar într-una din camerele acelea mari adăpostesc o bibliotecă înțesată de cărți dintre care au și citit

câteva. Regreta că făcuse singur acea plimbare, dar chiar venise încântat de acolo, mâncase o salată ușoară la o terasă de numai câteva mese, unde chelnerița flirtase delicat cu el, dar îi și recomandase o supă rece și acră, foarte tradițională, care i se păruse remarcabilă, și acum era mai mult decât pregătit pentru seara atât de demult planificată. Și nu, nu se supărase pe ea, dar mereu fusese un om independent care de multe ori, de prea multe ori, acționase ca urmare a unui impuls.

Lisa îl cunoștea după nume pe portarul clubului, solid, ras în cap și, mai mult ca sigur, înarmat, îl cunoștea atât de bine, încât s-au îmbrățișat călduros și au stat puțin de vorbă, despre nimicuri, i-a explicat ea lui Nick după ce intraseră. Fotolii de piele, lambriuri, covoare adânci, miros fin de trabuc, nicio cameră mare, doar un hol central pe peretele căruia era amenajat un bar somptuos cu oglinzi și decorațiuni de alamă. Separeurile plecau din acest hol, adăpostite de uși cu geamuri sablate prin care se distingeau doar lumini lăptoase și umbre. Mai erau încă două etaje la care se urca pe o scară monumentală de lemn, străjuită de lampadare de bronz încastrate în balustradă. Până nu demult iluminatul era majoritar cu flacără de gaz, doar în bucătărie și în anexe fiind folosit curentul electric, dar riscul de incendiu a fost considerat mult prea mare și o reparație generală a anulat ultimul vestigiu al lumii vechi. Și, desigur, mai era și fosta cramă, uriașa încăpere de la subsol, care era păstrată pentru oaspeți anume și pentru evenimente anume. Altfel nu era deschisă publicului.

Au fost conduși la primul nivel, într-o incintă decorată cu hărți vechi înrămate, au comandat băuturile, cafelele și niște gustări și, până să ajungă ele, a ajuns Patronul. Nespecific personaj. Pe la șaizeci de ani, masiv, energic, vesel, dar precaut în priviri și reținut în enunțuri. Trăise mult peste

hotare, făcuse o carieră, se umpluse de bani și se întorsese în țară pentru relaxare. Nu era din zonă, ci de undeva de la munte, dar marea i s-a părut întotdeauna cel mai frumos loc din lume. Nu obligatoriu această mare, dar era și ea foarte bună. Când vorbea, bâțâia din picior și se foia în fotoliu, își freca mâinile, dar nu era nici neatent, nici nerăbdător în conversație. Asculta vigilent vorbele celorlalți și de spus, spunea foarte puțin. Spre nimic. Râdea mult, zgomotos, dar ochii îi rămâneau mereu reci și concentrați.

Știindu-se monitorizat, Nick se scufundă în moleșeală și lăsă să iasă la suprafață doar o veselie pașnică, aproximativ ca o beție decentă. Cum fusese plasat pe o canapea măreață alături de Lisa, se apropie de ea până când, după primele pahare, i se scurse complet în brațe. Era minunat. Patronul întreba diverse lucruri, ca din întâmplare, dar foarte țintite, el nu răspundea sau răspundea în dodii și tot dialogul era dus de Lisa, care, departe de a fi stresată, era în elementul ei. La un moment dat, când cel din fața lui păru că își pierde motivația, Nick îi comunică foarte clar, răspicat și extrem de precis că ia foarte serios în calcul o investiție și că oricând este dispus să poarte o discuție pe această temă. La fel de precis și de exact punctă că nu preconizează să dețină mai mult de 25% din local și că ar fi recunoscător să afle date suplimentare legate de afacere, produsele comercializate, clientelă, evoluția acesteia în funcție de sezoane, iminența vreunui proiect de extindere, precum și componența actuală a acționariatului și cea din acte, dar mai ales cea reală. Totodată, orice documente referitoare la profilul portofoliului său, la trecutul său sau la bonitatea sa erau disponibile în cel mai scurt timp, dacă exista vreun interes pentru ele.

În acel moment al conversației, pe la mijlocul frazei Patronului, care se pregătea să confirme că aflase niște detalii despre Nick și despre cluburile

în care compania acestuia deținea părți, un personaj solid, blond și bronzat se ivi în dreptul ușii preț de o secundă, suficient pentru ca Lisa să-l observe și să-l strige entuziasmată pe nume. Josh se întoarse ușor contrariat, dar, când văzu fața radioasă a fetei, râse plin de o exuberantă vitalitate, etalând un alb strălucitor produs numai de utilizarea celor mai bune paste de dinți recomandate de cele mai selecte asociații ale stomatologilor din întreaga lume. Ea era direct în brațele lui, el a ridicat-o de la pământ, fiind, așa cum deja se constatase, un ins cu un fizic impunător, dar armonios construit, și da, sau și sărutat nu doar ca niște amici mai vechi. Postura în care s-a aflat atunci Nick risca să devină stânjenitoare, dar Lisa l-a prezentat imediat ca fiind prietenul ei, Josh a înțeles tot ce era de înțeles, i-a întins mâna camaraderește, aveau ceva în comun, și nu era deloc un lucru rău ce îi unea de acum înainte, iar Patronul l-a invitat pe nou-venit să ia loc.

În câteva fraze a descris contextul întâlnirii. Nick era un om de afaceri interesat de potențialul economic al zonei, care luase în calcul o investiție în acest local, iar Josh era un ofițer american cantonat la baza militară din apropiere. Acesta descoperise că îi plăceau foarte tare locurile, oamenii, atmosfera, deși în primă fază, atunci când ajunsese aici, fusese foarte nemulțumit, chiar nefericit câteva luni. Nu se pricepea la afaceri, de aceea alesese cariera militară. Deci îi era imposibil să prognozeze dacă în comparație cu alte investiții cea de aici ar fi rentabilă, dar dacă Nick va sta prin zonă cu siguranță nu vor lipsi momentele memorabile. Nu prosperitatea este cea care te atrage aici, cu toate că este suficient de multă lume înstărită, ci lejeritatea. Ritmul unei vieți de tip mai vechi, pierdută pentru mulți europeni. Și nu în ultimul rând căldura oamenilor. După această sentință, privirea umedă și albastră a lui Josh se

îndreptă aproape necontrolat spre Lisa. Și apoi spre Nick. Pofticioasă spre Lisa, ușor jenată spre Nick. Acesta îi zâmbi tern, fără supărări inutile, în fond suntem oameni maturi, străini veniți pe aceste plaiuri ispititoare și primitoare care au suficient de oferit fiecăruia dintre noi.

Josh și-a terminat paharul de bourbon înmuiat cu multă gheață și a plecat la ale lui, nu înainte de a-i invita să treacă prin subsol, unde deja se adunaseră mai mulți, gașca obișnuită, îi transmise el Lisei cu o umbră de conspirativitate. Și cum fata s-a arătat bucuroasă să revadă membrii acelei găști știute, dar de mult nefrecventate, Patronul i-a propus acesteia să meargă împreună cu americanul la petrecerea din fosta cramă, urmând să-l conducă el pe Nick acolo puțin mai târziu. După ce vor trage o linie la discuția lăsată oarecum în aer. E plăcut să vezi oameni relaxați, îi șopti conspirativ lui Nick atunci când zgomotul dialogului dintre Josh și Lisa se stinsese. Și cum acesta nu reacționă în niciun fel, părând chiar oarecum deranjat de evoluția situației, Patronul supralicită. Să nu se îngrijoreze onoratul oaspete că va atenta cineva la onoarea domnișoarei. Sigur nu se va întâmpla nimic. Deși toată lumea o apreciază, de asemenea destui au aflat prin experiențe nemijlocite cine este Lisa.

Nick nu reacționă nici acum. Lăsă să se scurgă niște secunde de liniște și îi spuse celui din fața sa că, fără să se uite în cifre, îi plăcea foarte mult localul. Pentru că are suflet. Ofițerul respectiv părea că se comportă ca acasă aici, ceea ce însemna că el și alții ca el, oameni cu bani și necondiționați de sezoanele turistice, cheltuiau săptămână de săptămână bani în acest loc pe care-l asimilau cu o locuință a timpului lor liber. Or, așa ceva se obține foarte greu. Și cum interlocutorul său se oprise din bâțâit și-l asculta atent, dădu drumul uneia dintre fabulele sale favorite. Despre un local în care investise după ce constatase că din

el, practic de oriunde, se vedea cel mai frumos răsărit imaginabil. Soarele se ivea din mare și lumina absolut uimitor toată coasta. Singura problemă era că, fiind club de noapte, nimeni nu apuca să vadă răsăritul. Așa încât și-a contrazis toate principiile, l-a cumpărat cu totul și l-a transformat în local de mic dejun. A schimbat integral personalul, logica localului, a refăcut bucătăria… Acum se deschide cu jumătate de oră înainte de răsărit și e mai mereu plin. Și de străini, dar mai ales de localnici, care vin și pentru priveliște, și pentru mâncarea foarte diversă. Sunt peste treizeci de soiuri de cafea și încă niște zeci de moduri de preparare. Plus ceaiuri și infuzii din toate colțurile lumii. Și intuind întrebarea care urma, Nick îi destăinui că în orice dimineață în care e nor și nu se vede răsăritul se aplică un discount de până la 50%.

Refugiatul

(Pe mare)

Scenarista mă scoase din camera de interviuri, era nervoasă și nu tolera ce se întâmpla. De ce refugiații din grup nu se înghesuiau cu toții să-l înjure pe Bashar? Unii o făceau. Erau sinceri, îl urau și-l voiau mort. Și, dacă era posibil, cu neamul lui cu tot. Alții declarau așa din inerție. În fond, nu mai conta. Fugiseră din Siria, nu plănuiau să se mai întoarcă și, dacă prețul pentru accesul în lumea nouă era acesta, cu atât mai bine. Câțiva, în schimb, mi-au spus printre dinți că le mai rămăseseră în țară copii, frați, părinți, bunici și le era teamă pentru siguranța lor. Dar mai erau și cei care nu de Bashar fugiseră.

— Dar omul ăla e un dictator nenorocit!

— De acord, dar unii dintre ei au trăit confortabil sub acel dictator. Sau relativ confortabil… Acum o duc rău, sunt fugari, și-au pierdut poziția socială, bunăstarea.

— Ce bunăstare să fie într-o închisoare? Într-un lagăr de concentrare?

E teribil de important de care parte a sârmei ghimpate te afli în lagărul acela. Tata își amintea că, atunci când a negociat eliberarea lui Amir pentru foarte mulți bani, nu lăcomia ofițerilor de la Al-Jawiya l-a înspăimântat. Era pregătit pentru asta. Ci întunericul din privirile lor. Bătuseră un tânăr încet la minte (noi nu spuneam niciodată de Amir că era handicapat, deși ăsta este termenul) cu piciorul metalic de la pat, cu lanțul sau cu niște scânduri din care ieșeau cuie. Îl arseseră cu țigările, îl opăriseră cu apă fiartă, îi băgaseră țevi de plastic în anus, îl ținuseră legat într-o roată de camion pe care o rostogoliseră pe scări. Și toate acestea din cauza unui șmecher alauit care se enervase că tata nu-i cedase jumătate din afacerea lui cu struguri și a considerat că așa se va răzbuna. Și că-l va determina pe tata să vină să cerșească îndurare de la el. Tata s-a descurcat, a ajuns la ofițerii care conduceau închisoarea, i-a mituit. Dar când s-a uitat la ei, a realizat că nu mai simțeau nimic. Nici remușcare, nici jenă, nici nevoia de a da explicații. Nimic… Amărâtul pe care-l chinuiseră nu deținea nici informații, nu era nici dușman de-al lor, nu îi punea în pericol. Nu aveau niciun motiv să-l distrugă, dar au făcut-o fiindcă puteau. Și tot fiindcă puteau, i-au dat drumul. Tata le-a mulțumit umil, ei au fost măguliți, Amir s-a întors viu acasă și acum e în siguranță, în Iordania, cu Jamilia.

— Dacă ești șef, chiar și mic, într-un lagăr de concentrare, cum spui tu, ai acces la o poziție de forță pe care nu o mai găsești nicăieri altundeva. Devii brusc ceva foarte important, după ce o viață întreagă nu ai fost nimic.

— Și noi avem din ăștia pe vas? Torționari…

Mai mult ca sigur. Nu neapărat torționari, dar nici ce pretind că sunt. Dar nu e treaba mea să acuz pe nimeni. Cei doi frați, care, după mine, nici frați

nu sunt, Mahmud și Hassan, nu arată în niciun fel a muncitori în industria cimentului. Ei spun că vin din Tartus, asta e posibil, dar acolo precis se ocupau cu altceva. Ceva ce vor să țină ascuns. Iar domnul Nablusi, bătrân, simpatic, politicos, eu nu cred că a fost profesor, ci mai degrabă un baathist învârtit care cine știe de ce sau de cine a fugit. Ce să mai comentăm despre Fawwaz din Binnish. Dacă omul ăsta nu a luptat pentru Jabhat Al Nusra înseamnă că eu am trăit de pomană. Și mai sunt măcar patru persoane despre care am dubiile mele.

— Nu se poate vorbi de torționari sau baathiști în grupul vostru. Eu discutam în general.

— Și atunci de ce nu spun ce vrem noi? Femeia asta care zice nu și nu ce are?

— E creștină.

— Și? Cu atât mai mult… Creștinii sunt persecutați.

— Da, dar cel mai puțin de baathiști și de familia Assad. Din contră… Probabil că sunt cei mai sinceri aliați ai lui Bashar, exceptându-i pe alauiți. Dacă ar fi să voteze, foarte mulți dintre ei ar vota cu Bashar. Orice altă variantă ar ajunge să conducă Siria ar fi mult mai nocivă pentru ei. În Siria nu mai vorbim de buni sau răi, nu mai vorbim de principii. Fiecare se gândește la cea mai sigură soluție individuală pentru sine și pentru familia lui.

— Am văzut reportaje cu creștini fugind din Alep. Unul cu o doctoriță al cărei soț dispăruse sau fusese împușcat, cu trei copii după ea. Tulburător de-a dreptul.

— Poate fugeau de frica rebelilor. Și încercau să ajungă în zona controlată de armata siriană. Repet, acum în Siria lucrurile se judecă numai la nivel individual. Sunt milioane de refugiați, dar fiecare are propria lui poveste și fuge din propriile lui motive.

I-a chemat și pe TJ, și pe Regizor să li se plângă și de unii dintre membrii grupului, și de mine, dar

cei doi erau mult mai destinși. I-au spus că sunt suficiente declarațiile pe care le au. Scenarista insista, frustrarea nelimitată creștea proporțional cu ingratitudinea turmei de arabi.

— În fond, ce mare lucru le-am cerut? O lume întreagă îl înjură pe Bashar. E un ucigaș psihopat. A aruncat cu arme chimice peste cetățenii care voiau democrație. Am văzut reportaje cu sugari sufocați de gaz sarin, cu mame muribunde care-și țineau în brațe copiii muribunzi și care se uitau unii la alții cum mureau încet. A stâlcit elevi de școală în bătaie pentru că au scris un slogan pe niște ziduri. De ce să nu-l înjure? Am văzut o secvență cu un bărbat scoțând un picior de fetiță de sub dărâmăturile unei case distruse de o bombă aruncată din elicopter. Arăta ca un picior de păpușă. Dar era piciorul unui copil omorât de piloții lui Bashar. De ce să nu-l înjure?

TJ s-a preocupat să o calmeze, în timp ce Regizorul mi-a făcut semn să vin după el în cabina lui. Mi-a întins un pahar de băutură, l-am refuzat, a realizat că nu beau, și-a cerut scuze și mi-a scos din frigider o cutie de Coca-Cola rece.

— Noi n-am stat încă de vorbă. Cei de aici consideră că ești un individ remarcabil. Câte limbi străine stăpânești? Douăzeci, treizeci?

Nu i-am răspuns, dar oricum a trecut mai departe imediat. Eu eram obosit, iar el era agitat. Ceea ce însemna că nu-i va păsa că sunt obosit atât timp cât nu-și va domoli el agitația. Remarcasem asta și la Ingrid. Dacă era o temă importantă pentru ea, ceva care să o macine, restul lumii n-avea decât să se scufunde, ea își urmărea gândurile și încerca să-și rezolve problemele. A doua zi după ce fusese împușcat Farid, i-am cerut jumătate de zi liberă, a consimțit fără comentarii, a fost drăguță și îngrijorată pentru mine și după mai puțin de două ore m-am trezit cu ea la ușă, stresată că turcii i-au trimis un referat despre niște medicamente aduse în tabără fără autorizația lor. Ai ei de la centru erau

nemulțumiți, risca să pice prost în fața lor, căuta o soluție și de aici nevoia urgentă de traducere. Eram pe Skype cu mama care hohotea și Ingrid mi-a făcut semn să închei convorbirea. Când, după câteva zile, i-am reproșat că nu procedase civilizat, că nu a fost elegant să-mi ceară ce mi-a cerut, a fost chiar supărată că nu m-am racordat la gravitatea momentului și nu am reușit să depășesc problemele mele personale pentru interesul echipei.

— Am nevoie de o părere sinceră. Din ce ai văzut până acum, filmul acesta surprinde corect realitatea voastră?

Cum să explic, o dată pentru totdeauna, și lui, și celorlalți, că nu am și nici nu doresc să am puncte de vedere despre nimic. Nu sunt calificat pentru ele, nici nu sunt remunerat pentru ele și nici nu am impresia că vrea cineva cu adevărat să le audă. Și mai ales, cum să-i fac să conștientizeze că, atât timp cât nu-i includ în necazurile mele, nici ei să nu mă includă în ale lor. Nu suntem frați, nu suntem prieteni, nu suntem nici măcar tovarăși.

— Știu foarte puține despre film. Am văzut niște cadre, câteva, și am asistat la un număr de interviuri cu refugiați. Interviuri scrise de Scenaristă în prealabil și traduse de mine.

— Vezi… Corect! Aici e și problema mea. Eu nu sunt cu ei. Pe mine m-au adus de nevoie. Am făcut niște documentare, am un nume. Dar eu nu sunt parte a proiectului lor. Nici nu am cum. Totuși, aici vorbim de propagandă. Chiar dacă pentru o cauză nobilă. Nu e artă, nu e realitate, totul e artificial. Și lucrul acesta transpare din fiecare cadru. Noroc cu inițiativa tipului ăluia zdravăn, Huiduma, de a provoca dezumflarea bărcii. Am tras și eu o scenă cât de cât vie.

Presupun că fusese un bărbat frumos. Ochii erau incredibili, albastru-sticlos, fața lină, dar nu feminină, un pic muncită, un pic brăzdată. Și nu îmbătrânise urât. Puțină burtă, niște chelie, ușor

adus de spate, dar avea prestanță. Îmi inspira inteligență și stil. Complet diferit de toți ceilalți – neglijenți, zgomotoși și uneori chiar nespălați.

— Eu am venit aici să compun o simfonie a durerii, teribila dramă a unei țări devastate și a unui popor rupt în bucăți. Sute de mii de morți, milioane de refugiați, arme chimice, gropi comune, tortură, execuții, violențe, vecini omorându-se unii pe alții, aviație și tancuri împotriva demonstranților, o lume întreagă jucându-și cărțile geopolitice pe spatele aceluiași popor, jihadiști, kurzi, beduini, șiiți, suniți, creștini prinși între fanatisme și nevoia de supraviețuire. Filmul acestei catastrofe trebuia să-l fac și în schimb am primit o adunătură de marionete care repetă placide niște sloganuri idioate și fără suflet: Bashar e un criminal, refugiații sunt copii cuminți, Europa, te iubim! Mai rămâne să vă convingă Scenarista să deveniți vegani ca ea și să facem câteva minute din documentar despre cum v-a învățat Europa să mâncați arahide, năut și germeni de orice. Împreună, neapărat, cu ulei din sâmburi de struguri presat la rece. De ce nu un documentar întreg? Niciun vegan nu e criminal. Niciun vegan nu e terorist. Haideți să fim cu toții vegani. *Make tofu not war!*

Mă uitam descurajat la el și nu conteneam să mă uimesc. Despre ce vorbea și cu cine se certa? Era pasionat și, atât cât pot eu percepe, era și sincer. Dar nu era curajos. Din cele trei căi prin care un om drept se referă la nedreptate, să intervină pentru a o opri, să o condamne prin vorbe rostite în public sau să o dezaprobe în mintea lui, el o alesese, evident, pe ultima. Când TJ a intrat în cameră, fără să bată la ușă, ca un șef autentic, Regizorul a tăcut brusc și s-a scurs pe colțul patului. Dar TJ nu venise să discute cu el, doar să ne anunțe că s-a rezolvat cu interviurile problematice. Cine nu vrea să vorbească împotriva lui Bashar e în regulă, dar obligatoriu toți să

condamne terorismul. Scenarista scrisese textele care mă așteptau să le traduc. Toată ziua de astăzi va fi dedicată acestor filmări, vom sta pe vapor, mâine-dimineață vom acosta, ne vom sui în autocare și de acolo vom merge la graniță, unde va fi foarte mult de lucru. După plecarea lui TJ, Regizorul se ridică din nou și continuă discuția cu același ton ridicat și nemulțumit.

— Sau, cu puțină imaginație, s-ar fi obținut un film minunat despre dinamica din interiorul acestui grup. Așa artificial cum a fost el configurat. Despre alianțe și animozități, despre lideri formali și informali, despre coeziune și izolare. Sigur ar fi apărut colaboraționiștii care veneau să discute cu noi, sigur ar fi apărut insurgenții care ar fi încercat să organizeze o rezistență. Plus barierele naturale dintre creștini și musulmani, cele politice, cele geografice. Ar fi fost o comoară. Și din punct de vedere artistic, și din punct de vedere științific.

Înțepenisem pe scăunelul incomod, mutând cutia de Coca-Cola deja caldă dintr-o mână într-alta și dând din cap ca să nu-și închipuie că nu-l ascult. Ceea ce a fost o greșeală. Brusc, nervii lui s-au îndreptat spre mine.

— De ce nu i-ai spus nimic?

— Cui?

— Lui TJ… De ce nu i-ai spus că nu ești de acord cu documentarul? Eram aici, te-aș fi susținut. De ce nu te împotrivești dacă sunt lucruri care nu-ți convin? În fond, e vorba de tine și de ai tăi.

Primul meu impuls a fost să plec. Vocile ridicate îmi produc disconfort, iar dacă sunt îndreptate spre mine, în general mă blochează. Tata s-a dus la școală și a solicitat directorului, cu care era în relații bune, venea la noi pentru cărți și pentru discuții, să nu permită niciunui profesor să strige la mine sau la Amir. La noi în școală profesorii strigau, foloseau cuvinte murdare și, dacă se enervau foarte tare sau dacă elevul era chiar

obraznic, loveau. Uneori cu palma, alteori cu pumnul, dar și cu vergele de lemn sau de metal. Amir a fost retras de la școală după ce toată lumea s-a lămurit că nu face față, i-a ținut tata lecții acasă și acum e foarte bine pregătit, având în vedere condiția lui. Dar izolarea de restul lumii, deși necesară și oarecum inevitabilă, l-a costat. Atunci când polițiștii l-au oprit la vamă, s-au răstit la el. Toate actele erau în regulă, nu călcase nicio lege, dar s-a speriat și n-a mai scos niciun cuvânt. Ăia au crezut că face pe nebunul, lumea era tensionată cu războiul civil și cu feluritele forme de rezistență ale tinerilor și l-au luat pe sus. Însă Amir nu trebuia să fie singur. Niciodată nu mergea singur la sora noastră Jamilia în Iordania. Și niciodată nu se întorcea singur. De data asta însă, Farid a avut treabă cu o fată de pe acolo și l-a expediat. L-a suit în autobuz și i-a zis că se va descurca. Dar nu s-a descurcat… Și a urmat ce a urmat. Nemernicul ăla alauit a fost informat și s-a bucurat că i-o poate plăti lui tata. Așa că l-au chinuit pe Amir ca să-l umilească pe tata. Și după ce a fost răscumpărat și scos din țară, ăla m-a văzut pe mine pe stradă, geamăn identic, și a considerat fie că sunt Amir și că tata îl sfidează, fie că și eu sunt bun pentru o răzbunare. N-am aflat niciodată. Dar a trimis pe unii după mine. Am scăpat, m-am ascuns și am fugit din țară.

I-am spus toate astea Regizorului pe nerăsuflate, cu ură, apăsând fiecare cuvânt și uitându-mă la el cum se înmoaie. Dacă eram Amir mă blocam complet și lăsam blocajul acesta să-mi cuprindă creierul și reflexele și instinctele. Dar nu sunt Amir, sunt Arif și uneori, doar uneori, mă satur să fiu ciudat. Sigur Scenarista sau TJ sau Ingrid meritau mai mult decât Regizorul puseul meu de furie, dar așa a fost să fie. Și înainte ca el să aibă vreo reacție, l-am avertizat că eu nu am vreun avantaj din acest grup, că nu vreau actele necesare azilului în Europa, că mă voi întoarce în tabăra din

Turcia și, când o fi să fie, mă voi întoarce acasă să preiau afacerea familiei. Am ajuns, printr-un lung și adesea nefericit concurs de împrejurări, fiul cel mai mare, deși am fost chiar cel mai mic, ultimul bob din ciorchine, Amir a ieșit înaintea mea. Dar Dawud e plecat de adolescent în America și plecat rămâne, Farid e infirm și la corp, și la cap, Yasin e căutat pentru uciderea mai multor ofițeri, Arif e încet la minte, iar fetele sunt fete.

— Senzațional! De ce nu producem un film despre tine? Ești și un fenomen, vorbești zeci de limbi străine, înțelegi tot ce se întâmplă. Drama ta e reală. Au vrut să te omoare deoarece semănai cu fratele tău pe care au vrut să-l omoare ca să se răzbune pe tatăl vostru care nu și-a cedat afacerea.

Și a continuat tot așa. Nu-mi dau seama de ce, dar, spuse de el, toate sunau ieftin și neverosimil. Ca într-un film indian prost. Așa că până la urmă am ieșit din cameră, scuzându-mă totuși că am de tradus multe pagini despre cum refugiații resping terorismul ca pe o barbarie inumană pe care nicio religie nu o justifică sau o promovează.

A ȘAPTEA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Voiam să aduc în discuție subiectul cu Grasul și cu dosarul…

— Până îmi spui tu, îți spun eu, a mințit. Nu are niciun dosar.

— Exact asta voiam și eu să sugerez. Am luat la mână toate interceptările cu el de niște ani încoace. Nu este nimic despre vreun dosar. Ar fi fost cazul să caute și el un avocat, să contacteze pe cineva, să se documenteze, să-l sune băieții de la procuratură să-l cheme. Și să comenteze în casă cu nevastă-sa. Ca să nu mai vorbim că, dacă avea dosar penal, scria presa. La câți dușmani are, l-ar fi filmat la intrare, la ieșire…

— Am discutat cu oamenii noștri de acolo. Am fost inspirat să nu fac scandal din prima. Deci nu e nimic. A mințit.

— Foarte posibil… A sunat-o de pe drum pe nevastă-sa și i-a descris toată întâlnirea. În amănunt. Fără partea cu dosarul.

— De ce a sunat-o? Nu e ciudat? În fond, se duce acasă. De ce să-i spună la telefon că nu a fost nimic?

— Se plictisea. Era încărcat… Eu știu?

— Sau totul a fost făcut să auzim noi conversația și să ne potolim. O spun pentru a suta oară. Nu uita despre cine vorbim. Sunt toți niște nemernici și noi suntem țintele lor. Noi, oamenii corecți din această țară.

— Șefu’… Nu am oprit monitorizarea. Toată lumea este atentă. Și încă un aspect. Grasul i-a spus soției că omul nostru e bolnav destul de rău.

— Chiar mă pregăteam să te întreb dacă nu a zis ceva în sensul ăsta. Întreaga evoluție e stranie rău de tot. De ce s-a dus, dacă tot intenționa să-l mintă? De ce a plecat mai devreme? În fond, omul nostru s-a comportat corect, nu l-a împins spre discuții neplăcute, a acceptat condițiile lui. De ce n-a mai rămas? A venit să stea o zi întreagă, nimeni nu i-a făcut nimic, regulile au fost cele impuse de el și tot el se supără și pleacă. Și de ce a sunat-o pe nevastă-sa? Să-i relateze, repet, nimic? În condițiile în care, în niște ore, ajungea acasă. Dacă noi asistăm în continuare la o elaborată piesă de teatru, cu tot soiul de perdele de fum în care să ne împiedicăm? Ei nu discută politică, Grasul are dosar penal, omul nostru e bolnav… Ia uitați-vă voi, fraierilor, în altă parte!

— Grasul nu avea cum să nu realizeze că noi vom afla instantaneu că nu are niciun dosar.

— Corect… Iată alibiul perfect. Grasul îl minte pe omul nostru. Noi ne prindem deci că nu vrea să aibă de-a face cu el. Și astfel, nu-i așa, stăm fără grijă. Pe deasupra, mai și dă telefon la nevastă-sa ca să auzim în clar că omul nostru e bolnav. A pomenit despre ce boală e vorba?

— Nu.

— Păi, cum să pomenească?… Poate are pojar, poate are hemoroizi și-l doare în cur…

— Șefu', rețineți că de niște luni bune omul nostru merge pe la medici afară și se vorbea acolo de cancer, de markeri tumorali, de analize complicate.

— Și vine aici, la munte, să se trateze regulând fete care distribuie prosoape… Asta face un milionar plin de bani. Na, că m-am prostit și eu. Bineînțeles că-i plin de bani dacă e milionar. Asta face un milionar care află că e grav bolnav. Fuge într-o stațiune vai de mama ei și plătește scump fete urâte să-i intre în pat. Nu se duce la o clinică faimoasă, nu caută ultimele tratamente eficiente. Nu… Vine la spa să-l maseze unii până-i scot

cancerul pe nas. A! Și să nu uit… Cheamă și un vrăjitor să-i facă pase. Să-l descânte.

— De ce vă supărați, șefu'? Nu s-a întâmplat nimic. Până la urmă e de șapte zile la noi în curte și nu s-a întâmplat nimic.

— Sunt supărat din mii de motive care au sau nu au legătură cu discuția noastră și cu banda asta de nemernici. Dar singurul lucru care într-adevăr contează este modelul pe care eu vreau să-l stabilesc aici. Și care este unul bazat pe loialitate. Loialitate față de cel care m-a pus în funcție. Or, eu simt că el este în pericol. Tu vii și îmi spui că nu e nimic. Dar dacă totuși e ceva? Tu vii și îmi spui că individul ăla e bolnav și vizita lui nu are altă semnificație. Ai argumente și pe baza lor poți dormi liniștit la noapte. Dar de fapt tu poți dormi liniștit la noapte din alt motiv. Pe care nu vrei să-l recunoști. Indiferent de ce se va întâmpla, tu nu vei păți nimic. Dacă va veni o nouă conducere o să pierzi o funcție sau nici măcar atât. Salariul, sporurile și pensia viitoare sunt asigurate. Eu, dacă pic de aici, ajung în pușcărie. Nu pentru că am făcut ceva. Doar pentru că, la rândul meu, am băgat alți oameni în pușcărie când m-am așezat pe acest scaun. Care nici ei nu făcuseră mare lucru. Astfel încât miza mea, singura mea miză este ca Liderul Democratic Ales să își continue cariera, să fie reales și, după ce i se încheie cariera la cel mai îndepărtat termen legal, să pot plasa acolo, în locul lui, pe cine trebuie. Care la rândul său să aibă o carieră lungă. Și tot așa. Ai înțeles? Deci tu ai argumente care ție ți se par valabile. Chiar și altora li se pot părea valabile. Mie nu. Niciodată. Până nu am certitudinea că individul ăsta și echipa lui nu pregătesc nimic nociv, nu ne oprim. Nu credem nimic. Cercetăm totul și, fără nicio ezitare, lovim noi primii. E clar?

— Clar, șefu'! Foarte clar!

— În lumea în care trăiești tu există numai dușmanii instituției. Nimeni nu are nimic cu tine

personal. Mai puțin un coleg anume, știm amândoi despre cine e vorba, care-ți vrea locul și care n-o să-l obțină atât timp cât sunt eu aici. În lumea în care trăiesc eu sunt numai dușmani personali care au treabă cu mine și cu familia mea. Acum continuă cu ce s-a întâmplat acolo.

— Au ajuns Amanta și vrăjitorul. Au discutat câteva minute în hol. Nimic semnificativ… Am auzit tot, deci chiar mărunțișuri. Le-a dat cheile de la camerele lor și s-a dus și el în cameră, unde, așa cum bănuiți, a venit Amanta. Cinci minute de politețuri și gata, direct în pat. Pasiune mare, plânsete, acuze, iar pasiune, iar plânsete. Au stat acolo măcar patru ore.

— Au și vorbit ceva?

— Da… De ce a părăsit-o? De ce nu a plecat cu ea din țară? De ce nu a căutat-o? De ce nu a chemat-o acolo?

— Și el ce i-a spus?

— Gargară. Minciuni. Nimic despre senegaleză, nimic despre situația lui înfloritoare. A evitat răspunsuri. Să vă dau un exemplu. Deci ea îl întreabă de ce nu a luat-o cu el când a șters-o de aici. Și el îi spune: chiar mă întrebi asta? Numai așa a ținut-o. Și oricât e de ciudat, femeia aia și frumoasă, și înfiptă le-a înghițit ca atare. Parcă era proasta aia de la prosoape.

— Despre aia mai e ceva?

— Nimic încă. În seara asta vorbește din nou văr-su cu ea. Și vedem.

— Deci pe Amantă a adus-o numai pentru sex?

— Nu pare… Deși dumneavoastră nu agreați varianta asta, i-a spus, cu subiect și predicat, că e foarte bolnav. Și că urmează să-și facă o operație din care e posibil, e foarte posibil, a precizat, să nu se mai trezească. Să nu scape. De-aia a rugat-o să îl cheme pe vrăjitor.

— Ca să ce? Să-l opereze ăla?

— Nu. Să-i ghicească. Să-i spună ce să facă.

— Și Amanta a crezut?

— Șefu'… Cred că da. Așa încât au adus vrăjitorul la el în cameră. Care i-a dat în cărți, în cafea, i-a făcut și o chestie pe calculator, o previziune astrologică, i-a mai dat în alte cărți. Mult… Au stat mult. Și la final i-a spus că are în față o cumpănă foarte mare.

— Adică?

— Din ce am perceput eu… Nu prea mă pricep la de-astea, dar, din ce am perceput eu, i-a cam spus că nu va fi bine. Oricum va vorbi cineva mâine cu vrăjitorul. După ce revine de la munte. Și vom afla toate detaliile.

— Bine. Vrăjitorul i-a prezis că o să moară. Nu-mi vine să cred că vorbim despre așa ceva. Ori e genial, ori i-a întunecat Dumnezeu mințile și nouă pe lângă el. Deci a aflat că moare dintr-o sursă foarte autorizată. Mai departe?

— Mai departe, vrăjitorul a plecat din cameră. Să se plimbe prin zonă…

— Sper că e cineva după el.

— Fără probleme. Și telefonul e aranjat, i-am băgat și aparatură în cameră. Dar nu a făcut nimic. S-a rotit prin fața hotelului o jumătate de oră, s-a așezat la o masă și a trecut pe băutură și mâncare.

— Singur?

— Singur. A schimbat câteva vorbe cu un chelner, dar atât. A mâncat și a băut vreo trei ceasuri în șir.

— O curiozitate… Când i-a ghicit, omul nostru l-a întrebat și ceva de politică, de ce e pe aici, previziuni?

— Nu. Doar sănătate…

— Bun. Ce-au făcut cei doi?

— Din nou, ca mai devreme.

— Muribund, muribund, dar văd că-l duce instalația.

— Asta vorbeam și eu cu băieții. Îl cam duce. Și cu aia de la prosoape, și cu Amanta. Asta e… Ea a încercat să-i spună să nu-l ia în seamă pe vrăjitor, că a mai dat-o în bară și altă dată. Și el iar a mințit-

o, că i-a ghicit și o negresă, vrăjitoare, a spus el, care tot rău a văzut în viitor. Amanta l-a întrebat detalii despre negresă, ori a suspectat ceva, îmi cunoașteți opinia, nu e deloc proastă, ori era doar curioasă. Și el a mințit-o că a întâlnit negresa asta în casa unor amici și că toți o lăudau că e foarte performantă și că o caută inși importanți de prin lume. De-astea. Nu i-a spus că el are negresa în casă și-i crește un copil. Ca să vă dați seama, Amanta s-a oferit și acum să vină cu el, să-i fie alături înainte de operație, să nu stea singur și ăsta i-a mulțumit și i-a zis că ar fi o idee minunată.

— Repet și iar repet. E un nemernic. Și tot nu-mi vine să înghit faza asta cu boala.

— Vă înțeleg. Eu doar vă spun ce se întâmplă, dumneavoastră trageți concluziile. Dar mai este ceva… Înainte să coboare să stea și cu vrăjitorul, au discutat politică.

— Și de-abia acum îmi spui?!

— Am zis să o iau în ordine cronologică, să vizualizați cum a decurs întâlnirea. Amanta a mai ținut legătura cu ăștia de prin opoziție, cu persoane din anturajul Maimuțoiului. A mai luat niște bănuți, le-a mai dat sfaturi. Nu la cel mai înalt nivel, dar are conexiunile făcute și eu personal estimez că în viitor va fi pe lângă echipa ălora sau chiar în echipă. V-am raportat acest fapt cu niște luni în urmă. Deci omul nostru a întrebat-o direct dacă s-a mai implicat în politică, dacă a mai vorbit cu cineva și ea a zis că nu. Nimic, niciodată.

— Ăștia mint cum respiră. Deci ar pleca în lume cu el, dar nu-i spune nimic despre micile ei gheșefturi. Bun. Și el a continuat?

— Da… Despre Grasul și despre dosarul lui… Normal că și Amanta era picată din lună, a mai întrebat-o dacă, din punctul ei de vedere, Maimuțoiul are vreo șansă, asta i-a zis că nu mai urmărește subiectul, a mai întrebat-o de contracandidatul care este în pușcărie și asta i-a spus că l-a vizitat de vreo două ori și că mai ține

legătura cu nevastă-sa și cam atât. Pot afirma că era contrariat de reacția Grasului, dar nu foarte tare. Iar ea nu a intrat în niciun dialog pe tema asta. La un moment dat l-a întrebat, așa într-o doară, dacă are vreun contact cu Maimuțoiul. Și el n-a răspuns deloc. Ca și cum n-ar fi auzit întrebarea. Atunci ea a spus că a înțeles și el i-a zis „bravo, tot timpul ai fost o fată deșteaptă”.

— Deci asta e… Cheia întregii șarade. Pentru asta a venit în țară, să lucreze cu Maimuțoiul. A încercat să ia legătura cu ăștia din echipa lui, dar nu i-a mers sau nu deocamdată. Maimuțoiul nu a făcut nimic deosebit zilele astea?

— Eu nu sunt foarte la curent cu acest subiect. E altă echipă care se ocupă…

— Exact… Caută-i pe cei de acolo și vezi dacă pe undeva există vreun punct de întâlnire. Dar cum o fi ținut contactul cu Maimuțoiul fără ca noi să aflăm nimic? Mai ales că am plasat oameni suficienți acolo și nimeni nu ne-a zis nimic despre o asemenea apropiere. Amanta când pleacă?

— Mâine-dimineață…

— Poate se mai întâmplă la noapte și altceva decât scene fierbinți. Dar, dacă totuși ea lucrează cu Maimuțoiul, el este în contact cu Maimuțoiul, de ce nu știu unul de altul?

— Or fi ajuns acolo pe filiere diferite.

— Nu neapărat… Mâine vom afla mai multe. Va fi obligat să se miște cumva. Ține-mă la curent. Și uită-te la televizor de dimineață.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Lisa era încântată ca după o mare victorie militară. Toată lumea îl plăcuse și oamenii din grupul acela sunt foarte dificili. Uneori chiar nepoliticoși, ca să nu zică de-a dreptul scârboși. Și cu toate acestea, el i-a câștigat. Iar manevra lui de a personaliza cocktailurile pentru fiecare dintre ei

a fost genială. De unde știa atât de multe despre băuturi? Cum de unde? Fiindcă o iubise. Nu e cel mai bun lucru de admis în lumea de azi, dar da, iubise băutura. Nu drogurile, deși umblase pe acea stradă de prea multe ori, nu în mod esențial țigările, chiar dacă acum căra după el cutii cu trabucuri cubaneze de cea mai bună calitate, nici hainele sau mașinile sau bijuteriile. Dar băutura, da. Și fetele, nu?, întrebă ea mimând seriozitatea și coborându-i cu buzele dinspre gât spre abdomen. Stăteau în pat de dimineață, terminaseră a doua sticlă de șampanie și nu prea aveau chef decât de lucrurile care decurgeau direct din condiția lor de atunci. Goi, ușor amețiți și cu toată ziua în față. Seara vor merge din nou la Rococo pentru încă o întâlnire cu Patronul, care îi invitase la o ieșire pe mare și la o masă de pește pe iahtul lui.

Și acesta fusese impresionat de modul în care Nick se lipise de americani, dar fusese încă și mai încântat de cocktailul pe care i-l preparase – whisky de secară, atins cu absint și cu un bitter. De ce? Dovedise că fusese atent, că îl ascultase. În timpul discuției, la un moment dat Patronul menționase pasiunea lui pentru alcoolul din secară și porumb. Puțin înainte de a pleca, i-a spus lui Nick, cu o satisfacție temperată în privire, că de-abia acum se gândește serios la un proiect comun. Îi păruse a fi doar un infatuat cu bani și cu succes în lumea lui strălucitoare, coborât în mahalaua de la marginea Europei, unde se simțea îndreptățit să fie primit cu plecăciuni și umilință. Ceva rigid și încremenit în cifrele lui reci din care nu se abătea nicicând. Prestația lui din cramă i-a arătat însă un om care înțelege să trăiască intens, chiar dacă discret, și care, atunci când are de ce și are cu cine, se bucură și îi bucură și pe ceilalți. Or, așa cineva ar putea deveni un prieten și deci ar putea deveni și un partener. Nick remarcase că Patronul era singurul dintre cei de jos care nu se amețise, mulțumindu-se doar cu un singur pahar din

cocktailul personalizat. Că nu-l nimerise deloc în caracterizare este complet irelevant, în fond alta este miza. Oamenii sunt amuzanți când își imaginează că știu pe cine au în față, dar devin de-a dreptul inconștienți când se comportă ca și cum ar ști.

Și iar Lisa, proaspăt răcorită după un salt scurt în piscina de pe terasă, revine cu chestionarul pregătit din vreme. Este, fără îndoială, ziua întrebărilor rostite gângurit, printre săruturi aplicate oriunde se poate și, nu-i așa, se poate oriunde, întrebări asortate cu laude și cu pahare mereu umplute cu șampanie, cu mângâieri intense sau doar subtile, cu atingeri fine și cu gesturi fățișe. Era deci nevoie de o poveste și povestea sosi așa cum se cuvenea. Născut într-o familie bogată, cu un tată născut la rândul lui într-o familie bogată și cu o mamă frumoasă și elegantă, Nick a descoperit că, în timp ce părinții colegilor lui se confruntau cu adultere, droguri, divorțuri și falimente, ai lui se scufundau în plictiseală. Pe care însă nu o tratau cu nimic. Se complăceau în ea, îi găseau și virtuți și zi după zi o înnobilau, considerând-o a fi fericirea în forma ei superioară. Drept care a învățat și el să se plictisească în mijlocul binelui. Una dintre căi a fost ritualul compunerii de cocktailuri, în fiecare weekend, pentru cei din casă și pentru oaspeții lor. Întâi niște combinații banale, majoritatea inspirate din rețetele clasice, uneori revizitate cu propriile lui adăugiri pentru ca după un timp să ajungă la creații originale. I s-a întâmplat să obțină, absolut întâmplător, combinații deja faimoase și atunci să le boteze cu nume noi… Gin, suc de lămâie, zahăr pudră, lichior de mentă și apă carbogazoasă, *Green fizz* pentru lumea largă, reinventat ca fiind *G à la menthe* în familia lor. Sau șampanie, un strop de votcă, un pic de campari și zahăr este *Italian champagne cocktail.* Deoarece devenise băutura preferată a mamei lui și mai și înlocuise zahărul cu

sirop sau lichior de cireșe, s-a redenumit *Cherry mother. Black boss,* combinația cu care și-a nimerit tatăl, whisky canadian, vermut și cafea rece, a fost produsă într-o sâmbătă foarte ploioasă sub privirile fascinate ale unei tinere blonde, o verișoară suficient de îndepărtată să-i devină și prima iubită, fără a forța foarte tare cutumele incestului. Nu că s-ar fi pus vreodată problema perpetuării speciei prin această unire. Rom alb, rom ambrat, sucuri de ananas, rodie și portocală, felii de măr verde și lichior maraschino a fost băutura dedicată tinerei în cauză și numită, cum altfel, *First time.* A făcut facultatea pe care trebuia să o facă, a intrat în afacerile în care trebuia să intre, s-a căsătorit cu doamna cu care trebuia să se căsătorească și, în tot acest interval de plictiseală, a continuat să caute băuturi, să amestece băuturi și să bea. Fusese și barman în timpul facultății, nu pentru bani, ci pentru experiență. Și a agățat un număr suficient de fete drăguțe intuind din trei vorbe și o privire atentă ce anume le-ar încânta, motiva și în cele din urmă determina să-l însoțească în apartamentul său de băiat de om bogat. Iar când restul afacerilor s-au aranjat, s-a decis să investească în baruri.

Ceea ce l-a adus aici, în această cameră largă, alături de o junămică frumușică, dinamică și inchizitorială, nu neapărat experimentată după canoanele meseriei de ea însăși asumată, dar neobosită în scopurile ei, oricare ar fi acelea. Soția lui? După mulți ani în care se plictisiseră împreună au decis să se plictisească separat. Fără resentimente și fără supărări inutile. Dar nu era amuzant ca întrebarea despre soția de acasă să fie pusă de o post-adolescentă nudă, ascunsă puțin spre deloc de cearșafuri? Nu… Fiindcă aici, la porțile mării, totul se înfățișează mai puțin grav. Și în natura acestei constatări veni și următoarea întrebare. Fetița moartă? Doar o relatare care îi revenea uneori în minte. O dramă a altuia. Cum a aflat de ea? Ca în zilele noastre – a citit pe

Facebook, a văzut-o în vreun talk-show, a auzit-o în vreun bar după multe pahare băute. Lui ce cocktail îi place? Sigur suna ironic, dar nu îi plac amestecurile, chiar deloc. Îi plac gusturile clare, directe și pregnante. Și da, îi plac gusturile noi, în fond, o cale de a nu te plictisi foarte tare, chiar în mijlocul plictiselii.

Așa încât Lisa telefonă la recepție și solicită o sticlă dintr-o băutură a locului, foarte tare și ușor aromată, consumată de obicei alături de mărunțișuri grase, sărate sau picante, aduse și acelea, împreună cu măsline, roșii mititele, fâșii de ceapă dată prin oțet și sare, murături și pâine proaspătă, aproape caldă. O explozie de calorii din care Nick încercă reticent câteva feliuțe în timp ce tânăra se înfruptă fără rețineri, bucurându-se în primul și în primul rând de cele mai consistente dintre ele, de exemplu, o serie deloc mică de bucăți de grăsime, albă și strălucitoare, mărginite de un strat de boia dulce și de șorici. Deși teribil de indigeste după percepțiile lui, Nick nu putu să nege că, împreună, ceapa, pâinea, brânza sărată și fărâmicioasă și băutura dovedeau o anumită coerență. Desigur, întrebarea esențială era de ce să-ți propui să mănânci grăsime fiartă și usturoiată și astfel să fii nevoit să cauți elemente cu care să o combini pentru a-i da un sens. Băutura, în schimb, un distilat de gutui, se dovedi a fi bună, fără a fi ieșită din comun și fără a fi ceva cu adevărat nou. Mâncarea era greoaie și primitivă, băutura era banală, iar Lisa era fericită. Și deși golise jumătate de sticlă, nu părea deloc, dar deloc beată. Nici măcar amețită. O întrebă care e secretul acestei rezistențe și ea răspunse râzând că nimic din ce este bun nu-i face rău chiar dacă exagerează. În fond, pentru ce să trăim?

Și urmă, natural, încă o plonjare în trecut. Care era filmul lui favorit? *Star Wars*… Ciudat, ar fi pariat pe altceva. De exemplu? Ceva mult mai serios. Tot de acțiune, tot intens, dar deloc naiv.

Star Wars, care ei i-a plăcut mereu, este un film drăguț și blând, în care totul se termină pozitiv, morții reapar la final, lucind voios pe ecran, toți se iubesc și se împacă până la urmă. E un film foarte puțin intens. Or, din punctul ei de vedere, Nick este un bărbat intens. Și atunci care ar fi filmul reprezentativ? *Point Break*… Și el să fie cine, Keanu sau Patrick? Trădătorul, pentru o cauză nobilă, desigur, dar totuși trădător, sau infractorul, șarmant și liber, dar totuși infractor? Niciunul, îi răspunse ea ușor concentrată. Urma să enunțe o frază importantă. Niciunul, tot filmul i se potrivea lui Nick. Era provocator, ascuns și fără o morală clară.

Până să ajungă pe iahtul patronului de la Rococo, mai degrabă o șalupă foarte dichisită, decorată cu gust și dotată cu tot soiul de dispozitive scumpe, estetice și inutile, l-a plimbat pe faleză, i-a dat înghețată la cornet făcută după stilul turcesc, altceva decât era el obișnuit, l-a dus să bea o oroare de băutură fermentată leșioasă, vâscoasă și cu o culoare care semăna teribil cu cea a unor anume compuși biologici eliminați de noi zilnic, l-a mai ademenit cu niște pești prăjiți în mult ulei și acoperiți cu mălai, nu foarte răi la gust, dar deja era prea mult specific local și specificul local chiar nu-i plăcea deloc. Mergea însă înainte, purtat de Lisa cea frenetică, reușind să găsească totuși elemente de amuzament și, mai ales, să-și amintească de portretul său din tinerețe, din viața anterioară acesteia, atunci când lucrurile nu îi erau atât de clare și când căuta toate nuanțele confortului popular definit atunci ca scop primordial. Așa că mâncă și niște porumb copt pe o tablă găurită, bău bere la halbă, la fel de rea ca în prima seară, și se relaxă definitiv trăgând în baloane cu o pușcă străbătă și fără cătare. A întrebat-o pe Lisa, vesel, dezinvolt și calm, dacă îi place existența ei. Dacă e mulțumită, dacă așa s-a reprezentat atunci când era doar o puștoaică

prepuberă, dacă părinții ei cred că ea se află pe un drum bun, dacă noaptea când se culcă sau dimineața când se scoală e satisfăcută de ziua ce se încheie și pregătită de cea care începe, dacă ar vrea să schimbe ceva în lumea ei mică sau ceva în lumea mai mare din jur. A vorbit mult, căutând să nu fie nepoliticos, dar totodată să transmită foarte clar sensul întrebării – se simțea confortabil fiind un produs? Ea s-a prins imediat și i-a răspuns printr-un banc porcos, inutil din punctul lui de vedere, a cărui morală era: nu contează ce faci, contează pe câți bani faci ce faci. Toți sunt produse, ea era un produs scump. Și asta este o performanță care o face să se trezească mereu în formă și să fie împlinită în fiecare moment. Realitatea e că nu fiecare dintre noi se naște într-o familie de milionari plictisiți.

Pe vas, patru persoane îi întâmpinaseră în ținute lejere, cămăși subțiri de in pantaloni scurți, espadrile comode, în față cu pahare de băutură ticsite cu gheață. Mirosea a trabuc de bună calitate, cineva fumase și pipă, aroma dulceagă de cireșe era încă prezentă, la fel și senzația de bunăstare și de siguranță superioară. Ei, cei puțini, ferice de puțini, erau ca într-o frăție. Cine azi ciorba de pește cu ei o va mânca le va fi ca un frate. Sau ca un văr măcar. Patronul îl îmbrățișă călduros, deși se întâlniseră ieri și nu vorbiseră niciodată nimic serios, doar băuseră cot la cot cu încă niște cetățeni, necunoscuți și ei, cocktailuri despre care Nick afirmase că erau personalizate. Îl revăzu, fără să-i facă vreo plăcere specială, pe Josh cel cu dinți strălucitori și mușchi atletic reliefați, care îi strânse mâna cu fermitate și-l privi cu o camaraderie parcă inspirată de ani de academie militară făcuți împreună. Mai sobru decât Josh era Colonelul, șeful său de la bază, care nu participase cu o zi înainte la mica distracție din cramă și deci nu văzuse latura ludic-bahică a lui Nick. Al patrulea invitat era un prieten al Patronului, profesor

universitar în Capitală, sosit la malul mării pentru un sejur de câteva zile, dar mai ales pentru masa de pește care se anunța.

Mai așteptau pe cineva, care se lăsă așteptat, iar când apăru, jumătate de oră peste ora stabilită, confirmă pentru toată lumea că discutase la telefon cu Liderul Democratic Ales, care a ținut să se consulte cu el în probleme sensibile. În timp ce barca ieșea în larg, legănându-se lin, nou-venitul îl luă deoparte pe Colonel să-i șoptească informații inevitabil confidențiale. Îmbrăcat straniu, în ceva ce evoca o ținută de camuflaj, dar în pantaloni trei-sferturi, cu o beretă trasă neglijent pe frunte și cu bocanci de pânză în picioare, înalt, cu ochii bulbucați și spălăciți, Jurnalistul – Lisa îi rezumase în câteva cuvinte și multe grimase biografia acestuia – își continuă discuția misterioasă minute bune, gesticulând larg și arătându-i Colonelului diverse imagini pe telefonul mobil. Josh o privea intens pe Lisa, în fond la ce altceva să se uite, profesorul din Capitală privea și el pierdut spre zare, iar Patronul, în lipsă de alte orizonturi, îl întrebă pe Nick dacă îi place peștele. Și, fără nicio legătură, îi numără de câte ori și-a schimbat el destinul în decursul unei singure vieți. Nimic interesant…

Șalupa se opri în dreptul unui golfuleț frumos, mărginit de un deal parțial împădurit, pârjolit însă de căldură, cu iarbă în nuanțe similare unor părți din cămașa Jurnalistului și cu o plajă îngustă, izolată și neamenajată pe care se vedeau câteva perechi, în general, fără costume de baie. Patronul îl întrebă zâmbind complice dacă nu vrea un binoclu să admire splendorile locului, explicându-i cu aceeași complicitate că pilotul său aruncă ancora numai și numai în acest loc și că mai spre seară se pot urmări secvențe încă și mai interesante. El însuși văzuse aici într-o noapte niște fapte care mai-mai că-l scandalizaseră. Dar s-a uitat mai atent și până la capăt i-a trecut supărarea.

Cât Nick căuta în zadar vreo nimfă goală, caldă, fremătândă prin nisipuri, Jurnalistul se eliberă de sarcinile sale importante și veni să-i strângă mâna. Vorbea încet și sâsâit, la a doua frază îl felicită pentru investiție, dar mai ales pentru decizia de a se alătura Patronului, care era nu doar un om de mare calitate, dar era și foarte apreciat în Capitală la cele mai înalte niveluri, aspect pe care el îl controla în profunzime. Și aici urmă un zâmbet atât de mulțumit, încât Nick deveni deodată neînsemnat, retrogradat, dispărut de pe suprafața pământului. Poate într-o zi, chiar în această vară sau, dacă nu, la anul, după realegere, s-ar putea organiza aici o vizită a Liderului Democratic Ales, cu doamna lui, un eveniment privat, dar popularizabil, care ar spori considerabil și deverul, și respectabilitatea clubului. Oricum, până atunci, chiar săptămâna viitoare, Jurnalistul se va ocupa personal să-l aducă pentru o scurtă vacanță pe șeful Serviciilor Secrete, cu care a ajuns în ultima perioadă în cele mai apropiate relații. Acum e foarte stresat cu o problemă de siguranță națională, dar imediat cum se va încheia, fără dubii va avea nevoie de relaxare. De altfel, din cauza acestei probleme de siguranță națională, Jurnalistul este obligat să-și scurteze ședereа la mare și să se întoarcă în această noapte în Capitală. Patronul, care se alăturase micii confrerii a misterelor, vru să știe dacă era ceva complicat, Jurnalistul dădu din cap cu gravitate și sugeră printr-o serie de gesturi ample și atent studiate că mai mult nu are cum dezvălui, dar da, lucrurile erau grele acolo sus, în lumea lui.

Colonelul îl întrebă pe Nick dacă are investiții și în America. Nu, deocamdată nu. Planul lui fusese să intre cât mai repede în spații încă ieftine, încă nedescoperite, dar cu potențial. Lucrase mult cu piața americană cât fusese bancher de investiții, dar de ani buni, de când renunțase la acea meserie stresantă, evitase zona. America e foarte

competitivă, iar el își impusese să iasă din acel spațiu de maximă tensiune și să trăiască într-o lume mai puțin încordată. Investitor minoritar în baruri și cluburi din țări exotice, nu foarte dezvoltate. Nu vorbim de aceiași bani, dar sigur e mult mai puțină presiune. Colonelul îl asigură că aici, în acest colț de lume, va beneficia cu certitudine de comoditate. Nu și de liniște, oamenii locului se aprind repede, dar până la urmă totul se rezolvă. Mai ales cu relațiile pe care le are Patronul, prezumtivul său viitor partener. Rolul Americii aici este să mențină climatul de siguranță, să nu permită escaladările naționaliste sau extremiste care din nefericire se amplifică în alte părți ale Europei. Și, implicit, rolul Americii este să protejeze afacerile și oamenii care susțin această viziune echilibrată. Pozitiv, spre deosebire de alte cazuri, este că localnicii chiar așteaptă asta de la americani. De aceea, atmosfera este calmă, incidentele sunt puține, iar misiunea poate fi îndeplinită, în principiu, cu ușurință.

Cei doi chelneri aduși de Patron terminaseră de aranjat masa și acum apăruseră cu o oală imensă din care ieșeau aburi. O supă de pește acrită cu oțet în care erau bucăți mari de burtă de sturion, dar și capete de crap, asezonată cu o cremă de usturoi, cu ardei iuți tocați și cu mămăligă. Din congelatorul ascuns sub punte apărură o sticlă de votcă, pahare înghețate și ele și toată lumea ciocni, mai puțin Jurnalistul, care solicită un pahar de apă plată cu lămâie. Trebuia să fie extrem de în formă în orele următoare, când sigur i se va solicita expertiza de la cel mai înalt nivel. Era caraghios, dar nimeni nu părea să bage de seamă. Din contră, era luat în serios și tratat cu toată deferenta. Mai puțin de Lisa, căreia Nick îi văzu, în premieră, o privire disprețuitoare la adresa cuiva. De ce? E un parvenit și un ins fără caracter, acum îl pupă în cur pe Liderul Democratic Ales, ieri îl pupa în cur pe unul care pierduse alegerile și mâine își va

schimba tabăra după cum bate vântul. Și ce era rău în asta? În toată lumea cam așa se procedează. Te duci după cel mai influent, să-ți fie comod. Nu asta este morala societății noastre? Supărarea era însă mai adâncă și provenea, cum altfel, dintr-un interes pur personal. Fratele mamei ei, un ins absolut minunat, era în conducerea partidului de opoziție, susținea pe altcineva la președinție, un profesor de toată isprava pe care ăștia îl porecliseră Maimuțoiul fiindcă era mic și păros, așa e, e mic și păros, dar în rest este un intelectual autentic și un politician corect, ei bine, fratele mamei ei are probleme mari cu justiția, dosare măsluite și martori falși, iar Jurnalistul conducea o adevărată operațiune de umilire a lui în media spunând numai neadevăruri. De ce nu-l dă în judecată, dacă sunt neadevăruri, întrebă Nick în șoaptă. L-a dat, dar niciun judecător nu are curaj să se opună Liderului Democratic Ales, șefului Serviciilor Secrete și găștii lor, din care face parte și Jurnalistul.

Vremea trimitea semnale de nervozitate, aproape în ton cu starea Lisei, marea la rândul ei preluă iritarea fetei, șalupa tremura accentuat și, odată cu șalupa, și supa din boluri. Pe apă totul e brusc, deci brusc un val mai mărișor lovi ambarcațiunea și răsturnă oala cu conținutul ei fierbinte pe picioarele profesorului universitar care ieși din mutenia sa contemplativă țipând alert și refugiindu-se în calea unuia dintre chelneri. Acesta, cu un platou somptuos în brațe, reprezentând un pește mărișor, umplut cu tot soiul de minunății și acoperit cu un sos arămiu, se feri din fața profesorului opărit, dar un alt val îl dezechilibră suplimentar și conținutul tăvii se împrăștie pe jos, pe pulpele Colonelului, dar și pe o bucată din vesta bejulie a Jurnalistului. Americanul tratã toate aceste impedimente calm, chiar vag amuzat. În fond, era în pantaloni scurți și cămașă, dar Jurnalistul, cu un șervețel în mână, se

repezi la frapieră după apa necesară scoaterii petelor de pe bunătatea de ținută de luptă. Nu sesizase însă că, în baletul necontrolat al chelnerului, sosul rebel aterizase în frapieră, contaminând puritatea apei de acolo și, pe cale de consecință, murdărind și mai accentuat textila ce se dorea a fi curățată.

Lisa râdea cu gura până la urechi, într-o stare de satisfacție totală, Josh o acompania și el, după ce verificase din priviri că șeful lui nu este vexat, Patronul se chinuia să repare ce era de reparat, profesorul universitar se văita de o arsură pe pulpă, iar Jurnalistul, oarecum incomod și vag detronat din postura de Guevara vizitând farmecul discret al marii burghezii, se apucă să strige la chelneri că sunt proști și la Lisa că se amuză. Se lăsă o tăcere ciudată, în mijlocul căreia Nick îi spuse cu voce joasă Jurnalistului să se calmeze, nicio haină din lume nu ține loc de bună-cuviință. Cu atât mai puțin actuala ținută ce evoca războiul de gherilă. Și înainte ca acesta să reacționeze îi recomandă, cu aceeași voce joasă, să ia exemplu de la Colonel, care a fost semnificativ mai afectat decât el de acest incident minor și a cărui atitudine este exemplară. Nu e suficient să afirmi că îi apreciezi pe americani, e necesar să te și comporți în consecință, învățând ce este de învățat de la ei. Și tocmai celebritatea, desigur meritată, pe care o dobândise îl obliga să fie încă și mai civilizat și încă și mai modest decât alți oameni.

Ploaia se năpusti peste ei cu violență și închise brutal discuția. Care se reluă într-o distribuție redusă în siguranța unui separeu de la Rococo după jumătate de oră. Profesorul universitar plecase să-și panseze rănile, Jurnalistul, să-și îndeplinească destinul, și Josh, să vadă un meci de baseball. Colonelul, cu hainele pictate de sosuri și supe, rămăsese să mai bea ceva, astfel încât Nick se duse direct în spatele barului și-i prepară o variantă proprie de *Old Fashioned,* punând în loc

de bitter Campari, un strop de suc de portocale și un cub suplimentar de zahăr brun. Cum se chema ce îi oferise? *Respect*, cum altfel. Lisa stătea ghemuită lângă el și emana o totală senzație de mulțumire, Patronul etală niște trabucuri falnice, iar Colonelul recunoscu luminos că îl nimerise cu această băutură și că nu se gândise niciodată că bourbonul merge și altfel decât sec. La despărțire, îl întrebă pe Nick dacă sâmbătă, peste trei zile, avea program seara. Dacă nu, îl aștepta cu plăcere în crama de aici pentru o petrecere cu mai mulți prieteni. Nick îi mulțumi, îi confirmă prezența și-l întrebă complice dacă va fi invitat și Jurnalistul. Colonelul izbucni în râs și îi comunică printr-un gest elocvent că în niciun caz. Păcat, răspunse Nick tot râzând. Mare păcat.

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Tocmai mă pregăteam să plec. Ce mai e?

— Nu e neapărat important, dar… După încă o partidă de amor, au ieșit în balconașul de la camera lui, cu ceva de băut, și el i-a mărturisit cum s-a gândit la răzbunare în toată perioada asta cât a fost plecat.

— Răzbunare pe cine?

— Pe multă lume. Liderul Democratic Ales, dumneavoastră, Jurnalistul… Și alții. În toți anii ăștia cât a fost fugit, de câte ori era obosit sau nemotivat sau ceva nu-i mergea și ar fi vrut să lase totul baltă, se gândea la această răzbunare și gata. O lua de la capăt. Îi spunea Amantei că s-a hrănit cu imaginea viitoarei suferințe a acelor oameni. Aici am încercat să citez corect. Voia să vă facă să suferiți.

— Nu-i măgar? El voia să mă facă să sufăr. Păi, m-a făcut să sufăr. Dar a pierdut alegerile, echipa

lui s-a dus dracului, candidatul lui a intrat la pușcărie și a venit rândul meu să-l fac pe el să sufere. Dar se vede treaba că nu suficient. Însă nu-i niciodată prea târziu să-ți repari greșelile. Mă urăște azi? Stai să vezi cât o să mă urască mâine…

— Șefu'… N-am terminat ce voiam să vă spun. Nu v-am dat concluzia.

— Ce concluzie? Că e un nemernic venit în țară să ne facă rău? Știam asta. Dintotdeauna. Doar ți-am zis…

— Tocmai, încerc să atrag atenția. Nu mai vrea asta. Nu mai vrea răzbunare. După ce i-a detaliat Amantei ce visa să vă facă, ce idei avea, ce combinații pregătise, i-a spus că de când a aflat că e bolnav a înțeles ce prost a fost și ce prost continuă să fie. Și cum oamenii își bat joc de binele pe care-l au și pe care ajung să-l regrete numai după ce l-au pierdut. Că în fața lui nu mai e nimic să-l bucure, iar în spate sunt numai războaie, ură și visuri stupide.

— Aiurea. Abureli pentru fraierii care ascultă și cred telenovele de doi bani.

— Eu doar vă spun. Dumneavoastră trageți concluziile. Mie mi s-a părut sincer, dar eu pot greși. Ani de zile v-a urât. Și pe dumneavoastră, și pe ceilalți de care v-am raportat. Îi spunea Amantei că ani de zile a plănuit să revină, să fie din nou influent, să-i termine pe cei care l-au trădat, l-au persecutat, l-au umilit. Pe cei care i-au întors spatele. Să le asculte cuvintele goale, să le vadă frica în privire, să-i urmărească amuzat cum încearcă să se explice și apoi să-i execute. Să-i termine încet, pas cu pas. Bucată cu bucată. Să le șteargă rânjetul de mulțumire de pe față.

— Astea sunt vorbele lui?

— Da… Am încercat să le reține.

— Dar văd că-ți place tot mai tare de el. Îi înveți prostiile pe dinafară.

— Mie mi s-a părut suficient de pătruns și suficient de sincer ca să-l iau în serios.

Amănuntele pe care le-a dat erau foarte precise… Vă rog să aruncați și dumneavoastră un ochi pe transcript.

— Nu te înțeleg. În fiecare dintre zilele astea de când ne uităm după el, tu mi-ai atras atenția cât de mult e în stare să mintă. O minte pe maică-sa, o minte pe nevastă-sa, îl minte pe frati-su, o minte pe sor-sa, o minte pe Amantă. Până și pe proasta aia de la prosoape o minte. De ce ar fi acum sincer?

— Nu știu, șefu'… Acum mi s-a părut sincer.

— Bine… Zi mai departe.

— Mai departe, după ce i-a descris femeii toate aceste stări, i-a zis că nu mai vrea nimic. Doar speră să fie liniște. Să fie puțină liniște în jurul lui. Să nu-i mai pese decât de cei câțiva oameni dragi. Și gata… Să-i fie bine. Atât, înainte de a muri să-i fie din nou bine.

— Și Amanta? A pus botul la dramoletă?

— Mai degrabă da. Nu a fost foarte comunicativă. L-a lăsat să se descarce și cam atât. Vreau să vă spun ceva, dar o să-mi ziceți că țin cu el.

— Dacă ții cu el, degeaba îți mai zic eu orice.

— Vedeți…

— Hai, nu te mai fandosi, continuă.

— Dacă nu a vorbit pentru noi, atunci e destul de terminat. Repet… Dacă nu a jucat o piesă de teatru, cum considerați dumneavoastră, și chiar crede ce spune, chiar astea sunt stările lui acum, e terminat. Dar, auzind acum cu câtă intensitate a putut să vă urască, e indicat să fim totuși foarte atenți.

— Iată, de-abia aceasta este o atitudine corespunzătoare!

Refugiatul

(La țărmurile Europei)

Decisesem să nu-l anunț pe tata despre excursia mea cea ridicolă pentru a nu cauza o îngrijorare suplimentară, dar din nou am simțit panica aceea care-mi semnalează iminența unui pericol. Și am sunat acasă. Astăzi vom debarca și nu mi-e clar dacă voi mai avea prea curând wi-fi și acces la Skype. Acasă era bine. Bine…? Tata obișnuia să spună o pildă despre doi negustori arabi bogați, din vremea turcilor, care porniseră pe un drum de afaceri de la Alep la Damasc și, dacă totul mergea cum planificaseră, până la Tripoli. În prima seară s-au oprit la un alt negustor, mai puțin important decât ei, care pentru a le intra în grații a organizat o masă copioasă, munți de mâncare și de dulciuri, siropuri sofisticate și fructe din cele mai proaspete și atent alese. Cei doi au gustat din toate minunățiile puse în fața lor și, bucurându-se de respectul pe care l-a arătat gazda lor, au spus, cu ochii plini de mulțumire: a fost bine. A doua zi s-au oprit la un han, nu foarte de calitate, dar totuși curat. Hangiul le-a oferit bucate, dar mai puține și nu așa rafinate ca acelea de cu o seară înainte. Doar că în sala mare a hanului erau mai mulți călători și, mai ales, era o trupă de muzicanți, împreună cu un înțelept bătrân, care au încălzit atmosfera, așa încât au stat până spre dimineață, bând ceai și fumând narghilea. Atunci când au plecat la culcare, bucurându-se de lucrurile aflate și de discuțiile purtate, au spus, cu ochii plini de satisfacție: a fost bine. A treia zi, la numai câteva ore după ce părăsiseră hanul, au fost atacați de hoți, jefuiți de tot și lăsați numai în cămăși în mijlocul pustietății. Au rătăcit o zi întreagă până i-au găsit niște ciobani care le-au dat apă, niște pâine tare, brânză uscată și câteva măsline storcite, pe care le-au mâncat cu lăcomie, și când au terminat, bucurându-se că sunt vii, au spus, cu ochii plini de gratitudine: a fost bine.

Nimic nu trebuie comparat cu nimic, zicea tata. Binele trăit ieri nu are nicio legătură cu binele pe

care nădăjduiești să-l găsești mâine. Totul să țină numai de tine și de capacitatea ta de a fi mulțumit și de a te bucura de binele de azi. Pe care, dacă nu ești în stare să-l vezi, degeaba aștepți nerăbdător viitorul. Așa că acasă era bine. Pe mama o chinuia din nou bila, dar deocamdată amânaseră drumul la spital, fuseseră schimburi de focuri între două grupuri de zărghiți, acum venise armata și trăgeau și ăia. Totuși, mama mai avea încă niște resturi de medicamente care îi amăgiseră cât de cât durerea. Pe Farid îl înțepa mai puțin umărul și reușea să respire din ce în ce mai ușor. Yasin se pregătea să plece la nevastă-sa în Dubai și toți ceilalți se descurcau.

— Ce cauți pe un vapor? mă întrebase tata alarmat când s-a prins de unde îl sunam.

Nu i-am explicat tot contextul, doar am simplificat relatarea pentru a-i crea o cât mai mare senzație de siguranță. Un ONG, europeni drăguți, niște refugiați selecționați pentru un proiect cultural, câteva zile și după aceea mă voi întoarce în Turcia.

— M-am întâlnit și eu acum câteva zile cu niște membri ai unor ONG-uri și cu niște jurnaliști. Îmi vorbeau de justețea războiului pentru democrație. Le-am replicat că pentru mine războiul e odios indiferent de scopul proclamat. Nu le-a plăcut. Și când le-am spus că așa cum nu sunt de acord să împușc pe unul care nu vrea să se roage de cinci ori pe zi, nu sunt de acord să-l împușc nici dacă nu vrea să voteze o dată la patru ani, nu m-au mai plăcut deloc. Asta e, nu sufăr foarte tare că m-au tăiat de pe agenda lor de contacte utile în Siria.

După ce m-a descusut în legătură cu scopurile proiectului în care eram implicat și cu intențiile organizatorilor, ca și cum eu le-aș fi știut în mod real, mi-a povestit despre un arheolog, încă rămas în Damasc, deși nu era aliniat politicii lui Bashar, care i-a arătat anunțuri de pe internet despre mozaicuri din epoca romană furate din Siria și

propuse la vânzare pentru prețuri consistente. I-am confirmat că și eu auzisem în Turcia despre contrabandiști cu opere de artă furate din Siria. Inclusiv despre schimburi de focuri cu militarii turci. Talal, un arheolog scăpat ca prin minune de o execuție Daesh, se lamenta de câte ori mă prindea prin tabăra de refugiați, unde nu avea nimic de făcut, cu privire la piesele extraordinare strecurate clandestin fie în Turcia, fie în Liban, fie în Iordania și de acolo comercializate pe piața neagră occidentală exact pe traseele folosite înainte pentru artefactele irakiene. Tata mi-a zâmbit trist.

— Nu mai facem țara asta la loc niciodată. Tu fii prudent acolo, rezolvă-ți treaba și întoarce-te sănătos. Noi suntem în regulă.

Eram ancorați într-un port de mai multe ore, dar nu coboram încă. TJ și Huiduma nu rezolvaseră încă mulțimea de formalități legate de transferul prin Europa a unui grup de patruzeci de refugiați, actori amatori într-un film de propagandă despre cum circulă prin aceeași Europă niște sute de mii de refugiați. Scenarista se ținea de capul meu cu alte și alte reclamații despre comportamentul arabilor cei ingrați, care nu voiau și nu voiau să spună prostiile pe care le scria ea. Acum însă, degeaba mă vait. De data aceasta eu eram de vină. Din nou nu am respectat ce hotărâsem și nu mi-am văzut numai și numai de treaba mea. Vorbisem de câteva ori cu Youssef, un funcționar tinerel născut în Douma, dar rămas orfan în adolescență și crescut de niște unchi în Alep. Familia lui adoptivă, conectată corespunzător, l-a ajutat să obțină contracte cu mai multe echipe de televiziune care au vrut să facă reportaje despre situația din Ghouta de Est și despre măcelul de acolo. La una dintre ieșiri, pentru o televiziune arabă, a nimerit exact într-un armistițiu de 72 de ore stabilit între combatanți. Cum jurnaliștii intraseră în criză de timp, plecau chiar ziua următoare, au mituit personalul unei baterii de

artilerie care a deschis focul, încălcând armistițiul. Ceilalți au replicat și televiziunea a avut exclusivitatea dorită. Explozii, schimburi de focuri, haos… Deși Youssef nu văzuse cu ochii lui nicio consecință dramatică a acțiunii oamenilor de televiziune, s-a revoltat, le-a spus tot ce credea despre ei, le-a returnat banii și, la scurt timp, a fugit din țară fără să comunice nimic nici familiei, nici prietenilor. Scenarista a fost încântată, dar nu suficient. Și de aici problemele mele.

— O să facem niște modificări. În primul rând, televiziunea să fie europeană. Niște cinici europeni care exploatează suferințele musulmanilor.

— Youssef e creștin.

— Nu e relevant. Cei care mureau acolo erau musulmani sirieni. Speculați de europeni. Pentru bani și pentru ca lumea de acasă să vadă sânge curgând și să se îngrozească de sălbăticia arabilor. Exact așa cum au făcut și în Rwanda. Negrii se măcelăreau și albii îmbuibați cu bere și cu hamburgeri se uitau la televizor și, între reclame la tampoane și la medicamente de slăbit, se gândeau cu pioșenie la munții de cadavre. Câteva minute numai… Cât durau știrile. După aia, fuguța la bere, la meciuri și la carne de animale hăcuite. Echipa de televiziune a plătit cu cinism să vadă morți și i-au fost oferiți morți.

— Youssef mi-a specificat că nu a văzut pe nimeni murind.

— Prostii. Au murit copii. Două fetițe ieșite cu naivitate din adăpost. Ele fiind convinse, nu-i așa, că era armistițiu. Și au fost spulberate de bombe.

Am tradus varianta ei, dar Youssef a respins-o. Nu fuseseră europeni, fuseseră arabi și nu murise nimeni, spre regretul echipei de filmare care a căutat cu insistență măcar un cadavru proaspăt. Regizorul a preferat să nu se implice în dispută și, cum nu mai era nimeni semnificativ la bord, am rămas eu să-i suport nervii Scenaristei.

— Sunteți extrem de ciudați… E numai și numai pentru voi. Ce îl costă să spună ce am eu nevoie? Care e diferența, pentru el, între televiziune arabă și televiziune europeană? Ce contează dacă nu a văzut el două fetițe moarte? Sunt sute, sunt mii de fetițe moarte în Siria. Am eu cadre cu fetițe moarte. Care e problema lui?

L-am întrebat pe Youssef de ce nu recită ce vrea femeia nervoasă. Mi-a spus că se roagă să nu fie toate așa agitate în Europa și că nu vrea să mintă. Nu are de ce.

— El e dispus să spună ce a văzut și nimic altceva.

Furtuna nu s-a mai abătut asupra noastră. TJ s-a întors la timp cu toate problemele rezolvate, așa încât am debarcat, ne-am aliniat pe chei și, după numărători și verificări de documente, ne-am suit într-un autocar argintiu, cu scaune vișinii din pluș, aer condiționat și televizoare pe care curgeau reclame la cartofi prăjiți, băuturi răcoritoare și bomboane mentolate. TJ a luat microfonul, s-a prins că degeaba se aude el și nu mă aud eu și mi l-a pasat. Ne îndreptam spre graniță. Acolo urma să intrăm în mulțimea de refugiați care încercau să meargă spre Europa și să constatăm împreună cu aceștia că drumul era blocat. Din motive de birocrație, din cauza jocurilor politice internaționale, dar și din cauza calculelor electorale interne, granița se închisese. Vom petrece o zi și o noapte cazați în corturi la fel ca toți ceilalți refugiați. Ne vom amesteca printre ei, vom interacționa cu ei, dar fără a detalia situația specială în care ne găseam. TJ a repetat rapid avantajele noastre spre deosebire de toți ceilalți cu care ne vom întâlni, cel mai mare fiind, evident, garantarea dreptului de azil în Europa. Am constatat că Scenarista reclamase relele apucături ale celor care nu recitau bucuroși ce compunea ea, astfel încât în final TJ ne-a rugat pe toți să cooperăm cu bună-credință, să nu uităm scopul

comun pentru care ne aflăm aici și să respectăm solicitările venite dinspre echipa de coordonare a documentarului. Când subiectul părea închis, Youssef s-a gândit să se afirme, țipând cât îl țineau plămânii, zic eu, foarte viguroși:

— Nu este în acordul nostru să mințim! Nu ni s-a spus, atunci când am stat de vorbă prima dată, că ni se cere să mințim. Iar femeia aia grasă asta face. Ne cere să mințim!

Youssef striga la mine și TJ și-a închipuit, în primă fază, că eu sunt ținta nemulțumirii lui. Am tradus și a realizat pe cine este supărat. Lilia, creștina din Alep, care refuzase să-l condamne pe Bashar, ridică și ea vocea. Li se alăturară încă trei sau patru bărbați, toți susținând cam același lucru. Sunt puși să spună minciuni, iar adevărurile lor sunt ignorate. Chiar în fața mea, domnul Wassef, declama și el ceva, dar cu spatele la mine și la TJ și cu fața spre refugiați. Nu am reușit să identific exact ce spunea, fiind concentrat la replicile celorlalți. Amestecul de voci ajunsese atât de mare, încât i-am strigat domnului Wassef să tacă și să se așeze. S-a uitat urât, foarte urât, dar s-a conformat, nu înainte de a-mi adresa o frază presupun tăioasă, dar pe care n-am auzit-o. Lilia țipa și ea și țipa mai tare. Am surprins privirea satisfăcută a Regizorului, care însă nu a întreprins absolut nimic, ba chiar de la un moment dat s-a orientat ostentativ spre fereastră să admire ploaia subțire și peisajul cenușiu. Scenarista, roșie de nervi, răcnea către mine replici acide pentru contestatari, Huiduma se ridicase agresiv, dar când a văzut că protestatarii sunt statici și fără nicio intenție fizică s-a relaxat, păstrând însă o atitudine războinică, iar TJ a ascultat corul, firav în fapt, de contestări și după un timp i-a cerut șoferului să tragă pe dreapta.

— E foarte simplu. Și decidem acum și aici totul. Continuăm proiectul sau ne oprim.

Youssef era singurul care mai rămăsese în picioare. Toți ceilalți erau pitiți după spătarele înalte ale scaunelor și nici nu mai șopteau.

— Dacă ne oprim, autocarul se întoarce acum și până mâine-seară sunteți înapoi în Turcia. Noi ne vedem de treabă, voi vă vedeți de treabă. Dacă vrem să continuăm, o facem cum hotărâm noi. Pe textele noastre, pe scenariul nostru și pe ideile noastre. Aceasta a fost condiția inițială și lucrul acesta l-am spus fiecăruia dintre voi. Nu am ascuns nimic, nu am încercat să vă păcălesc. V-am promis sprijin pentru a ajunge în Europa și sunteți în Europa. V-am promis sprijin pentru a vă reconstrui viețile, la distanță de războiul de la voi de acasă și într-acolo ne îndreptăm. V-am cerut în schimb să ne ajutați să facem un lucru bun, atât pentru voi, cât și pentru alte milioane de concetățeni ai voștri. Noi nu ne-am răzgândit și suntem gata să ne respectăm toate promisiunile. Dacă voi v-ați răzgândit, atunci ne spuneți aici și acum.

Ce a urmat nu a mai fost nevoie să traduc. Cei care tăcuseră la protestul lui Youssef îi apostrofau și îi insultau pe cei care îi ținuseră partea și mai ales pe el. Chiar și domnul Wassef, care nu știu exact ce anume spusese în scurta lui perioadă de izbucnire personală, îi înjura sonor. Victoria lui TJ era deplină, opoziția fusese strivită. Mă gândeam că Regizorul obținuse în sfârșit și un conflict în interiorul grupului pe care să-și construiască viziunea artistică, dar în continuare acesta era cu ochii pironiți pe fereastră. Scenarista se mai calmase, iar TJ s-a așezat calm, surâzător și cu siguranță foarte mulțumit. Deși nu mi-e deloc simpatic, deși filmul lui va fi o prostie, prost eram și eu că mă lăsasem implicat, acum are dreptate și Lilia, Youssef și ceilalți exagerează. Îmi asum vinovăția, eu i-am atras atenția Scenaristei asupra evenimentului la care fusese Youssef martor și mai bine îmi vedeam de treabă. Dar vina principală era

a lor. Ei nu evaluau corect situația în care se aflau. Li se oferise o șansă, pe care ei o doriseră, și în schimbul acesteia li se solicitaseră niște servicii cu care ei fuseseră de acord.

Spaima că ar fi putut rata accesul în Europa îi scosese din letargie pe aproape toți cei din grup. Persoane îndeobște apatice și ascunse, monosilabice în multe momente, zgârcite și cu vorbele, și cu amănuntele despre viața lor, continuau să vocifereze și să amenințe în termeni lipsiți de orice nuanță. Istoriile nespuse despre morți, suferințe și sacrificii se rosteau acum cu voce joasă, dar suficient de sonoră încât să răzbată în toată incinta. Ura resimțită de fiecare dintre ei pentru autorii morali sau efectivi ai nenorocirilor lor individuale s-a canalizat acum spre cei cinci protestatari. Chiar și cei despre care eu eram mai mult ca sigur că mințeau cu privire la motivul prezenței lor în această expediție și în legătură cu trecutul lor real, chiar și aceia se alăturaseră corului furiei. Toți își găseau o justificare grandioasă pentru locul din acest vehicul al speranței, toți văzuseră dezastrul în față, toți trăiseră oroarea la intensitate maximă, toți meritau premiul de la finele drumului și toți erau gata să distrugă pe oricine se așeza în calea acestei minunate mântuiri. Și în fond ce li se cerea? Să spună în fața unei camere lucruri despre care știau că nu erau adevărate. Toți făcuserăm asta, ani la rând, acasă în Siria și am considerat că e firesc.

Lilia plângea cu fața lipită de geam. Am vrut să mă așez lângă ea, dar sigur mi-ar fi servit litania despre hotelul ei din mijlocul cartierului Al-Jdayde, chiar lângă piața Al-Hatab, afectat de război ca mai toate clădirile de acolo, și despre minunatul ei soț George, maronit libanez, provenit dintr-o familie de viticultori bogați din Zahle, care făceau cel mai bun arak din Valea Bekaa, mort în somn la câteva zile după ce au fugit din Alep la niște prieteni din Latakia. Trăise foarte bine, se

învârtise prin mediile artistice ale Siriei, actori, cântăreți și scriitori faimoși dormeau la ea, în hotelul refăcut dintr-o fostă casă otomană și transformat într-o expoziție de mobilă, covoare, obiecte orientale vechi, descoperite de ea și de George prin diverse sukuri, cumpărate și recondiționate. Recepțiile date de ea de două ori pe an, la începutul primăverii, adică de Paște, și la începutul iernii, adică de Crăciun, erau evenimente la care se înghesuia toată lumea bună din Alep și nu de puține ori și de mai departe. Fusese considerată una dintre femeile cele mai frumoase și mai elegante din oraș. Acum era obligată să recite textele scrise de o grasă nespălată, pentru a ajunge să trăiască alături de sora ei și de copiii acesteia într-unul din marile orașe europene. Avea tot dreptul să plângă, dar eu nu aveam nervi să o consolez.

— Mahomed s-a aliat cu evrei în lupta lui cu idolatrii kuraișiți[14]. Aceștia l-au susținut financiar în momentele grele, l-au protejat și au încheiat cu el acorduri de colaborare. Chiar și când triburile arabe din Yatrib s-au convertit la islam, relația a rămas în continuare bună. Comerțul funcționa, schimburile funcționau și ele, armatele musulmane apărau interesele tuturor. Dar în spatele cuvintelor frumoase și al toleranței enunțate de evrei, aceștia nu priveau cu ochi buni consolidarea arabilor uniți de învățătura Profetului și unelteau împotriva lor. De aceea, Allah a atras atenția credincioșilor: „O, voi, cei ce credeți, nu încheiați prietenie cu cei ce nu-s de-ai voștri, ei nu încetează să vă amăgească și doresc doar pieirea voastră”.

Domnul Wassef se așezase lângă mine nepoftit și, privind înainte, nu spre mine, îmi recitase varianta coranică a distrugerii de către musulmani a triburilor evreiești din jurul Medinei. Tata îmi descrisese în amănunt cealaltă variantă, istorică, semnificativ mai puțin pozitivă pentru musulmani și care se referea nu atât la lupta pentru Allah, cât

mai ales la jaf și la consolidarea dominației asupra teritoriului. Domnul Wassef își continuă monologul, deși nu-i răspunsesem și nici nu mă gândeam să o fac.

— „De vă merge bine, le pare lor rău, iar de vi se întâmplă o nenorocire, se bucură ei de aceasta. Însă dacă veți fi statornici și vă veți teme de Allah, nu vă va strica viclenia lor la nimic. Allah știe tot ce fac ei”.

Eu am tăcut în continuare, a tăcut și el și după câteva clipe de liniște s-a ridicat și a plecat la locul lui. Dar s-a întors și fără să se mai așeze mi-a șoptit:

— Necredincioșii sunt buni atât timp cât sunt utili pentru nevoile celor credincioși. Însă și ei au scopurile lor, care nu sunt niciodată cinstite fiindcă nu vin de la Allah. Să nu uiți că tu nu slăvești ce slăvesc ei și nici ei nu slăvesc ce slăvești tu. Pentru că ei au credința lor și noi avem credința noastră. Și nu va fi niciodată loc pentru amândouă. Dacă una este cea adevărată, atunci cealaltă este falsă. Și nimic nu este mai urât în ochii lui Allah decât acela care se închină unei credințe false. Mai ales dacă a întâlnit credința adevărată.

L-am prins de mână și i-am spus tot cu voce joasă, zâmbind cât de autentic eram în stare, deoarece TJ se uita curios la noi de câteva secunde bune:

— Eu de aici mă întorc în Turcia și de acolo merg acasă. Într-o țară a credinței pe care tu o numești adevărată. Tu, în schimb, fugi să trăiești ușor într-o țară pe care tot tu o numești a necredincioșilor. Sunt convins că știi că unui musulman îi este interzis să trăiască printre necredincioși și, mai ales, să le recunoască autoritatea. Vorbim aici de loialitate și respingere. Dacă ești ce pretinzi că ești, înțelegi exact ce îți spun. Și totuși tu mă judeci pe mine, deși eu procedez corect, și tu, nu.

— Tu lucrezi cu ei. Tu iei banii lor. Tu le spui lor ce vorbim noi și ne spui nouă ce vor ei să auzim. Eu am drumul meu. Tu nu ai niciun drum. Eu fac ceea ce trebuie să fac și mai departe voi face tot ceea ce trebuie. Eu îndeplinesc în fiecare secundă voința lui Allah care îmi călăuzește pașii. Pașii tăi de cine sunt călăuziți? Și în ce scop?

I-am dat drumul să plece, deja ne fixa și Huiduma. Deși mimasem relaxarea tot timpul dialogului, sigur nu i-am păcălit pe cei doi. Am căutat repede o minciună în minte să justific schimbul tensionat de replici, dar nimeni nu m-a întrebat nimic. Era amuzant… Domnul Wassef se pretinde a fi fost un proprietar de atelier auto dintr-un orășel din estul Siriei, căruia jihadiștii i-au omorât băiatul băgându-l în cauciucuri de camion și dându-i foc cât el era plecat la Damasc împreună cu soția și cu fata cea mică. Or, acum nu prea se comportă ca o victimă a Daesh. Până la acest incident fusese un personaj model, făcuse tot ce i se ceruse și nu crease vreo problemă. Am privit în jur, dar niciun refugiat nu dădea semne că ascultase convorbirea noastră. Cei mai mulți moțăiau cu capul pe geam sau pe umărul vecinului, iar autocarul gonea prin ploaia deasă.

A OPTA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Lovitură de maestru, șefu'! Foc de artificii în toată presa. Iar prietenul dumneavoastră, Jurnalistul, este pe tot terenul. Finanțare ilegală de campanie… Genial. Iar zvonul despre implicarea întregii lui familii s-a dus direct la țintă. Imediat s-a pus pe dat telefoane.

— Asta am vrut.

— A sunat la avocați…

— La cine a apelat?

— Ca de obicei. Ăia vechi ai lui. Le-a cerut lămuriri. Pe urmă a sunat-o pe Amantă, care de-abia plecase. Aș vrea să vă pun în temă și cu ce s-a întâmplat noaptea trecută. Au fost evoluții. S-a întors și vrăjitorul și s-a vorbit cu el.

— Stai încet. Întâi și întâi, ce lămuriri a cerut de la avocați? Ce are de gând să facă? Dacă ajungem și la dosare penale vreau să fie procurorii puși în gardă cu toate mișcările lui și ale avocaților.

— Ca întotdeauna.

— Deci…?

— Deci omul nostru s-a interesat dacă zvonurile sunt reale, dacă urmează ceva, se referea la arestări, descinderi, din astea. Și, mai ales, de unde a ieșit știrea cu milionul de euro cash găsit la maică-sa în casă.

— E și prost. Pe aia n-am spus-o noi, a spus-o Jurnalistul. A pus-o de la el…

— Asta înseamnă să fii ziarist adevărat cum e prietenul dumneavoastră Jurnalistul. Spui o minciună și lumea o înghite una-două.

— Corect… El e foarte bun, dar în continuare mă mir cum a prins o știre din asta complet scoasă

din burtă.

— A prins, cum să nu prindă. Parcă ar fi prima dată? Avocații i-au spus că e petardă, că nimeni nu are cum să aibă tipul ăla de informație. Nu fusese nicio percheziție în casa maică-sii. Atunci, el le-a cerut să dea dezmințire, dar l-au sfătuit să nu se bage într-un război cu presa, că nu are șanse. Avocații i-au atras atenția că Jurnalistul este prieten cu dumneavoastră și nu numai și niciun judecător din țara asta nu are curaj să se ia de el. Mai ales pe o chestie atât de interpretabilă cum e calomnia. Nu l-au convins, dar mai departe nu s-a întreprins nimic.

— Mi-aș dori să-l dea în judecată pe Jurnalist. Ăla îl demolează oricum. N-am aflat de ce, dar îl urăște aproape mai mult decât mine. Dacă îi mai pornește și un proces, numai despre el și despre ai lui o să vorbească. Și mai are și echipa aia de zgomote alături.

— Ăia sunt răi de tot…

— Dacă scrii sub pseudonim și nimeni nu ajunge la tine, cum să nu fii rău? Avocații sunt supravegheați?

— Nicio problemă, șefu'! Știm tot ce pregătesc. Și, dacă decideți, îi ținem la curent în timp real și pe procurori.

— Perfect. Altceva?

— Despre avocați? Nu e mare lucru. N-au ce să facă…

— Nu avocații. Omul nostru mă interesează. Cum se comportă?

— În principiu e calm. Și, cum să vă spun, abătut. Eu îl observ de ceva vreme. Nu ca dumneavoastră, dar îl… oricum… Nu mai e ăla de altă dată. La un moment dat, pot să jur că l-a bușit și plânsul. Se uita la Jurnalist cum îi face terci familia. Folosea rețeta clasică: minciuni groase peste minciuni groase și între ele înjurături.

— Iar ți-e milă de el. Parcă am vorbit despre acest subiect aseară.

— De el nu. Dar maică-sa e zguduită rău. Să nu uit, a vorbit omul nostru cu o firmă de pază să-i pună un om la ușă. De când s-a zis că are un milion de euro în casă deja e periculos. Poate să se trezească atacată, e o femeie singură totuși.

— Cum a prins totuși prostia asta cu milionul de euro? Pun votanții ăștia ai noștri botul la orice prostie. Dar asta e… Acum deja o urăște toată țara. Cine are un milion de euro în casă? O familie de corupți.

— Asta vă spuneam, că l-a bușit plânsul… Și nu s-a oprit furtuna. Când am venit spre dumneavoastră, deja curgeau pe televiziuni și pe site-uri stenograme aflate pe surse. Discuțiile lui frati-su cu oarece sponsori ai Maimuțoiului.

— Da… I le-am dat Jurnalistului să le ruleze cu băieții lui din echipa aia. Le-a și prelucrat nițel… Deci totul perfect. Ce a făcut el?

— După avocați, a sunat-o pe Amantă.

— Ce s-a întâmplat ieri-noapte?

— Ceva foarte ciudat.

— Între ei?

— Nu. Acolo numai lapte și miere, promisiuni, jurăminte, dragoste mare și fierbinte. Ce să vă zic, și-au pus-o toată noaptea. Dacă au dormit două-trei ore…

— Ei, lasă! Acum i-am dat de-o grijă. Să vedem dacă după toate astea o să fie la fel de armăsar.

— Problema nu a fost la ei. Unul din oamenii noștri de acolo care e după fata de la prosoape a surprins-o făcându-le poze lui și Amantei. Iar azi-noapte, când Amanta era la el în amoruri, fata de la prosoape a intrat la Amantă în cameră și i-a pozat ăsteia actele de prin poșetă.

— Cine dracu’ e asta? Pentru cine lucrează?

— Șefu’, ce să vă zic? E foarte neclar dacă lucrează pentru cineva. Vărul ăla a vorbit cu ea, de data asta mai aspru, și tuta i-a servit absolut același text. Să fie deștept, să o lase să-și vadă de treabă și vor ieși bani frumoși.

— Auzi… Ia săltați-o pe fata asta veselă. Ne tot învârtim în jurul cozii. Ia săltați-o și să vedem cine plânge după ea.

— Fără probleme… Cu ce să o luăm?

— Îi mai ai pe băieții ăia cu drogurile?

— Da, cum să nu! Îi pun să facă un denunț și gata. Diseară e la rece. Vedeți că și ziaristul ăla pensionar e tot înăuntru. Să scrie și el un denunț?

— De ce nu…?

— Perfect!

— Amanta a plecat?

— Da… Dar deja scandalul izbucnise. Și acum o să vă supărați, dar s-a întâmplat ceva.

— Ia zi…

— Eu cred că omul nostru nu a luat în calcul că este supravegheat până acum. Și nu s-a ferit. Așa cum v-am relatat când a dispărut atunci în pădure, a fost un joc amoros cu fata de la prosoape. Nu s-a ascuns. Acum însă a făcut-o.

— Cum s-a ascuns?

— A dispărut la un moment dat și a dispărut și Amanta. Fără telefoane la ei, fără nimic. După vreo 45 de minute au reapărut, separat. Dar sigur au fost împreună. Și la mai puțin de jumătate de oră ea a plecat spre Capitală aproape fără să mai vorbească. I-a spus când s-au despărțit ceva de genul: stai liniștit, se rezolvă.

— Ce se rezolvă? Și cum i-ați pierdut din supraveghere? Tocmai acum… Eu atac și voi îl lăsați să zburde. Toată strategia era să-l vedem cum reacționează, cum se deconspiră. Numai că, nu-i așa, nu-l vedem.

— Nu ne-am așteptat. Noi n-am fost la curent cu ce ați pregătit dumneavoastră cu Jurnalistul și cu amicii lui din presă.

— Uite… Îmi cer scuze că îndrăznesc să fac unele lucruri fără să-ți solicit aprobarea.

— Vai de mine! Nu asta e ideea. Doar încercam să vă raportez de ce am fost prinși pe picior greșit…

— Din nou. De ce ați fost prinși pe picior greșit din nou. Totuși, ce ar putea face Amanta?

— Nu a dat niciun telefon de când a plecat de acolo. Avem echipaj după mașina ei, avem tehnică la ea în casă. Vedem ce o să facă.

— Vedem, vedem… Dar ce ar putea face? În condițiile date… Zvonuri în presă despre un dosar în care este implicată familia lui, zvonuri despre un milion de euro cash la maică-sa în casă. Zvonuri despre arestări iminente. Stenograme pe surse care îi implică familia, alături de lideri ai opoziției, în finanțări ilegale de campanie. Ce are de gând să facă omul nostru la care să contribuie Amanta?

— Ceva cu presa… Cu presa pe care nu o controlați. Care este foarte puțină.

— Nu-i așa puțină. Iar pe cealaltă o controlăm noi, dar un subiect tare e greu de ignorat. Poți să îl îngropi în timp, dar dacă apare și e ceva important va face valuri. Cel mai eficient e să-l blochezi din start. Și dacă nu reușești, atunci să arunci pe piață ceva care să-l acopere. Oamenii nu au timp într-o zi decât pentru o singură știre majoră. Deci devine fundamental ca omul nostru să nu le poată livra această știre. Niciodată.

— Corect.

— Altceva?

— Mai sunt două aspecte. S-a vorbit cu vrăjitorul și a confirmat că omul nostru e înspăimântat de boală și nu a fost interesat de alte subiecte, de politică, de afaceri, de amoruri. Doar de sănătate…

— Mă rog… Cum spui tu.

— Am recuperat carnetul în care scrie de la sosirea în țară. E un jurnal de boală. Își notează stările din timpul zilei. Cred că l-a pus un medic din afară să facă asta. Textul este într-o limbă europeană.

— Deci ce e în el?

— Chestii despre boală. Când amețește, când îi e greață, cum e scaunul, ce culoare are, cum e urina. La un moment dat, pe jumătate de pagină descrie ce simptome are la duș… Dar și despre cum reacționează când face sex, durerile de cap, presiunea în ceafă, cât de repede i se scoală din nou, cât durează. Numai despre asta. Ori omul e foarte pervers, ori e chiar bolnav și e preocupat de boala lui.

— Vom vedea asta. Acum, să ne concentrăm pe ce pregătește împreună cu Amanta. E clar că pregătește ceva și noi suntem aici să contracarăm asta.

— Da, șefu'. Totul este sub control. Vă țin la curent în legătură cu fata de la prosoape după ce începe să toarne.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Imaginea în sine chiar era neprețuită. Lisa, complet goală, așezată turcește pe pat, cu telecomanda în mână, urmărind agitată canalele de știri pe care rula o anchetă despre niște sponsorizări ilegale de campanie făcute de un individ oarecare și de familia acestuia. Din profil, în această atitudine de scrib egiptean, arăta impecabil. Perfect… Nu i se vedeau nici funduleț, totuși mare, nici pulpele, mai degrabă groase, deși cu mușchi pe ele. În schimb străluceau sânii abundenți, crescuți deasupra unui abdomen suplu și lucrat, umerii rotunzi, fața dulce, părul rebel. Se dusese deodată spre ea, chiar în fața ei, încercând să-i sugereze o abordare orală a sexului său aproape erect, dar nu. De data aceasta, nervii produși de politică erau mai intenși și decât pornirile ei naturale, și decât obligațiile contractuale. Fata încercase să-i explice în ce consta drama televizată, dar de ce să o asculte. Viziunea lui despre politicieni, indiferent de

culoarea ideologică sau a pielii, era una definitivă: lumea ar fi mult mai bună dacă ar dispărea. Cu totul și cu toții. Aici, niște inși de la putere îi făceau zile fripte unuia din opoziție prin intermediul individului aceluia opărit, Jurnalistul, cu care se contrase el preț de trei secunde în timpul escapadei maritime de ieri.

Ca să o zgândăre, îi arătă cartea de vizită a Jurnalistului pe spatele căreia era scris de mână numărul lui privat de mobil alături de *whenever you need.* Până la capăt se dovedise un om de lume. Avusese loc un scurt schimb de replici oarecum neplăcut, dar la despărțire, timp de câteva minute, Jurnalistul și-a exprimat disponibilitatea pentru orice colaborare, pentru o eventuală viitoare întâlnire și, într-un mod alambicat, și-a cerut și scuze pentru ieșirea relativ necontrolată. Atunci fusese livrată și cartea de vizită cu înscrisuri. Jurnalistul acesta așa umblă îmbrăcat mereu, în ținute militare? Da… Mai demult apărea și cu părul prins în coadă sau în codițe, cu un inel în barbă, când avea barbă, în frac și în pantaloni scurți, în rubașcă rusească la recepții simandicoase, vopsit în diverse culori… Acum, de când i s-a mai rărit părul, s-a potolit, dar hainele sunt mereu trăsnite. Crede că așa arată că este nonconformist, original și mereu tânăr, și nu un ins de aproape șaizeci de ani cu o pasiune pentru minore și cu o dorință teribilă de bani, putere și faimă.

Simțind acut nevoia de a o enerva și mai mult pe Lisa, care oricum era foarte nervoasă, Nick o întrebă dacă la următoarea lui venire aici, atunci când va definitiva contractul pentru investiția în Rococo, să nu-l invite pe Jurnalist la o cină plăcută în patru. Presupunând că acesta ar avea o pereche a lui. Și dacă nu, să-i prezinte Lisa una dintre colegele ei de birou. Nu…? Nu era loc de niciun fir de ironie, așa că se resemnă, o lăsă să-și verse supărările de una singură cu ochii în ecran, ieși pe

terasă pentru o scurtă scufundare în piscină și pentru niște expunere la soare. Nescontat de repede apăru și Lisa, care, cu o față oarecum vinovată, trecu la faptele amânate în ora anterioară. Îi explică apoi că familia ei era foarte implicată în politica națională. Mai ales fratele mamei ei. Și că suferiseră destul din cauza acestui individ, Jurnalistul, și a Liderului Democratic Ales, căruia Jurnalistul îi rezolvă diversele afaceri murdare. Drama ei provenea tocmai din senzația de incapacitate de reacție în fața acestui grup care controlează tot în țară. De ce nu îi omorâți? întrebă Nick. Cum să-i omorâm? replică Lisa mai degrabă uimită. Nick i-a furnizat o listă de metode. Cu o bombă, cu otravă, cu gaze toxice, cu mitraliera. Să lupte împotriva lor pe mări și pe oceane, să lupte pe plaje, să lupte pe câmpuri, să lupte pe străzi, să lupte pe dealuri, să nu se predea niciodată! Dacă sunt o problemă atât de mare, de ce nu scapă de ei? Lisa îl întrebă dacă glumește și el îi răspunse vesel că așa spera să o facă să schimbe subiectul. În fond, pentru viitoarea lui afacere această gașcă, cum o denumea ea, e benefică. Patronul e în relații bune cu ei și altceva nu îl interesează. Dar Lisa să nu își facă iluzii, nu există noțiuni distincte, oameni politici buni și oameni politici răi. Doar oameni politici. Mereu la fel.

Era bosumflată. Unchiul ei este om politic și este un om minunat, care are niște idei excepționale și care, dacă ar fi lăsat să ajungă în fruntea țării, ar face ca lucrurile să evolueze spre bine. Dar situația nu e bună? Nu… Însă el cum să înțeleagă? Și lui de ce să-i pese? Pentru el lucrurile merg, vine din Europa și totul aici i se așterne în față. Pentru un preț, răspunse Nick și ea, în premieră de când erau împreună, se înroși. Un preț care nu este mic deloc. Își dorea să se certe cu ea, să o facă să plece și să nu se mai întoarcă, dar era în același timp convins că acest eveniment nu va avea loc. Insul pătrat cu haine mulate, negociatorul

produsului Lisa, sigur nu va permite nicio deviere de la litera și spiritul contractului. Mai erau zile plătite. Plus că deja zvonul privind iminenta implicare financiară la Rococo devenise cu siguranță de notorietate în cercurile avizate – Lisa se ocupase de acest aspect –, astfel încât un asemenea client cu potențial și cu viitor e rațional să fie tratat cu maximă considerație. Și totuși, ar fi vrut să o vadă părăsind întristată scena, jignită de atitudinea lui, afectată în orgoliul ei adeseori înfrânat. Ar fi fost o zgârietură acum, față de o rană majoră mai târziu. Dar la fel ca în episodul cu relatarea despre fetița moartă, și-a dat seama că el greșea. Deci nu mai apăsă pe pedala comentariilor incomode, se moleși sub soarele tot mai cald și acceptă tratamentul oferit. Dar, după ce tensiunea dintre ei dispăru, după ce șampania rece dizolvă asperitățile, o întrebă, cu voce joasă și fără niciun fel de insinuare în glas, cum vede realitatea în care trăiește. Nu pe cea personală, primise explicațiile la această întrebare. Realitatea generală… Lumea în ansamblul ei. Șampania nu își făcuse treaba decât pe jumătate. Lisa râse, dar nu intră în joc. Nu în acesta. Se lungi lângă el pe șezlong și reluă unul din jocurile la care chiar se pricepea. Și care nu implica niciun fel de vorbe.

Patronul îi întâmpină cu fraze amabile și lipsite de orice semnificație, dar necesare între oamenii din lumea bună, și îi conduse la etaj, unde fusese deja amenajată o masă pentru patru persoane. A patra persoană fiind același tăcut profesor universitar din ziua precedentă. Care nu mai era tăcut… Poate sticla pe jumătate golită de *single malt* din fața sa avusese o oarecare influență, poate lipsa tangajului, poate numărul redus de persoane. Preda istorie în Capitală și se pregătea să iasă la pensie. Legătura sa cu Patronul nu era definită, nu păreau a fi din aceeași zonă socială, dar limbajul nonverbal indica o conexiune solidă și o mare încredere reciprocă. După toate indiciile, se

plăceau foarte tare. Își zâmbeau, râdeau unul la poantele celuilalt, împărtășeau memorii comune la care apelau și pe care nu le explicau martorilor, parcă făcuseră liceul, armata și facultatea împreună, nu iubiseră aceleași femei și nu pierduseră bani unul din cauza celuilalt. Nick se mobilizase pentru contabili și avocați înarmați cu laptopuri doldora de date și cu mici carnețele pe care să fie notate întrebări încuietoare legate de el și de afacerile lui, chițibușuri izvorâte din ore de investigație temeinică. Nimic din toate acestea. Patronul nu preconiza să discute despre contracte. Doar să bea și să mănânce alături de prietenul său și de cei doi oaspeți. Unul mai nou și altul mai vechi. Se întrebase preț de câteva secunde dacă Lisa îl bucurase cu entuziasmul ei și pe sexagenarul cel vivace, dar repejor se uimi de cât de ipocrit devenea. Deci era curios dacă o prostituată nu cumva a fost și la alți bărbați.

Masa se umplu din nou cu aceeași mâncare greoaie, tocătură fiartă, friptă și prăjită, cartofi, fasole, varză, o multitudine de legume conservate, acre și sărate peste limita decenței culinare, niște ciuperci foarte arătoase și apetisante scufundate în oțet și devenite de neînghițit, o tocană uleioasă din organe de porc sau vită peste care tronau mămăligă fierbinte, ouă ochiuri și niște brânză gălbuie cu miros de oaie, mici piramide de usturoi, ceapă, ardei iuți proaspeți sau murați, smântână compactă ca untul, numai bună de întins pe pâinea caldă și foarte gustoasă sau de deșertat în nelipsita zeamă de carne, azi găină, acră și picantă. Alături de toate acestea, o tărie locală cu iz de fructe, vin alb, ușor dulceag, amestecat cu apă carbogazoasă, și o băutură răcoritoare din soc, reconfortant de bună. Se uita cu o oarecare invidie la pofta cu care cei trei înghițeau, la complicitatea din privirile lor, la ritmul accelerat cu care își adunau bucățile de mâncare în farfurii și la satisfacția dată de sațietatea care intervenea cu regularitate, pentru

perioade scurte, și care îi făcea să mai respire sau să enunțe câte o frază menită să exprime în cuvinte aceeași mulțumire efervescentă care radia din toată ființa lor. Mâncau ca și cum lumea se va termina foarte, foarte repede. Ceea ce era mai mult decât posibil. Era chiar previzibil.

Patronul îl întrebă pe Nick despre locurile care i-au plăcut cel mai mult în lume și Nick înșirui puncte geografice, senzații și anecdote cu o oarece morală. Fusese în Cuba, prinsese Pastele catolic în minunatul oraș Trinidad și, imediat după ce slujba de la Catedrala din Piaza Mayor se încheiase, începuse fiesta. O scenă mare, pentru câteva zeci de persoane, pe care se vor perinda mai multe trupe, amplasată în fața câtorva sute de mese, deja pline cu localnici. Se bea rom în pahare de plastic, la doi dolari paharul umplut ochi, se bea și cola, dar produsă local, *Tropilola,* erau niște pungi umplute cu chestii soioase din care nu îndrăznise să consume și în rest muzică, dans și socializare. Și încă un detaliu… Nimeni nu se uita pe niciun telefon mobil. De ce? *No internet!* În Cuba internetul funcționează în puncte fixe, puține și acelea, și este accesat pe baza unor cartele pe care le cumperi din niște dughene sau de pe la hoteluri și care durează maximum o oră. În locul cu pricina, unde erau strânși cel puțin o mie de oameni, internetul lipsea. Și ei nu aveau nicio problemă cu acest impediment. Din contră… Erau veseli și participativi, așa cum i se întâmplase lui Nick cu niște zeci de ani în urmă, înainte de minunata revoluție digitală, când era adolescent și la chermeze singura lui problemă era să se pilească și să nu plece singur acasă.

Se opriseră din mâncat și acum, ca întotdeauna, după ce burțile se umpluseră, era loc de considerații inteligente. Lisa se rezemase cu spatele de el și se ghemuise pe canapea, Patronul își aprinse trabucul cubanez, în onoarea povestirii care le plăcuse, și profesorul universitar

concluzionă că internetul și mai ales rețelele de socializare au readus ura în lume. Ura în interiorul comunităților, ura intraspecie. Toată societatea umană se bazează pe ură, ierarhia se bazează pe ură, economia se bazează pe ură, revoluțiile pornesc din ură, războaiele… Dar acest fapt este deja universal confirmat. Internetul a dezvoltat la paroxism ura față de vecinul tău pe care nu-l cunoști și pe care, în alte condiții, nu l-ai urî, deoarece nu e altfel decât tine. Ura inițială, ura constructoare de societăți s-a bazat pe diferențele vizibile, culoarea pielii, religia, orientarea sexuală, starea socială. Celălalt, subiectul urii, era identificabil și deci blamabil. Acum este doar un personaj înnegrit, din motive de multe ori incerte, de un grup de oameni, uniți între ei doar de obsesia *like*-ului. În vechea Indie, te năsteai *dalit,* impur… În universul Facebook devii impur peste noapte. Uneori, chiar fără să știi de ce.

Se lăsa întunericul, o briză răcoroasă fâțâia perdelele ușoare, chelneri tăcuți și eficienți schimbau platourile încă pline cu alte platouri definitiv pline, paharele folosite cu altele gata să fie folosite, frapierele cu gheața topită cu frapiere cu gheața intactă, în timp ce în camera aromată de fumul havanelor, aburul cafelelor și mirosul combinat al mâncărurilor se discuta în continuare despre păcatele, opt sau mai multe, ale lumii contemporane.

Profesorul universitar era tipul de personaj care diserta despre orice și, deși pertinent, devenea obositor. Acum ajunsese la emigranți, refugiați, islam și cruciada inversă. Creștinii se duseseră demult cu armatele peste ei, iar acum ei întorc favorul, aducându-și disperații în orașele Europei. Iar marea problemă cu refugiații este că mulți dintre ei, în special cei sirieni, nu fug după o viață nouă, ci după viața lor veche pe care au pierdut-o la ei în țară. Și atunci când, ajunși în Europa, vor constata că nu o găsesc și că nu seamănă deloc cu

ce au pierdut, vor deveni nefericiți, și unii, extrem de agresivi. Patronul aproba în general prin comentarii scurte afirmațiile profesorului, Lisa nu se amesteca, nu o interesa subiectul, iar Nick tăcea diplomatic și-și mai făcea de lucru cu dulciurile care invadaseră masa. Dulciuri arăbești, își spuse în sinea lui. Îi întrebă totuși dacă le este frică de valul de musulmani care se revarsă de niște ani buni peste Europa. Dacă sunt de acord să trăiască alături de ei. Răspunsurile lor au fost, așa cum se și așteptase, nuanțate, dar corecte politic. Nu că ar conta. Erau doar doi spectatori care discutau teoretic despre ură, pentru ei numai un cuvânt încărcat cu semnificații depărtate, un cuvânt cules din tratate de psihologie, așezat peste imagini șocante pe care le văzuseră la televizor și pe care își închipuiau că le-au asimilat și le-au înțeles. Nu le era frică de emigranți. Se considerau apărați de americani, dar și suficient de mici și de irelevanți ca să fie în calea cuiva. Aveau păreri, dar nu și convingeri, aveau opinii, dar nu și o viziune.

Cum credeți că se ajunge la ură, îi întrebă, doar ca să audă din nou puncte de vedere pertinent argumentate, dar inerte. Născute din lecturi și moarte în conversație. Le destăinui că, în această dimineață, Lisa își manifestase supărarea față de invitatul de ieri, Jurnalistul, care, din punctul ei de vedere, fusese nedrept cu un membru al familiei ei. Îl urăști? a întrebat-o. Nu, deloc, îi răspunse fata, uimită de implicarea ei într-o discuție inconfortabilă. Patronul era prieten cu Jurnalistul și îi putea comunica acestuia punctele ei de vedere. Dacă nu îl urăște, e inutil, continuă Nick. Până la urmă se va resemna să înghită toate mizeriile care vin dinspre el fără să întreprindă nimic. Ea va fi nefericită, iar lui nu-i va păsa. Și, încă și mai grav, nefericirea va fi dublă. Odată generată fiind de faptele Jurnalistului și de consecințele lor și ulterior de conștientizarea de către Lisa a lipsei de opțiuni. Paralizia victimei în fața prădătorului.

Frică, oroare, dar, cel mai mult, revoltă impotentă și sterilă.

Nick vorbea în continuare foarte destins, așa cum se cuvine într-o conversație de salon. Ura este un sentiment abject. Dar este un motor teribil. Singurul care poate provoca schimbări. Profesorul universitar îl provocă atunci să-și definească propria poziție față de această temă și Nick răspunse aproape fericit că, fiind cine este, un om de afaceri bogat, retras din zona de stres a finanțelor și refugiat într-o secțiune a acestei lumi care se învârte în jurul alcoolului și al timpului consumat sub zodia acestuia, nu preconiza să se modifice nimic în jurul său, nici mai aproape, nici mai departe. Dacă însă ar fi altcineva, dacă ar fi trăit altceva, dacă ar fi trecut prin alte experiențe și ar fi căpătat o altă percepție a lumii, ar fi considerat ura și acțiunile derivate din aceasta o soluție mai mult decât viabilă. Din ce este generată ura? Din furia neputinței sau din rușinea vinovăției.

Referitor la musulmani, pe el personal îl încurcă foarte tare intransigența lor față de alcool. În fond, ce încredere să ai în niște oameni care își urează la mulți ani cu iaurt sau cu ceai de mentă și care atunci când se află într-o dispoziție anume, indiferent care este aceasta, foarte pozitivă sau foarte negativă, pot apela maximum la suc de portocale sau de rodii. Și, ajungându-se la acest capitol, îi propuse Patronului, căruia îi dispăruse de ceva vreme privirea binevoitoare de pe față, să amestece un cocktail inspirat din propriile sale vorbe, frunze proaspete de mentă, suc de rodii, lime, zahăr, câțiva stropi de apă carbogazoasă, dar cum toți cei de față erau oameni serioși, născuți și crescuți într-o religie rafinată și îngăduitoare, la aceste ingrediente tolerate și de frații musulmani adăugă un minunat rom ambrat, vechi de măcar cincisprezece ani. Și da, mergea și o aromă de tutun fin. Cu această ocazie Nick lansă

promisiunea că la evenimentul de peste două zile la care fusese invitat de Colonel va aduce câteva cutii de havane dintr-o serie extrem de limitată pe care le-a pregătit pentru a le aprecia împreună cu prieteni rafinați. Lisa, vizibil ușurată că nu mai era vorba de ea și de familia ei, confirmă că ochise cutiile respective și că Nick nu s-a atins de ele, deși ea îl tentase. Chiar le păstra pentru această ocazie specială.

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Ne-am prins ce-i cu fata de la prosoape.

— A vorbit?

— După ce s-a oprit din bocit. E o vacă proastă care ne-a dat tuturor bătăi de cap. Eu am zis mereu că dacă trebuie să mă feresc de ceva este de femeia idioată cu inițiative. Deci voia să-l șantajeze pe omul nostru.

— Să-l șantajeze la cine? Și cu ce?

— La nevastă-sa, la negresă.

— De unde știa de ea?

— Practic, nu știa… A tras cu urechea la o convorbire telefonică a ăstuia și, cu bruma de limbi străine pe care le bălmăjește, a ajuns la concluzia că omul nostru este căsătorit și că nevasta lui de acasă nu are date despre zbenguiala soțului. Și a zis să i le trimită ea. A intrat în camera lui când ăsta era la spa și i-a copiat diverse date de contact ca să-l amenințe că îi va scrie soției dacă nu îi va da niște bani suplimentari.

— Și cu Amanta?

— Același lucru… Zbenguiala soțului la pătrat. Îl șantaja cu două muieri. De-aia făcuse poze cu omul nostru și cu Amanta plimbându-se pe acolo. Și făcuse cu telefonul și un filmuleț scurt cu ea și cu omul nostru în pat. N-am rezistat să mă uit la el,

mai ales că văzusem transmisia în direct. Nemontată. Voia să îi ceară douăzeci de mii de euro și să lase până la zece mii.

— Și acum?

— Acum bocește non-stop și îi e frică de ce-o să zică taică-su când o afla că e arestată pentru droguri. Aici vine și comedia. Pe ziaristul ăla l-am luat de pomană, asta e și consumatoare. Nimic grav, țigări, nu prafuri… Dar mai trage. În poienița cu pricina, când l-a dus prima dată pe omul nostru, a fost și cu niște arome interzise.

— A declarat?

— Orice… Tot. Dacă vreți detalii, prima dată și-a pus-o nu cu vreun flăcău de la munte, ci cu tatăl vărului ei, fratele lui taică-su. Și a fost jumătate curiozitate, jumătate viol. Iar maică-sa, femeie cuminte și virtuoasă, are o afacere amoroasă de vreo zece ani cu un proprietar de frizerie din oraș. Taică-su fabrică alcool în pivniță și-l comercializează ilegal, fără să achite taxe. În urmă cu trei ani aproape a omorât pe unii la o nuntă. Scăpase ceva toxic în licoarea produsă. A vândut niște pământ și o casă să facă rost de bani să închidă scandalul fără să se ajungă la poliție.

— Dacă tot e amatoare de colaborare, de ce să nu constatăm că a fost abuzată sexual de omul nostru? Ea, fată cuminte și muncitoare, el un îmbogățit bătrân și libidinos care a sărit pe ea.

— Șefu', știți foarte bine… Se poate orice.

— A funcționat cu ăla care era să fie președinte. Cu camerista aia din America. E tot scandalul ăsta la modă cu vedetele violate de producători. La noi e cu fata de la prosoape agresată de dușmanul Liderului Democratic Ales. Dușman a cărui mamă are un milion de euro cash în casă.

— Șefu'… Fata e în stare să-și bage în pușcărie toată familia numai să scape ea. Va semna orice îi punem noi în față.

— Hai să o facem și vedem ce iese. Dacă o utilizăm sau nu. Acum sau altă dată. Viața e lungă.

Dacă omul nostru mai are chef de politică pe aici și la anul? O acuzație de agresiune sexuală este mănușă.

— E perfect! Voiam să vă raportez despre Amantă.

— Aia ce a mai făcut?

— L-a contactat pe Combinator.

— Interesant. Dar ăsta nu juca alături de noi?

— În principiu, da. Ne-a ajutat mai mereu, dar fiind și cetățean american are o altă autonomie aici. Nu e în regulă să apăsăm foarte tare pedala. Ne vin altele pe cap.

— Eu pot să-l sun să văd ce are de gând.

— N-ar fi rău. De discutat nu au discutat mare lucru la telefon. Cred că deja Amanta bănuie că e urmărită, deci a fost foarte laconică. I-a cerut ajutorul și a rămas că se întâlnesc. Asta se întâmplă acum.

— Dar cu ce să o ajute?

— E un om cu foarte multe relații. Și în media, și în politică.

— Tu zici că omul nostru ar ieși în media?

— De ce nu? Combinatorul îi poate asigura intrări în câteva zone cu audiență.

— Deci dacă omul nostru vrea să iasă public… În regulă. L-am lovit cu treaba asta cu maică-sa și cu ai lui. Acum hai să dăm pe piață, tot pe surse, ceva cu o amenințare. Vorbesc eu cu Jurnalistul să dezbată foarte agresiv problema emigranților musulmani, eventual și ceva cu terorism.

— Dacă vreți să acopere ce plănuiește omul nostru să dezvăluie, orice ar plănui, e nevoie de acces în toată presa.

— De acoperit nu are cum să acopere. Dar măcar ai noștri au un subiect de care să se lege. Dacă vrem să intre în toată presa și să-i blocăm lui marea dezvăluire, ar fi necesar ceva de la noi. Un comunicat… Ambiguu. Nimic foarte precis. Dar din care să se perceapă pericolul. Să fie alarmant, dar subtil. Vorbește cu cei de la comunicare să-l

scrie și mă uit și eu pe el. Ceva despre eforturile noastre de a combate infiltrarea ilegală a emigranților în spațiul european și despre acțiuni pe care le întreprindem chiar acum. Iar Jurnalistul să spună în clar că e vorba de rețele de emigranți, potențiali teroriști care sunt acum la graniță, și să îndemne la vigilență.

— Clar! Eu mă ocup de comunicat. Presupun că vorbiți dumneavoastră cu Jurnalistul.

— Normal. Tu contactează-i pe ai tăi din presă să preia ce spune Jurnalistul și să o extindă. Oricâte exagerări cât nu ne citează pe noi.

— Vă țin la curent cu acțiunile Amantei și îl monitorizăm discret și pe Combinator.

— Mă mai gândeam să vorbim și cu ai noștri care se ocupă de online. Să fie isterie cu emigranții. Azi, mâine, poimâine… Asta cu milionul de euro s-a înfipt. Să fie menținută, așa, ca temă secundară de comunicare. Știu băieții cum se face. Acum însă tema principală să fie emigranții, terorismul. Și nu vreau numai înjurături. Astea merg la un anumit public. Vreau și dezbateri serioase. Pro și contra. Sunt periculoși, să spună unii, sunt și ei oameni, să spună ceilalți. Înțelegi? Dezbatere… Să devină asta o temă. Și pe tema asta istericii să vorbească de islamizare, atentate, violuri. Să iasă și ceva panică… Aici se descurcă Jurnalistul.

— Fără dubii… E cel mai bun la astea.

— E bun. A avut ideea aia formidabilă să facă niște site-uri din astea anonime în care spune toate măscările din lume. *Fake news* în stare pură. Are câteva zeci. Și ce nu poate să pună la el pe post sau unde scrie în nume propriu, trimite acolo. Unele au audiență foarte bună.

— Noi le urmărim pe toate, dar nu știam că sunt ale Jurnalistului.

— Practic, nu sunt ale lui. Sunt ale noastre… Câteva zeci, cum ți-am spus. Unele mai mari, altele mai mici. Toate foarte violente. Într-o

direcție sau alta. Mai ții minte campania aia cu homosexualii de acum ceva timp? Cu drepturile homosexualilor, căsătoriile homosexuale. În fine… Unii spuneau că opozanții drepturilor homosexualilor sunt finanțați de ruși, alții spuneau că ăia care susțin drepturile homosexualilor vor să distrugă națiunea, să scadă natalitatea și că sunt finanțați de ONG-uri cu agende ascunse. Foarte agresivi și unii, și ceilalți. Totul, dar absolut totul se scria într-un singur sediu. De echipa asta… Sunt foarte buni și foarte utili. Pot să aprindă o dezbatere națională în câteva ore. Te-ai prins cum face? El inventează o știre, o pune pe unul din site-urile astea anonime, alte site-uri, tot din ale noastre, dar mai credibile o preiau și în final vine el la emisiunea lui și spune că a identificat o dezbatere în spațiul public pe care o comentează legitim. Iar audiența se duce vertical în sus. Nu mai spun că, dacă e nevoie, și e nevoie, le trimitem și afară la ai noștri sau la ceilalți, le plasează în presa de acolo și măcelul e gata.

— Noi avem cum ajuta cu ceva în plus?

— Faceți comunicatul ăla și vreau o sinteză cu niște date despre subiectul cu emigranții. Nimic foarte detaliat, dar câte ceva. Să dea impresia de autenticitate și de documentare.

— Se face!

— Și să nu uit. Dacă fata aia cu prosoapele tot voia să-l șantajeze pe omul nostru… Ia vezi să-i trimită nevesti-sii tot ce a adunat pentru șantaj. Un fișier pe mail cu toate filmulețele și cu un text scurt în care să-i detalieze ce-a făcut omul nostru venit la tratament. Admit că nu am aprobarea să-l leg aici în țară, deși nu-mi convine deloc, dar măcar îi stric socotelile acolo la el. O enervăm pe negresă, îi face vrăji și scăpăm de el pentru totdeauna.

Refugiatul

(Undeva în Europa, lângă o graniță)

Regizorul radia de fericire și alerga între TJ și Scenaristă cu un laptop pe care erau selectate cadre semnificative, spunea el, din ceea ce filmase ieri de la sosirea noastră până noaptea târziu și în această dimineață, încă înainte de a se lumina.

— Aici avem, pentru prima dată, dramă adevărată. Aici avem trăire, aici avem durere, aici avem conflict… Aici, de-abia aici avem un pic de artă. Uitați-vă la scena aceasta.

Și ne-am uitat. Un câmp de corturi colorate, unele acoperite cu prelate de plastic pentru a opri umezeala, în mijlocul imaginii o baltă mizerabilă în care pluteau niște zdrențe, sticle de plastic și câteva cutii de conserve, în dreapta, o femeie tânără îmbrăcată în trening desperecheat, pantalonii roz și bluza verde, în stânga, o femeie mai în vârstă, cu șalvari înfloriați, un surtuc închis la culoare și o pelerină de plastic mov-deschis. În spatele femeii mai în vârstă, doi copii, o fată și un băiat, amândoi acoperiți cu pelerine de ploaie identice, mov-deschis. În plan îndepărtat, un copil stă pe vine și privește atent în baltă ca și cum ar urmări un pește care era imposibil să existe acolo, iar în fundal, doi bărbați cară o cutie probabil foarte grea, după genunchii lor îndoiți. Scena principală însă, cea care l-a încântat pe regizor, se referea la gestul femeii tinere de a-i întinde celei în vârstă, peste baltă, un sul de hârtie igienică.

Granița pentru această rută de acces a emigranților spre Europa fusese închisă și nu era niciun semn că se va redeschide. Așa încât în fosta gară dezafectată de mulți ani s-a improvizat o tabără pentru refugiați, însă fără rigoarea și calitatea celor din Turcia. Erau niște birouri ale poliției, puncte de control și patrule militare, câteva barăci ale unor ONG-uri unde se formau mereu cozi la apă și la mâncare caldă, un cort medical fără prea multe dotări și două șiruri lungi de toalete ecologice, mereu înfundate. Se stătea în corturi mici, distribuite de autorități, pe care

norocoșii le amplasaseră pe fostele peroane sau pe asfaltul drumurilor, în timp ce nenorocoșii le așezaseră pe pământul care acum mustea de apă. Noi am dormit la un hotel aflat la zece kilometri distanță, dar refugiații din grup au înnoptat în corturi, pe ploaie. Se declaraseră uimiți și neplăcut surprinși, deși, în ultimii ani, toți fuseseră obligați să se descurce și în condiții mult mai proaste decât acestea și fără certitudinea că răul va dura extrem de puțin. Cel mult câteva nopți.

Aflasem care este ținta reală a Regizorului, știam ce voia cu această discuție, participasem la toate evenimentele pe care le descria și înghițisem și o lungă prelegere înainte de culcare. Se lamentase ca întotdeauna, dar nu crezusem că va îndrăzni să vorbească în fața lui TJ.

— Sau uitați-vă la această femeie! Priviți-i fața, priviți-i gesturile, priviți normalitatea în mijlocul anormalității!

Și, din nou, am privit. O șină de cale ferată, la stânga și la dreapta căreia erau corturile, multe și colorate, toate în mocirla născută din zile de ploaie neîntreruptă. O puștoaică roșcată și drăguță, foarte drăguță, angajată a lui TJ, care pregătise sosirea noastră acolo, mi-a explicat că vremea o luase razna și că localnicii nu mai văzuseră de decenii atâta apă în perioada aceasta a anului. Pe lângă corturi, oameni zgribuliți într-un sezon în care ar fi trebuit să fie cald, dar nu era, acoperiți în marea lor majoritate cu pelerine sau pungi de plastic. Pe mijlocul căii ferate venea încet o femeie cu vârstă incertă, undeva între treizeci și cincizeci de ani, cu rânduri de haine așezate unele peste altele, cu gluga trasă pe spate, care mânca dintr-o bucată de pâine sau de plăcintă foarte fierbinte. Atât de fierbinte, încât ieșeau aburi. Femeia ținea bucata de mâncare cu vârful degetelor, sufla peste ea să o răcească puțin, mușca cu atenție să nu se frigă și, în timp ce mesteca, zâmbea mulțumită.

Următoarea scenă fusese surprinsă noaptea târziu, undeva la marginea localității. Un torent de noroi luase mai multe corturi cu tot cu oamenii din ele. Se mobilizaseră niște militari, niște voluntari de pe la ONG-uri, niște refugiați și-i salvaseră pe toți cei afectați și o parte din lucruri. Regizorul aflase de incident și se dusese acolo cu o echipă de filmare, apoi o chemase și pe a doua. Cică se comportase ca un bărzăune nevrotic, era să cadă de câteva ori în mocirla adâncă, fusese lovit, dar nu grav, de una dintre mașinile aduse să lumineze zona calamitată, dar obținuse tot ce își dorise.

— Solidaritate… Mai presus de orice, de religie, de etnie, de interese personale. Aceasta este Europa de care noi suntem mândri și pe care vrem să o apărăm nu de niște emigranți amărâți, ci de intoleranța propriilor ei locuitori.

În mijlocul șuvoiului stăteau trei bărbați, fiecare la un braț distanță de celălalt, care treceau de la unul la altul până pe malul sigur câțiva copii prinși de viitură pe un dâmb. Cei trei erau murdari până în vârful capului și, cu apa nămoloasă la nivelul pieptului, își țineau cu dificultate echilibrul. La un moment dat, cel din mijloc a alunecat și a dispărut câteva secunde sub apă, dar a fost agățat de ceilalți doi și efortul a continuat. După ce au terminat, au ieșit pe rând, au băut apă sau altceva, s-au șters pe față și au dispărut în mulțime și în întuneric. Unul era militar, ceilalți doi, refugiați. Înregistrase și un interviu cu militarul pe care urma să îl traduc eu și mai multe declarații ale oamenilor implicați în eveniment. Deși foarte bucuros de tot ce strânsese, și mai erau multe alte cadre pe care le considera semnificative, Regizorul se referi la o mare, uriașă, spunea el, nemulțumire pe care o resimțea acut. Iată-l ajungând și la tema lui, cu care mă bătuse la cap în ultimele ore.

— Niciunul dintre acești oameni nu face parte din grupul nostru… Niciunul dintre cei filmați, nu

doar în episodul cu inundația, nu face parte din grupul nostru.

— De ce? a întrebat TJ mai degrabă din politețe decât din interes.

— Nimeni dintre oamenii noștri nu a ieșit din corturi decât să se ducă să-și ia mâncarea și eventual să se ușureze. Deși li s-a solicitat să se amestece cu ceilalți, să interacționeze cu ei, să vorbească, să fie implicați în nenorocirea colectivă de aici, nu au făcut nimic. Nimic. Am vrut să-i filmez… Am prins-o pe femeia aceea care ieri a protestat în mașină…

— Lilia, i-am șoptit eu. Lilia Joubran.

— Exact… Ieri în mașină a protestat că fusese obligată să vorbească împotriva lui Bashar. Astăzi i-am cerut să-mi descrie cum își percepe prezența în această tabără mizerabilă de corturi, în fața unei frontiere închise, cu ziduri de sârmă ghimpată și militari înarmați, și mi-a recitat ce ticălos a fost Bashar, un criminal care și-a ucis poporul. I-am zis că nu e nevoie să-mi debiteze lozinci. Drept care mi-a livrat absolut același text, cu aceeași intonație. Eram ca în filmele alea cu prizonieri de război care, la toate întrebările puse de anchetatorii inamici, își spun numele, gradul și numărul matricol. I-am educat să fie marionete, le-am băgat pe gât texte idioate fără nicio legătură cu ei, cu problemele lor și cu trăirile lor și, în loc de artă care să convingă, generăm propagandă inutilă. Dacă mai stăm câteva zile în nebunia de aici, vă fac un film perfect despre refugiați. Și convingător, dar mai ales viu. Real… Un film despre o realitate zguduitoare, nu despre o ficțiune manipulatoare.

Scenarista se uita cu scârbă la Regizor și doar privirea fermă a lui TJ a făcut-o să nu-i sară la gât. Dar Regizorul nu terminase.

— Am surprins o scenă… Nu am aici cadrele, dar vi le povestesc. O refugiată cu un copil în brațe stă pe o piatră, rezemată de un gard metalic terminat cu colaci de sârmă ghimpată. Femeia

plânge încet. Un plâns epuizat și fără finalitate. Nu vrea nimic, nu mai vrea nimic. E la capătul puterilor. În picioare, lângă ea, bărbatul, solid, dar și el epuizat… Care citește o broșură din acestea puse la dispoziție de autorități despre pașii necesari pentru accesul în Europa. O citește și nu înțelege nimic. Eu am surprins asta pe cameră. Nu eu… Operatorii excelenți pe care îi avem aici. Vezi, efectiv vezi cum i se așază stupoarea pe față. Stupoarea, îngrijorarea, furia, umilința. Toate stările astea adunate în mai puțin de trei minute de filmare. Am încercat să refac scena, dar nu în același registru dramatic. Fără mamă în lacrimi, fără copil ținut cu disperare în brațe. Deci nu… Doar am vrut să filmez un moment în care mai mulți refugiați discută între ei după lectura acelui buletin informativ, a acelei broșuri. Nu am reușit. De ce? Ei nu au nevoie să citească broșura. Refugiații noștri transformați în actori au deja acces în Europa. Și nu au vrut să poarte discuția. Mi-au cerut un text scris pe care erau dispuși să-l recite. Dar să se comporte ca niște oameni autentici, aflați în această situație, nu au fost de acord.

Regizorul nu era la curent sau bănui eu că nu era la curent cu zvonul insinuat printre refugiații din grup, conform căruia TJ și organizatorii acestei expediții nu își vor ține cuvântul referitor la garantarea dreptului de azil în Europa. Principalul promotor al acestei idei îngrijorătoare este domnul Wassef, dubiosul domn Wassef, cel cu discursul plin de citate din Coran. Tatăl meu m-a învățat că, atunci când cineva nu e în stare să scoată nimic interesant de la el din cap, citează din Profet și totul se rezolvă. Nimeni nu-i poate ignora zicerea și nici nu poate glumi pe seama ei. E util să fi citit vorbele oamenilor mari de dinaintea ta, dar de spus e bine să spui ce ai tu în cap. Dacă ai ceva. Dacă nu, preferabil e să taci. Domnul Wassef nu tăcea și îi mai ținea alături de el și pe cei doi frați din

Tartus, Mahmud și Hassan, cei care pretindeau a fi muncitori la o fabrică de ciment, și pe încă un tânăr, Samir, mereu politicos, mereu îndatoritor, care cică fusese student la Construcții, la Universitatea Internațională Arabă din Daraa, de unde fugise când era în anul doi din cauza represiunii și a războiului. El fiind născut, conform propriilor vorbe, într-un sat majoritar druz[15] din provincia Qatana și plecat de acolo la Damasc. Ai lui, suniți, druzii, druzi. Nu le-a plăcut să fie minoritari. Druzii, oameni interesanți, dar greu de suportat. Tata avea niște cunoscuți, lideri ai lor. Am fost odată cu el în Jabal al-Druze, eram destul de mic, și cât a vorbit el cu cei de acolo mi-au purtat de grijă două doamne în vârstă, care m-au îndopat cu *aish el saraya*[16], curmale umplute cu migdale și dulceață de nuci verzi. Samir cel politicos nu știa nimic despre Daraa, deși spunea că fusese student acolo și nici despre druzi, deși, nu-i așa, stătuse niște ani într-un sat al lor. Și, de când a aflat că eu eram de lângă Daraa, m-a evitat. TJ era atenționat în legătură cu zvonul în cauză, cu suspiciunile provocate de el și căuta să nu-i mai împungă suplimentar pe cei din grup. Așa că l-a pus la punct pe Regizor. Ferm și fără menajamente:

— Și de ce nu combini scenele foarte intense pe care le-ai filmat aici cu declarațiile oamenilor noștri? Și noi ne vom îngriji ca până după-amiază, când plecăm, să tragi niște cadre cu oamenii noștri amestecați între ceilalți în diverse activități din această tabără improvizată.

Când Regizorul încercă să argumenteze, TJ continuă cu același ton calm:

— Poți, până îi scoatem noi la o plimbare pe lângă gardurile de sârmă ghimpată, să îi filmezi în corturi, în mijlocul mizeriei pe care sunt convins că ai observat-o, la cozile de la W.C.-urile ecologice unde evident merg. Nu e necesar să stai de vorbă cu ei, dacă sesizezi că sunt reticenți. Eu

cred că unii chiar vor vorbi. Sunt sigur că nu i-ai identificat pe cei mai apți de colaborare. Arif te va ajuta în această direcție. Acum, nu-mi imaginam că era necesar să îți explic, dar doamna aceea din Alep era ultimul om de la care să soliciți o colaborare. Ieri am umilit-o în fața tuturor și am izolat-o de ei. Era previzibil un gest de frondă. Plus că e inevitabil ca între ei să persiste o anumită nesiguranță în legătură cu destinul lor. Deși noi suntem corecți, e omenesc să fie circumspecți. Și încă un aspect. Textele scrise de Scenaristă sunt vizate de conducerea structurii care finanțează acest proiect și care îți plătește și ție salariul. Este imperativ să ții cont de ele. Desigur, fără a-ți altera propria viziune creativă. Îmi amintesc o replică minunată dintr-un film mai vechi: talentul este al tău, dar banii sunt ai noștri.

M-am ridicat să plec, din punctul meu de vedere discuția se încheiase, TJ își impusese punctul de vedere, Scenarista, din nou tonică, scria mesaje pe telefon, Huiduma ieșise să fumeze în ploaia deasă de afară, Roșcățica își căuta și ea de treabă. Dar Regizorul nu renunță. Era pus pe ceartă sau nu mai era preocupat de viitorul său în acest proiect.

— Mai voiam să-ți arăt ceva, TJ. Am filmat un traseu al gunoaielor din această tabără. Dacă aș face un film pe gustul meu, aș surprinde trei elemente principale – gunoaiele, sârma ghimpată și corturile colorate puse lângă bălți. Așa, ca în evadările în natură ale burgheziei noastre. Corturi pe marginea lacurilor, ceața care se ridică dimineața, focul de tabără, cafeaua aburindă sorbită în mijlocul peisajului, plimbarea elegantă prin iarba umezită de rouă… Aici am nimerit, oarecum neinvitați, în mijlocul unui *picnic à la orientale.* E evident că nu mai ai răbdare, deci, înainte de a ne despărți, te rog să te uiți la acest cadru.

Gard de metal, rulouri de sârmă ghimpată, trei movile de gunoaie, noroi, corturi în noroi, câțiva

copii rebegiți și murați, ploaie, iar deasupra un banner mare pe care scria cu litere negre, roșii și verzi inegale: *Welcome în Europe!*

— Dragă TJ, dacă tu și sponsorii misterioși din spatele tău vreți să faceți un film despre ciocnirea dintre refugiați și noi, europenii, n-ar fi rău să meditați la acest cadru. Bannerul confecționat de amărâții ăștia care, în mijlocul mizeriei, speră să plece de aici, eventual spre altă graniță închisă și spre altă mizerie, dovedește că pricep mult mai exact decât noi ce îi așteaptă. Dacă voiai un film adevărat trebuia să-ți faci timp și să vorbești cu ei. Cu cei care au scris bannerul acesta, de exemplu.

Înainte ca TJ să spună ceva, puștoaica roșcată și drăguță, chiar foarte drăguță, interveni veselă în discuție:

— Bannerul e făcut de mine! L-am pregătit tocmai considerând că va fi de efect în film. Sunt mai multe modele. Unul, de exemplu, l-am folosit într-o tabără mai în sud, are sloganul *Made in EU*... La fel, scris cu litere diferite, ca să aibă o oarecare autenticitate. Am confecționat și o serie inspirată dintr-un film indian care mi-a plăcut foarte mult. *My name is Ali,* să zicem… *I am muslim, but I am not a terrorist*[17]. Am făcut și tricouri, niște insigne… Tot felul.

TJ l-a privit cu milă, a rânjit satisfăcut și a plecat din cameră, la fel și Scenarista, care din ușă mi-a făcut semn să o însoțesc. Regizorul rămăsese cu laptopul în mână, întrebându-se care ar fi cea mai bună ieșire pentru el. Tata i-ar fi spus că, indiferent de ce ar face, în memoria celorlalți el va rămâne ridicol, măcar pentru ziua de astăzi, dar că singurul lucru care într-adevăr va conta este cum va rămâne în propria sa memorie. M-am strecurat pe lângă el, dar s-a decis să vorbească. Cu mine. La puștoaica roșcată și drăguță nu s-a uitat nicio secundă.

— Am fost mai demult să lucrez un documentar în Africa. Un război civil… Eram repartizat pe

lângă un pluton de deminare. Un instructor european și restul localnici. Plus trei câini specializați. Cu o seară înainte de operațiune fusese un *briefing,* dar eram excesiv de beat și de preocupat de o frumoasă și vivace negresă. A doua zi, translatorul meu nu a apărut, așa că m-am prezentat la locul de întâlnire unde am constatat că nici instructorul alb nu era prezent. O ceată de negri veseli, a căror limbă nu o înțelegeam, care nu vorbeau nici limba mea, nici alta de circulație internațională și alături de care plecam să căutăm mine. Am mers cu două camionete până într-un punct, am intrat într-o junglă, am dat de niște steguleț roșii cu capete de mort pe ele și am tras concluzia că de acolo începea treaba. Eu eram destul de tensionat, soldații în cauză îmi păreau inconștienți de-a dreptul. Se descălțaseră și fugeau în jurul meu prin mijlocul unui câmp teoretic plin cu mine. Așa că, atunci când l-am auzit pe unul dintre ei strigând ceva, m-am aruncat pe burtă. Și am devenit subiectul de bancuri al unității în cauză și nu numai. Ce ratasem eu la *briefing* era că în ziua aceea se execută o simulare pe un teren de antrenament. Nefiind prezenți nici instructorul, nici vreun ofițer de-al lor, negrii în cauză s-au distrat. Eu, nu. Eu am fost caraghiosul lor. Ca și astăzi… Doar că deja sunt prea bătrân să mai fiu caraghios. Așa că du-te și spune-le lui TJ și Scenaristei și cui mai vrei tu să-și bage și filmul, și bannerul în cur.

— Eu? i-am replicat contrariat. De ce eu?

— Nu cu tine vorbeam… Cu interesanta asta de aici.

Puștoaica roșcată și drăguță a clipit ca și cum ar fi recepționat mesajul și a plecat repejor. Am mai stat câteva secunde să văd dacă mai urmează ceva, dar Regizorul se potolise. Își strângea lucrurile calm, așa că am zis la revedere, nu am primit niciun răspuns și mi-am văzut de treabă. Spre seară vom pleca spre o altă graniță și vom mima

forțarea ei, ulterior urmând să intrăm pe o rută alternativă a refugiaților în condițiile blocării rutei tradiționale. Și vom parcurge toată această aventură fără compania Regizorului.

A NOUA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— Voiam să vă raportez că mișcările dumneavoastră l-au cam paralizat.

— Așa ți se pare?

— Fără îndoială… Nu a mai făcut mare lucru. A stat ore întregi la telefon cu maică-sa, cu frati-su, să-i îmbărbăteze. A vorbit și cu avocații de vreo două ori, dar e mult mai puțin războinic. Nu mai vrea nici drepturi la replică, nu mai vrea să dea în judecată pe nimeni. Nici cu Amanta nu a mai comunicat. Nu știu ce a vrut să-i rezolve aia, dar nu s-a mai întâmplat nimic.

— Nimic zici…

— Nici la el, nici la oamenii lui. Niciunul nu reacționează, niciunul nu se mișcă. Nici ăia din opoziție nu au dat vreun semn. Maimuțoiul e relaxat, în vacanță, unde era de când a ajuns omul nostru în țară. Iar pe media merge șnur campania Jurnalistului cu pericolul reprezentat de emigranți. Se aud și celelalte voci cu drepturile omului și prostii din astea, dar mai puțin. E perfect pentru o dezbatere. A făcut aseară un material extins despre refugiați cu violurile, cu violențele, cu atacurile teroriste, iar în mijloc a pus comunicatul nostru. A fost impecabil. Dacă dumneavoastră aveți ceva în plus…

— Am… Nu mare lucru, dar am. O întrebare înainte… Omul nostru a dat vreun telefon neobișnuit?

— De aseară, nu.

— Și voi l-ați supravegheat tot timpul?

— Așa cum ați hotărât!

— Sigur?

— Sigur! De ce? A sunat pe cineva?

— Da. A sunat pe cineva.

— Pe cine?

— Pe mine… Omul nostru m-a sunat pe mine pe telefonul meu foarte, foarte privat. Nici tu nu ai numărul acela. Ce să vezi, el l-a obținut. Probabil că de la Combinator, prin Amantă.

— Imposibil!

— Care parte e imposibilă? Că Amanta a comunicat cu Combinatorul și voi n-ați aflat? Că Amanta a comunicat cu omul nostru și voi n-ați aflat? Sau că omul nostru m-a sunat pe mine și voi n-ați aflat? Care parte e imposibilă? Toate sunt imposibile și totuși s-au întâmplat… Crede-mă, s-au întâmplat.

— Șefu'… Chiar nu am ce să zic.

— Păi, ce-ai putea să zici? Nimic… Mi-e clar că acum te întrebi de ce nu sunt furibund. De ce sunt atât de calm în fața unei asemenea grozăvii?

— Șefu'… Nu îmi mai permit să mă întreb nimic.

— Bună opțiune! Excelentă chiar… Fiindcă deja discutăm cu demisia ta pe masă. Bănui de ce nu ți-o cer direct? Sau de ce n-ai aflat de ea de la secretară?

— Nu, șefu'…

— Ai avut dreptate. Din acest motiv nu sunt nici furibund, din acest motiv mai stăm de vorbă. Ai avut dreptate, iar eu apreciez oamenii cu fler.

— Cu ce am avut dreptate, șefu'?

— Omul nostru e bolnav. Bolnav rău. De-aia a venit în țară și, văzând că nu e dorit aici, de-aia pleacă mâine de tot. Dimineața ajunge în Capitală, o mai vede pe maică-sa, îl mai vede pe frati-su și gata! Se suie în avion și se duce. Și nu se mai întoarce niciodată.

— V-a spus el asta?

— Da… Practic, tu ar fi trebuit să-mi relatezi toată această discuție. Care nu a fost scurtă. Ar fi trebuit s-o știi. Dar n-o știi… Așa că ți-o sintetizez

în elementele ei esențiale. A sunat să mă roage… Foarte important termenul. Să mă roage să o las în pace pe maică-sa, să-i las în pace pe frati-su și pe sor-sa și să mă întrebe ce să facă pentru asta. Era convins că vreau să-i arestez pe toți. Era convins că mâine, dacă dau un telefon, toți sunt plimbați cu cătușe la mâini prin fața camerelor de televiziune și nimeni nu va mișca un deget pentru ei. Mi-a dat telefon să-mi spună că e conștient că libertatea lor e în mâna mea. Asta l-a salvat. Nu mai e marele șmecher care învârtea destine. E un amărât ca toți ceilalți amărâți din țara asta. Și a înțeles asta. Dar mai ales a acceptat asta și, călcându-și pe mândrie, mi-a și spus-o. L-am auzit cu urechile mele admițând că nu e decât un rahat peste care pot să trec oricând vreau cu mașina și să nu-mi pese.

— Ceea ce e corect. Și altceva ce a mai spus?

— Câte ceva despre boală… Eu i-am spus de fata de la prosoape și de cum voia să-l șantajeze.

— Și ce-a zis?

— A râs. Dar nu era râsul lui. Cu fiecare frază se prindea de situația în care se află.

— Cred și eu… Ca să nu uit. Mai trimitem la negresă chestiile alea făcute de fata de la prosoape?

— Cum să nu?

— Mă gândeam că dacă tot s-a terminat și am constatat că nu voia nimic rău…

— Nu am constatat că nu voia nimic rău. Am constatat că nu mai poate face nimic rău. Și nu poate face nimic rău pentru că noi suntem prea tari pentru el. Iar el este un nimeni. A ajuns un nimeni.

— Cum spuneți, șefu'…

— Nu ești convins.

— Nu asta contează, șefu'. E ca dumneavoastră.

— Tu ai urât vreodată pe cineva?

— În ce sens?

— În singurul sens posibil. Ai urât vreodată pe cineva?

— Ca toată lumea. Nu-mi vine nimic în minte acum.

— Dacă nu-ți vine nimic în minte înseamnă că nu ai urât cu adevărat niciodată pe nimeni. Așa ceva nu se uită. Ura este cel mai profund sentiment. Și singurul pentru care merită să ai putere. Să ajungi la butoane, să le apeși și să-ți spulberi dușmanii. Eu îl urăsc pe omul nostru și-l voi urî până moare. Și niște zile după. Așa că orice rău îi pot face, îi fac. Indiferent de aparențe. Deci trimite tot ce ai de trimis la negresă. Clar?

— Clar… Vă țin la curent dacă sunt evoluții.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Plecase singur de la hotel, după ce o păcălise pe Lisa că Patronul solicitase să vorbească numai cu el. Desigur, ea putea afla că mințise, dar era irelevant riscul. Mâine totul se va fi rezolvat. Paznicul solid de la Rococo îl salută cordial și îl invită înăuntru, deși șeful nu venise încă. Ajunsese mai devreme în speranța că, dimineață fiind, va găsi clădirea pustie. Se auzeau zgomote dinspre bucătăria de la demisol, în rest însă era întuneric și liniște. Coborî spre cramă pe scara amplă din lemn, care scârțâia nobiliar la fiecare pas făcut. Casa fusese construită de un proprietar de herghelii, vândută într-un moment de prăbușire conjugală unui bancher străin, care la rândul său o pierduse la cărți. Noul proprietar, mai degrabă escroc, dar om de lume, nu prea stătuse în ea și, când războiul și politica îi indicaseră că se vor strica timpurile, o dăduse pe bani puțini și o ștersese din țară la timp, înainte să se închidă granițele. Cumpărătorul, posesor al unei extraordinare colecții de artă, se decisese, în timp ce era deținut într-un lagăr de muncă, să se sinucidă, nu înainte de a dona, ca un semn de intensă generozitate, toată averea sa instituțiilor

care-l băgaseră la răcoare. De acolo, din infinita zestre a statului, culesese Patronul, proaspăt întors din străinătățuri, această nestemată arhitectonică și, investind suficienți bani, o transformase în localul comercializabil din prezent.

Crama era încuiată. Două scări, mai puțin elegante, plecau din holul din fața ei. Una direct în subsol, în spațiul tehnic al clădirii. Centrala termică, centrul integrat de tratare a aerului, boilerele pentru apă caldă, o spălătorie plină cu mașini de profil și ceva ce semăna cu un atelier mecanic. Dincolo de o ușă metalică erau vestiarele angajaților, W.C.-uri și dușuri. Cea de-a doua scară accesa curtea din spate a clădirii, unde un ins cocârjat, știrb și posac încerca, dotat cu un furtun și o mătură, să spele găinațul de pescăruși, porumbei, vrăbii, grauri și orice alte zburătoare se așezau pe acoperișul în multe ape al vilei seculare numai și numai pentru a-și elimina reziduurile pe asfaltul descoperit, în mijlocul căruia trona o fântână de beton, fără apă, plină și ea de mizerii pe care însă nu le mai curățase nimeni de mult, de atât de mult timp, încât se găseau firesc acolo, ca un soi de nou proiect de artă decorativă plasată între decadență și avangardă. Curtea din spate, inestetică și fără ștaif, dădea într-o altă stradă printr-o poartă metalică ruginită. Visul de argint al securității, o intrare prin față păzită de gardieni solizi și o ieșire prin spate, prin care se circula liber. Verifică poarta, era blocată doar de un zăvor de asemenea ruginit, dar nu întru totul înțepenit. Îngrijitorul s-a uitat curios la el, dar nu atât de mult încât să intre în vorbă. Chiar dacă ar fi avut o asemenea inițiativă, dialogul era fundamental improbabil, acesta nedepășind niciodată bariera limbii materne. Nick memoră numele străzii nou-descoperite, fotografie de mai multe ori și din mai multe unghiuri imobilul și reintră în clădire, tot pe ușa scorojită din spate, manevrată tot doar cu un zăvor.

În holul central, profesorul universitar, prieten al Patronului, își savura micul dejun cu ochii la televizorul încastrat în tăblia superioară a barului. Îl invită din priviri să ia loc lângă el. Subiectul televiziunii erau teroriștii care, iată, amenințau și colțul acesta de lume. Nu o spunea oricine, ci chiar Jurnalistul pe care-l întâlniseră pe vapor, cel cu haina de camuflaj pătată și cu nervii ușor întinși. Acesta cita un comunicat al Serviciului Secret, care în termeni ambigui, așa cum stă bine unei atari organizații, lăsa să se presupună că în vizorul agenților ultrapregătiți se aflau niște grupări ostile de refugiați care mișunau pe lângă granițele naționale.

Profesorul opină că terorismul este, în sine, o continuare la un nivel macro a umilirilor publice din epoca medievală și, cum Nick nu dădu vreun semn că înțelege aserțiunea, îi explică metodic. Citise o carte, îi oferi și titlul, și autorul, dar nu era nimic de care Nick să fi auzit, în care se făcea o paralelă între fenomenul contemporan al distrugerii câte unei persoane prin media sau prin internet cu cel al supliciilor în piața publică din Evul Mediu. Dacă demolarea contemporană este doar rezultatul nevoii anonimilor de a judeca oricând și pe oricine și de a-și da astfel o oarecare importanță în existența lor lipsită de orice importanță, în perioada veche, aceste măsuri erau luate de autorități și conțineau o profundă motivație educațională. Oribilă, necruțătoare, dar de multe ori eficace. Spre exemplu: când două persoane comiteau adulter, biciuirea publică se referea și la umilirea lor, dar și la stigmatizarea păcatului lor. Stigmatizarea fărădelegii. Acei oameni erau marcați pe viață în comunitatea lor, dar și adulterul era marcat pentru oricine s-ar fi gândit să-l mai încerce. O pedeapsă cu închisoarea ar fi fost mai puțin eficientă. Biciuirea și tot ritualul umilitor prin care erau obligați să treacă cei doi făptași, *perpetrators,* cum spun amicii

noștri, americanii, se întipăreau perfect în conștiința publică a respectivei comunități.

Închisoarea, din punctul de vedere al profesorului, era întrucâtva abstractă. Biciuirea publică, tăvălirea prin smoală și pene de rață și plimbarea astfel pe străzile orașului în care trăiseși și în care aveai să trăiești în continuare deveneau foarte concrete. Când un om aude de închisoare nu se imaginează acolo. Desigur, se sperie, sună rău, dar nu se proiectează în acea dimensiune. Dar se imaginează în pielea goală, acoperit de pene și umplut de mizeriile pe care vecinii săi le aruncă după el. Și, sigur, imaginea este teribilă. Mai pomeni și de un serial la modă în care măreața regină fusese obligată de șeful cultului religios al cetății să parcurgă un ritual de acest tip, să traverseze dezbrăcată orașul prin mijlocul supușilor care o insultau. Umilirea publică în acea lume era un bun al comunității, asimilat deopotrivă de cel umilit și de umilitor. Terorismul contemporan, dincolo de sloganuri și de religii, asta face. Cel slab, teroristul, îl umilește pe cel puternic, statul. Îi arată lui, statului, dar și tuturor celorlalți că îi poate crea probleme. În fond, care este cea mai importantă misiune a statului? Pentru ce dăm noi bani acolo? Ce ne spune statul mereu, cu gura plină de lozinci? Noi, statul, te protejăm pe tine, cetățeanul plătitor de taxe. Ce transmite teroristul care ucide niște zeci de cetățeni? Tu, statule, nu-i protejezi. Nici când vreau să-i ard cu acid, nici când vreau să-i tai cu cuțitul, nici când vreau să-i calc cu camionul, nici când vreau să-i arunc în aer, nici când vreau să-i împușc. Și atunci, cetățenilor plătitori de taxe, dincolo de revolta față de teroristul ticălos, li se induce portretul statului neputincios. Al statului umilit. Pasul următor fiind, firesc, nesupunerea în fața statului care nu-și merită statutul de infailibilitate.

În local intră Patronul urmat de o tânără spectaculoasă, brunetă, cârlionțată, cu ochii

albaștri ca de câine husky, intens fardată, îmbrăcată în piele neagră, cu fusta scurtă-scurtă din care țâșneau deopotrivă două fese provocatoare, rotunde și tari, dar și două picioare lungi, bronzate și atletice, încheiate cu pantofi cu tocuri infinite. Nick se întrebă dacă nu era cam devreme pentru splendoarea în speță, fetele cu acest profil fiind mai degrabă ocupate noaptea și mai puțin treze la orele dimineții, dar asta e, dacă Patronul are alte gusturi și alte energii. Dar află repede că emoționanta apariție era avocata cu care va discuta afaceri. Sufletelor mai sensibile domnișoara expertă în legi li se constituia într-o momeală perfectă pentru o negociere eșuată, nu doar fluturând prin fața victimei diverse detalii anatomice spectaculoase și incitante. Dar chiar era pregătită profesional și chiar știa ce are de făcut. O fată cuminte și muncitoare cu o atitudine de cocotă, așa o caracteriză Patronul când rămase câteva minute singur cu Nick. Nu singur complet… Profesorul universitar era tot acolo, pregătit să-și încheie dizertația despre terorism și despre teroriști.

Partea proastă, spuse el adresându-i-se doar lui Nick, este că după fiecare atac, după fiecare victimă, statul ca forță globală mai slăbește puțin. Și nu e clar dacă doar agresorii vizibili se bucură de această decădere. Toate momentele simbolice care urmează după un atentat încearcă să repare postura șifonată a statului. Acea solidaritate populară este în profunzime o solidaritate cu statul. O încercare și a sa, și a cetățenilor clasici de a proteja această redută aflată sub atac. Patronul devenise vizibil nerăbdător. Nimănui nu-i plăcea să fie lăsat în afara discuției chiar la el acasă și Patronului cu atât mai puțin. Astfel încât, atent la nuanțe, profesorul conchise că el crede că până la urmă statul va pierde această bătălie, dar că se roagă să se întâmple suficient de târziu încât el să

nu mai fie prezent printre cei vii. Tot ce va urma va fi urât, teribil de urât.

După ce încercase să afle în amănunt cum se desfășurase discuția de afaceri, dar mai ales motivul pentru care Patronul ceruse ca ea să nu fie prezentă, Lisa îl determinase să iasă din cameră, să închirieze o mașină și să conducă niște kilometri, nu mulți, nu puțini, în josul coastei, spre locuri mai izolate, neamenajate, dar și neatinse încă de turismul de masă. Nu rămăsese nimic altceva în plan, Nick nu mai dorea să viziteze vreun alt local de vreme ce se hotărâse să devină acționar la Rococo. O informă despre termenii colaborării, calendarul acesteia, sumele de bani negociate, dar și despre avocata-fotomodel. Lisa își dădu ochii peste cap și spulberă din trei sentințe statuia acesteia de vestală a Dreptului, avertizându-l că este amanta oficială a Colonelului și că mai mult ca sigur o va vedea mâine-seară în cramă. Nick oftă dezamăgit și își continuă expunerea despre termene, bani și obligații.

Se considera mulțumit? Lisa se alinta pe lângă el în timp ce mașina rula încet pe un drum îngust, găurit și pustiu. Mulțumit de afacere, mulțumit de condițiile de aici, mulțumit de atmosferă, mulțumit de oamenii întâlniți, mulțumit de ea? Iar era drăguță… Drăguță într-un mod pozitiv și neagresiv, deși întrebarea suna rău. Totuși, relația lor se clădise pe baza unui aranjament financiar cu un terț. A fost tentat să aducă vorba, așa într-o doară, de insul pătrat în costum mulat, să se intereseze, ca un ins civilizat ce se afla, despre starea sănătății sale, despre condiția sa prezentă, despre discuțiile pe care acest antreprenor modern, proprietar de fete, le-ar purta chiar în acest moment. Dar de ce să o supere? Era îmbrăcată într-o pereche de pantaloni albi, din in, foarte largi, peste care plutea o cămașă purpurie. Slipul colorat, galben cu turcoaz, era mai mult decât evident. Da, vor face o baie pe o plajă minusculă și romantică și

vor merge să mănânce incredibil, susținea ea, la un local al unui prieten de-ai ei, mai degrabă contrabandist decât cârciumar, prieten de la care Nick va auzi numai istorii bizare.

Satele traversate erau sărace, case mici, maronii sau cenușii, cu pereții vopsiți într-un alb obosit, garduri de nuiele sau de șipci, foste magazine părăsite, cu ferestre acoperite de cartoane și, din loc în loc, biserici cu acoperișuri de zinc sau moschei pricăjite, cu minaretul nu mai înalt ca un stâlp de electricitate. Mulți musulmani în zonă? Nu mulți, dar o prezență care conta. Nu în sens negativ… L-a rugat să oprească la intrarea unui sat similar cu cele prin care fuseseră până atunci. Pe lângă ei a trecut o uriașă turmă de oi, condusă de doi adolescenți și încheiată de încă doi, plus câțiva câini flocoși, murdari, dar vigilenți. Un grup de puștoaice erau adunate lângă o cișmea, iar în fața porților, femei în vârstă sau de vârstă incertă stăteau pe băncuțe și scrutau realitatea. Uneori vorbeau una cu alta, peste stradă. Prima dintre ele, îmbrăcată în culori închise, cu o basma neagră pe cap, se juca cu un pui de mâță în timp ce pisica-mamă, poziționată strategic pe gard, observa atent situația. Din satul acesta era tatăl Lisei… Și era important? Fata nu răspunse, doar își continua transformarea din exuberanța energică într-o slăbiciune discretă cu vagi accente de melancolie și regret. Când era mai tânără și la trup curată. Nu mai avea nicio rudă în sat, cei bătrâni muriseră, cei care nu muriseră se mutaseră în orașe sau plecaseră cu totul din țară. Nici cunoștințe nu mai avea, ai ei nu ținuseră legătura cu nimeni.

Trăise primii ani de viață aici, păstra încă amintiri pregnante legate de mirosuri, mâncăruri, joaca printre puii de găină, pescuitul cu plasa într-un lac unde se ajungea după un drum anevoios cu mașina, călătoria ceremonială la cimitir în zile anume alese, lungile slujbe din biserică la care bunicii o obligau să asiste. Toate erau benigne.

Banale, dar benigne. Câteva secunde Nick se temuse că o să audă o mărturisire edificatoare despre vreun bunic pervers, un abuz în spatele cotețului, un blând viol în mijlocul naturii, ceva care să justifice actualul traseu profesional al Lisei, dar nu sosi nimic în acest spirit. Prostituatele nu sunt prostituate fiindcă au fost agresate în copilărie, lacomii nu sunt lacomi fiindcă au fost săraci în copilărie, ucigașii nu sunt ucigași fiindcă au suferit traume în copilărie. Noii lui prieteni i-ar fi spus că este obsedat de găsirea cauzalității în fiecare eveniment. Răul trebuie să aibă un motiv imediat, identificabil și, eventual, remediabil. În cei patru ani petrecuți cu ei își schimbase multe dintre convingerile vechi și reușise, într-un târziu, să dea un sens vieții sale, dar cu certitudine procesul nu era încheiat.

Lisa își revenise, memoriile copilăriei s-au estompat și prioritățile prezentului le-au luat locul. Și au pornit spre plaja secretă, dar două autocare pline de turiști de vârsta a treia din îndepărtatul nord ajunseseră înaintea lor și bătrâneii în costume de baie, cu pălăriuțe și papucei de cauciuc, se răspândiseră pe tot arealul. Poate mai erau ceva colțuri neatinse unde să se ascundă pentru momente de tandrețe și de izolare în mijlocul naturii, dar, înainte ca acestea să fie descoperite, încă două autocare parcară în urma primelor două și viitorul imediat s-a proiectat în culori foarte limpezi. Oprirea următoare, prietenul misterios al Lisei și localul său ademenitor. Care nu arăta deloc promițător. Era în cel mai bun caz o casă veche, dar mai degrabă aducea a grajd, foarte prost întreținut, în curtea din față se coceau la soare multiple schelete de foste mașini agricole, e drept, vopsite în roșu, galben sau verde, dar tot schelete, mirosea a pește expus căldurii și a găinaț. Lisa îi sugeră să nu se ia niciodată după prima impresie. Lucrurile nu sunt ceea ce par a fi. Nick îi zâmbi complice și-i spuse că acest adevăr este valabil

pretutindeni. Nici lucrurile, nici întâmplările și nici oamenii nu sunt deloc ceea ce par a fi. Și, intrând în restaurant, enunțul s-a adeverit imediat. Rustic, curat și luminos, cu o sumedenie de obiecte populare, mai ales măști, atârnate pe pereții albi, mese de lemn masiv lăcuit, scaune cu spătare sculptate și cu șezutul îmbrăcat în blăniță de oaie. În spatele restaurantului, o grădină ascunsă sub bolți de vie, umbroasă și răcoroasă cu toată arșița miezului de zi. Au fost întâmpinați de o chelneriță frumușică, nițel grăsuță și insistentă în a le da cât mai repede și cât mai mult de mâncare. Nick se pregătise deja de un nou asalt împotriva organelor sale interne, mai ales bila, ficatul și pancreasul (desigur, unele nu sunt organe, ci glande, dar să nu ne formalizăm), însă aici lucrurile arătau definitiv altfel. Salate mari, proaspete și verzi, cu lămâie și numai o picătură de ulei, pește și pui la foc iute, cartofi fierți, zdrobiți cu mâna și amestecați cu ierburi, ciuperci cărnoase umplute cu brânză sărată la cuptor, iar în deschidere un castron de peștișori prăjiți în ulei și un altul de iaurt rece îndoit cu apă, amestecat cu castraveți proaspeți și murați, miez de nucă, mărar și niște usturoi. Pâine caldă, coaptă atunci pe loc și, pentru cei ce pofteau, mămăligă fierbinte într-un bol cu lapte rece. Serveau o bere a casei, îmbuteliată câteva sate mai încolo, și un vin al casei, din via care se vedea începând în laterala curții, plus felurite siropuri, limonade sau ceaiuri reci. Pentru toți ceilalți, care nu apreciau aceste bunătăți, întotdeauna Coca-Cola.

Amicul Lisei nu avea un ochi și de aceea era poreclit, subtil, Chiorul. Purta o apărătoare neagră peste ochiul lipsă, pierdut într-o bătaie pe bani în urmă cu ceva ani. Uitându-se la el, cam doi metri și peste o sută de kilograme, cu mușchi excesiv de dezvoltați în toate zonele identificabile ale corpului, Nick s-a întrebat cum arăta cel care i-a provocat accidentarea. Ras în cap, îmbrăcat în negru, tatuat abundent, cu un lanț de aur la gât,

Chiorul întruchipa șablonul perfect al infractorului periculos pentru eradicarea căruia s-au inventat și finanțat forțele de ordine din lumea întreagă. Nu era un om blând, dar nici criminal în serie nu era. Nu provenea din familii destrămate, nu consuma droguri în loc de micul dejun și nu-și îngropa în ciment dușmanii. Practicase din adolescența timpurie sporturi de contact, era bun la asta și îi plăceau banii care nu se generau întotdeauna prin cele mai legale căi. Accese de furie? Desigur… vedea uneori negru în fața ochilor (ochiului, dacă este să fim exacți), voia să-l sfărâme pe câte unul, dar se calma. Își impusese responsabilități și obligații pe care le respecta. Era foarte legat de familie, își adora sora, pe care o proteja exagerat, deși ea nu voia banii lui și încerca să se descurce de una singură în lumea asta complicată, își iubise părinții, acum duși în lumea drepților, și, dacă va fi norocos să dea peste o fată cuminte, frumoasă și isteață se va purta ca lumea cu ea și o va face fericită. Atât… Probleme cu oamenii legii? Mai mici decât te-ai aștepta. Plus că învățase ca întotdeauna să răspundă cu promptitudine la feluritele cerințe venite din rațiuni superioare.

Voiau oaspeții lui o poveste adevărată, dar totuși neverosimilă? Iat-o! Fusese contactat în urmă cu niște zile pentru a facilita unui grup de emigranți sirieni intrarea ilegală în țară. Mai organizase asemenea operațiuni. Nu-i plăceau musulmanii. Nu din cauza religiei lor, dar îi considera ascunși și, de aceea, periculoși. Capabili să provoace nenorociri, deși în primă fază nu ai da o ceapă degerată pe ei. Însă banii sunt bani. Deci nimic nou în asta. Noutatea era că solicitarea venea dinspre autorități. Și nu, nu era vorba de vreo formă perversă de corupție la nivel înalt. Ci o comicărie cu un grup de vreo patruzeci de suflete, cu toate actele în regulă ca să umble prin Europa. Erau angajați să joace rolul unor emigranți care treceau fraudulos granițele, dormeau prin păduri și

erau fugăriți de polițiști și de alți oameni răi. De ce asta? Ca nu știu ce inși să facă un documentar foarte autentic despre chinurile refugiaților. Lui i se ceruse să interpreteze rolul călăuzei și să facă rost de niște săteni care să fie agresivi cu fugarii. Umblase jumătate de zi pe la diverși să organizeze un casting. Râdea în hohote împreună cu Lisa și Nick, plus încă vreo doi clienți care auziseră linia narativă. Amicii lui, oameni serioși, nu au vrut să se amestece, nici pentru bani, nici pentru gloria cinematografică, așa că a racolat niște pierde-vară, zilieri pe lângă diversele ferme din regiune, care pentru un pumn de euro ar fi pornit a unsprezecea cruciadă, dacă acceptăm că expediția de jaf a lui Pierre de Lusignan din 1365 ar fi considerată a zecea și ultima cruciadă împotriva arabilor. Chiorul îi avertizase pe producătorii documentarului că indivizii din figurația selecționată au tendința de a fi instabili și, în anumite condiții de alcoolemie ridicată, chiar nervoși și excesiv de agresivi. Dar primise asigurări că totul va fi ținut sub control. Treaba lor… Și urma să apară și el în film? Cum să nu? Cel mai mare vis al unui contrabandist este să fie imortalizat pe peliculă în exercițiul funcțiunii.

Pe masă sosi un castron plin cu plăcinte calde cu brânză și smântână, asezonate cu ou și acoperite de zahăr pudră, și un alt desert, numai pentru inițiați, o fiertură de fructe roșii amestecată cu o mână de griș și cu mămăligă alături. Lisa chiui la vederea delicatesei, Nick luă un vârf de furculiță și trase concluzia că și vârful acela era prea mult, dar plăcintele se dovediră a fi excelente. Cerul se înroșea treptat, căldura se stingea, roiurile de insecte bâzâitoare și sâcâitoare se strângeau în jurul lămpilor aprinse din curte și, pregătindu-se de masa de seară, localul se aglomeră, lăutarii își ocupară locurile pe scenă, iar chelnerița cea frumușică îi întrebă dacă o luau de la capăt cu mâncarea. Lisa râse sonor, îi arătă burtica umflată

de la cât îndesase în ea și plecă să facă pipi. E o fată foarte bună, îi spuse Chiorul lui Nick privind-o cum se depărtează legănându-se în ritmul muzicii. O adevărată bucurie să o ai în preajmă, răspunse Nick cu ochii la un tatuaj care se vedea parțial acoperit de breteaua tricoului negru fără mâneci al gazdei sale. *Cuvinte bune, gânduri bune, fapte bune,* îi traduse Lisa când se întoarse. Ceva din înțelepciunea Orientului… Simetric, pe celălalt umăr era un text din înțelepciunea Occidentului pe care Nick îl înțelese și fără traducere: *nothing hits harder than life*[18].

Refugiatul

(Altundeva în Europa, lângă o altă graniță)

— *Poverty porn*? Nu e *poverty porn.* E realitate… Altceva decât propaganda lor de doi bani. Un copil rănit, o mamă care-l îngrijește cu ce are, o altă femeie care se oprește din fuga ei să-i ajute. Și asta din cauză că au fost forțați să plece din fața unei granițe închise din motive birocratice sau electorale sau de negociere între diverse cancelarii. Eu am filmat realitatea. Un creator care surprinde această realitate este un artist autentic.

Regizorul nu demisionase. Era alături de noi, filma ce i se spunea și se văicărea de asta cui apuca. Și mai mereu mă prindea pe mine în plasa suspinelor lui. Acum, la masa suferinței eram alături de Rebel, un activist angajat de TJ să asigure cele necesare în următoarele două țări. Îl chema altfel, dar îi plăcea acest nume de luptă. Cu niște ani în urmă purtase tricouri, insigne și berete legate de revoluția cubaneză și se prezentase drept Che, avusese și o perioadă dedicată lui Abimael Guzman[19] și încă una lui Subcomandante Marcos[20]. Nutrește în continuare o pasiune mai degrabă secretă pentru Leila Khaled[21], relaționată în mod esențial cu atitudinile acesteia din tinerețe,

și nu cu actuala activitate politică, devenită neinteresantă. Până nu demult la unele adrese din universul online folosise *fedayin*[22] ca *username*. Dar, judecând la rece, Rebel era cel mai încărcat de semnificații, așa încât și-l asumase definitiv.

— Statul este principalul inamic. Singurul inamic împotriva căruia merită să lupți. Indiferent de mijloc, statul trebuie înfrânt. Trebuie doborât. Așa că de ce te plângi? Filmul tău nu e decât un mijloc. Tu nu exiști, eu nu exist, Arif nu există. Există statul mondial și există niște organizații curajoase care luptă împotriva lui. Ce spui tu aici, dilemele tale artistice se nasc din același individualism împuțit care a adus în sclavie miliarde de oameni. Sunteți sclavii statului care vă hrănește cu iluzia libertății voastre individuale. Singura întrebare pe care merită să ți-o pui când te culci după o zi de muncă este dacă efortul tău din ziua aceea a provocat vreo daună statului cu care ești în război. Dacă răspunsul tău e negativ, atunci, prietene, aceea este o zi pierdută.

— Știi ce înseamnă *poverty porn*?

— Nu… Și sigur nu mă interesează!

— Înseamnă exploatarea sărăciei, a mizeriei într-o peliculă pentru a obține efecte dramatice. Să mă acuze de așa ceva…

— Când am spus că nu mă interesează, înseamnă că nu doresc să aflu nimic despre acest subiect.

Previzibil, Regizorul s-a supărat și, cu paharul cu bere în mână, a plecat la altă masă. Filmasem toată noaptea o trecere ilegală de graniță prin niște păduri dese, cu escaladarea unor pante abrupte și periculoase, mai ales pe întuneric. Dar, atât cât mă pricep eu, pot spune că rezultatul a fost foarte intens, mai ales că efortul fizic i-a scos pe cei din grup din apatia lor confortabilă și i-a transformat în ființe hăituite. Am văzut câteva scene chiar dramatice, bătrâni urcând aproape în genunchi, unul dintre copii alunecând vreo zece metri și

julindu-și fața și mâinile, mai mulți împiedicându-se și căzând din cauza cioturilor sau rădăcinilor din pădure. Era ciudat, autocarul fusese parcat la mai puțin de cinci sute de metri de locul chinului, iar scena cu forțatul frontierei avea loc în interiorul țării în care pasămite noi intram furișându-ne. Au fost și câteva proteste, dar până la urmă toți s-au supus, ca să se termine totul mai repede și să ajungă să doarmă. Scenarista a susținut, într-o clipă de exaltare, ca refugiații aflați pe grohotișul instabil să facă un soi de lanț uman, ceva care să exprime solidaritatea lor în fața greutăților, dar după ce vreo doi erau să-și rupă gâturile, s-a potolit. Regizorul, cu mai mult tact ca altă dată, i-a sugerat să-i lase pe oameni să se comporte natural, sigur se vor ajuta unii pe alții. Nu vor organiza lanțuri simbolice, dar cu siguranță vor fi mai credibili. Deși Scenarista a înghițit varianta Regizorului, s-a luat de el atunci când acesta a insistat pe filmarea lui Ahmed, băiețelul care a căzut și s-a rănit. Regizorul a cerut prim-planuri cu el sângerând, cu momentul în care maică-sa și o altă femeie îi spălau zgârieturile adânci de pe față și îl pansau eu te miri ce. De aici ieșise scandalul cu *poverty porn.* S-a mai tras și o scenă organizată de Rebel, cu un grup de cinci refugiați, în formă fizică bună, fugăriți de o patrulă de grăniceri cu câini. Totul foarte veridic. Rebel propusese ca refugiații să riposteze, să se lupte cu cei în uniformă, reprezentanții odioși ai statului, dar nimeni nu agrease ideea. Era important ca lucrurile să rămână extrem de clare în film. Refugiații erau victime, agresori erau toți ceilalți.

Dar ceva s-a stricat. Ca întotdeauna în acest proiect anapoda. Mahmud și Hassan, cei doi frați din Tartus, și Samir, studentul din Daraa, care nu fusese vreodată în Daraa, dispăruseră. După filmarea care se lungise până spre dimineață, am fost cazați cu toții într-un motel drăguț cam la o sută de kilometri de graniță. Urma să ne adunăm

pentru prânz în restaurantul în care suntem și acum, la parterul imobilului. Doar că cei trei nu au apărut. Așa că acum stăm cu toții înăuntru, nici la toaletă nu se mai merge decât în grup organizat și lâncezim. Am fost deranjat când am constatat că restricțiile mi se aplicau și mie. Mă așteptam, luând în calcul poziția mea în grup și faptul că nu voiam chiar nimic de la nimeni, să fiu onorat cu o anumită doză de încredere. Dar nu a fost așa. Văzând că sunt afectat, Rebel s-a dus să vorbească pentru mine și cu TJ, și cu ceilalți, însă fără efect.

— Dă-i dracului! Toți sunt la fel… Nu-ți strica ziua pentru asta. Hai să-ți spun ce am pățit atunci când am organizat o manifestație antiguvernamentală, nici nu mai țin minte pentru ce era, nu era la mine în țară și nu prea cunoșteam temele de acolo. Ne angajaseră niște ONG-uri. Treaba noastră era ca lucrurile să pară spontane. Bănuiești rețeta… Oamenii nemulțumiți de guvern au ieșit cu miile la proteste. Asta e banal de organizat. Ei voiau și o confruntare cu forțele de ordine, eventual cu ceva bătăi și cu niște răniți. Ca să scoată ziua următoare și mai mulți în stradă. Ca o lege anume să nu fie adoptată, guvernul ăla chiar era nevoie să cadă. Veniseră potop de televiziuni și absolut toată lumea știa că se va întâmpla ceva. Fraierii din ONG-urile locale, niște înfumurați, bogați și snobi, dăduseră sfoară în țară că polițiștii vor fi foarte violenți și că a doua zi vor protesta încă și mai mulți oameni. Așa că polițiștii au stat ca proștii. Ei sunt proști în sine, dar atunci s-au întrecut pe ei înșiși. Eram eu și grupul meu pregătiți pentru asta. Nu i-am clintit. I-am scuipat, i-am înjurat, am aruncat cu rahaturi în ei. Și când spun rahaturi, chiar la aia mă refer. Până la capăt i-am luat la bătaie. Numai să reacționeze. Și tot nimic. Mai rău, vreo doi dintre polițiști s-au ales cu niște răni mai urâte. Așa că mitingul nu și-a atins scopul și ăia care ne-au angajat n-au plătit, iar ăștia pe care-i vezi, TJ și alții ca ei, au dat totul pe

mine. Și când i-am explicat că fraierii ăia din țara în cauză, colaboratorii lor minunați, au ratat totul din cauză că au vorbit prea mult și s-au lăudat prea mult, nu a vrut să audă. Cică ar fi fost sarcina mea să mă adaptez.

Rebel este mărunt, slab și energic, îmbrăcat mai mereu în negru și cu o *keffiyeh* înnodată neglijent la gât. Fumează țigară de la țigară, mănâncă puțin, nu l-am văzut bând alcool și nu este deloc amabil. Mai degrabă este nepoliticos. Habar n-am de ce mă place, eu nu-l plac, dar dinspre mine nu se vede niciodată nimic. Lipsa empatiei sociale, le-a spus un psiholog alor mei, atunci când ne-au dus și pe mine, și pe Amir la control. Ascultând relatarea lui cu mitingul ratat, mi-a revenit în minte uimirea lui tata imediat după izbucnirea revoltelor la noi în Daraa.

După ce brutele lui Bashar au arestat mai mulți copii și tineri, majoritatea din familii foarte bune, care scriseseră pe ziduri „a venit și rândul tău, domnule doctor", conducătorii comunității, oameni respectabili, șefi de familii mari, vechi, s-au dus să stea de vorbă cu liderul baathist din provincie. La întâlnire au participat și un șef din Mukhabarat, și un trimis din Damasc, toți foarte aroganți și foarte agresivi. Acești oameni de bună condiție, care aveau și ei relațiile lor în guvern, au transmis că ei nu vor scandal, nu vor să se revolte. Au vrut să știe dacă Bashar, pe care ei îl susținuseră mereu, este de acord cu ce a făcut în Daraa vărul lui, Atef Najib. Dacă toată violența și tot excesul au aprobarea lui Bashar. Atât au cerut. La următoarea întâlnire a venit Atef, vărul lui Bashar, și le-a spus să uite de copiii lor din pușcărie și să facă alții. Iar dacă nu pot să facă alții, va veni el la nevestele lor să-i ajute. Așa că, până la urmă, copiii au fost bătuți și umiliți, așa cum va păți și Amir peste un timp. Unul dintre ei a și fost ucis. Locuitorii s-au revoltat, fiindcă reprezentanții lor fuseseră tratați mojicește, fiindcă niciodată nu te iei de copii și,

dacă într-adevăr greșesc, ceea ce nu se întâmplase, îi pedepsești cu blândețe. Și fiindcă nu vorbești ca un netrebnic cu oameni în vârstă respectați de mii și mii de alți oameni. La primele ieșiri în stradă erau numai cunoscuți între manifestanți. Brusc au apărut fețe noi, multe fețe noi și multe arme. Tata obișnuiește și acum să spună că Bashar merită tot răul din lume, dar cu siguranță nu numai el și ai lui au provocat războiul în Siria. Foarte multă lume și-a dorit războiul acesta. Și, după cum evoluează, multă lume îl dorește în continuare.

TJ a venit țintă la mine și mi-a cerut să-l urmez. Mi-am închipuit că este un rezultat târziu al intervenției lui Rebel, dar mă înșelasem. Era nevoie de traducător. Poliția îi prinsese pe cei trei. Erau bătuți destul de rău, Samir nu prea se ținea pe picioare, iar Mahmud avea nasul spart și dureri în zona ficatului. TJ voia să afle de ce au fugit. Toți trei au declarat că erau convinși că, la finalizarea filmării, vor fi retrimiși în taberele de unde au fost culeși. Se bazaseră pe complici locali? Hassan a negat în numele tuturor, dar unul dintre polițiști a intervenit și a spus că ei au aflat de la sursele lor că au fost ajutați de niște localnici, călăuze pentru grupurile de refugiați care mai tranzitau țara respectivă. Și că acum polițiștii erau pe urmele lor. Cel puțin una dintre călăuze era considerată a fi în legătură și cu grupări islamiste radicale.

— Unde voiați să ajungeți? a întrebat TJ.

— În Europa… a răspuns Hassan, care era cel mai în formă dintre ei și cel mai vocal.

— Și acolo? Ce voiați să faceți acolo?

— Să ne descurcăm.

— Cum urma să vă descurcați? Fără acte, fără bani, fără contacte.

— Vedeam noi. Găseam ceva…

— În grupul de aici ați mai vorbit cu cineva despre planul vostru?

— Nu.

— Nici cu domnul Wassef? V-am văzut mult timp împreună.

— Domnul Wassef e un idiot încuiat. De ce să vorbim cu el? A citit Coranul și îl repetă ca un papagal.

— Hassan, Mahmud, Samir… Înțelegeți care este situația voastră acum? Pare că nu… Noi chiar vă duceam în Europa. Ceilalți din grup vor ajunge acolo în câteva zile și vor primi drept de azil. Voi acum sunteți în situația de emigranți ilegali și veți rămâne deocamdată în detenție. Autoritățile de aici vor decide ce fac cu voi. Dacă vă trimit în Turcia sau dacă vă închid pentru o perioadă mai lungă și de-abia după aceea vă trimit în Turcia. Iar în Turcia, eu vă promit că mă voi ocupa personal să fiți expediați la voi în țară, de unde ați fugit.

Cei doi frați nu păreau a fi foarte îngrijorați. Samir încercă să-i șoptească ceva lui Hassan, probabil l-a întrebat dacă e posibil să fie trimiși în Siria, dar nu am auzit clar. TJ a continuat cu aceeași voce monotonă:

— Eu pot face ca pentru voi lucrurile să fie foarte rele sau doar mai puțin rele. Bune nu mai pot fi. Deci… Mai e cineva în acest grup cu care ați discutat despre fuga voastră?

Hassan negă impasibil. Ceilalți doi stăteau cu capetele în pământ.

— Luați în calcul un singur aspect. Dacă autoritățile consideră că sunteți conectați cu grupuri teroriste sau că voiați să ajungeți în Europa cu acest scop, o să stați foarte mult în închisorile de aici. Și nu sunt deloc confortabile. Deci, dacă aveți ceva de spus, acum ar fi momentul.

— Nu e nicio treabă cu terorismul. Tu ești problema. Nu te-am crezut că ne vei duce în Europa și nu te cred nici că poți să influențezi ceva acum. Așa că nu am ce să vorbesc cu tine.

TJ a încercat să scoată ceva de la Samir după ce i-a expediat din cameră pe cei doi frați, dar, deși a fost mai puțin sigur pe el ca Hassan, nu a spus

nimic interesant. Și uite așa mi-a venit și mie rândul la interogatoriu.

— Chiar nu ai auzit nimic? Nu ai intuit nimic? Te-am văzut vorbind în autocar cu domnul Wassef. Ce ți-a zis?

— Mi-a dat diverse citate din Coran.

— De ce?

— Ca să îmi atragă atenția că nu este conform cu învățăturile coranice să fii de partea necredincioșilor, chiar dacă aceștia se poartă frumos cu tine și pretind că îți vor binele.

— Și nu era corect să ne spui și nouă că domnul Wassef e împotriva noastră?

— Domnul Wassef nu era împotriva voastră, ci a mea. Eu greșeam, nu voi. Vouă nu are nimic să vă reproșeze. Mie nu mi-a spus nimic despre asta.

— Mesajul acesta, că noi vă păcălim, este același cu al fugarilor.

— Domnul Wassef nu mi-a spus că voi îi păcăliți. Mi-a dat o pildă din Coran care se referea la niște incidente între oamenii Profetului și trei triburi evreiești.

— Acum lucrăm cu evreii împotriva voastră? Asta de unde ați mai scos-o?

Erau toți acolo, Huiduma, Puștiul, Scenarista, Regizorul, cei din echipele de filmare, și se holbau la mine. Căutau clarificări. Avusesem din prima secundă dubiile mele cu privire la cei trei, mințiseră cu privire la istoria lor din Siria. Era ușor să minți un străin, dar pe un sirian e mai greu. Dar de ce o făcuseră? De ce Samir a zis că a trăit un an în Daraa, la facultate, când era limpede că nu trecuse pe acolo? Habar n-am. Poate fusese cu Bashar? Poate fusese cu Daesh, poate fusese cu Jabhat al-Nusra, poate fusese cu alții. Poate fusese în ASL și trădase. Am auzit și din astea. Și i-a fost frică de răzbunare. Ce nu iau în calcul TJ și ai lui este că în spatele fiecărui refugiat este o poveste foarte urâtă. Nimeni nu fuge de bine. Unele povești urâte sunt utile, te ajută să te califici ca

victimă. Dar altele sunt foarte rele. Și atunci ești nevoit să le schimbi. Mereu m-am gândit că fratele meu Yassin, când va ajunge în Dubai, nu va recunoaște că a executat ofițeri sirieni. Va minți… Tot ce sper este că o va face mai convingător decât cei din grupul acesta.

— Arif… Situația a devenit foarte neplăcută și puntea de încredere între noi și voi s-a fisurat foarte tare. Puntea de încredere între mine și tine este foarte șubredă acum. Noi ne-am îndeplinit toate angajamentele și suntem în continuare hotărâți să le îndeplinim, dar deja am impresia că răspunsul vostru nu este la fel de sincer.

— TJ… Angajamentul meu față de tine este să traduc tot ce mi se cere. Angajamentul tău față de mine este financiar. Spune-mi, te rog, unde am încălcat ceva din termenii acestei negocieri? Nu am tradus? Am cerut ceva în plus?

Inexplicabil, deși fusese dezinteresat de tot dialogul, Regizorul interveni cu o voce împăciuitoare:

— E corect. Arif nu vrea să rămână în Europa. Se întoarce la ferma tatălui său…

— Știu exact ce este cu Arif. Eu am discutat toți termenii cu el și cu Ingrid, șefa lui din Turcia. Eu l-am angajat. Eu v-am angajat pe toți. Deci sunt la curent cu termenele contractuale pentru fiecare.

Scenarista își afirmă prezența și convingerile servindu-i o replică aspră Regizorului.

— E vorba de contractul acela pe care i-ai transmis să și-l bage în cur.

— Nu, draga mea. Nu contractul. I-am transmis să-și bage în cur filmul cu totul. Dacă tot lucrați cu turnători, măcar cereți-le să toarne corect. Măcar atât învață-i și tu.

S-au certat între ei preț de un minut, TJ i-a potolit și s-a întors la mine ceva mai calm.

— Arif… Sincer, nu ai nicio informație despre tot ce s-a întâmplat?

— Nu. Absolut nimic.

— Și n-ai bănuit nimic?

— Nu. Dacă e cineva care nu spune adevărul despre trecutul lui în Siria, nu vorbește cu un alt sirian. Vorbește cu voi, care nu vă prindeți. Și e normal. Nu știți nimic din ce a fost acolo.

M-am întors în sala de mese și, deși erau cu toții curioși să afle ce se întâmplase, singurul care a venit la mine a fost Rebel. Care a ascultat câteva fraze, i-a înjurat pe TJ și compania, i-a lăudat pe cei trei fugari capturați care au vrut să-și ia soarta în propriile mâini și apoi repede înapoi la depănarea aventurilor lui de pe la diversele mitinguri în care se bătuse ba cu forțe de ordine, ba cu diverși contramanifestanți, ba cu unii dintre colegii săi prea duri sau prea blânzi.

— Oamenii care lucrează în tipul ăsta de afacere sunt de mai multe feluri. Unii, puțini, sunt ca mine. Convinși… Convinși că o zi în care nu ataci statul e o zi trăită de pomană. Alții sunt numai pentru bani, se fac bani frumoși. Cei mai nenorociți și cei mai periculoși sunt cei care fac asta de plăcere. Le place să bată, și aici, aparent, o fac pentru o cauză nobilă. Din cauza ăstora se întâmplă și nenorocirile. La noi e o vorbă: suntem angajați fie să rostogolim butoiul, fie să-l spargem. Cu rostogolitul e ușor. Azi vin cinci mii de oameni, mâine vin zece mii de oameni, poimâine vin douăzeci de mii de oameni și răspoimâine o sută de mii. Și uite-așa, ăia care te-au plătit negociază cu ăia împotriva cărora strigi tu. Când e să spargi butoiul, e nevoie de scandal, de sânge și, la final, ăia împotriva cărora strigi tu pierd totul.

— Da, Rebel. Asta se întâmplă și în Siria. Doar că la noi se rostogolesc tancuri, zboară avioane. Și de explodat explodează casele noastre, nu butoaie.

Rebel a părut amuzat de imagine, suficient de mult încât să-mi repete cuvintele de vreo două ori.

— E nasol la voi. Mi-e clar, dar nu asta voiam să-ți spun, ci despre un ins cu care am lucrat. De la mine din țară. Mai bătrân ca mine, cu nevastă și

copii acasă. El așa se prezenta. După incident am aflat că toți ai lui fugiseră văzând cu ochii. Îi bătea de-i rupea. Era un miting greu, un guvern de împuțiți, totul era pe vreme de iarnă, frig, viscol, dura de mai multe săptămâni, seară de seară în stradă, cu polițiști răi, cu scandal. Nimic amuzant. Și nu prea mergea treaba. Ăia care ne angajaseră deja făceau mutre, vreo doi dintre ai noștri luaseră o bătaie urâtă de la polițiști și îi scosesem din țară. Așa că băiatul ăsta, bărbat în toată firea, își iese într-o zi din pepeni și ia la omor un moș pe stradă. Și moșul obraznic. Asta e corect… Dar moș, frate. Nu știu, șaptezeci de ani. De-ăla de-l caută moartea pe-acasă și el umblă prin oraș să o păcălească. Îl ia la omor pe moș și cu camere de filmare pe el. Un tâmpit…

— Așa… Și?

— Și nimic. Îi plăcea să bată și l-a bătut pe moșulețul ăla.

— La noi în Siria, oameni de tipul ăsta trag la țintă pe stradă și omoară pe cine se nimerește pe acolo. Sau torturează un copil cu handicap doar pentru că îl au în mână.

— La voi e *next level*... Niște tâmpiți! Care nu înțeleg nimic.

A ZECEA ZI

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

— A plecat, șefu'… Cum ați anticipat. Fără nicio complicație, fără nimic. A fost la maică-sa, au stat puțin de vorbă, au venit și ceilalți doi, fratele și sora, s-au pupat, maică-sa a plâns și gata. N-a mai comunicat cu nimeni altcineva. Nici cu Amanta, nici cu Grasul. Cu nimeni.

— Slavă Domnului că a plecat! Că a avut ceva de gând, că nu a avut, totul s-a terminat în regulă pentru noi. Ceea ce înseamnă că ne-am făcut treaba și ne-am făcut-o la cei mai înalți parametri! I-am comunicat și Liderului Democratic Ales să stea liniștit. Acum să ne concentrăm pe alegeri și să le câștigăm.

— Corect, șefu'. De aceea suntem aici. Să facem ce trebuie.

— Ia-ți niște zile libere, dă tuturor puțină pauză, va fi din nou destulă treabă. Eventual, fă și o listă cu oamenii implicați în această misiune care merită recompensați. Și nu fi modest, pune-te în fruntea listei.

— Vă mulțumesc! Să trăiți!

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Lisa, care se născuse cu perseverența inclusă în ADN, îl dusese până la urmă pe Nick pe plaja aceea minunată și pustie. Nu era ea minunată, dar de această dată măcar era pustie. Trei cupluri răspândite pe o fâșie de nisip suficient de mare cât să găzduiască câteva autocare pline. Înotaseră,

Lisa încercase să-l determine să facă și amor în apă, dar Nick nu răspunsese pozitiv la această inițiativă. Totuși, plaja pustie nu era atât de pustie și, ținând seama de adâncimea apei, aria unde s-ar fi consumat excitanta întâmplare era chiar aproape de țărm. Lisa i-a spus că pe ea n-o deranjează să fie privită când face sex și Nick s-a abținut să-i dea o replică, inevitabil ofensatoare. Așa că acum stăteau întinși la soare și își făceau planuri pentru următoarele ore, până la plecarea spre Rococo. Deși mâncarea i se păruse tolerabilă, n-ar mai fi mers la Chiorul și nici la altă cârciumă conectată cu gastronomia locală. Ea venise cu o variantă legată de o firmă de pescuit care deținea și un mic restaurant familial, cu produse proaspete și gustoase, dar Nick refuză cu aceeași intensitate ca și în cazul partidei de sex amfibiu. Gata… Își dorea o mâncare al cărei gust îl cunoștea, nici sofisticat, dar nici surprinzător? Nicio problemă. Diseară o să se bucure numai de gusturi lipsite de orice echivoc: aripioare de pui, hamburgeri, rulouri de ceapă, friptane și cartofi prăjiți. Americanii nu mănâncă altceva. Și, desigur, va fi mult, mult baseball. E singurul sport din State a cărui ligă majoră se desfășoară acum. Din toamnă mai poți vedea un baschet, un fotbal american, un hochei. Nu că ar pricepe mare lucru din ele, dar măcar sunt dinamice. Iar baschetul e chiar frumos uneori. Baseballul este și complet inexplicabil, și sinistru de plicticos, și durează o veșnicie. Și exact când răsufli ușurat că ai scăpat, se schimbă canalul și începe un alt meci la fel de inexplicabil, la fel de plicticos și la fel de lung. Nick trebuia să accepte că pentru el, pentru afacerile lui viitoare, e foarte util că a fost invitat la această petrecere, dar, ca la toate lucrurile organizate de americani, doar americanii se simt bine în ele. Sau oricine e în stare să gândească și să se comporte ca ei.

Nick o mângâie pe față, îi îndepărtă niște fire de nisip prinse pe obraz și îi garantă că în seara

aceasta și el are în plan să se simtă excelent, cot la cot cu gazdele sale. Ca un om cu misiunea îndeplinită. Drept care Lisa îl întrebă ce crede despre americani. Care americani? Oricare americani… Despre americani în sine. Făcuse afaceri cu ei, așa cum deja îi spusese, făcuse afaceri bune, sunt serioși și muncitori, dar nu emitea păreri despre popoare întregi, numai despre persoane. Unele îi plăceau, altele nu-i plăceau, indiferent de etnie sau de religie. Cine o să vină diseară? Exceptându-i pe Josh și pe Colonel, câțiva la fel ca ei. Eventual cu familiile, dacă au, sau cu prietenele de aici, de asemenea, dacă au. Josh va veni singur? Lisa râse conspirativ… Să discutăm deci despre Josh. Da, fusese cu el! Chiar de două ori. Prima dată la scurt timp după sosirea lui la bază, când era dărâmat după un divorț inopinat și urât, iar a doua oară la finele anului trecut, când așa a fost să se întâmple. Și ca să-i răspundă direct la întrebarea directă, probabil va veni singur. Și așa ca să se consemneze, este un tip foarte în regulă, foarte onest și un prieten bun. Puțin plicticos, puțin prea obsedat de propriile lui interese, dar foarte în regulă. Alții? Lisa reuși să râdă din nou, dar mai degrabă pentru a-i sugera că se întinde cam mult. Nu de alta, dar Nick se va mai întoarce, poate se vor mai întâlni, așa sau altfel, și e civilizat ca lucrurile să rămână în forma lor corectă. Astfel că el nu mai insistă, nici nu avea de ce, era mai degrabă nevoia de a o provoca decât curiozitate propriu-zisă.

Stătea întinsă pe burtă, cu fața spre mare, și Nick se minună din nou cât de frumoasă este din profil. Era o puștoaică, încă era puștoaică, dar cu mintea mai organizată și principiile mai solide decât mulți inși de vârsta lui. Păcat de ea, dar asta e. Lucrurile curg așa cum erau plănuite să curgă. Au intrat din nou în apă și, rămânând complet singuri, Lisa a renunțat la costumul de baie în tentativa de a-l seduce în spuma mării și, de data

aceasta, a reușit. Și totuși, unde mergeau să mănânce? Ca de obicei, tot ei îi veni o idee. Un local select, așezat pe o altă plajă, cu un meniu bazat pe salate și antreuri ușoare, așa ca pentru inși care vor să fie foarte *fit.* Tinere și mai puțin tinere navigau în jurul a trei frunze aranjate simetric, umplute cu bobițe mici și deloc bogate în calorii, asortate cu câte o legumă aprins colorată, dar fără gust. Stilul vine cu sacrificii și, desigur, cu costuri. Gustărica pe care o primiseră în farfurii mari cât un sfert de masă era mai scumpă decât tot recitalul culinar din localul Chiorului.

În dreapta lor, o blondă, așezată pe tocuri imense, tocmai ceruse un pahar de șampanie, cu gheață, și comandase și un pai. Lisa a pufnit în râs, iar Nick nu a reușit să-și controleze fixitatea privirii. Șampanie cu paiul suna mai degrabă a banc licențios. Dar misterul se devoală rapid. Era vorba tot de costuri. Tânăra, provenită și mai de la est decât estul în care se aflau, își lucrase buzele, care deveniseră apetisante pentru niște prezenți sau viitori curtezani, dar care nu izbuteau cu niciun chip să păstreze în cavitatea bucală lichidul sorbit direct din pahar. De unde nevoia de pai. Cum o mânca supa, întrebă încet Lisa și chicoti imaginându-și procesul teribil de complicat. Dar la cât de slabă era făptura de lângă ei, nici nu se punea problema de supă. Doar fire de verdeață și puf de păpădie. La finalul mesei, chelnerul înalt și, cum altfel, uscățiv le oferise o băutură vitalizantă, necesară pentru orice om care aspiră să fie sănătos, așa că au băut amândoi un lichid verzui și vâscos, cu niște mucilagii și niște semințe negricioase înăuntru, ipotetic dulce, dar mai degrabă fără un gust identificabil. S-au întors la hotel amuzați și indubitabil energizați. Lisa îi ceru să admită, măcar în sinea lui, dacă nu cu voce tare, că aceasta fusese cea mai proastă masă pe care o mâncaseră împreună. Mai proastă și decât cea de la DeSoto, cu toate consecințele ei nefericite. Și, așa cum

observaseră deja, fusese și foarte scumpă. O învățătură util de memorat. Aici poți trăi onorabil cu bani puțini, dar mai ales poți trăi foarte prost dând o groază de bani. De aceea, va avea nevoie în continuare de ea. O strânse în brațe cu căldură, constatând că încă reușea să-l uimească.

Mâine urma să plece. Își chemase mașina să-l ia de la hotel. Lisa îl întrebă dacă era aceeași limuzină foarte dichisită pe care i-o remarcaseră toți și mai ales dacă era condusă de același ins atletic, blond, cu ochi albaștri pe care nu i-l prezentase și ei. Nick îi promise că va repara eroarea, dar nu ar rezulta decât un triunghi de oameni nefericiți. Ea l-ar plăcea pe șofer, șoferul sigur îl place pe Nick și Nick o place pe ea. Interesant, exclamă fata. Văzuse un film cu tipul acesta de intrigă – în final ajung toți trei în același pat și își satisfac nevoia luând de la persoana dorită ce era de luat și făcând o concesie persoanei nedorite, dar dornice. Un mesaj aproape geostrategic. Și dacă discuția ajunsese în acest punct, îl întrebă dacă îi plac bărbații. Nu, veni răspunsul foarte hotărât. Mai discutaseră pe această temă și nu se răzgândise de atunci. Deloc… Nu îi plac nici în viața de zi cu zi și cu atât mai puțin în pat. Nu încercase niciodată? Nu, veni încă o dată răspunsul și mai hotărât. Atunci de unde știe? Nici rahat de câine nu gustase niciodată, dar are certitudinea că nu i-ar plăcea. Foarte incorectă afirmația. Să compari orientarea sexuală a unei părți din omenire cu un rahat de câine. Norocul lui că este suficient de în vârstă și n-o să prindă timpurile acelea, dar Lisa era convinsă că în puțini ani majoritatea lumii va fi homosexuală. Văzuse un film și pe tema aceasta. Nu foarte amuzant… Pe ea n-o deranja ipoteza, făcuse suficient sex și cu femei și-l găsise plin de satisfacții. Dar nu e normal, nu e în legea firii, insistă Nick. Lisa îl privi cu o oarecare răutate, poate mai mult jucată decât asumată, își scoase

tricoul și chiloții, îl dezbrăcă și pe el și, după ce-l simți în ea, îl întrebă dacă tot ce au trăit în ultimele zile a fost, conform viziunii lui, normal și în legea firii. Și cu toate acestea, experiența fusese foarte plăcută. Din punctul ei de vedere, cel puțin.

Refugiatul

(Într-o pustietate europeană)

M-am trezit amorțit, pământul trage, e umed chiar dacă nu a plouat și e rece chiar dacă aerul e cald. Îmi strâng sacul de dormit în jurul meu și mă minunez încă o dată de verdele din jur, care acum, spre amiază, lucește mai puțin strident. Nici nu știu dacă-mi place, de ce mi-ar plăcea, am mers niște ore bune prin păduri care miros a putreziciune de la frunze, de la bălți stătute și de la mizeriile pe care le aruncă ăștia de prin satele lor. Cu cât ne apropiam de marginea pădurii, cu atât se adunau mai multe gunoaie și mai multă putoare. Am găsit pui de animale zvârliți morți sau vii pe acolo, boarfe și sticle de plastic, bucăți de mobilă și cartoane. Mai trecuserăm ilegal o graniță, tot sub privirea binevoitor-întrebătoare a grănicerilor, și umblaserăm jumătate de zi, o noapte și încă o jumătate de zi ascunzându-ne și de ei, și de sătenii care, conform scenariului, ne-ar hăitui. Grupul a înnoptat în pădure, printre copaci, cu Rebel jucând rolul de călăuză circumspectă, care din când în când ne avertiza de pericole. Se filmase o scenă cu mituirea unei patrule de polițiști care ne descoperise la marginea unui râuleț unde ne spălam hainele și încă una despre o altercație între trei săteni supărați pe lume și două tinere din grup, aplanată de Rebel. Regizorul nu fusese mulțumit de autenticitatea sătenilor agresivi. E drept că nu erau cu niciun chip răi, ci mai degrabă rușinați că se răsteau la cele două tinere, una dintre ele, Afaaf, coafeză în Damasc, fiind mai zgomotoasă și mai certăreață decât ei toți la un loc. Dacă e să ne luăm după ea, lucrase prin casele mai multor șefi

baathiști, le coafase și înfrumusețase nevestele pentru dineuri simandicoase și pentru întâlniri oficiale și, în timpul rămas liber, se ocupa și de șefi, rezolvându-le alte nevoi. După începutul războiului, amantul ei de atunci a fost acuzat de trădare și de acte de spionaj pentru ASL sau pentru alții, a fost executat repede, iar Mukhabaratul a venit după ea, suspectând-o că făcea parte din conspirație. A reușit să fugă și acum vrea în Europa, unde e convinsă că o să se îmbogățească. Mai mult ca sigur cei de acolo nu au dexteritățile ei, nici în ceea ce privește aranjarea doamnelor, nici în ceea ce privește aranjarea domnilor. Și nu, nu va mai răspunde la Afaaf, nume a cărui semnificație inițială fusese de mult contrazisă de realități, devenind Gia, nume ales după un film văzut pe un DVD piratat, care o impresionase foarte mult.

De data aceasta, TJ îmi solicitase să rămân cu grupul, în aer liber. Organizatorii se cazaseră într-un hotel pe malul mării, la câteva zeci de kilometri de locul ales pentru filmarea de azi. Era nevoie de un nou lot de țărani violenți, se negociase cu cineva de-al locului pentru personaje mai convingătoare și acum, întinși pe iarbă, așteptam sosirea distribuției. Episodul cu cei trei fugari stricase toată atmosfera, care nu fusese foarte bună nici înainte. Domnul Wassef bârfea întruna și instiga la nesupunere, îi prezenta pe cei trei ca fiind apărători ai credinței și ai celor oprimați, declamând că, din această perspectivă, tot ceea ce au făcut este corect, datoria lor esențială fiind să lupte împotriva infidelilor utilizând orice mijloc au la dispoziție. Despre mine spunea că am devenit arogant ca toți asupritorii și că pedeapsa nu va întârzia să sosească. Ce căuta să obțină? Ceilalți nu erau foarte preocupați să-l ia în seamă, mai ales după ce aflaseră de iminenta trimitere în Siria a celor doi frați și a lui Samir. Dar la cât de convins pleda, oamenii se și temeau că ar fi mai mult decât

un bătrânel exaltat și atunci îl ascultau cuminți ca nu cumva să-l provoace sau să-l supere. Pe el sau pe cei care ar putea fi în umbra lui. Ce-ar fi spus tata despre unul ca el? Păzește-te de un berbec din față, de un cal din spate și de un prost din toate părțile. Am încercat să-l sun, dar aici nu era nicio umbră de rețea. Rebel făcuse rost de două sticle de băutură răcoritoare cu gust de piersici și de lămâie, de niște cireșe mititele, gălbui, un pic amare, dar foarte aromate, plus biscuiții și brânza din pachetul dat de organizatori și se întinsese lângă mine, rememorând mereu și mereu bătăile la care luase parte. Ani puțini, bătăi multe.

— Ești tare cu toate limbile străine pe care le-ai învățat. Te-am văzut cum te-ai descurcat și cu ăștia de aici. Dar să nu uiți… Singurul limbaj universal e violența. Un polițist cu fața spartă înseamnă același lucru în fiecare limbă a lumii. N-ai nevoie de translator. Toată lumea înțelege exact ce este de înțeles.

L-am întrebat, mai mult ca să treacă timpul, de ce e așa de supărat pe toată lumea, de unde i se trage. Din copilărie, de acasă, de la școală?

— Mă întrebi dacă am fost abuzat. Nici vorbă… Nu sunt frustrat sexual, nu sunt un ins respins de societate, nu am fost chinuit nicăieri. Urăsc statul și, mai mult decât statul, urăsc slugile statului. Și știu, știu cu certitudine că toți sclavii ăștia răspund doar la frică. Iar frica nu provine decât din violență.

— Tata îmi spunea că ironia este cea mai bună armă împotriva unui lider care se ia prea în serios. Și tot el spunea că dictatorul este doar un lider care se ia prea în serios. Și de aceea nu se lasă dus din funcție. Orice pas în spate este o jignire adusă personalității sale. Dacă râzi de un asemenea om și dacă satira ta împotriva lui se răspândește în societate, este devastator pentru el și pentru mistica dominației pe care el vrea să o impună. Nu violența clatină un dictator, ci ironia. La violență

are cum să răspundă. Cu și mai multă violență, dar pentru ironie nu are arme.

— Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar tatăl tău nu a primit niciodată în piept un jet de la un tun cu apă. Când te ridici de pe asfalt, ud, năclăit, fără răsuflare, amețit și cu dureri în tot corpul, aflu acum de la tine că soluția supremă e să spui un banc bun despre nemernicul care ți-a făcut asta.

De ce inițiez discuții pe care nu vreau să le port? De ce lansez idei pe care nu am nicio intenție să le susțin? Mi-a venit, dar am renunțat instantaneu, să-i recit câteva cuvinte pe care tot de la tata le-am învățat: „dacă un călăreț intenționează să-mi scurteze viața, i-o iau eu pe a lui în schimb, fiindcă atunci când vezi un leu arătându-și colții, nicio clipă nu crede că el îți zâmbește”. Numai că sensul pe care tata mi-l explica era exact invers celui spus de Rebel. Dacă tu îți arăți colții, ca un leu, ceilalți vor ști că ești violent și-ți vor lua viața înainte ca tu să o scurtezi pe a lor. Oricât de violent ai deveni, totdeauna va fi cineva mai violent decât tine. Sau cum ar fi să-i povestesc despre Farid și despre celălalt Farid, amândoi tineri, frumoși, încăpățânați și proști, convinși până în adâncurile mândriei lor că violența lor e curată și a celorlalți e mizerabilă, dar când unul dintre ei a fost să moară, a murit de moartea tuturor. Și tot ce a rămas din frumusețea lor sunt mizeria schilodului, jalea părinților și amintirile cui le mai are.

— Arif, noi mergem la luptă știind că e inutilă. Și cu cât realizezi că ești mai neputincios, cu atât ești mai rău. Atunci când tu, prin piețe publice, ești bătut de jandarmi, afumat de lacrimogene, udat de spuma aruncătoarelor, flămând și obosit, sclavii sunt la ei acasă, se uită la televizor și analizează între o bere și un serial tâmpit acțiunile tale. Și în funcție de starea lor de spirit te înjură sau te laudă. Însă continuă să rămână sclavi. Ți-am zis că unii dintre noi o fac pentru bani, alții sunt demenți, dar eu în continuare sper că tot efortul meu are o

logică. Am dat jos guverne și după doi ani eram tot acolo, în aceeași piață, plătiți de alții, să dăm jos alt guvern, format din alți oameni, dar identic cu primul. Pentru mine nu e o meserie. Îmi doresc enorm ca unul dintre guvernele care vin ca urmare a scandalului făcut de noi să fie cu adevărat bun. Dar nu se întâmplă niciodată…

Scenarista ne-a anunțat că sosise distribuția de rezervă, al doilea lot de inși intoleranți care să atace refugiații și mai ales refugiatele. Aici și TJ, și Scenarista, și Regizorul căzuseră de acord, era foarte importantă tenta sexuală în acest capitol al agresiunii împotriva refugiaților. Ca o contrapondere la campania legată de violarea europencelor de către arabii dezlănțuiți. Rebel nu își epuizase nevoia de dialog. Cu mine, numai cu mine.

— Ce ai face dacă ai ști că mâine ai să mori?

— N-o să mor mâine…

— Asta n-ai de unde să știi! Ce ai face dacă ai afla că mâine mori? Ce ai vrea să faci?

— Te contrazici. Dacă aș ști că mor, la fel de bine aș putea să știu că nu mor. Oricum, încerc să îți explic. Nu o să mor mâine.

Așa cum mă obișnuise, Rebel nu mă asculta. Nu avea nevoie de replicile mele, avea nevoie numai de mine ca un martor al replicilor lui. Am zâmbit cu gândul la tata, care spunea că oamenii care vor să schimbe lumea nu o fac pentru că lumea are probleme, ci pentru că ei au probleme.

— Eu, dacă aș afla că mor mâine, aș ataca o mașină de poliție. Pe stradă, în văzul lumii, m-aș sui pe capotă cu o bâtă în mână, le-aș distruge geamurile și înainte de a le crăpa capetele m-aș uita atent, foarte atent, la mutrele lor îngrozite. Probabil că ei sau alții de-ai lor m-ar împușca și aș pleca dincolo cu imaginea groazei de pe fețele unor sclavi. Groaza că nici uniforma, nici frica noastră, nici armele lor nu-i mai apără. Și că, în secunda aia, le-a venit rândul. Și că au fost sclavi

de pomană. Până la urmă, tot căcați la cur o sfârșesc.

— Noroc că nu mori mâine și nici mașini de poliție nu ai prin preajmă. Hai, micuțule terorist, că e de muncă.

De cât timp trăsese TJ cu urechea la dialogul nostru? Am încercat să rememorez dacă enunțasem vreo prostie, ceva interpretabil. Norocul meu e că nu prea vorbesc. Nu-mi place deloc nesiguranța generată de afirmațiile pe care le fac, nu-mi place să analizez cum ar comenta ceilalți vorbele mele, nu-mi place îngrijorarea cauzată de tipul acesta de neclaritate, nu-mi place să îmi imaginez ce ar gândi altcineva despre mine.

— Și pe Mandela l-ați numit terorist. Și, când v-a convenit, i-ați dat Nobelul pentru Pace. Cu toate că și voi, și eu suntem convinși că, după normele voastre ipocrite, a fost terorist.

TJ l-a luat pe Rebel după umeri și au plecat împreună spre locul de adunare. Noul grup era mult mai convingător, era și mai mare, iar vreo trei dintre membrii lui arătau chiar periculos. Figuri întunecate, ochi goi și reci, zâmbete crude. Ceilalți erau impasibili, chiar apatici, uneori râdeau tâmp la comentariile celor trei, un soi de nucleu conducător, și în rest nu prea își găseau locul. Fuseseră aduși să se ia de niște femei străine, să joace un rol de masculi prădători, fără însă a fi lăsați să prade până la capăt. Turuiau între ei și ar fi fost normal să-i înțeleg, dar era mai greu decât în alte cazuri. Chiar și așa era evident că sensul mesajelor lor era indecent, ofensator de-a dreptul. Când s-au prins că e cineva care le vorbește limba, au devenit mai rezervați, iar unul dintre cei trei, de-a dreptul prietenos cu mine. A vrut să se convingă că sunt arab, m-a întrebat dacă făcusem școala la el în țară și când a aflat că eram prima dată acolo s-a minunat zgomotos și batjocoritor-admirativ.

Scenariul era același ca ieri. Două femei din grup, Afaaf și Fariha, singure pe un drum de țară, sunt acostate de localnici și ironizate pentru statutul de refugiate, pentru religia lor și pentru îmbrăcăminte. Afaaf a făcut din nou scandal când a fost obligată să-și pună hijabul pe care pretindea că nu l-a mai purtat de la paisprezece ani, dar Regizorul a fost de neclintit. Identificarea vizuală a celor două tabere era, din punctul lui de vedere, esențială. El a solicitat, dar fără succes, ca siriencele să poarte burkha peste abaya, astfel încât în film să fie doar două umbre acoperite de văluri care străbat o realitate ostilă. Bestiile, spunea el, nu atacau numai niște femei, ci un simbol al feminității islamice. O feminitate intrinsecă, abstractă, bănuită și tocmai de aceea incitantă. Agresorii nu puteau pretinde că fuseseră stârniți de vreun stimul sexual, era imposibil atât timp cât tot ce vedeau erau niște pânze unduindu-se în lumină. Ura și animalitatea îi conduceau spre violență. De altfel, scenariul prevedea ca situația să degenereze și cele două femei să fie asaltate de bărbați, fiind salvate de intervenția oportună a lui Rebel și a altor câțiva refugiați.

Am ieșit din pădure pe un drum prăfos, mărginit de pășuni deja arse de soare. Era pustiu, dar, apropiindu-se asfințitul, căldura se mai diminuase, iar cerul căpăta o ușoară tentă portocalie. Afaaf și Fariha, acoperite cu hijaburi negre, au pornit-o hotărâte pe drum, grăbite să termine mai repede și să se întoarcă la corturi. Urma să fie ultima noapte în pădure, Regizorul mai voia niște scene, casnice, le numise el, care să surprindă interacțiunea dintre refugiați în momentele de destindere. Viziunea lui era haotică, nu se împăca din nou cu Scenarista, și din aceste motive vom mai dormi încă o dată în natură. Bărbații cei cu gânduri rele au apărut de niciunde, vociferând în spatele celor două femei. Nu pricepeam tot ce spuneau, respectau și nu prea indicațiile de scenariu. În orice caz, scena mie mi

s-a părut foarte falsă. Nu mă consider un expert în hărțuit femei, dar bărbații erau bățoși, dădeau mult din mâini, străduindu-se să fie cât mai convingători, vorbeau foarte tare și râdeau din senin și, lucrul cel mai curios, se uitau mai ales spre camere, spre Regizor și aproape deloc spre cele două presupuse victime. Dintr-un motiv inexplicabil, unul dintre ei s-a apucat să mimeze lovituri cu piciorul, ca la fotbal, înspre femei. Nu m-am prins ce voia să semnifice, dar a fost oprit de Scenaristă. Li s-a explicat din nou ce să facă, dar tot nu a ieșit satisfăcător. La fel și a treia oară, la fel și a patra oară.

Afaaf, nervoasă ca întotdeauna, și-a scos hijabul și a zis că nu mai filmează nimic, că e prea cald și e praf și îi e sete și măgarii ăștia murdari și fără scule nu sunt în stare de nimic. A vorbit în arabă, deci bărbații nu aveau cum să o înțeleagă, dar sigur s-au prins din tonul și din privirea ei că nu-i aprecia deloc, așa că unul dintre cei trei șefi a pocnit-o peste cap. Nu tare, dar gestul a fost brusc, scurt și precis. Afaaf și-a revenit repede din uimire și acum urla toate blestemele pământului. Tot în arabă, însoțindu-le și de gesturi care au uneori calitatea de a fi universale. Așa că a mai luat o palmă, de data aceasta mai grea, și, imediat după, alți doi s-au repezit la ea încercând să o dezbrace. La fel de inexplicabil ca prima dată, cel care mima loviturile cu piciorul i-a expediat un șut în fund Farihei, care a început și ea să urle. Și să plângă. TJ, Huiduma, Rebel și Scenarista au rupt-o la fugă spre locul incidentului, la fel și câțiva bărbați din grup, iar domnul Wassef, scos din minți, îi chema pe toți să apere virtutea femeilor agresate. Afaaf, pe jumătate goală, se bătea cu cei doi care voiau să o prindă de sâni, iar Fariha continua să plângă neluată în seamă. TJ îmi striga să le spun bărbaților să înceteze, eu le spuneam cum îmi ieșea, dar nu mă asculta nimeni. Până la capăt s-au oprit, dar numai după ce i-au rupt sutienul lui

Afaaf, care a fost imediat acoperită de o haină adusă de unul dintre refugiați și după ce i-au smuls hijabul Farihei. Huiduma se înfipsese în cel mai solid dintre ei, însă acesta nu căuta motiv de bătaie. Din contră… Rânjea liniștit. Rebel se rățoia și el la localnici, dar nu se mai întâmplă nimic. Toți erau potoliți. Afaaf vocifera de la distanță, dar mai în surdină, Fariha se smiorcăia în brațele Liliei, iar Regizorul era radios. Obținuse autenticitate.

Ne-am dus la corturi, am mâncat, cei care voiau să bea au băut o bere, ceilalți s-au rezumat la sucuri de fructe sau la Coca-Cola și ne-am înmuiat și noi. Nu a mai filmat nimeni nimic. TJ și ai lui au plecat după lăsarea întunericului, iar Rebel, preocupat să destindă atmosfera, s-a așezat lângă mine și m-a întrebat dacă observasem că unul dintre idioții care atacaseră femeile purta un tricou cu *Star Wars*. Nu, nu observasem.

— Era unul din ăia doi care au avut treabă cu țâțele femeii guralive.

— Afaaf o cheamă.

— Treaba ei. Unul din ăia doi purta un tricou cu personajele din *Star Wars*.

— Așa, și?

— Nu e caraghios?

— Nu. De ce? Eu am o cană acasă cu o scenă din film. Leia sărutându-se cu Han. Nu e scena mea favorită, dar a fost un cadou. Nu am ales-o eu.

— Ție ți-a plăcut nenorocirea aia de film?

— Da… De ce nu? L-am văzut de multe ori și e un film foarte antrenant. Tuturor celor pe care-i cunosc le-a plăcut filmul.

A tăcut nemulțumit și a scos din buzunar un pachețel viu colorat cu biscuiți. De-ai locului. Mi-a întins și mie unul, lunguleț, sfărâmicios și cu o cremă de ciocolată la mijloc. Bun la gust. Iar n-am ce face și, văzându-l supărat, continui discuția.

— Din toată seria aceea mie mi-a fost mereu drag personajul Yoda. Mereu mi l-a amintit pe tata.

— Da’ ce, taică-tu e un pitic verde, cu smocuri în cap, care mănâncă viermi la cină? Și cu doar două degete la mână?

M-am uitat șocat la el. Cum să vorbească așa de tata? Dar Rebel se îneca de râs, firimituri de biscuit îi săreau din gură și, printre icnete de tuse, mă jignea în continuare.

— Atunci am o veste proastă pentru tine. Nu semeni deloc cu taică-tu. Ești sigur că el e? Poate taică-tu e de fapt Darth Vader și atunci ești frate cu Luke și cu Leia. Sau poate e vecinul…

Am vrut să-l pocnesc, să tacă, dar m-am abținut. Ca întotdeauna… Când vreodată în această viață am pocnit eu pe cineva? Am plecat de lângă el, am intrat în cort și am tras și fermoarul. În întuneric, l-am mai auzit încă niște minute bune râzând înfundat.

Investitorul

(O stațiune europeană la malul mării)

Nick o întrebă încă o dată pe Lisa despre cei ce vor fi prezenți la petrecerea din această seară. Erau numai cinci cutii de havane, e drept, foarte mari, dar complicat să fie partajate. Una cu siguranță o va deschide acolo, așa cum promisese. O alta voia să o dăruiască, normal, Colonelului, alta Patronului și mai rămâneau încă două. Ideea era să nu genereze nemulțumiri care să-i strice relațiile de-abia înfiripate. Deci cine ar mai veni? Exceptându-i pe cei deja întâlniți? Era posibil să fie prezent Peter, adjunctul Colonelului, un ins mai ursuz și mai rigid, dar până la urmă de treabă, aproape sigur Isaiah, un ofițer negru care cânta senzațional la saxofon, mereu sufletul distracției, Caleb, care nu apăruse ultima dată, doctorița, Alice. Se strângeau și zece, doisprezece oameni de la bază, uneori și mai mulți, ceea ce făcea ca împărțirea cadoului de sorginte cubaneză să fie problematică. Soluția sugerată de Lisa era să îi dea

toate cutiile Colonelului și acesta să decidă singur ce e de făcut. Evident, exceptând cutia pe care Nick i-o dedicase deja Patronului. Dar n-ar fi nicio supărare dacă Patronul își va primi cadoul peste o lună, la reîntoarcerea lui Nick. Astfel încât geanta cu surprize va fi, până la urmă, plasată integral americanilor. Lisa se îmbrăcase lejer, foarte lejer, și îl sfătuise să fie la fel de relaxat. Toți vor veni în pantaloni scurți, deci să nu se formalizeze.

După discuția cu șoferul, Nick își contactase și una dintre secretare și o înștiințase despre toate coordonatele afacerii pe care o încheiase, îi trimisese câteva poze cu clădirea și cu împrejurimile, precum și adresa exactă a acesteia. Grozavă secretară, lucrează sâmbătă după-amiază, comentă Lisa, așa că Nick îi explică succint modul în care își construise noua companie, bazându-se pe oameni dedicați, cărora le oferea salarii bune, destule zile de concediu și un program foarte flexibil. Multă muncă atunci când era să fie, mult timp liber când apăreau oportunități. De exemplu, ar fi putut amâna comunicarea datelor pentru luni, când va ajunge la birou, dar știa sigur că tânăra în cauză, Mary, ar fi preferat să le primească de acum. Astfel își va degreva programul de săptămâna viitoare. Lisa se interesă dacă această Mary este drăguță și dacă are o fotografie cu ea. Nu avea. Iar secretara, deși este foarte drăguță, nu intră în parametrii insinuați de Lisa din două motive. Primul ar fi că el niciodată nu a comis eroarea unor amoruri în interiorul companiilor în care a fost implicat și al doilea că ea, Mary, nu agreează deloc bărbații. Toată lumea e LGBT acolo, exclamă Lisa încântată și Nick o întrebă dacă aceste ultime zile nu au convins-o că măcar el, directorul și unul dintre acționarii acelei companii, este heterosexual. Ba da… Și tocmai de aceea, pentru că va fi ultima noapte a lui aici… Până data viitoare, completă Nick. Până data viitoare când poate lucrurile vor fi la fel sau poate

vor fi altfel, poate el va veni singur sau poate va veni însoțit de o Mary care nu este lesbiană, poate se va inventa o doamnă Nick adusă de departe sau o altă Lisa găsită pe aici. Deci, până data viitoare, nu dorea el ca în noaptea aceasta să se întâmple ceva deosebit? De exemplu, să îi aștepte la hotel o bună prietenă a ei. Și să facă o groază de nebunii împreună. Bineînțeles, fără niciun adaos la prețul anterior discutat. O atenție ca din partea casei, dar și din partea ei.

Prima pornire a lui Nick fusese de respingere, dar după o clipă de gândire și-a reconsiderat poziția. În fond, de ce nu? Ce motiv real să invoce pentru a nu saluta un cadou atât de generos? Este un adevăr universal acceptat că un ins necăsătorit sau separat de soția sa, posesor al unei averi frumoase, are nevoie întotdeauna de un amor intens și lipsit de obligații cu măcar două fete deodată. Deci până la urmă și ea, Lisa, ascundea mici plăceri ilicite legate de alte doamne. Nu, nu… Să nu-și facă Nick nicio iluzie. Deși ea chiar are plăceri legate de doamne, la noapte se vor ocupa numai și numai de el. Nimic nu va fi între ele. Sau aproape nimic. Cum arată prietena ei? Va fi o surpriză foarte plăcută. Un singur pont. E blondă naturală, dar altceva nu se va mai dezvălui până când o să aibă oportunitatea de a vedea singur tot ce este de văzut. Îi făcu cu ochiul șmecherește și, din nou, Nick fu obligat să constate că nimic din ce o înconjoară pe Lisa, cocotă cu un proxenet care se ocupă de ea, cu tarife negociabile și cu clienți identificabili, nu devine vulgar și nici sordid. Nici măcar această ultimă inițiativă cu sonorități de film cu gangsteri rătăciți prin bordeluri sau de pistolari ai Vestului Sălbatic rătăciți tot prin bordeluri. Păcat că venise așa târziu.

În clubul Rococo era liniște pentru sâmbătă seara. Câteva cupluri răzlețite pe la mese, doi chelneri riguroși, dar nu excedați, muzică în surdină și televizorul rămas pe un canal de *fashion.*

Nick se opri în dreptul barului de la parter și îl rugă pe cel de acolo, barman după toate calculele, să îi țină ascuns rucsăcelul plin de havane până se va întoarce el să i-l ceară. Și să nu-l dea nimănui altcuiva. Surpriza nu e atât de intensă dacă vine din prima, îi explică Lisei. Mai bine să creadă Colonelul și ceilalți că nu-și ține cuvântul cu privire la cadoul promis. Va fi cu atât mai plăcut atunci când, deodată, fără anunțuri prealabile, Nick va scoate la iveală trabucurile făcute din tutun din Vuelta Abajo, prelucrat în ultima manufactură fără brand, din cea mai profitabilă industrie cubaneză, un atelier din Pinar del Río, care aprovizionase, încă din anii ’60, oficialii guvernului comunist și pe reprezentanții atent selecționați ai aliaților lor strategici. Fără brizbrizurile publicitare ale suratelor lor râvnite în întreaga lume, fără cutiile colorate și fără numele care rezonează plăcut oricui se pretinde un cunoscător, *Cohiba, Partagas, Hoyo de Monterrey, Montecristo, Bolivar,* rafinate și intangibile, *cigar band*-ul simplu, alb cu monograma HVS, *Hasta la Victoria Siempre*[23], scrisă cu roșu și albastru, îmbracă o aromă unică. *Medio tiempo,* amestecul obținut din cele mai bune frunze ale plantei de tutun, prezent acum în faimoasele și rarele *Cohiba Behike,* a fost folosit dintotdeauna pentru aceste trabucuri aproape fără identitate. De altfel, în lumea bună a Havanei erau numite în glumă *Anonimos,* iar deținerea unei cutii pline cu aceste bijuterii indica un statut social invidiat de aproape toată suflarea insulei. De unde venea raritatea acestui amestec? Ca întotdeauna, dintr-o statistică… Tulpina plantei de tutun are pe ea trei categorii de frunze: *volado,* cele din partea inferioară și mai puțin pregnante la gust, *seco,* cele din partea mediană, și premiumul, *ligero,* cele cu gustul foarte intens. Doar șapte la sută din tulpini au încă două frunze în vârf, peste *ligero.* Acestea sunt cele din care se prepară *medio tiempo.*

În cramă, agitație maximă. Isaiah, cocoțat pe o masă, cânta la saxofon acompaniat de un alt negru, Reggie, ocupat cu ținerea ritmului într-o tobiță minusculă, dar foarte sonoră, Colonelul dansa cu avocata cu profil de vampă, echipată de data aceasta doar cu niște blugi găuriți pe ici, pe colo și cu un tricou roșu care proclama cu litere albe că posesoarea sa este cea mai sexy persoană din lume, mai erau două cupluri care se bâțâiau frenetic, Patronul trona în capul mesei, în mână o măreață halbă de bere, jumătate plină sau jumătate goală, în funcție de viziunea privitorului asupra viitorului nostru, al tuturor, oarecum bun sau mai degrabă rău, erau și fețe noi, și fețe mai puțin noi, platouri și castroane pline cu mâncare, băuturi acidulate de toate profilurile, mult zgomot și o perdea consistentă de fum. Directiva europeană numărul 40 din aprilie 2014 nu se aplică deloc în acest spațiu. Patronul îl îmbrățișă pe Nick și o pupă pe obraz pe Lisa, Colonelul își întrerupse dansul pentru același tip de omagii, cei cunoscuți se bucurară și ei de reîntâlnire, cei necunoscuți au făcut prezentările, au devenit cunoscuți și, pe cale de consecință, bucuroși. Până să identifice pe toată lumea, Nick se pomeni la masă, chiar în dreapta scaunului Colonelului, în față cu o farfurie ticsită de aripioare de pui și cu o halbă cu bere rece și amăruie. Lisa își continua traseul printre cei prezenți, socializând chiar și cu una dintre chelnerițe, sora Chiorului, îi va explica ea mai târziu.

Cele două televizoare fixate pe pereți transmiteau același meci de baseball, furând ochii majorității americanilor din incintă. Colonelul și Donovan, un ins cu fața asimetrică, parcă nerevenită complet după o minipareză, au încercat să-i explice lui Nick ce este și ce nu este important la respectivul sport, dar până la capăt i-a convins să-l lase în pace. Politicos, fără a le strica cheful. Deși nu-și propusese, doar ca o consecință a

insistențelor celorlalți, a reușit totuși să pătrundă cu mintea tainele ce se iviseră. Respectiv că băieții îmbrăcați în alb, cu șepcuțe foarte bleumarin și cu mânecuțele la fel de bleumarin ca șepcuțele, traversau un sezon de excepție și de aceea meritau văzuți. În timp ce adversarii lor, echipați în gri, cu niște înscrisuri portocalii atât pe tricouri, cât și pe șepcuțele tot bleumarin, erau exact în abisul performanței. Și totuși, meciul era foarte echilibrat. Cei foarte slabi le făceau multe probleme celor foarte puternici. Or, această teză este întotdeauna interesantă. Lisa se întorsese din periplu, l-a pupat cast pe obraz și s-a aplecat conștiincioasă asupra prăjelilor adunate în farfurie. Josh era marele absent al serii, motivul acestei lipse fiind deocamdată imposibil de aflat. Isaiah se oprise din cântat și, cu un pahar în mână, l-a felicitat pe Nick pentru investiția făcută. După câteva replici convenționale și-a lipit privirea de unul dintre ecrane și a tăcut brusc. Ceva nu mergea conform planului la băieții în alb cu mânecuțe bleumarin.

Alice, doctorița, l-a întrebat peste masă pe Nick ce cocktail crede că i s-ar potrivi. Dovadă că se răspândise vestea micului său experiment social. Oricine are nevoie să fie personalizat. Chiar dacă în mod eronat. Ce i s-ar potrivi lui Alice? *Who the fuck is Alice,* își spuse Nick în gând și îl pufni râsul. În sudul Franței se face un vin din portocale amare, mai degrabă un lichior, are între optsprezece și douăzeci de grade tărie. Acesta este o minunată bază pentru cocktailuri aromate și doar subtil exotice. Împreună cu o votcă rusească, un sirop de merișoare și suc de lime ar da naștere unui compus asemănător internaționalului *Cosmo.* Dacă în schimb, în loc de votcă, s-ar utiliza un produs mai nuanțat, pisco, de exemplu, și în loc de merișoare s-ar adăuga un fir de vermut dulce, amestecul s-ar numi *Next door.* Și da, ar fi compatibil cu Alice cea de peste masă.

Funcționase încă o dată… Doctorița roșcată și pistruiată a aplaudat bucuroasă și l-a pus să-i dicteze încă o dată pașii tactici ai licorii, ca să și-o prepare când va face rost de toate ingredientele. Puteau încerca la barul de sus, cu toate că era improbabil să aibă vinul de portocale amare. Alice ignoră soluția lui Nick și tot de peste masă rememoră cu voce înaltă o aventură a ei într-o insulă caraibiană, corelată cu un iubit de demult, un cocktail pe bază de ouă și un șoc anafilactic în care intrase respectivul nefericit, salvat in extremis de apriga doctoriță, cu toată înapoierea cronică a serviciilor medicale din paradisul natural unde își plănuiseră ei o săptămână de neuitat.

Isaiah se suise din nou pe scena improvizată, Reggie revenise la bătutul tobiței sonore și Lisa l-a scos la dans. Apoi l-a luat doctorița Alice în brațe și a continuat să-l chestioneze despre noi și noi variante de cocktailuri și despre viața lui de proprietar de baruri. Până și avocata cu ochi de husky a vrut să fie dansată, dar nu a solicitat nicio rețetă de băutură care să-i fie compatibilă, doar l-a întrebat în treacăt dacă vrea să facă modificări majore la acest local și dacă investiția prezentă va fi urmată de altele în zonă. Era curiozitatea ei, a Patronului, a Colonelului? Nu că ar conta în vreun fel. Așa că a răspuns evaziv, politicos și a scăpat de alte eventuale dileme lăudându-i parfumul și speculând despre originile acestuia. Și, deși nu știa mai nimic despre subiect, a nimerit țara de origine, mai degrabă zona, Peninsula Arabă, câștigând o privire albastră, rece, dar admirativă. Patronul l-a îmbrățișat din nou, îl vedea prima dată pilit și pilit doar cu bere, și i-a spus că trăiește una dintre cele mai fericite zile ale vieții sale. Nick l-a îmbrățișat și el și i-a mulțumit pentru afirmațiile măgulitoare. Colonelul a discutat politică, dar foarte puțină, și și-a aprins un trabuc. Nick l-a întrebat în legătură cu proveniența acestuia, era din Republica Dominicană, de bună calitate, dar desigur la

distanță de ce producea Cuba, micul mare dușman de la cincizeci de mile de coasta Floridei.

Așa încât Nick, înainte de a produce surpriza pentru care sosise momentul, i-a descris Colonelului orașul prăfuit, Pinar del Rio, cu străzi găurite, străbătut de mașini vechi, peticite și nevopsite, de căruțe și de mulți inși călare, cu piețe de fructe unde pentru mai puțin de un dolar cumperi un snop de banane pitice, dulci ca bomboanele copilăriei, cu magazine alimentare goale și cu restaurante pentru străini, posesorii de monedă convertibilă, în care se mănâncă onest, dar foarte scump din perspectiva unui cubanez obișnuit, dar mai ales cu niște clădiri minunate, aflate în diverse stadii de prăbușire, dar atât de frumoase, încât ai de ce să te plimbi zile întregi în arșița umedă și tot nu te plictisești. O puzderie de case cu coloane… Colonelul îi replică cu o oarecare ironie că unii dintre colegii săi fuseseră și ei în Cuba, dar exact în cealaltă parte a insulei și nu neapărat pentru turism. Nick admise contextul, ridică din umeri în fața inevitabilității provocărilor contemporane și continuă derularea istorisirii. Ajunsese acolo după o intervenție chirurgicală complicată și își făcuse recuperarea fâțâindu-se cu mașina sau pe jos, când fusese în stare, prin Vinales, regiunea din jurul orașului, locul în care se cultivă cel mai bun tutun din lume. Multă sărăcie, pământ roșu, mici dealuri împădurite crescute ireal din mijlocul câmpiei, *mogotes* le spun localnicii, arată ca niște cupole de catedrală, sate netulburate și agricultură ca în Evul Mediu. Cu toate că apăruseră complicații postoperatorii și niște minore probleme psihice, până la urmă cu o duioasă transparență rămânea clară valoarea extraordinară a experienței de acolo. Ritmul îi suna și acum în urechi, vocile răgușite și versurile care chiar semnificau ceva.

Îi ceru scuze Colonelului, urma să se întoarcă imediat, și ieși din încăpere. Urcă treptele până la

bar, unde îi ceru barmanului obiectul și-l chestionă misterios dacă s-a uitat înăuntru. Acesta negă iritat și atunci Nick îi arătă cutiile de lemn. Cele mai bune trabucuri din lume. După ce le va prezenta americanilor, va urca până la el să-i aducă una să o încerce. Coborî scările spre cramă și se strecură pe ușa din spate, traversă curticica betonată și ajunse pe strada întunecată. Se îndreptă spre o mașină roșie, micuță, cu număr de înmatriculare din țara vecină. Mary îi zâmbi când deschise portiera și-l întrebă cum merge. Mergea perfect. Mai era puțin. Îi întinse rucsacul, femeia puse înăuntru ce trebuia și i-l returnă. Cât va mai dura? Maxim un sfert de oră. Avea ceva în plus de rezolvat.

Când reintră, întâlni privirea întrebătoare a Lisei, căreia îi arătă conspirativ cadourile. Se așeză lângă Colonel, prins într-o conversație acidă cu Isaiah, cu Patronul și cu încă un american, Clayton. Se certau sau doar vorbeau tare, e drept că și muzica bubuia. Erau toți roșii la față, mai puțin Isaiah, din motive rasiale pe care nu era cazul să le aducă nimeni în discuție. La o privire atentă, și Clayton părea măcar o optime asiatic și probabil că era, dar Nick nu a considerat necesar să verifice arborele genealogic al acestuia. În schimb, scoase una din cutiile de lemn din rucsac, o puse în dreptul celor trei și o desfăcu teatral proclamând în gura mare, dragii mei, acestea sunt într-adevăr niște țigări care merită fumate. Înainte de a detalia despre ele, Lisa l-a ridicat de pe scaun pentru un nou dans. Ultimul, i-a spus el. Fata îi șopti că este prea serios și, ca să-l înveselească, îi confirmă că dăduse telefonul și prietena ei blondă era în *standby.* Deci va urma o noapte memorabilă, îi garantă ea, iar Nick îi confirmă că este sigur că așa va fi. Lisa îi sărută palma și îl întrebă, simulând gelozia, a ce miroase. A toate parfumurile Arabiei…

Vizitatorul

(Într-o capitală europeană,
un dormitor bine pus la punct într-o vilă
impozantă)

— Ce s-a întâmplat?

— Șefu’, nu e clar! Dar e de rău! Foarte, foarte rău!

A UNSPREZECEA ZI

Refugiatul

(Într-o pustietate europeană)

Nu realizez dacă am visat întâi și din acest motiv m-am trezit sau m-am trezit întâi și în starea aceea neclară mi-am amintit de întâmplare. Cert este că se adunaseră toți în camera noastră mare, peste patruzeci de bărbați, cei mai importanți de acolo de la noi și, contrar spiritului acestor oameni, predispoziției lor de a fi mereu în prim-plan, de a spune ei cei dintâi ce era de spus, acum era liniște. Nu mai țin minte de ce m-a lăsat tata să asist, pe Farid și pe Yasin îi gonise fără prea multe explicații. Muriseră deja localnici, apăruseră inși dubioși înarmați, armata lui Bashar ataca în valuri, cu tancuri și cu aviație. Se zvonea că urmau arme chimice… Viitorul părea a fi negru, mai ales că erau entuziaști sinceri sau nesinceri care susțineau că sosise momentul eliberării violente de baathiști. Așa încât reprezentanții principalelor familii se adunaseră sub același acoperiș, deși unii dintre ei încă păstrau rivalități sângeroase nerezolvate, încă nu-și vorbeau sau nu permiteau copiilor și nepoților să se joace împreună sau, mai târziu, să se împrietenească, să facă afaceri unii cu alții sau să se căsătorească. Și totuși, erau aici. Tăcuți, îngrijorați, cu fețele aprinse de furie. După ani sau chiar decenii când problema fundamentală a unei asemenea familii și a conducătorului ei fusese doar evoluția familiei rivalului său aflat la două case, două străzi sau două sate mai departe, acum acești arabi chinuiți de onoare aflaseră că îi amenință un dușman autentic și înspăimântător. Tata le spunea așa, arabi chinuiți de onoare, și îi considera cei mai mari proști de pe lume, deși unii îi erau dragi, unii îi erau rude și de la unii primea chiar și sfaturi. Nu erau proști deloc, doar orbiți de un cuvânt pe care

nu-l cuprindeau și de un sentiment pe care nu-l controlau.

S-a vorbit mult, cu patimă și cu supărare, unii lucizi, alții turbați, unii spunând ce le venea, alții urmând niște planuri ascunse, dar toți având în fața ochilor acest dușman nou, nu era nou, dar ieșiți din ceața vieții lor mici, acum îl vedeau în adevărata lui dimensiune, pe care aleseseră ani de zile să o ignore. Un dușman care își permisese să-l ia pe primul băiat al unui foarte influent șef de familie, care stătea acum cu ochii stinși chiar în dreapta tatei, să-l aresteze, să-l închidă, să-l violeze cu orice s-a nimerit și să-l trimită acasă fără pantaloni, în fundul gol, plin de sânge, ca să vadă toată lumea ce se întâmplase cu el și cine era autentica putere acolo și în tot restul țării. Până la urmă, după ce s-a rostit tot ce era de rostit, s-au decis să lupte împreună împotriva acestui dușman până la distrugerea lui completă. Tata i-a lăsat să se bucure de alianța lor, m-a luat deoparte și mi-a zis calm, mereu m-am întrebat cum reușea să fie echilibrat când ceilalți deveneau confuzi și agitați:

— Și așa se demonstrează din nou că întotdeauna oamenii sunt aduși unii lângă alții de ura față de alți oameni, dar mai ales de dorința profundă, eliberatoare și otrăvitoare de a-i vedea pe toți acești dușmani murind în chinuri. Uită-te la ei… Sunt convinși că toate problemele lor se vor sfârși. Când, de fapt, ele continuă netulburate de sute și mii de ani. Iar chinurile sfârșitului sunt ale noastre, mereu ale noastre.

Plecasem de dimineață, imediat după ce mă trezisem, cu speranța că poate voi găsi o urmă de rețea să-l sun pe tata. Nu mi-era teamă de nimic rău, dar visul sau amintirea fuseseră atât de pregnante, încât mi s-a făcut dor să-l văd și să-l aud. Am mers mult, o oră, o oră și jumătate, și de-abia la marginea unui sat am reușit să dau de el. Mai degrabă mă învârtisem în cerc și nu eram la distanță prea mare de locul în care înnoptasem.

Semnalul era însă mult prea slab. L-am văzut preț de câteva secunde, dar nu am înțeles nimic din ce mi-a spus. Vocea era distorsionată, metalică și întreruptă. Am mai încercat de câteva ori, de fiecare dată imaginea a rezistat pentru un scurt interval de timp, de fiecare dată era senin și zâmbitor, o dată chiar mi-a făcut cu mâna. I-am zâmbit și eu, dar, cum nu era nicio șansă de îmbunătățire a conexiunii, am renunțat și am pornit spre tabără.

Nu mă lămurisem exact dacă, după incidentul de ieri, vor mai veni oamenii aceia să mai tragem niște cadre. Regizorul, ca de obicei, lansa idei numeroase, dar TJ nu era foarte hotărât. Fusese șocat de cât de repede scăpase situația de sub control, l-am auzit vorbind la telefon cu cel care îi trimisese respectivele persoane și reproșându-i comportamentul acestora. Dacă nu vom mai filma nimic, vom ieși din pădure și vom pleca spre următorul punct din scenariu. Cred că mai era o graniță de trecut ilegal, mai era prevăzut un conflict cu un preot sau așa ceva, o întâlnire emoționantă cu niște foști emigranți care deja locuiau în noua lor țară și care se vor plânge de greutățile lor, de discriminare, și vor lăuda ONG-urile care îi ajută.

Pe câmp, câțiva adolescenți, patru la număr, păzeau, însoțiți de câini flocoși, murdari, dar vigilenți, o impozantă turmă de oi. S-au uitat după mine, dar numai din plictiseală. La marginea pădurii, pe o pătură, stăteau două femei în vârstă care sortau niște fructe roșii. Din când în când, câțiva copii ieșeau din pădure cu găletușe pline și le deșertau între cele două femei. Ieri, Rebel descoperise un tufiș mare de zmeură din care mâncaserăm împreună cu Scenarista și cu Lilia până mi se strepeziseră dinții. Erau bune, dar mai degrabă acre. Insuficient coapte. Se auzeau, în depărtare, clopotele unei biserici și în rest doar țiuitul insectelor și foșnetul insistent al copacilor.

Și deja se făcuse cald… M-am gândit de mai multe ori în tot acest drum dacă nu am greșit respingând oferta lui TJ. Să fi mers în Europa, să fi văzut cum e acolo și după aceea să mă fi întors acasă. Și poate până atunci s-ar fi potolit și nebunia din Siria. Să devin un refugiat atipic, mai degrabă turist decât adversar. Cum ar fi spus tata, să fii câte puțin din toate, să nu rămâi cu nimic, dar să nu-ți pese, fiindcă ai trăit cum ai vrut tu. Dacă scopul tău e să lași o urmă în această lume, nu uita că lumea va lăsa atunci o urmă mult mai adâncă în tine. Lumea se repară întotdeauna, tu, niciodată.

I-am văzut de la distanță pe cei de ieri. Ceea ce înseamnă că se face filmarea solicitată de Regizor. Sper ca Huiduma să fie mai atent de data aceasta. Plus că, fiind dimineață, vor fi mai puțin beți și mai potoliți. Am auzit țipete, deci mă înșelasem și erau tot cu capsa pusă. Am luat-o la fugă spre ei convins fiind că niște traducere nu strică. Sigur nu pot comunica unii cu alții și din rău va fi și mai rău. Erau două corpuri pe jos, l-am identificat pe domnul Wassef, care cu certitudine fusese lovit zdravăn. Celălalt nu știu cine era, tot bărbat, tot sirian, după haine. Agresorii erau mai mulți ca ieri și aveau bâte, lanțuri și lopeți în mâini. Rebel alerga și el spre ei, dar unul înalt, solid, tatuat, îmbrăcat într-un maiou, cu un bandaj negru pe un ochi l-a zburat dintr-o singură lovitură. Refugiații erau prinși la mijloc între localnicii furioși și loviți cu ură. Nimeni nu filma, nimeni dintre organizatori nu era acolo. Am strigat în limba lor să se oprească, fiind convins că totuși mă vor asculta. Sigur era o confuzie. Cum să se ajungă la asemenea violențe din cauza obrăzniciei lui Afaaf? Doi dintre bărbați s-au întors spre mine, așa încât am turuit în continuare.

— Nu suntem refugiați, nu rămânem la voi în țară. Suntem un fel de actori, filmăm un documentar. Așteptați până vin organizatorii, să discutați cu ei.

Au părut că mă înțeleg. Mi-au răspuns, foarte răstit, dar nu am reușit să disting decât ceva legat de o soră moartă. E clar că totuși nu vorbesc suficient de corect această limbă. Și eram convins că o știu. M-am gândit ce să le mai spun să-i calmez, când am perceput prezența altcuiva în lateral. M-am întors suficient cât să văd muchia unei lopeți îndreptându-se spre capul meu. Mi se va întâmpla ceva foarte rău, cu toate că nu presimțisem nimic care să anunțe asta. Ca întotdeauna, tata avusese dreptate. De fapt, nu eram capabil să prevăd nimic în mod real. Nici măcar propria mea moarte.

ZILELE URMĂTOARE

(Într-o capitală europeană, un birou bine pus la punct într-o clădire impozantă)

1.

„Există momente grele și evenimente dramatice care ne încearcă tăria de caracter, solidaritatea și umanitatea, care scot la iveală ce este mai bun în fiecare dintre noi. Stă în puterea noastră ca în astfel de momente dificile să stăm unii lângă alții, uniți în fața tragediei. Valoarea umană izvorăște din bunătate, toleranță, respect pentru viața celui de lângă tine. Atunci când în astfel de evenimente tragice se pierd vieți omenești, datoria noastră este să fim și mai buni, și mai solidari, și mai înțelepți. Dar în același timp să fim vigilenți. Paisprezece morți, douăzeci și doi de răniți, dintre care unii în stare gravă. Toate indiciile ne vorbesc de un atac terorist îndreptat atât împotriva noastră, cât și a partenerilor noștri americani. Investigațiile sunt în curs și vinovații vor plăti. Sunt emoționat de valul de solidaritate din interior și din exterior, de susținerea transmisă nouă din întreaga lume. Indiferent de apartenență sau de naționalitate, oamenii se unesc pentru un țel comun și sunt alături de semenii lor aflați în momente dificile. Fac un apel către toate forțele politice din țară să înceteze în această perioadă grea orice activități de tip electoral și să se aplece cu umilință asupra marilor probleme ale țării”.

— Cine dracu’ îi compune textele? Nu transmite nimic… În viața de zi cu zi e vorbăreț și plin de poante și acum îmi vine cu texte seci.

— Șefu’… O cunoașteți pe nebuna care îi compune textele. Mă mir că nu ați reușit să scăpați de femeia aia de acolo.

— Liderul Democratic Ales o place. Ce să fac? Culmea, o place și Soția Liderului Democratic Ales. Probabil că o plac și cei doi băieți ai lor. Așa că rămâne acolo și compune textele astea idioate. Să-l sun pe Jurnalist să-i pună pe toți ai lui să laude prestația demnă a Liderului Democratic Ales. Un adevărat lider european care-și ține cumpătul în aceste momente dramatice. Să evidențieze diferența între el cel din toate zilele și el în momente de restriște.

— Oricum, Jurnalistul e pe toate posturile cu atentatul islamist. A început campania aia cu emigranții când voiam să-l acoperim pe omul nostru și acum o continuă.

— Lasă asta… Hai să vedem cum stăm.

— Maimuțoiul se va mișca împotriva Liderului Democratic Ales.

— Nicio surpriză! Cum să scape el momentul ăsta?

— Și împotriva dumneavoastră…

— A mea?

— Da… Că atentatul a avut loc fiindcă nu v-ați făcut treaba. Unde se duc banii publici dați pentru Serviciul Secret, eșec al politicilor de securitate. De-astea… A vorbit dis-de-dimineață cu sociologul ăla al lui, care i-a zis că ar fi un moment bun să se miște. Emoție foarte mare, Liderul Democratic Ales e la finele mandatului, apar îndoieli în interiorul votanților. Plus că mai e ceva… Maimuțoiul vorbește înflăcărat, are priză la public. Sunt persoane care consideră că asta va conta. Liderul Democratic Ales e așa cum spuneați și dumneavoastră. Inconstant. Ba râde din senin și face bancuri, ba e acru și fără chef. L-ați văzut și azi. Se poate afirma, și unii o și afirmă, că, de fapt, nu-i pasă deloc.

— Lasă discursurile… Ce vrea Maimuțoiul să facă?

— În principiu așteaptă să treacă niște zile și iese în față. Depinde și de felul în care evoluează

ancheta, depinde cine e autorul, dacă îl prindem. Sociologul susține că noi nu ne vom mișca foarte liber. Și nici foarte vizibil. Din suficiente motive. Și atunci va părea că nu facem nimic. Or, spunea el, cetățeanul când este panicat urăște să aibă lideri care nu vin în întâmpinarea spaimelor lui. Tot el spunea că este nevoie de un vinovat. Iar Liderul Democratic Ales sau dumneavoastră sunteți niște vinovați perfecți. O tot ține cu stimularea unui val popular bazat pe o emoție majoră din care, până la urmă, să rezulte voturi.

— Tare șmecher sociologul ăsta. Problema lui este că nu știe ce știu eu. Vor un vinovat? Se rezolvă… Ai auzit de fata arestată pentru atentat?

— Da, o curvă locală…

— Nu e locală. Ai vreo bănuială cine e?

— Nu.

— Nepoata mâinii drepte a Maimuțoiului. Profesorul ăla șmecher și grețos care ne înjură pe la televizor. E fata lu' sor-sa. Cum ți se pare conexiunea?

— Genială…!

— Până să ne găsească ei vinovați pe noi, ce să vezi, ei au teroristul în familie.

— E devastator.

— Mă întreb dacă să nu-l lipim și de omul nostru care tocmai ce a plecat din țară chiar în ziua în care s-a întâmplat nenorocirea. Coincidență? Plus că negresa lui e musulmană.

— Are vreo legătură?

— Pentru anchetă, nu. Dar pentru votanții în căutare de dușmani ar fi interesant. Un complot e cu atât mai credibil cu cât este mai mare. Și cu mai mulți actori. Cu cât publicul e ocupat cu vinovații pe care îi indicăm noi, cu atât avem noi timp să ne vedem de ale noastre. Vorbesc rapid cu Jurnalistul și să dăm drumul la treabă.

2.

— Am următoarea rugăminte la tine. Aruncă pe toate canalele tale că este foarte posibil ca teroristul, indiferent de cine este el, să fi acționat sprijinit de aici, din țară. Găsește și tu o frază din asta memorabilă. Ceva legat de trădare… Te gândești tu. O frază sub care să construim toată comunicarea noastră legată de caz.

— Despre cine-i vorba?

— Dragul meu Jurnalist… Deocamdată nu știm cu exactitate, sunt niște informații care converg într-o anumită direcție. Cum aflu ceva precis vei afla și tu. Am nevoie însă să operezi pe mai multe niveluri. Tu împreună cu cei invitați la tine în emisiune discutați de această ipoteză. Fără alte construcții. În site-urile alea rele ale tale, în schimb, spune în clar că e vorba de Maimuțoi și de oamenii lui. În clar… Ei sunt implicați până la gât în această nenorocire. Au sânge pe mâini. Fără menajamente. Pentru afirmațiile de pe site-uri nu te poate da nimeni în judecată. Deci insistă foarte mult acolo că Maimuțoiul și ai lui sunt în spatele atentatului.

— E pe bune?

— În mare măsură… În continuare cercetăm. Tocmai de aceea, nu vorbi tu direct pe acest subiect. Tu doar lanseaz-o ca pe o ipoteză. În același timp, aș vrea să mi-l ataci rău de tot, dar nu pe tema asta, pe mâna dreaptă a Maimuțoiului.

— Jigodia aia de profesor? Indigest individ.

— Exact… Ia-l în șuturi pe site-ul tău. Și cu chestii mai vechi, și cu chestii noi. Totuși, inventează și ceva nou. Obligatoriu țineți-l în șuturi, astfel încât să aducem aminte lumii că există și că este un personaj dubios. Cu probleme. Predispus să facă lucruri mizerabile. Dar, insist, fără nicio legătură cu atentatul. Doar înnegrește-l teribil.

— Nu-i nicio problemă. Dar de întâmplat presupunem ce s-a întâmplat? Cine a făcut-o? A revendicat cineva ceva?

— Îți dau o exclusivitate, dar n-ai voie s-o folosești deloc. Fiindcă nu vrem să o facem publică. S-a găsit un text în toaletă pus de atentator în care scria „Pe voi vă păzesc americanii. Dar pe americani cine-i păzește?”

— Sună a islamiști… Din acest motiv m-ai pus să fac toată campania aceea? Chiar voiam să te întreb în legătură cu subiectul. Chiar am fost preocupat.

— Nu suntem siguri încă de unde să-i luăm. Căutăm noi, caută și americanii. Opt morți sunt ai lor. Plus răniți… E destul de clar că ei au fost ținta.

— Nu pot să nu mă gândesc că săptămâna viitoare urma să mergem împreună acolo.

— Slavă Domnului că n-am ajuns mai devreme, ce să zic.

— Aranjasem cu Patronul… O nenorocire.

— Da. Era un om de treabă. Dar acum hai să ne rezolvăm problemele.

— Ce e cu refugiații omorâți?

— O prostie… S-au certat niște localnici cu unii de la o caravană de filmare. Un ONG tare, foarte tare, îi știi și tu, cred că la un moment dat ai avut o bursă la ei, a vrut să facă un film despre refugiați și au folosit și figurație de aici. Nu mi-e clar de la ce s-au luat. E o treabă secundară, o anchetează poliția de acolo.

— Vezi că sunt speculații în presa ticăloșilor, de-ai Maimuțoiului, că sătenii i-au atacat pe refugiați că au văzut ei la televizor, la emisiunile mele și ale altora din zona noastră, din presa independentă, că e un pericol legat de emigranții musulmani. Se referă și la comunicatul dat de voi… Și ca urmare a atentatului s-au decis să-și facă singuri dreptate.

— Am văzut. Mai e și legătura cu chelnerița aia moartă la Rococo, care era sora cuiva de pe acolo. Am văzut. Repet, e neclar de la ce a pornit. Or fi crezut ăia de pe acolo că atentatorii au fost dintre refugiați și s-au luat și ei de cei mai la îndemână

musulmani pe care i-au găsit. Culmea… Unii cu acte în regulă. Tocmai de-aia trebuie să ne mișcăm noi și să umplem piața. Toți sunt acum la pescuit. Toți vor să prindă peștele cel mare. Deci două direcții esențiale. Prima, atac la opoziție cu toate armele. Și să nu uit. Inclusiv cu ideea că, în timp ce țara e în doliu, bla-bla, știi tu cum să o faci dramatică, opoziția se gândește la alegeri și la câștiguri electorale minore. Iar de aici sari la comportamentul exemplar al Liderului Democratic Ales, la mesajele internaționale, la uriașa susținere pe care am câștigat-o ca țară, datorită lui, datorită sobrietății și staturii sale morale. Și mai poți să spui că înainte îl atacau că era prea jovial. Acum că este serios și sobru, îl atacă din nou…

— Corect, dar ar fi neprețuită și puțină emoție. Tocmai fiindcă în rest e zglobiu. Azi arăta ca sculat din somn. Amețit și fără chef. Nu i s-a mișcat un mușchi pe față. Iar textele sunt uscate, fără nimic. E totuși o tragedie națională. Puțină emoție măcar. Emoția e necesară, se transmite în spectatori, aceștia reacționează pozitiv. Eu îl iubesc pe Liderul Democratic Ales, dar nu îl înțeleg. E tot o energie, când poate nu e cazul, când ar fi bine să fie un pic reținut, și acum e inert.

— L-o fi afectat foarte tare, nu știu… E și nebuna aia care-i scrie textele și de care ține seama din când în când… Azi a ținut seama de ea. Asta e… De-aia e nevoie de tine și de toți, dar de toți ai tăi. Și ăia vizibili, și ăilalți. Folosește toate culoarele pe care le ai, toți cărora le-am dat bani de-a lungul timpului, toți băieții și toate fetele de prin redacții. E un moment greu. Dacă o jucăm deștept, alegerile vor fi o formalitate. Acum unim țara în jurul Liderului Democratic Ales. Asta este misiunea noastră principală.

— O să am nevoie și de povestea propriu-zisă… Și e esențial să o spun eu primul. Nu ceilalți. Dacă o spun ei, așa rămâne. Prima variantă se impune. Și gata. Altfel, muncim să corectăm ce s-a stricat,

nu mai fixăm noi direcția. Cu certitudine, patriotismul e cheia acum. Umplu studioul de steaguri, iau voci dintre cetățeni care să vorbească despre patria în pericol și de aici dezvolt ambele teme. Pericolul și salvatorul. E perfect, mi-e clar ce am de făcut. Dar voi avea nevoie de materiale de la tine.

— Ca întotdeauna. Eu le obțin, tu le difuzezi.

3.

— Șefu'… Problemă mare.

— Cu Maimuțoiul?

— Și cu el. Dar în primul rând cu fata aia, curva… L-a indicat pe prietenul dumneavoastră, Jurnalistul, că a participat la o întâlnire cu teroristul cu două zile înainte de atentat.

— Asta-i culmea… Bate câmpii. Nu-i pusă de cineva?

— Stați că nu e tot. În camera de hotel în care a stat teroristul au găsit ai noștri o carte de vizită a prietenului dumneavoastră pe care este scris numărul lui privat de mobil și un text în engleză, *whenever you need.* Care înseamnă…

— Pe bune? Știu ce înseamnă *whenever you need.*

— Corect. Scuze… Numărul de telefon privat și cuvintele în engleză sunt scrise de mână și cel mai probabil scrisul este al prietenului dumneavoastră. Așa că băieții o să-l cam ia la întrebări.

— Da? Și ce a mai zis fata aia veselă?

— A zis tot… E speriată. Ceea ce este firesc. Totuși, e complicea teroristului. Ea susține că nu, dar sunt cincisprezece morți… Știți că a mai murit încă un chelner?

— Tu ce crezi? Știu sau nu știu…?

— Evident că știți! Versiunea fetei este că a fost plasată de peștele ei la acest ins, Nick, un om de afaceri european în domeniul barurilor, restaurantelor și cluburilor, care pretindea că a venit aici să investească într-un local. Au vizitat

mai multe stabilimente, s-au întâlnit cu mai mulți proprietari și au ajuns la Rococo. Patronul l-a plăcut pe terorist, au negociat, au semnat un precontract și urma ca într-o lună să se concretizeze toată afacerea. S-a vorbit deja cu unele dintre persoanele indicate de fată și toate confirmă.

— Și ea cum a scăpat?

— Ea spune că teroristul, la un moment dat, a scos-o din crama respectivă la o plimbare. Pretextul lui a fost că i se făcuse rău de la fumatul unui trabuc foarte special. Au ieșit prin ușa din spate a localului, ceea ce fetei i s-a părut ciudat, dar atunci nu a percutat, și, după ce au mers câțiva pași pe stradă, ăsta a lovit-o cu ceva tare în cap și gata. Când s-a trezit, deja se întâmplase totul.

— Și dacă asta e doar o invenție idioată ca să acopere adevărul că au planificat totul împreună?

— Șefu'… Fata a fost lovită zdravăn în cap. Am văzut fișele medicale. Plus că are un alibi beton. Aranjase cu o altă fufă de acolo să-i facă o reprezentație de gală teroristului chiar în noaptea aia. Ailaltă aștepta un telefon să plece la hotel, după ce se termina petrecerea de la Rococo, să și-o pună în trei. N-a mai venit telefonul fiindcă a explodat bomba. Plus că, dacă ar fi plănuit totul împreună, curva și teroristul, de ce nu a fugit împreună cu el? De ce a lăsat-o aici?

— Sigur a fugit? Nu a fost atentat sinucigaș? Acum puțin timp nu identificaseră toate cadavrele… Americanii i-au găsit pe ai lor, dar mai erau două cadavre incerte.

— Sunt ale celor de acolo. Un chelner și șoferul Patronului.

— Am înțeles. Deci a stat bot în bot cu un terorist niște zile și nu s-a prins de nimic?

— Vreo zece zile a stat ăsta în țară. Și, dacă e să ne luăm după ea, nu l-a suspectat de nimic necurat. Era un ins ciudat, însă ei i s-a părut tot timpul că venise pentru afacerea respectivă. Dar nu asta e

problema acum. Problema acum e prietenul dumneavoastră. Decideți ce facem. Dar decideți repede.

— De ce repede?

— Asta e a doua veste proastă. Maimuțoiul a aflat de treaba cu textul lăsat de terorist în toaletă. Textul cu americanii… Și mi-e teamă că o să-i dea drumul, deci suntem forțați să ne mișcăm noi înainte.

— Cum a aflat? Cine a vorbit?

— Șefu'… E an electoral. Liderul Democratic Ales e în frunte, dar nu e o distanță foarte mare. Oamenii deja joacă la două capete. Sunt cu dumneavoastră, dar se fac utili și dincolo, la Maimuțoi. Așa a fost mereu. Știți asta… Că și dumneavoastră ați primit informații de aici, de la un nivel foarte înalt, când a câștigat Liderul Democratic Ales. Cine v-a ajutat pe dumneavoastră atunci îl ajută pe Maimuțoi acum.

— Da… Să dăm rapid comunicatul cu textul care îi implică pe americani. Și să-i anunț și pe ei.

— Tema e alta. Așa cum au aflat de asta, pot să afle și de Jurnalist. Vă e clar că nu-l plac foarte tare. Dacă noi nu îl anchetăm… Deci vor fi două aspecte. Un apropiat al dumneavoastră a avut o întâlnire cu teroristul cu două zile înainte de atentat și i-a oferit colaborarea sa și, fiind apropiatul dumneavoastră, nu-l anchetați.

— O să-l chem aici și vedem cum facem ca totul să fie cât mai puțin costisitor pentru toată lumea. Realizezi cât de ridicolă e ipoteza ca Jurnalistul să fie implicat într-un atentat terorist împotriva noastră, în condițiile în care încasează cât încasează de la noi și are influența pe care o are tot datorită nouă.

— Eu realizez, dar…

— Da… Nu tu ești problema. Jigodiile astea care vor să câștige alegeri pe seama unor morți sunt problema. A venit un dement să arunce în aer

un club și s-au prins și ei că au șanse să ne dea jos de la putere.

— Ghinionul nostru e că atentatul a avut loc tocmai în anul electoral.

— Sau poate că nu e ghinion… Hai să dăm drumul pe piață la narativul despre fata asta. Complice, nepoata mâinii drepte a Maimuțoiului, atentat în an electoral. Nu au șanse să-l învingă în mod cinstit pe Liderul Democratic Ales și atunci recurg la orice mijloace. Și vreau să săpăm foarte adânc. Toate detaliile de familie ale fetei ăsteia. Cine e ea, cine e maică-sa, cine e taică-su, afaceri, mizerii din trecut. Vreau tot despre ea. E curvă, câți bani primește, cine e peștele, clienți celebri. Să obținem, că nu ne verifică nimeni, declarații sub protecția anonimatului despre orgiile la care a participat. Prezentați-o ca pe o psihopată perversă, care împreună cu Maimuțoiul și banda lui de degenerați, mânați de ură împotriva Liderului Democratic Ales, s-au aliat cu teroriștii și au devenit ucigași. Tot ce iese în presă să fie numai și numai despre asta. Ea și Maimuțoiul sunt autorii atentatului. Din cauza lor, mamele a șase conaționali…

— Șapte.

— Ce spui?

— Mamele a șapte conaționali. A mai murit unul… V-am raportat.

— Corectez… Din cauza lor e doliu în șapte familii din această țară. Plus în cele din America. Au sânge pe mâini și au nerușinarea să considere că pot conduce această țară pe care ei au rănit-o. Cam așa ceva…

— Corect. Încă o întrebare. Considerați că mai e sigur să lucrăm cu Jurnalistul? Cel puțin deocamdată… Cu toate aspectele apărute?

— Deocamdată, nu… Chiar dacă nu va fi nimic cu el, hai să fim precauți. Folosește-i pe ceilalți pe care-i plătim și vorbește și cu adjunctul Jurnalistului.

— Cine? Ăla care a băgat-o pe maică-sa la pușcărie în locul lui?

— N-a băgat-o el. S-a dus femeia de bunăvoie, noi am permis asta și de-aia e cu noi trup și suflet.

— Vorbesc… Dar dacă e vreo problemă vă sun.

— Nu va fi nicio problemă. Nu e singura lui bubă. Cu asta l-am făcut recunoscător. Cu celelalte îl ținem concentrat.

— Legat de ce a ajuns deja la Maimuțoi, mă gândeam dacă n-ar fi util să îi dați telefon direct și să-i atrageți atenția să nu se joace cu așa ceva. E un căcăcios. Dacă îl sunați direct se înmoaie tot.

— Vedem… Ține-mă la curent.

4.

— A durat ceva să ajungi.

— Eram la spa. Exact cu cine bănui… Acolo nu prea sună telefoanele și, dacă sună, nimeni nu se uită după ele. Ce arde?

— Te-ai întâlnit cu un om de afaceri european zilele trecute?

— Nu reținâ€¦ De ce?

— Dar cu o fată pe nume Lisa?

— Mă întâlnesc cu foarte multă lume. Mă oprește lumea pe stradă, vrea să stea de vorbă cu mine, mă felicită, vrea să facă selfie-uri cu mine. Sunt unul dintre cei mai populari ziariști ai țării. Dacă nu chiar cel mai popular. În contextul acesta…

— Nu în contextul acesta. Contextul ar fi că ai fost pe un iaht cu mai mulți, printre care și un om de afaceri străin și o fată. Și niște personaje care nu mai sunt printre noi de ieri. Colonelul, Patronul…

— Așa e! M-a invitat Patronul. Ți-am zis… Nu vorbiserăm amândoi să mergem împreună la el, să ieșim cu iahtul, să ne organizeze o masă de pește? Care e problema?

— Și erau pe vas un om de afaceri european și o fată?

— Da… Dar nu i-am reținut în mod deosebit. El era un investitor, voia să se asocieze cu Patronul. Iar ea era cu el. Nimic altceva… Unde e partea importantă aici?

— I-ai dat o carte de vizită acelui om de afaceri? Pe care ai scris tu cu mâna ta diverse lucruri politicoase?

— Dau multe cărți de vizită. La câtă lume mă apreciază…

— Dragul meu Jurnalist. Omul acela e, mai mult ca sigur, teroristul care a aruncat în aer localul Rococo. Ucigașul a măcar cincisprezece suflete. Printre care opt ofițeri americani. Iar tu acum ești persoană de interes.

— Nu se poate!

— Nu se poate, ce…?

— Dacă așa ceva se află, sunt terminat!

— De aflat se va afla și nu îți va fi foarte comod. Terminat nu ești, fiindcă nu ai făcut nimic. Așa sper. Altfel zis, legal nu cred că ai de ce să te temi. La capitolul imagine însă…

— Și de ce nu se acoperă totul? În fond, sunt nevinovat. Doar nu era treaba mea să știu că omul acela e un terorist. Era treaba ta și a celor din subordinea ta.

— Ce spui acum?

— Spun că nu e în regulă să am eu probleme din cauza oamenilor din subordinea ta care nu și-au făcut treaba. Eu trăiesc din imagine. Am muncit ani de zile să o construiesc. Cum mai pot fi cine sunt dacă se va afla că am fost acolo? Cu un terorist… Îți dai seama ce o să spună ceilalți despre mine? Toți nemernicii ăia cu care m-am luptat pentru tine și pentru Liderul Democratic Ales.

— Repet. Nu ți se poate întâmpla nimic legal. În fond, pe același vas au fost și doi ofițeri americani.

— Care sunt morți.

— Numai unul dintre ei e mort. Celălalt nu a fost în cramă la momentul atentatului. Deci va fi un interogatoriu, vei da niște declarații și gata.

— E în regulă. Dar totul să rămână între noi. Știu eu, știi tu și gata…

— E ceva în țara asta care rămâne discret? Cum dracu' poți să pui problema așa? Încercăm să nu se afle. Dar dacă se află se află. Bagi un timp capul la fund, îți iei pauză de niște luni să scrii o carte despre protecția naturii și se uită.

— Se uită? Nu se uită niciodată. Dacă e pe internet, ori de câte ori va da cineva căutare mă va găsi în legătură cu un terorist vinovat de moartea unor ofițeri americani. Și nici măcar nu m-am plăcut cu individul acela. Nu mi-a plăcut deloc.

— Și de ce i-ai dat cartea de vizită încărcată de cuvinte tandre?

— Dar voi cum ați aflat de toată întâmplarea?

— De la curvă…

— Care curvă?

— Lisa… Fata de pe vas e prostituată. Și a fost dama lui de companie pe timpul ședерii în țară.

— Deci ea e complice și tot ea mă toarnă pe mine?

— Păi, nu așa se face? Nu asta facem și noi? Găsim pe unul, îl strângem cu ușa și ăla spune tot și câte ceva în plus. Nu pe denunțuri din astea ai devenit tu vedetă de televiziune?

— Și tu o să lași o curvă să-mi strice cariera? Tu, prietenul meu…

— Nu-ți strică nimeni nimic. O să fie un pui de scandal. Atât…

— Mă arunci la câini. În mijlocul acestei nenorociri numele meu va fi asociat cu al unui terorist și cu al unei curve care a ajutat un terorist. Numele meu… va fi asociat cu al unui terorist și cu al unei curve.

— Exagerezi…

— Vezi să nu exagerez pe bune! Sau să nu-mi împrospătez memoria. Sau să caut prin diverse

unghere ascunse. Cum era vorba aceea din bătrâni? Ca să nu te înregistreze cine nu trebuie, niciodată nu folosi nume și sume. Dacă, Doamne ferește, încep să corelez, exagerând desigur, niște nume cu niște sume și cu niște hârtii sau cu niște fișiere?

— Ești prost? Acum, în momentul ăsta, cel mai inteligent lucru pe care găsești să-l faci este să mă amenințI pe mine? Am încălcat o groază de legi anunțându-te că ești persoană de interes. După procedura standard, te luau de acasă. Ți-am spus cine ce a zis de tine, să înțelegi cum să te poziționezi, ți-am spus că nu vei avea probleme cu legea. Și tu mă amenințI pe mine?

— De ce iei în considerare declarația curvei?

— Cum să n-o iau? Și dacă mă fac eu că plouă, îți închipui că americanii or să fie la fel de neatenți cu un martor-cheie? Eventual ca să-ți salveze ție imaginea neprețuită.

— Imaginea mea e foarte importantă. Și nu numai pentru mine… Să nu uiți asta! De ce n-o facem praf în toată presa pe care o controlăm?

— Asta se va întâmpla. Și o vom lega și de oamenii Maimuțoiului. Totul e pornit. Acum tu concentrează-te doar pe subiectul ăsta. Ți-am aranjat și un avocat, n-o să te vadă nimeni când intri să dai declarația, n-o să te vadă nimeni când ieși. Și, cu puțin noroc, n-o să afle nimeni nimic. Dar vino-ți în fire. Nu e nimic ireparabil.

5.

— Tu poți să crezi că prostul ăla m-a amenințat?

— Cine, șefu'?

— Jurnalistul… Eu îl apăr și el mă amenință.

— Șefu'… Eu v-am mai spus, în diverse momente, că atunci când îl ia valul sau când bea mai mult nu vorbește în cei mai buni termeni despre dumneavoastră. Mai ales în gașca aia a lui de hipioți bătrâni. Trag pe nas și vă înjură…

— Da, mi-ai zis. Tâmpitul se amăgește că mă are la mână pentru că știe cu cine mi-am înșelat

nevasta și cine mi-a dat niște bani când eram politician tânăr. Toți adversarii mei știu asta, unii chiar mai multe. Important nu e să ai șopârlele, important e să ai ce să faci cu ele. De asta eu sunt aici și el e un ziarist celebru, incontestabil celebru, dar al cărui adjunct îi poate lua oricând locul.

— Mai ales în acest context. Cu tot scandalul care va ieși, nu este deloc prudent din partea lui să își strice relația cu dumneavoastră. El n-are cum să nu fi aflat că au fost și alți ziariști celebri, foarte celebri și acum nimeni nu-și mai amintește de ei. Tot de aici s-a închis robinetul și din mari au devenit mici. Mici de tot.

— Da… Cum stăm cu Maimuțoiul și cu dezvăluirile?

— Totul e pregătit, pe anumite zone mai puțin onorabile circulă câte ceva, iar de mâine intră totul pe media majoră. Vreau să vă raportez că Maimuțoiul suspectează ceva. A convocat o ședință cu cei mai apropiați colaboratori. Era îngrijorat, nu am aflat exact de ce, dar vom fi la curent cu tot ce se întâmplă și cu tot ce se discută.

— Mă tot gândesc cum să ducem subiectul ăsta și mai sus.

— Mai sus unde?

— Nu doar în media. În media e important, dar până la alegeri se stinge subiectul. Plus că dacă Maimuțoiul îl dă afară pe unchiul curvei se eliberează de problemă.

— E corect. Și noi ce să facem?

— Dacă-i face cineva o plângere penală Maimuțoiului?

— Pentru?

— Găsește ceva rău. Trădare de țară. Ceva sonor… Acum, cu toată emoția asta, cu dezvăluirile despre fata asta, cu ceremoniile funerare, cu manifestările populare. Un cetățean, un ONG, să-i facă o plângere penală pentru trădare de țară. Și procurorii să tot instrumenteze cazul până în alegeri. Cum o să arate? Chemat la Parchet

să dea cu subsemnatul, să explice mereu presei că el nu are nicio treabă cu teroristul. Ia gândește-te cum se va vedea! Liderul Democratic Ales la întâlniri cu lideri internaționali vorbind despre combaterea terorismului și Maimuțoiul la Parchet explicând legătura lui cu o complice a teroristului.

— Cei de afară ce-o să zică?

— În legătură cu ce? Un ONG, independent de orice influență politică, indignat de ipocrizia unui om politic de aici din țară și îngrijorat de ipoteza unei monstruoase lucrături antinaționale, a făcut un demers legitim. Procurorii, independenți, s-au sesizat. Iar justiția, independentă și ea, se va pronunța. Ce e de comentat aici?

— E plauzibil. Mai ales că am o propunere de la peștele fetei, care acceptă să declare, dacă și noi îl luăm sub aripa noastră, că fata asta și-a pus-o și cu Maimuțoiul. Că el i-a plasat-o. Ne dă și locul unde s-au văzut și cât au stat și banii încasați. Tot tacâmul.

— E pe bune?

— Șefu'… Dacă e nevoie, orice e pe bune.

— Excelent! Aranjez eu plângerea penală, apare și ONG-ul care să o depună la Parchet și gata. Focuri de artificii. Mai sapă… Vezi dacă mai inventăm ceva pe linia asta. Asta e linia câștigătoare.

— Pe partea cealaltă mai e ceva?

— Care-i partea cealaltă?

— Cu teroristul… Ce s-a întâmplat…

— E foarte complicat. Teroristul nu e cine s-a crezut. L-au săltat pe Nick, omul de afaceri. Doar că, în toată această perioadă, a fost în recluziune în Bhutan. Nu el a venit aici, nu el a pretins că o să investească în club. Și, pe cale de consecință, nu el a pus bomba. Ce părea a fi fost acțiunea unui lup singuratic se transformă în ceva complet diferit și complet nou. Mult mai elaborat decât se aștepta oricine. Și deci mult mai periculos. Americanii presupun că vorbim de o organizație cu bani mulți

și cu o metodă de operare nouă. Teroristul l-a impersonat pe omul ăla de afaceri, semăna cu el, avea contactele lui și atunci când originalul a plecat undeva în lume, teroristul a lovit. Iar clubul a fost ținta clară. Un proprietar de local a confirmat că a vorbit cu teroristul și ăsta l-a întrebat de Rococo. Ceea ce proprietarului i s-a părut ciudat. Nu e un local atractiv pentru un turist și, în general, turiștii nu se interesează de el.

— Dar cine e teroristul știm?

— Deocamdată, nu… Nici unde e. Nici cum a ieșit din țară. Cu toate că aici se înfiripă o teorie. O bătrână de pe strada din spatele localului spune că l-a văzut intrând într-o mașină mică și roșie condusă de o femeie. Iar un moș jură că a văzut mașina staționând la stop și că în ea erau două femei, dintre care una, cea de pe locul mortului, se ruja la stop cu lumina aprinsă. Și moșului nostru i s-a părut foarte drăguță. Așa că, dacă le punem cap la cap, teroristul nostru a ieșit din țară îmbrăcat în femeie și cu un pașaport care să certifice asta.

— M-am lămurit! Mai aveți ceva de ordonat?

— Ce am hotărât. Iar pe dimensiunea pozitivă, mergem înainte cu Liderul Democratic Ales care ține națiunea unită în momente de cumpănă, care este un demnitar respectat de toate națiunile lumii, care este cel mai european dintre noi și ne rugăm ca proasta aia care-i scrie discursurile să-l facă mai uman la ceremoniile funerare ale victimelor sau el să nu mai țină seama de ea și să fie așa ca în fiecare zi. Ca în campanie… Dacă asta era cu noi în campanie nu mai ajungea Lider Democratic Ales în veci… Și cine știe pe unde mai eram și eu. Asta e… Ți-e clar ce e de făcut?

— Clar! Să trăiți!

6.

— M-ați chemat, șefu'?

— Mă interesează ce zic oamenii despre tot ce s-a întâmplat.

— Oamenii?

— Cetățenii, contribuabilii, votanții. Care e opinia lor despre evenimente?

— A fost panică în primele zile, mai ales că pe site-uri s-a dezbătut că e primul dintr-un șir, că o să fie și alte atentate, dar acum nu mai e așa de important. După ce au trecut funeraliile și discursurile, gata. S-a stins. Un subiect rezistă dacă poți să vorbești despre el. Or, despre ăsta ce să mai spui? Un nenorocit îi ura pe americani și a pus o bombă. Gata! O să mai fie ceva zarvă când o să-l prindă pe terorist. Pe tema asta s-a mai aflat ceva?

— Da. Cum ți-am mai zis, e complicat. Deci vorbim de o rețea care recuperează personaje lovite de soartă, respinse de societate și le dă un țel.

— Să pună bombe?

— De ce te miri? Noi nu facem la fel? Trei sferturi din ăștia cu care lucrăm sunt niște nenorociți numai buni să stea în pușcărie sau să fie arătați cu degetul de o țară întreagă pentru ce au comis. Noi în schimb pitim faptele, îngropăm dosarele, îi spălăm, îi facem frumoși și îi scoatem în față. Politicieni, ziariști, oameni de afaceri, lideri de opinie. Modele după care să se ia o națiune. Cetățeni-model… Nu le cerem să pună nicio bombă. Ei sunt bombele. Și de pus le punem noi.

— Da, șefu'… Dar metoda merge.

— Păi, dacă merge la noi, de ce n-ar încerca și teroriștii? Pe asta cu americanii nu s-a țesut nimic?

— Care cu americanii?

— Că atentatul a fost împotriva lor…

— Ba da. În primele zile. Au fost niște comentatori care s-au băgat în seamă, care au vrut să ridice problema riscului la care ne supunem fiind aliați cu Statele Unite. Dar i-am potolit imediat cu iminenta supărare a americanilor. A fost

suficient să le spun că textele lor sunt analizate la ambasadă și a doua zi cântau pe trei voci. Cea mai bună sperietoare națională. Nici noi, nici parchetele, nici denunțurile nu îi sperie mai tare ca americanii. Și e valabil pentru toată lumea. Ar fi teribil de util să învățăm și noi secretul fricii necondiționate. Dar probabil nu în viața asta.

— Asta e corect. Și Maimuțoiul a înmuiat-o cu dezvăluirile lui când i-am adus vorba de americani. Vorba ta… Nimeni nu se pune cu ei pe aici pe la noi. În rest?

— În rest, nu e mare lucru. E vacanță, e cald… La toamnă o să înceapă agitația, când începe și campania.

— Văd că adjunctul Jurnalistului se descurcă. Nu i se simte lipsa fostului nostru prieten.

— Șefu'… Cimitirele sunt pline de oameni de neînlocuit. Aoleo! Bine că mi-am adus aminte. Vorbeam de cimitire… A murit omul nostru.

— Când?

— Acum două zile. În somn, acasă. Negresa a anunțat decesul. Era cu el. Primim mai multe detalii în cursul zilei de azi.

— Nu prea i-a folosit vizita aici.

— Nu. Dar a văzut-o pe maică-sa. Și l-a mai văzut și ea încă o dată.

— Până la capăt ai avut dreptate. Chiar era bolnav. Măcar am scăpat de-o grijă…

7.

— Șefu'… Am stat trei zile la conferința asta unde m-ați trimis. Pierdere de vreme. Lume bună, ați citit lista invitaților, și de aici, și de afară, discursuri, oameni deștepți. Dar pierdere de vreme. Expertul ăla canadian ne-a făcut capul mare cu diferențele dintre fundamentaliști, sufiști, salafiști, pietiști. Un european ne-a descris în amănunt modelul funcționării Frăției Musulmane și tentativa acesteia de a intra în politica occidentală

și a făcut și o lungă digresiune cu privire la un roman pe aceeași temă. Un american agitat a vorbit despre diferența dintre jihadul din apropiere și jihadul din depărtare și despre trecerea de la radicalizarea islamului la islamizarea radicalilor. Asta mi s-a părut o expresie deșteaptă, dar cred că am mai auzit-o pe undeva. Unul de pe aici, de la noi, ne-a făcut istoria terorismului de la Adam și Eva, cu secte arăbești și culte indiene. Iar o femeie despre care pot să jur că e bărbat ne-a explicat psihologia teroristului și mecanismele care conduc de la revoltă la crimă. V-am făcut rapoartele pentru fiecare zi în parte și s-au inclus în discursul dumneavoastră de astăzi câteva idei pe care cei de la Analiză le-au considerat interesante. Mai ales din cele spuse de profesorul acela american cu care ați luat masa aseară.

— Am văzut discursul. E bun. Le spun tuturor ce vor să audă. Va fi și un *breaking news,* grație amicilor noștri americani. Jurnaliștii noștri și-au dat în petic?

— Nimic major… La câtă mâncare și băutură am pus acolo, lumea a fost ocupată. Plus că în contextul actual e greu să te așezi împotriva noastră. Suntem noi, adică dumneavoastră și instituția, și, împotriva noastră, teroriștii. Dacă ne critici pe noi înseamnă că ești cu teroriștii. Și nimeni nu-și permite asta.

— Ne acuză cineva de ceva?

— În luările de poziție publice, nu. În privat, și străinii, și unii dintre cei din țară, oameni politici din opoziție, universitari, mai spun că nu ne-am făcut treaba, că teroristul a stat destul în țară, într-un singur loc, și că e inexplicabil că nu a fost luat în primire, că am tratat subiectul prea ușor, în condițiile în care au fost mai multe semnale de avertizare. Dar nimic foarte contondent. În altă ordine de idei, foarte mulți s-au referit la modelul nou de operare, care acum e mai ușor de contracarat. Câțiva dintre ai noștri o țin pe a lor cu

banii cheltuiți pentru supravegherea adversarilor politici ai Liderului Democratic Ales. Dar nu e nimic strident. Ei spun, cei de afară ascultă politicoși, ai noștri nu insistă și până la capăt mai mănâncă un antreu, mai beau o șampanie și ziua e frumoasă. Se întorc la conversație ușoară. S-a menționat, dar în treacăt, incidentul cu refugiații uciși de localnici în dimineața de după atentat. Dar cum agresorii au fost arestați, a intrat mai mult la fapte diverse. Știți cum e… Dacă tot ne violează femeile, e normal ca din când în când să mai primească și câte o lopată în cap.

— Bun, acum despre lucrurile importante. Maimuțoiul parcă nu a venit…

— Dumneavoastră ați fi venit dacă erați în locul lui? Așa cum ați prognozat. Liderul Democratic Ales dă declarații despre lupta comună împotriva terorismului, în timp ce el dă declarații despre cum a întreținut relații sexuale contra cost cu o complice a atentatorului și despre cum e posibil să fi complotat împreună cu ea și cu teroristul împotriva statului nostru. Ce Dumnezeu să caute el aici? Cu cine să stea de vorbă?

— Da. Ne-a ieșit și asta. N-avem chipul teroristului, dar îl avem pe al Maimuțoiului ieșind de la Parchet, înconjurat de avocați, jurnaliști și manifestanți nervoși care-l înjură. Foarte bună ideea ta să trimiți acolo manifestanții. Foarte bună idee… Acum se face o lună de la atentat. De ce să nu organizăm și un miting spontan al populației revoltate? Să-i mai înjure niște cetățeni autentici pe Maimuțoi și pe ai lui.

— Se face, șefu'! Fără probleme.

— Să-l înjure. Noi suntem aici personajele pozitive. Noi reprezentăm ordinea, noi reprezentăm securitatea fiecărui cetățean. Metodele noastre nu sunt în regulă? Dar care sunt metodele în regulă? La rău se răspunde cu rău și la ură se răspunde cu ură. Dacă Maimuțoiul ar fi în locul Liderului Democratic Ales și unchiul curvei

teroriste în locul meu, crezi că ei ar face altfel? Nu… Totul ar rămâne la fel. Sistemul merge așa și numai așa.

— Nu aveți dreptate, șefu'… Nu ar fi la fel. Ar fi un dezastru… Dumneavoastră sunteți mult mai valoros decât ei.

— Probabil că așa ai spus și celui de dinaintea mea…

— Nu, șefu'. Eu n-am spus așa ceva nimănui. Înaintea dumneavoastră, pe locul meu a fost altcineva. Care cu siguranță a spus același lucru celui de dinaintea dumneavoastră. Aici ați avut din nou dreptate. Sistemul merge așa și numai așa.

— E în regulă… Lasă-mă să-mi repet discursul. Și vorbește cu băiatul ăla, cu adjunctul Jurnalistului, să am și eu niște cronici pozitive prin ziare.

— Gata, șefu'… Umplem presa!

— Nu așa! Nu mai multe decât Liderul Democratic Ales. Au acolo la el, la Palat, un șmecher care măsoară asta. Nu doar la mine… La toți colaboratorii Liderului Democratic Ales. Cine, câte apariții are, cine îi laudă. Și compară cu parametrii de imagine și de reflectare în presă ai Liderului Democratic Ales. Și nu e bine deloc să fii peste parametrii ăia.

— Cine e șmecheru' ăsta? Nu ne ocupăm de el?

— E de la ceilalți. N-ai ce face. Uneori mă întreb de ce m-am băgat la o funcție din asta. Uită-te și tu de câte trebuie să te ferești. La câte să te gândești. Și toate sunt importante. O dată dacă ai intrat pe invers, au și apărut problemele. Gata, hai, că am treabă!

— Gata, șefu'… Mult succes. Și stați liniștit. Totul merge ceas!

8.

— Doamnelor și domnilor, vă mulțumesc în numele meu și al serviciului pe care-l conduc

pentru prezența dumneavoastră la acest seminar internațional dedicat noilor provocări de securitate cărora trebuie să le facem față. Ne regăsim cu toții într-un context regional și global marcat de o dinamică accelerată, puțin predictibilă, în care anticiparea evoluțiilor mediului de securitate are o importanță semnificativă. Dacă vrem să învingem terorismul, e imperativ să înțelegem modul lui de gândire și de acțiune. Misiunea unui serviciu modern de informații este să furnizeze informații de calitate. Aceasta se obține greu, în secret, cu profesioniști, cu riscuri și cu foarte multă muncă anonimă. Dar noi am ales anonimatul. Rolul nostru este să fim cu un pas înaintea amenințărilor. Și acestea sunt cu fiecare zi tot mai complexe.

Acum o lună, în această țară, la mai puțin de 300 de kilometri de acest loc a avut loc un atentat soldat cu șaisprezece morți și cu douăzeci de răniți. Știți, desigur, că săptămâna trecută a mai decedat unul dintre răniți, un student care fusese DJ în localul Rococo. În urma investigațiilor am reușit să identificăm modul de operare al acestei organizații, care pare a fi un jucător nou pe piața globală a terorismului. Vă pot spune în premieră astăzi că structurile specializate ale aliatului nostru american au stabilit identitatea atentatorului. Este un cetățean european care a fost recrutat de această rețea în urmă cu patru ani, antrenat, îndoctrinat, supus unor operații estetice în Cuba și trimis în această misiune. Înainte de recrutare lucrase ca barman și avusese repetate probleme cu drogurile și cu băutura. Deocamdată nu este localizat cu exactitate, dar toate indiciile vorbesc despre o țară condusă de un regim nedemocratic. Modul de operare a presupus asumarea identității unui om de afaceri european și folosirea biografiei acestuia, a portretului său din media socială, a preocupărilor acestuia pentru atingerea scopurilor criminale ale organizației teroriste.

Astfel, sub pretextul interesului pentru o investiție într-un local de pe litoralul țării noastre, teroristul, ajutat de elemente din interior, conaționali de-ai noștri, a câștigat încrederea Patronului localului unde frecvent se adunau ofițeri americani pentru a-și petrece timpul liber. Ancheta a dovedit că teroristul își alesese cu exactitate ținta și a reușit, prin manipulare și bani, să fie invitat la un eveniment privat la care participau mai mulți ofițeri americani și gazdele lor autohtone. Explozibilul a fost disimulat în cutii de trabucuri și a fost acționat de la distanță, la scurt timp după ce teroristul părăsise incinta.

Atacul a fost minuțios pregătit, atentatorul și cei din spatele său investind timp și bani pentru atingerea scopurilor lor. Astfel, în bagajele teroristului s-au găsit cărți de vizită, hârtii cu antet și corespondență purtată cu și în numele firmei afaceristului a cărui identitate și-o asumase teroristul. Conform martorilor interogați, teroristul îi cunoștea în detaliu afacerile, amplasarea acestora, dar și amănunte din trecutul acestuia. Detalii despre părinți, soție, traseu profesional, hobby-uri. Desigur, media socială permite accesul relativ ușor la acest tip de informații, dar combinarea lor și mai ales utilizarea lor credibilă presupun un anumit nivel de competență. Ca o mențiune care reflectă minuțiozitatea de care am vorbit, omul de afaceri a cărui identitate a fost practic furată pentru două săptămâni era discret, foarte discret chiar pe rețelele de socializare, unde sunt doar mențiuni extrem de succinte despre viața sa privată. Referitor la perioada despre care vorbim, cea în care el a plecat în Bhutan, pe Facebook-ul lui apărea doar o postare legată de o vacanță specială care cu siguranță îi va ajuta și businessul.

Așa cum arăta în expunerea de acum două zile un reputat profesor din Statele Unite, naționalismul, rasismul și fundamentalismul

religios sunt mereu la fel, oriunde. Terorismul este întotdeauna diferit. Noi am experimentat în mod tragic un nou model al acestuia. Investigatorii americani îl numesc deja *con-terrorism.* Terorism bazat pe escrocherie. De obicei, asemenea trucuri elaborate erau folosite pentru furtul unor sume importante de bani. S-a trecut, după cum se vede, la un alt nivel. Același reputat vorbitor ne-a atras atenția asupra urii ca motor al acțiunii multora dintre agenții terorismului. Și, din acest motiv, uneori teroriștii au o motivație superioară nouă, cei care luptăm să-i combatem. Noi suntem raționali, lupta noastră este caracterizată de reguli și de motivații logice. Ei sunt dominați de sentimente și de resentimente, uneori foarte intense, de multe ori insuflate lor prin propagandă, manipulare și dezinformare. Un om care urăște are un singur scop: distrugerea obiectului urii sale. Noi vrem în egală măsură să-l oprim, dar în același timp vrem să respectăm toate acele obligații derivate din statutul nostru de serviciu secret într-un stat democratic. El nu are nicio restricție în acțiunile sale. Noi suntem blocați de numeroase restricții.

Conform informațiilor strânse de structurile specializate americane, teroristul din cazul Rococo a suferit o traumă psihică majoră, fiica sa a murit în urma unei boli rare al cărei tratament nu a putut fi accesat din cauza lipsei de fonduri a familiei și a problemelor cu drogurile și cu băutura ale tatălui. Se spune că viitorii criminali sunt motivați de furie și de rușine. Avem aici rețeta perfectă. Un ins debusolat, doborât de remușcare după o tragedie personală pe care nu a reușit să și-o asume și să o gestioneze a ajuns în vizorul organizației teroriste care i-a direcționat ura împotriva unor oameni nevinovați.

Analiza noastră însă nu se oprește aici. Trebuie să pornim de la o realitate. Democrația nu este un dat și nu este inatacabilă. Iar adversarii democrației nu sunt doar organizațiile teroriste și

echipele lor formate din oameni tulburați, utilizați fără scrupule. Adversarii democrației trăiesc printre noi, sunt cei care pun la îndoială metodele de păstrare a securității individuale și colective. Sunt cei care solicită relaxarea eforturilor noastre. Sunt cei care, la adăpostul generos ai drepturilor omului, complotează împotriva stabilității democratice. Spuneam la debutul scurtei mele intervenții, despre care vă garantez că se apropie de sfârșit, că informația de calitate se obține cu multe riscuri. E foarte adevărat. Dar un adevăr și mai dureros este că se obține cu foarte multe costuri. Activitatea noastră nu este ieftină și este un atac la adresa democrației să pretinzi ca activitatea noastră să devină ieftină. Ieftin înseamnă mai puțină calitate. Iar mai puțină calitate, în activitatea noastră, înseamnă mai puțină siguranță, mai puțin progres, mai puțină bunăstare și, în final, mai puțină democrație. Vedem acum și am văzut și înainte că adversarii noștri nu fac economie. Este o crimă să ne ceri nouă să facem economie în aceste condiții.

De aceea îmi permit să vă anunț că, în acord cu Liderul Democratic Ales, am decis mărirea semnificativă a finanțării serviciului nostru, pentru o mai bună protecție a populației, pentru mărirea nivelului de securitate individuală și colectivă și pentru contracararea cât mai eficientă a tuturor pericolelor care amenință democrația noastră. Astfel vom avea garanția că tragedii ca aceea de la clubul Rococo nu se vor mai repeta. Vom fi și mai capabili să identificăm dușmanii dinăuntru și din afară, să-i urmărim pas cu pas, să le anticipăm planurile și să le blocăm acțiunile. S-a văzut clar că slăbiciunea noastră, provocată de multe ori de elemente din interiorul societății noastre, conduce la tragedii. Ticăloșii luptă împotriva noastră. Am aflat asta plătind un preț cumplit. Deci, de azi înainte, inaugurăm o epocă a toleranței zero în fața ticăloșilor. Vor fi fonduri superioare, va fi

tehnologie superioară, va fi un număr superior de ofițeri și de agenți, va fi o plasă superioară de siguranță. Vom fi mai puternici, fiindcă noi vrem să trăim în continuare în democrație. Așa încât la final am un mesaj pentru ticăloșii care vor să distrugă această dorință legitimă a poporului din care fac parte. Mai mult ca oricând, suntem cu ochii pe voi!

9.

Înregistrarea unui film plasat pe YouTube de una dintre grupările teroriste islamiste care au revendicat atentatul de la clubul Rococo.

Frați musulmani, noi suntem o *ummah*[24], *ummah* profetului Mahomed, pacea fie cu el, suntem cea mai iubită *ummah* de către Allah. De aceea, *ummah* islamului este *ummah* celor cu adevărat credincioși, *ummah* islamului este *ummah* celor cu adevărat curajoși, *ummah* islamului este *ummah* leilor. *Ummah* islamului trebuie să fie unită pentru a impune cuvântul lui Allah și pentru a doborî cuvântul necredincioșilor, rebelilor și inamicilor lui Allah.

Astăzi, în locuri luminate, unde legea lui Allah este respectată, musulmanii trăiesc în demnitate cu familiile lor și cu frații lor întru credință și nu se tem de umilință, de tortură sau de moarte. Nu se tem că religia lor va fi batjocorită, nu se tem că fiii și fiicele lor vor fi ademeniți de învățături murdare, nu se tem că poliția le va intra în casă și le va găsi nevestele descoperite, nu se tem că ei vor fi umiliți în fața familiilor lor.

Dar, așa cum scrie în Coran, „Nu i-ați văzut pe evrei și pe creștini, cei care au primit o parte din scriptură? Ei vând rătăcire și își doresc ca și voi să rătăciți de la drumul adevărat. Allah îi cunoaște pe dușmanii voștri și doar Allah este îndeajuns scut și îndeajuns ajutor”.

Evreii și creștinii nu vor fi niciodată mulțumiți de musulmani până când aceștia nu-și vor abandona religia, nu vor renunța la lumina cuvântului adus de Mahomed, pacea fie cu el, și nu vor deveni la fel ca ei, necredincioși.

Inamicii islamului vor să dezbine musulmanii și să-i îndepărteze de la religia lui Allah. Vor folosi orice mijloc ca să nu permită unirea musulmanilor într-un singur corp. Fiindcă ei știu că atunci când unirea musulmanilor se va întâmpla va fi sfârșitul necredincioșilor.

Așa cum scrie în Coran: „Cei care nu cred în semnele noastre, pe aceia îi vom arde în foc și de câte ori se vor frige le vom schimba pieile, ca să simtă din nou pedeapsa, căci Allah este puternic și atoatețiutor”.

Cruciații și sioniștii, ascunși sub minciuna numită democrație seculară, au un singur scop. Să distrugă orice are legătură cu islamul. Să omoare orice bărbat musulman. Să pângărească orice femeie musulmană. Să fure copiii musulmani și să-i convertească la religiile lor mincinoase. Există un singur adevăr. Cruciații și sioniștii nu vor încuviința niciodată ca religia musulmană să trăiască.

De aceea, și mai demult, și acum, mii și mii de musulmani au fost închiși, torturați și uciși de cruciați. Democrațiile occidentale, biserica seculară numită ONU, protejate de armatele americane, sub privirile întregii lumi și ale liderilor apostați ai unor țări musulmane, au dat permisiunea cruciaților să măcelărească musulmanii ca pe niște oi.

— Sunt o refugiată din Hama, din Siria. Împreună cu alți aproape patruzeci de refugiați am fost luați de niște necredincioși sub promisiunea că vom fi duși în Europa. Am fost umiliți, am fost batjocoriți și în cele din urmă am fost părăsiți într-o pădure unde am fost atacați de necredincioși înarmați cu bâte și topoare. Cinci frați și surori au

fost uciși în bătaie doar pentru că erau musulmani. Aceștia au fost martiri, Allah să le lumineze mormintele. Niciodată să nu credeți cuvântul necredincioșilor, fiindcă el este numai ură și minciună.

— Sunt un refugiat din Tartus, din Siria. Împreună cu fratele meu am intrat într-un grup de refugiați ca să găsim o cale să ajungem în Europa și acolo să continuăm jihadul. Atunci când fie și o singură palmă de pământ musulman este ocupată de necredincioși, jihadul devine o datorie a fiecărui musulman. Atunci când fie și un singur musulman, bărbat, femeie sau copil, se află închis într-o închisoare a necredincioșilor, jihadul devine o datorie a fiecărui musulman. Atunci când fie și un singur musulman, bărbat, femeie sau copil, este ucis de necredincioși, jihadul devine o datorie a fiecărui musulman. Cuvântul lui Allah adus de Mahomed este lumina și singurul adevăr. Cei care nu-l văd sunt doar niște mizerabili care nu merită să trăiască, fiindcă viața lor murdărește ce este curat și întunecă viitorul credincioșilor. Am fost prinși de poliția necredincioșilor, am fost legați, am fost bătuți și ni s-a cerut să renunțăm la cuvântul lui Allah în schimbul banilor și libertății. Nu am cedat, fiindcă, așa cum scrie în Coran, orice credincios trebuie să lupte pentru calea lui Allah și trebuie să-i îndemne și pe alți credincioși să lupte. Iar Allah poate va împiedica vitejia necredincioșilor, căci Allah este cel mai de temut în vitejie și cel mai de temut în pedeapsă. Am fugit din lanțurile necredincioșilor, am ajuns în Europa și acum îi chem pe toți credincioșii să ni se alăture. Cinci musulmani, frați și surori, au fost omorâți în bătaie de necredincioși. Mergeți în țara aceea și răzbunați-i. Luptați împotriva necredincioșilor la ei acasă. Puneți explozibili sub mașinile lor, în casele lor, în magazinele lor, în școlile lor. Puneți otravă în mâncarea lor și în băutura lor. Omorâți-i! Omorâți-i cu bombe,

omorâți-i cu cuțite, omorâți-i cu otravă, omorâți-i lovindu-i cu mașinile! Omorâți-i cu arme sau omorâți-i cu mâinile goale! Omorâți-i oriunde se află!

Trei bărbați și două femei, musulmani din Siria, refugiați din războiul pornit de președintele apostat Bashar al-Assad și de armatele de cruciați împotriva poporului musulman, au fost atrași într-o pădure și omorâți în bătaie de creștini înarmați. Sângele credincioșilor cere de zece ori mai mult sânge al necredincioșilor.

— Sunt o refugiată din Al-Qutayfah, Siria. Soțul și fratele meu au murit luptând împotriva apostatului Bashar al-Assad. Necredincioşii care ne-au promis că ne vor duce în Europa au încercat de mai multe ori să ne violeze, dar am fost apărate de bărbaţii musulmani de lângă noi. Văzând că bărbaţii musulmani ne apără, necredincioşii i-au arestat pe trei dintre ei şi i-au bătut cu sălbăticie. Apoi i-au luat de acolo şi nouă ne-au spus că i-au omorât. Pe noi ne-au dus într-o pădure unde ne aşteptau creştini înarmaţi care au vrut să ne violeze şi care au omorât în bătaie cinci musulmani.

Falsa democrație este fructul stricat al secularismului. Coranul spune că nimeni în afară de Allah nu are dreptul să poruncească, dar democrația susține dictatura majorității asupra minorității. Aceasta este falsa democrație pe care ne-o oferă. În fața acestor zei falși abdică liderii musulmani apostați. Democrația nu este și nu va fi niciodată o regulă pentru Allah, ci numai un instrument al tiranilor și al apostaților pentru inducerea în eroare a maselor. Aceasta este fața secularismului cu care cruciații, sioniștii și apostații islamului vor să oprească drumul singurului cuvânt adevărat, cuvântul lui Allah. Masacre care se repetă. Mereu la fel. Musulmani neînarmați, măcelăriți de creștini cu arme.

Așa cum Mahomed, pacea fie cu el, ne spune, dacă stai după coada vacilor tale și ești mulțumit cu activitățile tale din agricultură sau din comerț sau din atelierele de meșteșuguri și uiți de jihad, Allah va aduce asupra ta o umilință teribilă. Și această umilință nu va fi ridicată de pe numele tău și al familiei tale decât atunci când te vei întoarce la adevărul religiei tale. La adevărul cuvântului lui Allah. Întoarceți-vă la onoare! Întoarceți-vă la jihad pentru cauza lui Allah!

— Sunt un refugiat din Binnish. Am luptat împotriva regimului apostat al lui Bashar al-Assad. Mi-am pierdut tatăl, un frate și mai mulți veri în luptă. Am înțeles că regimul criminal al lui Bashar al-Assad va fi învins numai dacă cruciații și sioniștii care-l susțin vor fi învinși la ei acasă. Numai dacă ei vor fi îngroziți la ei acasă. I-am văzut pe creștini omorând musulmani. Cu bâte, topoare și lanțuri. I-am văzut trăgând veșmintele de pe femeile noastre. Am luptat împotriva lor, dar m-au doborât și aproape m-au omorât în bătaie. Mi-am pierdut un ochi și trei degete de la mâna dreaptă. Dar acum sunt bine și vă avertizez, frați musulmani. Cruciații și sioniștii vă pregătesc să fiți ca oile. Vă pregătesc pentru următorul măcel. Va urma încă un genocid al fraților noștri musulmani. Va urma încă un viol general al surorilor noastre musulmane. Prin tăcerea voastră, voi ați tolerat aceste crime. Prin tăcerea voastră, voi ați devenit complicii necredincioșilor. Dar acum puteți să vă răscumpărați greșelile. Puteți să opriți umbra păcatului care vă întunecă viața și care vă îndepărtează de la lumină. Singura voastră șansă este să vă întoarceți la religia voastră. Iar la religia voastră vă puteți întoarce doar răzbunând sângele celor uciși.

Acesta este un mesaj pentru toți cei cu sânge musulman pe mâini, pentru toți necredincioșii și pentru toți cei care și-au părăsit credința.

Acesta este un mesaj pentru Liderul Democratic Ales al țării în care musulmanii au fost uciși fiindcă erau musulmani și femeile musulmane au fost necinstite fiindcă erau musulmane.

Ați crezut că nelegiuirile voastre vor fi apărate de cruciații americani? Dar pe cruciații americani cine îi apără? E ușor să omori musulmani neînarmați, târâți ca niște oi la marginea pădurii. Va fi greu însă atunci când vă veți întâlni cu luptătorii noștri purtători ai cuvântului lui Allah. Și vă veți întâlni cu ei. Chiar dacă aveți cruciații alături de voi, chiar dacă aveți sioniștii alături de voi.

Să nu credeți că am uitat cum i-ați ucis pe musulmani. Să nu credeți că am uitat că ați ținut mereu partea cruciaților. Să nu credeți că am uitat ura voastră pentru religia lui Allah.

În numele lui Allah, peste voi vin zile negre!

Vă veți teme să mergeți pe stradă!

Vă veți teme să munciți la voi în birouri!

Vă veți teme în casele voastre!

Vă veți teme în paturile voastre!

Vă veți teme pentru voi, pentru familiile voastre, pentru cunoscuții voștri!

Vă vom învinge fiindcă avem susținerea lui Allah!

Vă vom ucide fiindcă avem susținerea lui Allah!

Vom veni peste voi cu o armată de oameni care iubesc să moară pentru Allah mai mult decât iubiți voi să trăiți!

Vom lupta pentru ca adevărul lui Allah să fie veșnic, iar cuvântul mincinos al liderilor voștri falși să dispară pentru totdeauna!

Și, cu permisiunea lui Allah, aceasta se va întâmpla foarte repede!

10.

— M-ați chemat, șefu'?

— Nu pricep. De ce nu scade Maimuțoiul în sondaje?

— Nu scade? Verific și vă raportez…

— În rest?

— Totul bine… Liniște și pace! Știți că l-au prins pe terorist?

— Tu ce crezi? Știu sau nu știu?

11.

Înregistrarea întâlnirii dintre atacatorul din cazul Rococo, soldat cu moartea a șaisprezece persoane, și o psihoterapeută, membră a organizației teroriste care a pus la punct atentatul. Discuția este parte a unui șir mai lung de întâlniri care au condus la recrutarea atacatorului de către organizație. Fișierul cu toate înregistrările a fost găsit într-un calculator în urma percheziților efectuate de forțele de ordine în cadrul operațiunilor de destructurare a respectivei organizații. Întâlnirea dintre viitorul atentator și psihoterapeută a avut loc cu patru ani înainte de atentat.

∵

(Într-un oraș european, un cabinet ușor ponosit, într-o clădire veche, lângă un parc. În cabinet, o psihoterapeută apropiată de vârsta de șaizeci de ani, cert o frumusețe în tinerețea ei, acum cu tendințe ușoare de îngrășare, vag neglijentă în ceea ce privește ținuta și aparent delăsătoare față de aspectul ei exterior. Alături de ea, pacientul, la patruzeci de ani, înalt, slab, nebărbierit de multă vreme, nici foarte odihnit și cu siguranță nu foarte curat.)

— *Help me, Obi-Wan Kenobi. You are my only hope.* De ce aduci mereu această frază în discuție?

— Este cea mai pregnantă imagine pe care o am. Dintr-o mie de imagini care-mi trec prin cap, aceasta se fixează întotdeauna.

— Și, din punctul tău de vedere, ce reprezintă?

— Fraza? Ți-am mai spus. Este o replică din *Star Wars,* în care o prințesă, Leia, aflată în mare pericol, îi cere ajutorul, prin intermediul unui mesaj transmis de un robot, unui fost cavaler Jedi. E un film SF… Cavalerii Jedi erau forța supremă care menținea ordinea și pacea în Galaxie.

— Și în realitatea ta ce reprezintă această frază?

— Am mai discutat și acest aspect.

— Hai să-l abordăm încă o dată.

— Este amintirea unui moment petrecut cu fetița mea. Cu puțin înainte de… Era întinsă în pat, în camera ei…

— Puțin înainte de…?

— Puțin înainte de moartea ei.

— Nu vrei să ne oprim asupra întregului moment?

— Ne vedem de câteva luni deja. Ce crezi că obținem din aceste discuții? Fetița mea e moartă, nu mai am casă, nu mai am familie, nu mai am slujbă, dorm într-un adăpost și vin de două ori pe săptămână la tine. Pe gratis…

— Ți-am mai precizat. Nu e gratis. Doar că nu plătești tu.

— Și cine plătește?

— Ți-am precizat și acest aspect. În curând vei întâlni persoana care își dorește să-ți revii din starea în care te afli. Acum, hai să ne întoarcem la temele noastre.

— Până să ne întoarcem la temele noastre… Persoana care plătește este aceeași cu doamna care m-a trimis aici?

— Nu. Dar sunt din aceeași organizație.

— Organizație care cu ce se ocupă?

— Cu recuperarea oamenilor traumatizați și părăsiți, aruncați în afara lumii, ca și când nu ar fi suficient de buni.

— Sunteți o sectă? Un soi de organizație religioasă din astea care se înmulțesc pe internet?

— Nu. Ne bazăm pe niște valori religioase, dar nu suntem o sectă. Repet. Încercăm să oferim o

nouă șansă acelor oameni striviți de societatea modernă, de cinismul ei, de lipsa ei de compasiune. Dacă vrei, gândește-te la oamenii din această organizație ca și cum ar fi vorba despre noii tăi prieteni.

— Și dacă într-adevăr acești inși pe care-i salvați nu sunt suficient de buni? Dacă nu sunt niște victime? Dacă acei oameni respinși de societate sunt niște mari vinovați și alții sunt victime din cauza lor?

— Te vom ajuta să înțelegi că suntem cu toții victime și că adevărații vinovați sunt în altă parte. Dar hai să ne întoarcem. Rememorează momentul în care fetița ta ți-a spus acea frază.

— Atunci eram conștienți cu toții. Și eu, și soția mea, și părinții ei eram conștienți că se terminase. Și așteptam doar să se întâmple.

— Se terminase din ce motiv?

— Din cauza bolii…

— Nu mai era nimic de făcut? Nu mai era nicio soluție?

— Vânduserăm tot, ne împrumutaserăm peste tot, nu mai aveam nimic. Nicio bancă nu ne primea…

— Deci crezi că mai era o soluție medicală, dar nu vi-o mai permiteați.

— Poate mai era o soluție, dar în acel moment, când am intrat în camera ei, știam că se terminase. Soția mea era rezemată de tocul ușii, în exteriorul camerei. Fetița mea nu o vedea. Stătea cu ochii închiși și când am atins-o pe mână nu a reacționat deloc. Era îmbrăcată într-un trening de casă, bej, avea cearcăne mari, obrajii umezi de lacrimi și stătea cu ochii închiși. Am trecut pe lângă ea și am intrat în camera fetiței. Care, atunci când m-a văzut în ușă, a zâmbit obosită și mi-a spus fraza aceasta: *Help me, Obi-Wan Kenobi. You are my only hope.*

— Și ce s-a întâmplat?

— M-am așezat lângă ea pe pat, i-am luat mâna în mâinile mele și m-am forțat să nu plâng. Să par optimist. Să-i zâmbesc.

— I-ai spus ceva?

— Cu siguranță… Îmi impusesem să vorbesc întruna. Mă pricepeam să vorbesc. Jumătate din meseria mea se bazează pe vorbe. Un barman care nu conversează cu clienții câștigă mai puțin. Toată viața am vorbit, așa că și atunci am făcut-o.

— Îți amintești ce ai făcut după ce a spus ea fraza din film?

— Nu-mi amintesc nimic din ce am vorbit eu. Mi-o amintesc pe ea. Atât…

— Fetița ta avea dreptate să considere că ești ultima ei șansă?

— Da. Dar, din nefericire, nu mă cunoștea. Fetița mea mă iubea și, ciudat, mă respecta. Am fost unul dintre părinții norocoși. Copilul meu nu m-a disprețuit niciodată. Cu toate că, după cum s-a dovedit până la capăt, avea toate motivele să o facă.

— Ce anume îți reproșezi?

— Totul. Orice… Iresponsabilitatea, drogurile, incapacitatea de a face bani, bețiile, femeile. Lipsa unui portret social corespunzător și a unei credibilități financiare care să îmi permită să accesez împrumuturi bancare. Așa mi s-a răspuns de nenumărate ori, la nenumărate bănci.

— Cele două tentative de sinucidere au pornit de la ce? De la vinovăția ta pentru moartea fetiței?

— Sinuciderea a fost o prostie.

— Ai încercat de două ori. A doua oară aproape ai reușit.

— M-am enervat că nu mi-a ieșit prima dată.

— De ce nu și a treia oară?

— Atunci am ajuns la tine. La voi… Și m-ați convins să n-o mai fac.

— Deci… Motivul primei tentative?

— Vinovăția… Eram disperat că nu aveam cum să repar nimic. Mă trezeam dimineața, uneori

visam frumos, visam lucruri banale, mă trezeam, afară era soare, ai fi zis că e o zi în regulă. Apoi imediat îmi dădeam seama cine sunt și cum arată viitorul meu. Și că nu e nimic ce aș putea face să schimb un milimetru din nenorocirea produsă.

— Și crezi că numai tu ești de vină pentru tot ce s-a întâmplat?

— Cine altcineva? Cine altcineva să aibă grijă de fetița mea? Era slujba mea cea mai importantă. Să am grijă de copilul meu. Și mi-am bătut joc. Știi care este cea mai chinuitoare senzație? Ți-am mai spus-o… Că absolut toată lumea mă considera vinovat. Toată lumea. Soția mea… M-a și părăsit, de altfel. Părinții mei, socrii mei. Cei câțiva prieteni rămași. Toți mă considerau vinovat. Mai puțin ea. De aceea, fraza din *Star Wars* îmi tot revine în minte.

— Dacă ar fi să te gândești la altceva, la altă imagine a fetiței tale, ce imagine ți-ar veni acum în minte?

— Fetița mea a fost altfel. I-au plăcut cu totul alte lucruri decât celorlalți copii din jurul ei. Decât altor fetițe. La șase ani a vrut să practice scrimă. Scrimă… Ea pe planșă, cu floreta în mână, îmbrăcată complet în alb, scoțându-și masca de pe față după un asalt reușit. Până la sfârșit a pierdut meciul acela, adversară era mai mare și a obținut mai multe tușe decât ea, dar da… Aceasta este o altă imagine. Mai sunt multe altele… Ea trăgând cu arcul. A fost o altă pasiune, a luat și medalii pentru tirul cu arcul. Mi-o amintesc înotând, mâncând înghețată, cântând, dormind, bând primul cocktail din viața ei. Făcut de mine special pentru ea. Și care, cum altfel, nu i-a plăcut. S-a strâmbat, dar imediat după aceea a râs și mi-a zis că îi va plăcea cu siguranță atunci când va mai crește. Dar n-a mai apucat.

— Când rostești această propoziție, „dar nu a mai apucat”, ce sentimente te încearcă? Ce simți

când te gândești că fetița ta nu a mai apucat să crească?

— Mi se pare foarte nedrept. Atunci mi se părea ireal. Acum mi se pare nedrept.

— Dar sentimentul tău care este? În fața acestei nedreptăți…

— Furie. Rușine.

— De ce furie?

— Fiindcă nu e corect. Un copil ca ea, un copil atât de bun și de uimitor, avea dreptul să trăiască.

— Și rușine?

— Fiindcă nu mi-am făcut datoria, n-am apărat-o, nu am găsit o cale să o salvez. Deși eram ultima ei speranță. Mă întrebi ce simt? Ură… Mă urăsc pentru cât de slab am fost. Mă urăsc pentru toate tâmpeniile pe care le-am făcut, pentru toată neseriozitatea de care am dat dovadă, pentru tot ce sunt și pentru tot ce am fost. Din cauza mea, fetița mea, care merita să trăiască, e moartă.

— Ura e bună. Te ajută… Dar te vom învăța să nu mai urăști lucruri mici și neimportante. Cum ar fi persoana ta. Ci lucruri mari. Care contează.

FINALUL

1.

Prietenii cei noi

Venea la cabinet de două luni și tot nu se lămurise exact la ce îi folosesc aceste drumuri în cartierul din marginea urâtă a orașului. Nu că ar fi fost vreodată preocupat de criteriile estetice, iar acum cu atât mai puțin, dar chiar și el observase clădirile amplasate de-a valma, fără nicio preocupare pentru stil și pentru armonizare, parcul deloc îngrijit și fântâna arteziană din mijlocul pieței care nu mai funcționase de ani buni. Intră abătut în clădirea joasă, cu tencuiala căzută pe alocuri, urcă scările până la primul nivel și, înainte să se așeze pe vreunul dintre scaunele de plastic maronii și să răsfoiască reviste colorate vechi, psihoterapeuta îl pofti înăuntru. O femeie drăguță, subțirică și foarte aranjată, cu haine vizibil ieftine, dar noi și frumos asortate. Îi puse, ca de obicei, câteva întrebări uzuale, dar înainte de a intra în subiect și de a-l determina să rememoreze din nou și din nou anii urâți ai vieții lui urâte, o întrebă brusc:

— Nu vreau să aveți impresia că sunt nerecunoscător, dar îmi explicați totuși de ce ar investi cineva în recuperarea mea? Pe cine interesează un personaj ca mine?

— Înainte de a vă răspunde, spuneți-mi dumneavoastră mai întâi… Cum vă vedeți? Cum credeți că arată un personaj ca dumneavoastră?

— Nu, astăzi nu facem așa. Astăzi nu îmi răspundeți la întrebări cu alte întrebări.

Era și el uimit de vocea sa fermă și de impetuozitatea abordării. Chiar constată că nu-i mai tremurau mâinile, așa cum se întâmpla ori de câte ori stătea de vorbă cu minunata doctoriță.

— În regulă. Ce vreți să aflați?

Iat-o că poate să fie și un pic supusă, cu toate că zâmbetul ușor ironic din colțul buzelor ei numai supușenie nu transmitea, dar pacientul, mărunt, grăsuț și agitat, nu avea timp de acest tip de nuanțe.

— Deci… Cine e în spatele dumneavoastră? Cine a decis ca eu să vin aici și dumneavoastră să mă tratați?

— O organizație non-profit. O organizație internațională finanțată de oameni care au făcut averi și care s-au decis să direcționeze un procent către cei mai puțin norocoși.

— Cum se numește această organizație? Cine o conduce?

— Numele nu este relevant. Și sincer nu știu cine o conduce. Eu știu exact ce am eu de făcut.

— Și dumneavoastră ce aveți de făcut?

Dar când puse întrebarea realiză că se îndepărtase ușor de țelul lui inițial, nu era foarte interesat de minunata doctoriță și de activitățile ei, erau evidente. Era interesat să afle ceva mai mult. Ca să aibă la ce să se gândească în nopțile în care nu închidea ochii, în care se plimba de unul singur pe străzi, mirându-se de cât de jos ajunsese, și în care se ruga unor multiple entități abstracte să îi mai dea o șansă de care cu siguranță de această dată nu-și va mai bate joc.

— Haideți să ne întoarcem puțin mai devreme, atunci când vă întrebați „cine ar fi interesat de un personaj ca mine?”. Cum vă vedeți? Cum arată un personaj ca dumneavoastră?

La fel ca întotdeauna, își spuse el resemnat, nu reușea să o joace pe degete pe cea din fața lui, chiar dacă i-ar fi plăcut foarte mult. Era ea pricepută, dar și el, în timpurile lui bune, i-ar fi făcut față. Numai că timpurile lui bune se duseseră.

— Un ratat perfect. Un ins ale cărui vicii și a cărui lipsă de responsabilitate provoacă nenorociri

celor din jur. Celor dragi, celor care și-au pus nădejdea în el. Dar îmi cunoașteți problemele.

— Acum sincer, spuneți-mi cum vă vedeți. Nu cum vă închipuiți că ar fi util să vă vedeți. Respectiv ca pe un ins cuprins de remușcări, gata să reintre în societate și să-și repare greșelile.

— Credeți că nu regret tot ce s-a întâmplat?

— Sunt sigură că regretați. Dar totodată sunt sigură că nu vă considerați atât de vinovat cum vreți să lăsați să se vadă. Și, de asemenea, sunt sigură că nu rușinea vă macină. Ci furia… Furia că ați eșuat.

Vorbe dulci ca un balsam și, subtil, i se strecură în minte iluzia că totuși cineva ar putea să-l înțeleagă.

— E foarte greu să reușești când ai ajuns aici fără nimic, cu părinți care se urau unul pe celălalt și care te urau și pe tine că exiști și că îi încurci. E foarte greu să reușești aici când, în secunda în care deschizi gura, lumea se prinde că ești altfel decât ei. Accentul nu minte niciodată.

Tânăra îl urmărea atent, ca și cum el ar fi spus lucruri de mare importanță, ca și cum ar fi auzit aceste tânguiri pentru prima dată și ca și cum acestea ar fi reprezentat o cheie majoră de interpretare a realității celui din fața ei.

— Am fost foarte aproape să reușesc, dar dacă nu ești ca ei, dacă ești străin, la cea mai mică greșeală, gata. Gata… Împachetat și aruncat pe jos. Înapoi la tine în gaură. În gaura voastră, a tuturor. Și acolo să rămâneți, fără să scoateți capul, fără să vă mirosim putoarea, fără să vă vedem mutrele, fără să vă auzim accentul. Oricât de tare s-au urât unul pe altul, ai mei nu i-au urât pe ăștia. Nu… Ei spuneau că noi suntem de vină că nu ne ridicăm la înălțimea civilizației de aici. Civilizației europene. Am vrut să le demonstrez că nu e așa, că fiul lor păduchios și nedorit a reușit. Și când m-am prăbușit, când m-au arestat pentru nimic, au fost mulțumiți. Mă uitam la ei, la mama și la tatăl meu,

care erau mulțumiți că eram strivit de nemernicii ăștia. Avuseseră dreptate. Eram, ca și ei, un neterminat care acum fusese pus la punct. Trimis acolo unde îi era locul. Când mi-a mers din plin și am venit cu niște bani acasă, nu au vrut să-i ia. Mi-au zis scârbiți că nu sunt bani cinstiți. Au fost nemulțumiți când îmi mergea bine și au fost mulțumiți când mi-a mers rău. Aceasta este sinteza vieții mele.

— Și acum?

Povestitul însă nu se terminase, mai erau lucruri de spus. Minunata doctoriță deschisese sticla de șampanie, așa încât acum trebuia băută toată.

— Am fost la școală. Am fost bun la școală. Nu făcând sport sau fiind ajutat să trec clasa. Nu. Am făcut școala cu europenii. Am intrat și la facultate. Când tata a venit, o singură dată, să mă vadă acolo, a tras concluzia că arătam ca un caraghios între ceilalți. Nu a văzut că eram bun, că eram deștept, că eram șmecher, muncisem și ajunsesem acolo. A văzut că arătam ca un caraghios. Mic și dolofan, mi-era mereu foame, urâțel. Prost îmbrăcat. Cu pantofi foarte vechi. Așa e, arătam ca un caraghios. Dar nu era rostul lui să-mi spună asta. Culmea. Ceilalți mă lăsau în pace. Nu era vreo iubire, dar mă lăsau în pace. Tatăl meu strâmba din nas.

— Am o curiozitate. De ce nu ați menționat aceste aspecte până acum? Am remarcat că aveți o relație dificilă cu părinții dumneavoastră, dar descopăr multe valențe ale acestei relații.

— Nu am știut și nici acum nu știu la ce folosesc întâlnirile acestea. Și am vrut să nu greșesc.

— Aici nimeni nu greșește dacă este sincer.

— Stimată doamnă… Cineva, din motive obscure, dă o grămadă de bani ca dumneavoastră să vă pierdeți timpul cu unul ca mine. Nu mă mai întrebați încă o dată cum arată unul ca mine. Exact așa cum mă vedeți. Acești bani cheltuiți înseamnă că undeva există un interes și există un plan. Un

proiect… Din care aș vrea să fac parte. Și prefer să nu spun o prostie care să ducă la consecințe negative pentru mine.

— Nu există niciun proiect. Doar un grup de oameni. Un grup numeros și divers. Gândiți-vă la acest grup ca și cum ar fi vorba de noii dumneavoastră prieteni. Noi știm că toți suntem victime și că adevărații vinovați arareori plătesc pentru viețile noastre distruse. Dar suntem de asemenea convinși că uneori chiar și cei mai puternici și cei mai influenți indivizi pot fi făcuți să sufere. În acest sens vă rog să interpretați interesul nostru pentru dumneavoastră.

O mică mostră de modestie nu ar strica, dacă tot se întrevede un licăr de lumină din întunericul cel mai adânc.

— Mă bucur că sunt luat în calcul. Cu toate că nu știu cum să contribui la proiectul dumneavoastră. Sunt doar un emigrant șomer, cu dosar penal și cu niște studii de economie întrerupte.

Minunata doctoriță îl privi ușor amuzată. Da, sesizase micuța lui strategie, micul joc al umilinței, dar acum e timpul de lucruri serioase. Grave.

— Ne puteți ajuta. Ultima dată am lucrat cu un barman toxicoman cu tendințe suicidare… Și vă rog să mă credeți că și-a făcut treaba extraordinar. Mult peste așteptările tuturor. Acum va fi rândul dumneavoastră să ne uimiți.

2.

Dușmanii cei vechi

Teroristul este un om care a obosit să strige. Înțeleg că un profesor creștin a scris fraza aceasta. Și, în mintea lui, probabil că imaginea teroristului era aceea a unui musulman necăjit, izolat în sărăcia și neputința lui la marginea unei cetăți ideale pe care, după o lungă perioadă de urlat în

pustiu, a ajuns să o urască. Un nevinovat, un îndurerat care ajunge la rândul său să provoace durere. Băiatul meu, Arif, a fost lovit în cap cu o lopată de un creștin orbit de furie că își pierduse sora într-un atentat terorist despre care el credea că a fost pus la cale de emigranții sirieni. Așa auzise la televizor, așa citise pe net. Atentatorul, am aflat de curând, este creștin. Povestea lui fiind că nu și-a revenit după decesul unicului copil, o fetiță de vreo paisprezece ani. Țintele lui și ale celor care l-au antrenat au fost americanii. Pe lângă mai mulți ofițeri americani, a omorât și niște localnici. Fratele uneia dintre victime mi-a atacat mie băiatul. Nu l-a omorât. Doar i-a despicat capul. E în spital la Daraa, respiră prin tuburi și e inert. Așa va rămâne mereu. Puțin mai rău decât geamănul lui, Amir, cel cu minte puțină. Arif n-o mai are deloc. Sau, dacă a mai rămas ceva, numai el știe. Când am fost să-l iau din spitalul de la malul mării, de acolo de unde l-au operat și i-au salvat viața, dacă de viață mai poate fi vorba, m-am întâlnit cu mai mulți oficiali, mărunți, ai țării-gazdă. Europeni, creștini, a apărut și un imam. Toți amabili, toți grijulii, toți consternați de cele întâmplate. Insistau să mă convingă că a fost ceva cu totul neobișnuit pentru țara lor. Și atentatul, și atacarea grupului de sirieni în care era și Arif. Le-am spus că pentru noi nu este nimic neobișnuit. De multă vreme ne îngropăm fiii sau îi ducem acasă în scaune cu rotile. Cel care l-a lovit pe Arif, un bărbat solid fără un ochi, a fost condamnat la zece ani de închisoare. O să iasă în vreo cinci. Asta mi-a șoptit imamul care încerca să se arate nemulțumit de sentință. Dar de fapt nu-i păsa. A încercat să-mi explice că fiul meu este un martir, este dintre cei ce au mers în pribegie pentru calea lui Allah și au murit sau au fost uciși, numai pentru a se bucura veșnic de îngrijirea primită de la Allah. Fără să vorbesc prea mult, l-am contrazis. Fiul meu este doar o victimă. Am înțeles că atentatorul a fost

acceptat în preajma ofițerilor americani fiindcă a pretins că este altcineva. Un creștin s-a prefăcut că este alt creștin, a omorât mai mulți creștini și de plătit a plătit fiul meu, un musulman care era acolo fiind rugat de alți creștini să-i ajute la realizarea unui film despre musulmanii care sunt persecutați în Europa. Nu am văzut filmul, dar, așa cum am spus, au obținut cel puțin o victimă. Pe Arif… Mi-au arătat și filmul pus pe YouTube de niște grupuri islamice radicale în care, în numele lui Arif și al celorlalți bătuți și omorâți la marginea pădurii aceleia, niște inși mascați chemau musulmanii la jihad. Probabil se așteptau să mă revolt împotriva folosirii tragediei lui Arif pentru promovarea terorismului sau măcar să-mi declar dezacordul cu respectivul grup și cu retorica sa. Nu am făcut-o. În fond, de ce musulmanii aceia cu fețele acoperite sunt mai teroriști decât creștinul fără un ochi care mi-a lovit băiatul? Și unii, și alții omoară nevinovați în numele unor motive ale lor, motive pe care ei le consideră legitime. Creștinul era îndurerat fiindcă un alt creștin îndurerat i-a omorât sora. Noi înțeleg însă că trebuie să fim înțelepți. Capacitatea noastră de a suporta durerea trebuie să fie superioară celei a creștinilor, deși în toate celelalte aspecte ale existenței creștinii ne sunt superiori. Ne domină cultural, tehnologic, social, medical, militar, geostrategic, în domeniul drepturilor omului, la felul în care ne tratăm femeile. Până și în sport ne domină. Numai la capitolul controlului durerii noi trebuie să fim cei din frunte. Durerea noastră trebuie să fie mai ușor de administrat. Stând acum lângă patul lui Arif am realizat două lucruri în același timp. Întâi, mi-am amintit cu exactitate cum au așteptat cei din țara respectivă, creștinii care s-au foit în jurul meu și imamul adus de ei, cum au așteptat să spun că nu sunt de acord cu mesajul acelui grup islamic. Se lăsase o tăcere incomodă, înțepeniserăm toți pe scaune în jurul calculatorului pe care văzuserăm

filmul și ei îmi sugerau în toate felurile să rostesc fraza aceea inutilă, fraza de condamnare. Ce este prostul? Un om care încearcă să fie cinstit cu un necinstit. Or, eu nu am fost prost niciodată, iar atunci cu atât mai puțin. Așa că le-am spus că le-o voi trimite în scris de acasă. Dar am realizat și un al doilea lucru și m-am cutremurat. Am realizat că după o viață de fugit de micime voi ajunge să mă bucur de ea. Ură, răzbunare, violență… Și nu crimele lui Yasin m-au schimbat. Nici închisoarea lui Amir, nici gloanțele care l-au mutilat pe Farid, ci fața fără un ochi, fără zâmbet și fără sens a lui Arif. Monstrul pe care-l țin de mână și care era fiul meu strălucit m-a schimbat. Yasin e un criminal care a scăpat, Farid e un criminal care n-a scăpat, iar Amir e cineva căruia Allah nu i-a dat, deci cine eram eu să aștept ceva de la el? Dar la Arif totul a fost corect. Și dorința, și fapta, și întâmplarea. La el se oprise lumina pe care Allah o trimite în lume în căutare de gazde merituoase. Am visat din copilărie să văd lucrurile mari, să înțeleg plinul, să cuprind multul. Am muncit pentru acest drept și am avut un fiu care le avea pe toate. Marele, plinul, multul. Erau toate acestea într-un corp mic și neînsemnat. Făcut ca ulciorul, din lut. Puțină carne, dar multă cunoaștere. Dacă un om își cheltuie viața să-și adune case, bunuri, animale, aur, multul acela e meschin și e inutil. Un pariu între Cel înalt și Cel Rău și totul se pierde, chiar dacă după aceea se recâștigă cu prețul a o sută de vergi. Dacă un om își cheltuie viața ca să numere femeile pe care le-a avut, multul acela e meschin și e jalnic. Fiindcă fugind după toate, nicăieri nu va găsi ceea ce numai o singură femeie poate să-i dea. Dar dacă un om își cheltuie viața învățând cât mai mult, multul acela e frumos, multul acela e justificat, multul acela e răsplată. Arif și-a folosit pentru învățătură și albul zilei, și negrul nopții, fiindcă fără să-i spun, fără să-l îndrum, fără să-l oblig a înțeles deodată ceea ce eu am aflat în ani

de muncă. Omul are un singur rost. Să știe. Să își îmbrace inima cu dulceața reținerii, să nu uite că timpul cheltuit pentru rău este pierdut pentru bine și să învețe. Nimic să nu se vadă în afară. Mic și neînsemnat, un ulcior modest de lut. Dar sub capacul bine închis, multul. Obținut prin muncă, nu prin miracol. Tot restul niciun pic nu valorează. Atunci când ochiul tău va deveni pentru totdeauna țeapăn și vei trece podul dincolo fără nimic pe tine, gol și sărac, toată tristețea vieții tale ți se va deșira în gând, în ultimul gând. Și atunci vei înțelege că ai pierdut șansa cunoașterii. Nu ai fost adus aici nici să te rogi, nici să te îmbogățești, nici să conduci, nici să ucizi, nici să iubești, nici să mănânci, nici să te lupți. Aici ai fost adus să înțelegi, să cunoști, să pătrunzi, să înveți. Ai fost adus să știi. Oricât de mult. E singurul loc în care lăcomia e o virtute. Eu m-am deprins să iubesc această lăcomie. Arif era lăcomia. În tot acest timp cât am stat lângă el nu m-a strâns niciodată de mână. Am dormit cu capul pe patul lui și cu mâna lui în mâna mea, i-am spus pildele care-i plăceau, i-am recitat din Al-Zamahshari[25], din Al-Mutanabbi[26] și din Ibn al-Farid[27], i-am și cântat încetișor Ayat al-Kursi[28], am plâns și am vorbit, l-am rugat cu cele mai dulci cuvinte să-mi dea un semn. Să știu că lumina nu s-a stins acolo sub bandaje și tuburi, că multul strâns îl ajută, nu-l lasă să fie singur și îi arată un drum prin întuneric. Că luna lui plină nu s-a micșorat, că soarele lui nu a apus și că stelele lui strălucitoare încă îl ghidează. Dar nu mi-a strâns niciodată mâna. Niciodată. Așa că am început să urlu. Nu să mă audă alții. Nu pentru ei, pentru mine. La un moment dat o să obosesc de urlat. Și atunci, cutremurându-mă, dar numai pentru puțin timp, o să îmbrățișez lucrurile mici. Și voi fi la fel cu ceilalți. La fel cu toți ceilalți din lumea aceasta.

Lucrări utilizate pentru documentare

1. Brusanowski, Paul, *Religie și stat în Islam. De la teocrația medineză instituită de Muhammad la Frăția musulmană din perioada interbelică,* Herald, București, 2009.

2. Chebel, Malek, *Dicționar de simboluri musulmane,* Paralela 45, Pitești, 2005.

3. Jassouma, Joude, de Cambronne, Laurence, *Vin din Alep. Itinerariul unui refugiat sirian,* Niculescu, București, 2017.

4. Law, Randall, *Istoria terorismului. De la asirieni la Jihadiști,* Corint, București, 2017.

5. Leiken, Robert, *Islamiștii europeni. Revolta tinerei generații,* Corint, București, 2017.

6. Nawaz, Maajid, *Confesiunile unui fost islamist,* Corint, București, 2017.

7. Nivat, Anne, *Islamiștii. Cum ne văd ei pe noi,* Corint, București, 2016.

8. Premare, Alfred-Louis de *Originile Islamului,* Cartier, Chișinău, 2004.

9. Rifai, Mazen (coord.), *La revedere, patrie*! Ars Longa, Iași, 2015.

10. Rogerson, Barnaby, *Moștenitorii Profetului Mahomed. Cauzele schismei dintre șiiți și suniți,* Polirom, Iași, 2007.

11. Ronson, Jan, *Umilirea publică în epoca internetului,* Art, București, 2016.

12. Sitaru, Laura, *Gândirea politică arabă. Concepte-cheie între tradiție și inovație*, Polirom, Iași, 2009.

13. Tartler, Grete, *înțelepciunea arabă în poezia și proza secolelor V-XIV,* Univers, București, 1988.

14. Weiss, Michael, Hassan, Hassan, *ISIS. Armata jihadului,* Corint, București, 2016.

15. *** *Coranul,* traducere de Silvestru Octavian Isopescul, Cartier, Chișinău, 2004.

Am mai consultat articole din presa cotidiană sau periodică, site-uri, bloguri și colecții de poezii și cugetări arabe.

virtual-project.eu

[1] Acoperământ tradițional din bumbac, originar din Orientul Mijlociu, devenit simbol al naționalismului palestinian.

[2] Draga mea mătușă, nasul tău e chiar urât.

[3] Armata Siriană Liberă, facțiune implicată în războiul civil din Siria formată majoritar din cadre militare care au dezertat din forțele armate siriene. S-a dorit a fi brațul înarmat al cetățenilor care protestează împotriva regimului lui Bashar al-Assad.

[4] Serviciul de Informații Militare al Siriei.

[5] Mâncare tradițională de miel cu orez servită cu ocazia unor sărbători religioase importante sau a unor petreceri aniversare.

[6] Minoritate religioasă din interiorul ramurii șiite a islamului concentrată în Siria, nordul Libanului și sudul Turciei. Familia al Assad, care conduce Siria de aproape cincizeci de ani, este alauită.

[7] Facțiune implicată în războiul civil din Siria, apropiată de Al-Qaeda, adeptă a instaurării unui stat bazat pe Șaria, legea islamică. De-a lungul conflictului și-a schimbat de mai multe ori denumirea.

[8] Activist sirian arestat, torturat și ucis de reprezentanții regimului Assad.

[9] Sărbătoare musulmană care marchează sfârșitul Ramadanului.

[10] Cel mai mare bazar din Siria, aflat în centrul Damascului istoric.

[11] Un celebru producător de înghețată, cunoscut în întreaga lume arabă, care funcționează de peste 120 de ani în Damasc.

[12] O variantă orientală de înghețată, mult mai rezistentă la topire decât cea europeană.

[13] Băutură tradițională a Orientului Apropiat făcută din struguri și anason.

[14] Membri ai celui mai puternic trib din Mecca, din rândul căruia provenea și profetul Mahomed. Politeiști, aceștia s-au opus în primă fază lui Mahomed și adepților acestuia, dar, învinși în mai multe confruntări militare, s-au convertit la islam.

[15] Grup etnoreligios, vorbitor de limbă arabă, prezent în Siria, Liban și Israel.

[16] Pâinea palatului regal - desert tradițional libanez, găsit însă în tot spațiul arab, care constă în bucăți de pâine îmbibate cu sirop de flori de portocal și acoperite cu cremă aromată de frișcă și fistic pisat.

[17] Mă numesc Ali. Sunt musulman, dar nu sunt terorist.

[18] „Nimic nu lovește mai tare ca viața“ - replică din filmul *Rocky Balboa* (2006).

{19} Revoluționar peruan, liderul organizației maoiste Cărarea luminoasă care, în anii ’80, a declanșat un război de gherilă împotriva guvernului, soldat cu numeroase victime.

{20} Revoluționar mexican, liderul militar și purtătorul de cuvânt al Armatei Zapatiste de Eliberare Națională.

{21} Teroristă palestiniană, prima femeie implicată în deturnarea unui avion, arestată în Marea Britanie și eliberată în unui schimb de prizonieri. În prezent este om politic, membră în parlamentul noului stat palestinian.

{22} Termen folosit de insurgenții musulmani și care îi desemnează pe cei care se sacrifică pentru Allah.

{23} „Până la victoria eternă!“ - frază celebră a lui Che Guevara, devenită titlul unui cântec la fel de celebru și lozincă a regimului comunist cubanez.

{24} „Comunitate“ în limba arabă.

{25} Al-Zamahshari (1075-1144) a fost un învățat arab de origine persană, autor al unor studii majore despre Coran, dar și al unor texte sapiențiale foarte populare.

{26} Al-Mutanabbi (915-965) este considerat cel mai important poet al culturii arabe.

{27} Ibn al-Farid (1181-1235) a fost un poet și mistic sufist arab.

{28} Versetul Tronului, al 255-lea din cea de-a doua sură a Coranului. Unul dintre cele mai cunoscute versete din Coran, este rostit pentru protecție împotriva răului.

Table of Contents

ÎNCEPUTUL
PRIMA ZI
A DOUA ZI
A TREIA ZI
A PATRA ZI
A CINCEA ZI
A ȘASEA ZI
A ȘAPTEA ZI
A OPTA ZI
A NOUA ZI
A ZECEA ZI
A UNSPREZECEA ZI
ZILELE URMĂTOARE
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
FINALUL
1.
2.

Table of Contents

ÎNCEPUTUL 2
PRIMA ZI 6
A DOUA ZI 24
A TREIA ZI 40
A PATRA ZI 59
A CINCEA ZI 83
A ȘASEA ZI 106
A ȘAPTEA ZI 131
A OPTA ZI 163
A NOUA ZI 192
A ZECEA ZI 217
A UNSPREZECEA ZI 241
ZILELE URMĂTOARE 246
1. 246
2. 248
3. 252
4. 256
5. 259
6. 262
7. 264
8. 267
9. 272
10. 277
11. 278
FINALUL 284
1. 284
2. 288